

1. TEMEL MÜZİK TEMEL

Müzik Nedir?

*Müzik hakkında çok fazla tanım vardır. Hepsisi de kabul edilebilir tanımlardır, ancak hepsini içine alacak genel bir tanım yapmak oldukça zordur. Ancak yine de tanımlamaya çalışırsanız şöyle diyebiliriz: Müzik, insanların hislerini, düşüncelerini, doğadan aldıklarını ve bazen de salt doğayı anlatan, ifade eden, düzenlenmiş seslerdir. En ilkel çağlardan beri var olduğu bilinmektedir.

Eski Yunan Felsefesinde müziğin etkisi yoğun olarak görülür. Nitekim; *Musiki-musika-muzika-müzik* kelimeleri Yunanca kökenlidir. Yunan alfabesinde *m-o-u-s-a* harfleriyle yazılan ve *musa* diye okunan peri anlamındaki kelimenin sonuna gelen *-ike* veya *-ika* takısı, o kelimeye konu olan dil anlamını kazandırır; *Elenika* (Yunanca), *Turkika* (Türkçe), *talika* (Talyanca) örneklerinde olduğu gibi. *Musa*'ya eklenen *-ike* takısı, peri sözcüğüne de perilerin konu olduğu dil anlamını verir. (*ta musiké*) Müziğe daha sonraları toplumumuzda *slâmi* terimle meleklerin dili denilmiştir. (*Elest bezmi'nin avazesi*) Bu durum, müziğe eski çağlardan itibaren batıda da doğuda da tanrısal özellikler atfedildiğini gösterir.

Müzik; hem bir sanat hem de bir bilimdir. Duygusal olarak algılanmasının yanı sıra akıl ile de kavranabilir. Bu özelliğiyle bireyin ve toplumun duygusal ve bilişimsel açılarından durumunu belirlediği gibi, gelişim ve değişimini de sağlayan organik bir yapıdır. Sesin en güzel ekli müzik ile dile gelir. Resim, renklerin birleşmesinden; şiir, kelimelerin kaynaşmasından nasıl oluşuyorsa; müzik de seslerin, duyguların ve heyecanımızı anlatmak üzere belli bir estetik anlayışına göre seçilip düzenlenmesinden oluşmaktadır.

Ses

Herhangi bir cisimden çıkan ses dalgalarının hava aracılığıyla kulağımıza ulaşmasına ses denir. İnsan kulağı 20 ve 20.000 Mhz arasındaki sesleri duyabilmektedir. Sesin özellikleri şöyle sıralanabilir:

1.Sesin Yüksekliği: Seslerin tizliğini (inceliğini) ve pesliğini (kalınlığını) ifade eder.

2.Sesin Tınısı: Sesin ayırt edilebilme özelli i olan rengi-ki ili idir. örnek, insan sesi,keman sesi, piyano sesi

3.Sesin iddeti(Gürlük): Sesin kuvvetlili ini ve hafifli ini ifade eder.

4.Sesin süreklili i: Sesin zaman içindeki yayılımını ifade eder. Uzunluk ve kısalı ını belirtir.

5.Sesin Vurgusu: fade ve yorum itibariyle seslerin vurgulanmasıdır.

Ritim

Seslerin belirli bir süre içerisinde ahenkli ve düzenli sıralanmasını sa layan unsurdur.

Solfej

“okuma” anlamına gelir. Notaları adlarıyla, sesleriyle ve süreleriyle okumaya denir.

Bona

Sesleri sadece adları ve süreleriyle okumaya denir.

Vuru

Bir müzik yapını okurken süreleri oranlayıp ölçülendirebilmek için uygulanan yöntem vuru denir. Vuru ölçü esas alınarak yapılır.El, ayak veya ba ka materyallerle uygulanabilir.

Porte

*Notaların üzerine yazıldı ı be çizgi, dört e it aralıktan olu an ekle porte ya da dizek adı verilir. Notalar portenin üzerinde aldıkları yere göre birbirinden ayırt edilir.

Nota

Nota sözcük olarak Latince kökenlidir. Not kayıt anlamında kullanılır. Sesleri kayırt etmekle ilgili bir terimdir. Bugün kullandı ımız evrensel nota dili ve porte 11. yüzyılda talya’ da bir rahip ve müzik adamı olan Guido d’Arezzo Tarafından bulunmu tur. Notaya isimlerini veren bir ilahinin her mısrasının ilk hecesidir. Bu sıralama daha sonra si sesinin eklenmesiyle ve 17.yy da Donun UT kelimesinin yerini almasıyla öyle sıralanmı tır: Do, re, mi, fa, sol, la, si. La sesinin uluslararası bir standarda kavu turulmasıyla

frekansı 440 Hz. olarak saptanmıştır. La notasının temel alınmasının nedeni bebeklerin ilk doğduğunda la sesi çıkarmalarıdır.

*Seslerin yüksekliklerini ve sürelerini gösteren işaretlere nota denir. Böyle dönebiliriz: Yazıdaki harflerin yerine müzikte notalar vardır. Her nota belli bir sesi işaret eder. Nota okumayı bilen bir kişi, notalara bakarak hem o sesin yüksekliğini (incelik-kalınlık ayrımını), hem de o notanın ne kadar süreyle devam edeceğini (çalınacağını ya da söyleneceğini) anlar.

(Bkz. Örnek 1)

Örnek.1

7 adet nota ismi vardır: Do-Re-Mi-Fa-Sol-La-Si. Bu notalar İngiliz sistemine göre harflerle de adlandırılır. Sırasıyla şöyledir: Do:C, Re:D, Mi:E, Fa:F, Sol:G, La:A, Si:B. (Bkz. Örnek 2)

Do Re Mi Fa Sol La Si Do

Örnek.2

Anahtarlar

*Nota adlarıyla belirtilen kesin ses yüksekliklerinin tam olarak bilinebilmesi, daha basit bir dille notaların okunabilmesi, ayırt edilebilmesi için kesinlikle gerekli olan araçlardan biri de anahtarlar.

Ba ında anahtar görmedi imiz bir dizekte yer alan notalara isim veremeyiz. 3 çe it anahtar vardır: Sol, Fa ve Do.

Sol Anahtarı:

Sol anahtarı adını sol notasından alır. Portenin ortasından (alttan 2. Çizgiden) ba lar ve dolayısıyla burada yer alan nota “sol” adını alır. (Bkz.

Örn. 3)

Örnek.3

Fa Anahtarı:

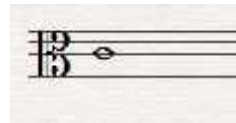
Kalın sesleri göstermek için kullanılır. Anahtarın iki noktası arasından geçen çizgi portede “Fa” notasını gösterir. Di er notalar buna göre isimlendirilir. (Bkz. Örn. 4)

Örnek.4

Do Anahtarı:

Portenin 1., 2., 3. ve 4. çizgilerinden ba layarak yazılmak üzere dört türü vardır. Anahtarın ortasındaki birle im yerindeki çizgiye “Do” notası yazılır. Di er notalar buna göre adlandırılırlar. (Bkz. Örn. 5)

Örnek.5

Nota De erleri

*Bir notayı gördü ümüz zaman sadece o sesin yüksekli ini de il, ne kadar süreyle çalınaca ını da dü ünme zorundayız. Nota yazısı sadece ses yüksekli ini de il, sesin uzunlu unu da belirtir. Porte üzerinde sıralanı biçimlerinden notanın yüksekli ini ayırt etti imizi daha önce söylemi tik.

Notaların ekilerinden de o notanın de erini (süresini), yani, ne kadar süreyle çalınaca mını anlarız.

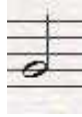
Günümüzde kullanılan en uzun nota, *birlik notadır*. Birlik nota 4 vuru süresince uzar. (Bir arkıya el ya da ayak vurarak e lik etti imizde aslında o arkının vuru larını veririz. Vuru dedi imiz ey, belirli bir ritimde art arda sıralanan birimlerdir. Düzenli kalp atı mını ya da saat tik-taklarını örnek verebiliriz.) Birlik nota, u ekilde gösterilir: **(Bkz. Örn. 6)**

Örnek.6

Portenin hangi çizgisi üzerinde yer alırsa alsın, bu içi bo ekli gördü ümüzde, o notanın 4 vuru süresince uzayaca mını anlarız.

Birlik, yani 4 vuru luk notayı zaman olarak ikiye bölersek iki vuru luk notalar elde ederiz. ki vuru luk notalara verilen isimse “ikilik nota”lardır. kilik nota u ekille ifade edilir: **(Bkz. Örn. 7)**

Örnek.7

(Burada önemli iki noktayı anlamak gerekir: Birincisi; nota ismi (Örn; do,re,mi vs.) ile nota süresinin ismini karı tırmamak gerekir. Birlik ya da ikilik olarak adlandırdı mımız ey, “nota süresi” nin ismidir. kincisi nokta udur; “nota süresi” ile “nota süresinin ismi” karı tırlmamalıdır. Örne in, yukarıda anlatıldı ı gibi birlik nota, bir vuru de il, 4 vuru tur. “Birlik” nota süresinin adıdır.)

kilik notayı vuru olarak ikiye böldü ümüzde iki tane dörtlük (bir vuru luk) nota elde ederiz. **(Bkz. Örn. 8)**

Örnek.8

Dörtlük nota ikiye bölündü ünde iki tane yarım vuru luk nota elde edilir. Bu yarım vuru luk notalar sekizlik olarak adlandırılır. **(Bkz. Örn. 9)**

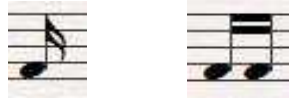
Örnek.9

ki ya da daha fazla yarım vuru luk (sekizlik) nota yan yana geldi inde grplamanın daha rahat yapılabilmesi ve daha rahat okunabilmesi için, genellikle u ekilde kuyrukları birle tirilerek yazılır: **(Bkz. Örn. 10)**

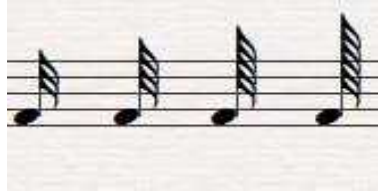
Örnek.10

Bu yazım ekli notanın süresini de i tirmez. Yarım vuru u ikiye bölersek de iki tane çeyrek vuru luk (onaltılık) nota elde ederiz. ki ya da daha fazla yarım vuru luk nota yan yana geldi inde olu an yazım farkı, bundan sonra böylece imiz notalarda da geçerlidir. **(Bkz. Örn. 11)**

Örnek.11

Onaltılık notayı ikiye böldü ümüzde otuzikilik (1/8 vuru luk), otuzikili i böldü ümüzde altmı dörtlük, altmı dörtlü ü böldü ümüzde ise yüzyirmisekizlik nota elde ederiz. **(Bkz. Örn. 12)** Ancak altmı dörtlükten sonraki notalar çok seyrek kullanılır.

Örnek.12

Uzatma aretleri

Uzatma Noktası

*Herhangi bir notanın “yanına” konulan nokta, o notayı kendi de erinin yarısı kadar uzatır. Örne in, iki vuru luk bir nota kendi de erinin yarısı kadar uzayaca ı için 3 vuru olarak, bir vuru luk bir nota ise, bir buçuk vuru olarak çalınır ya da okunur. **(Bkz. Örn. 13)**

Örnek.13

*Bunun yanında e er bir notanın yanında iki tane nokta varsa, o notanın de eri birinci notanın yarısı kadar uzatılır.(Bkz. Örn. 14)

Örnek.14

Uzatma Ba ı

*Aynı adı ta ıyan iki notayı birbirine ba layan ba a “uzatma ba ı” denir. Uzatma ba ı ile birbirine ba lanan notalardan iki notanın süresi birinciye eklenerek okunur. (Bkz. Örn. 15)

Örnek.15

* “Puandorg” ya da “fermata” adı verilen i aret ise, notayı serbest olarak uzatır. Puandorglu nota genellikle kendi de erinin iki katı kadar uzar, ancak yorumcu isterse bunu daha kısa ya da uzun yapabilir. (Bkz. Örn.

16)

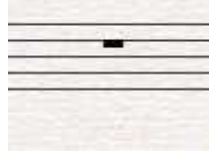

Örnek.16

Müzikte “Es”ler

*Tıpkı konu malarımızdaki duraksamalar, yazıdaki noktalar gibi, müzikte de ço u zaman cümle bitilerinde “es” yani susulması gereken yerler vardır. Esi gördü ümüz yerde, de eri kadar susarız.

*En uzun es de yine 4 vuru luktur. (Bkz Örn. 17) daha fazla Ancak bir eserde, es susulması isteniyorsa, o ölçüye 4 vuru luk ya da üzerine kaç ölçü konur ve yanına yazılır. (Bkz. Örn. 18)

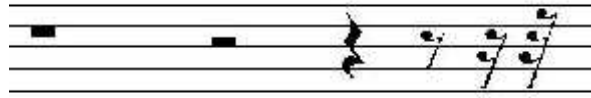

Örnek.17

Örnek.18

*Sırasıyla dört vuru luk, iki vuru luk, bir vuru luk, yarım, çeyrek ve 1/8 vuru luk eslerin yazılı ı da öyledir: (Bkz. Örn. 19)

Örnek.19

Ölçü Kavramı ve Ölçü Çizgileri

*Herhangi bir nota yazısına baktı ımız zaman, müzi in çizgilerle kendi içinde bölümlere ayrıldı mı görürüz. te bu çizgilere, ölçü çizgisi, iki ölçü çizgisi içinde kalan bölmeye de “ölçü” denir. (Bkz. Örn. 20) Notaların zamana göre düzenlenmesi için ölçülere ayırmak gereklidir.

Örnek.20

*Bir parça ya da eser bitti inde, biri ince biri kalın iki çizgiden olu an bir sembolle, parçanın bitti i belirtilir. Bu çizgiye de “biti ” ya da “final çizgisi” denir. (Bkz. Örn. 21)

Örnek.21

*E er çift çizgi bu ekildeyse (Bkz. Örn. 22) bu, ba a dönülmesi gerekti i anlamına gelir. Bu durumda parça, en ba a dönerek iki kez çalınmı olur. “Reprise” adı verilen bu sembolü e er daha önceden ters yönlü olarak gördüysek, en ba a dönmek yerine, gördü ümüz ilk yere döneriz. (Bkz. Örn. 23) Bazı durumlarda parçanın ilk tekrarıyla, ikinci tekrarının biti inin farklı olması istenir. Bu durumlarda, “dolap” denilen sembolle, parçanın 1. ve 2. Biti inde çalınacak kısımlar belirlenir. Tekrar i aretinden ba a döndükten sonra, 2. çalı ta, 1. dolap es geçilir ve 2. dolaptan itibaren çalınarak bitirilir. (Bkz. Örn. 24)

Örnek.22

Örnek.23

Örnek.24

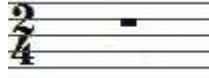
Ritim Nedir?

*Ritim aslında sadece müzi e has bir ey de il, do ada ve evrende var olan bir olgudur. Daha önce de sözünü etti imiz kalp atı 1, gece ve gündüzün hiç durmadan birbirini izlemesi, nefes alı -veri i buna örnektir. Müzikte ise, vuru lar bir araya geldi inde gruplanır, vurgu aldı ı vuru a göre, ikili ya da üçlü gruplar olu turur.

Ölçülerin Zamana Göre Düzenlenmesi

iki Zamanlı Ölçüler

*Biri güçlü, öteki zayıf, iki vuru tan olu ur. En çok kullanılan iki zamanlı ölçü “iki dörtlük”tür. Vuru sayısı üstte, süre birimi olan “dörtlük” ise alta yazılarak gösterilir. (Bkz. Örn. 25)

Örnek.25

*Burada karı tırılmaması gereken udur. Bu bize, her ölçünün içinde “iki tane dörtlük de erinde” nota olaca ını belirtir. “ ki tane dörtlük nota” kullanılması art de ildir. Toplamı iki vuru olacak ekilde notalar gruplanır ve yazılır. (Bkz. Örn. 26)

Örnek.26

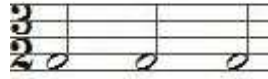
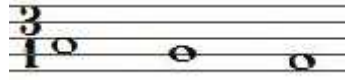
* iki zamanlı ölçülerde en çok kullanılan iki dörtlük olmasına ra men, “iki ikilik” ya da “iki sekizlik” de sık sık görülür. (Bkz. Örn. 27)

Örnek.27

Üç Zamanlı Ölçüler

*Müzik içerisinde bir güçlü, iki zayıf vuru duyuluyorsa, üç zamanlılık var demektir. Yine en çok kullanılan üç zamanlı ölçü ekli “üç dördlük”tür. Ancak, üç birlik, üç ikilik ya da üç sekizlik de kullanılır. (Bkz. Örn. 28) Üç zamanlı ölçülere, valslerde sık rastlanır.

Örnek.28

Dört Zamanlı Ölçüler

*Dört zamanlılıkta iki vurgulu iki grup vardır, ama birinci vuru taki vurgu daha güçlüdür. “Dört dördlük” e çok sık rastlanır. Dört ikilik ve dört sekizlik de kullanılan dört zamanlı ölçülere örnektir. (Bkz. Örn. 29)

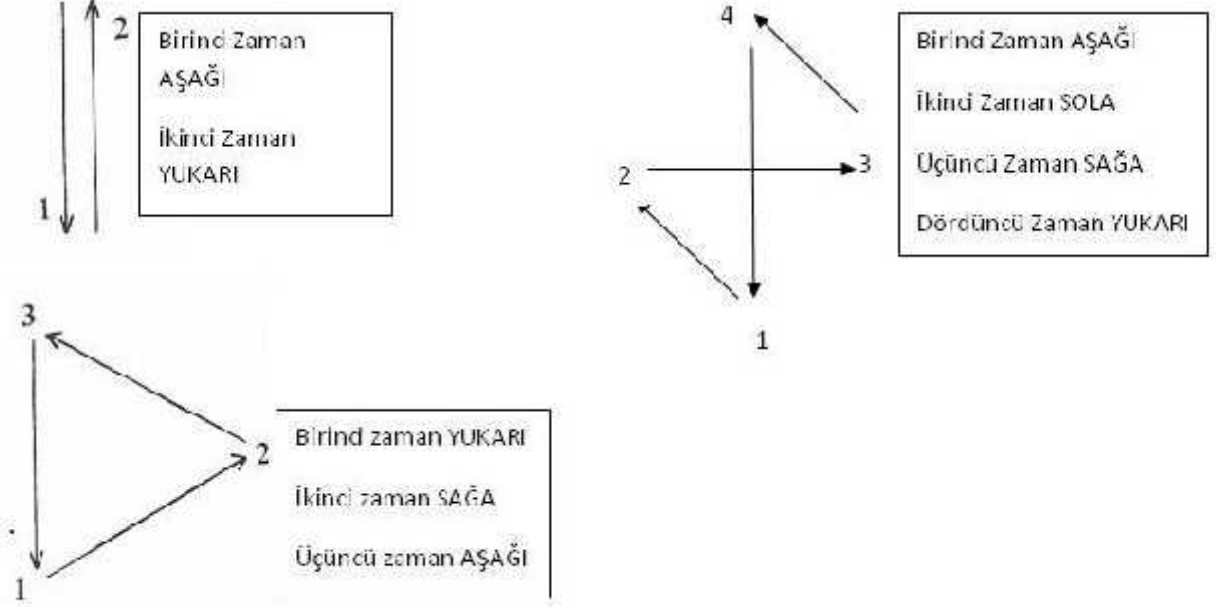

Örnek.29

*Bazen ölçü zamanının olması gereken yerde sembol “C” harfine benzer bir yerine görürüz. Bu sembol de “Dört dördlük” (Bkz. Örn. 30). kullanılmaktadır. kalıba göre Sürelerin vuru ları ise belirli bir yapıdır.(Bkz. Örn. 31)

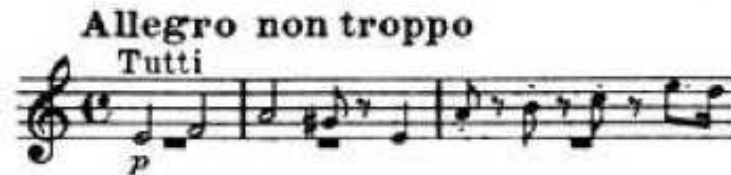
Örnek.30

Örnek.31

Tempo Nedir?

*Tempo, en basit ekliyle ifade edilirse, müzik parçasının “hız”ını belirler. Müzik, a ır ya da hızlı tempolu olabilir. Bunu belirlemek için, müzik yazısının üst kısmına bazı terimler yazılır. (Bkz. Örn. 32) Genellikle talyanca’dan alınan bu terimler, müzi in hızını belirler.

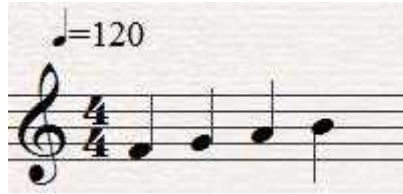

Örnek.32

*Bu terimlerden en çok kullanılanları şunlardır:

<i>Grave</i>	Çok A ır
<i>Largo</i>	Geni
<i>Adagio</i>	Acele Etmeden
<i>Andante</i>	Yürük
<i>Moderato</i>	Orta Hızda
<i>Allegretto</i>	Oldukça Hızlı
<i>Allegro</i>	Hızlı
<i>Vivace</i>	Canlı
<i>Presto</i>	Çok Hızlı

*Bazen de istenilen tempoyu de erleri tam olarak belirtmek için, metronom **33)** Bu kullanılır. (Bkz. Örn. çalınması örnekte, dakikada 120 dörtlük istenmi tir.

Örnek.33

*Bazen parça içinde tempo de i tirmek gerekir. Bunun için de kullanılan özel terimler vardır. “*Ritardando*” veya “*Rallentando*” terimleri, derece derece yava lamayı gösterir. “Rit.” Veya “Rall.” ekinde kısaltılarak kullanılır. Derece derece hızlanılması isteniyorsa, “*Accelerando*” terimi , “Accel.” biçiminde kısaltılarak kullanılır.

Gürlük Terimleri

*Gürlük, sesin hafifli i ya da yüksekli i ile ilgilidir. En basit ekilde örnekleyecek olursak, fısıltılı konu ma ve ba ırma arasındaki gürlük tezatını örnek verebiliriz. Müzikte de kimi yerde hafif, kimi yerde yüksek bir gürlük istenir. Bunları belirtmek için de bazı terimler kullanılır:

<i>fff</i>	molto fortissimo	Son derece gür
<i>ff</i>	fortissimo	Çok gür
<i>f</i>	forte	Gür
<i>mf</i>	mezzoforte	Orta gürlükte
<i>mp</i>	mezzopiano	Hafif gürlükte
<i>p</i>	piano	Hafif
<i>pp</i>	pianissimo	Çok hafif
<i>ppp</i>	molto pianissimo	Son derece hafif

*Bazen ses gürlü ünün giderek yava yava artması veya azalması istenir. Yava yava arttırmak için, “*crescendo*” (cresc.) adı verilen terim, yava yava azaltmak içinse “*decrescendo*” (decresc.) ya da “*diminuendo*” (dimin. ya da dim.) terimleri kullanılır. (**Bkz. Örn. 34**)

Örnek.34

Aksan ve Süsleme işaretleri

Bir müzikte seslerin etkilerini de i tiren ve anlatılmak istenen duygunun ifade edilebilmesi için kullanılan i aretlere “aksan ve süsleme” i aretleri denir.

Staccato(.)

Üzerine ve ya altına konuldu u notayı arkasından gelen notadan ayırmak veya kesik kesik çalınmasını sa lamak için kullanılır. (Bkz. Örn. 35)

Örnek.35

Legato\Tenuto(-)

Üzerine konuldu u notanın belirgin bir ekilde ifade edilebilmesi için kullanılır. Üzerine geldi i nota yayarak icra edilir. . (Bkz. Örn. 36)

Örnek.36

Forzando(>)

Üzerine ve ya altına geldi i notanın gür ve güçlü çalınmasına yarar. . (Bkz. Örn. 37)

Örnek.37

Sforzando(*sfz*)

Üzerine ve ya altına geldi i notanın çok güçlü icra edilmesini sa lar. .
(Bkz. Örn. 38)

Örnek.38

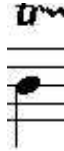
Nefes(,)

Portenin üzerine konulur. Konuldu u yerde kısa bir nefes alınmasını sa lar. . (Bkz. Örn. 39)

Örnek.39

Tril (*tr*): Üzerine yazıldı ı notanın gam içerisinde kendisinden sonra gelen nota (majör veya minör ikilisi) ile yapılır.E er kromatik alterasyon yapılacaksa *tr* i aretinin sa ına bemol (b) veya diyez (#) i areti konulur. . (Bkz. Örn. 40)

Örnek.40

De i tirici aretler

Diyez: Önüne geldi i sesi “yarım ses inceltmeye” yarayan de i tirici i arete *diyez* adı verilir. (Bkz. Örn. 42)

Örnek.42

Bemol: Bemol ise diyezın aksine, önüne geldi i notayı yarım ses kalınla tırır. (Pesle tirir.) (Bkz. Örn. 43)

Örnek.43

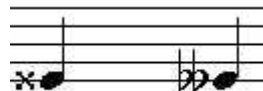
Naturel (Bekar) : Naturel i areti, diyez ya da bemol alarak, do al hali de i tirilmi bir notayı, tekrar do al haline döndürmek için kullanılır. (Bkz. Örn. 44)

Örnek.44

*Bütün bu de i tirici i aretlere (diyez, bemol, naturel) genel olarak “arıza” denir.

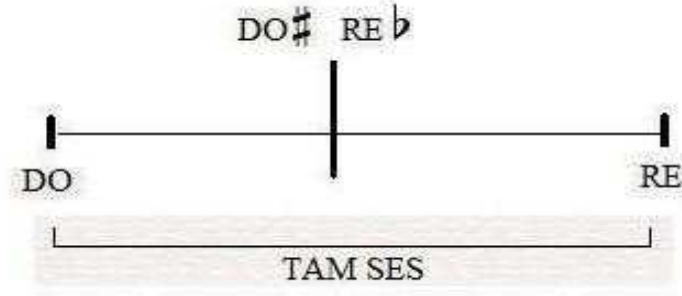
Çift diyez ve çift bemol ise notaların yüksekliklerini tam ses inceltir ya da kalınla tırır. (Bkz. Örn. 45)

Örnek.45

* “Do” ve “re” sesleri arasının tam perde oldu unu biliyoruz. “Do” sesini yarım ses tizle tirerek elde edece imiz “do#” sesi daha tiz olan “re” sesine

yarım ses daha yakla mı olacaktır. E er “re” sesini yarım ses pesle tırirsek (kalınlı tırırsak) “re bemol” e gitmi oluruz. Yani daha kalın olan “do” sesine yarım perde yakla mı oluruz. Bu durumda tampere edilmi bir piyanoya göre do diyez ve re bemol aynı notadır, dolayısıyla aynı tu la çalınır. (Tampere sistem hakkında ayrıntılı bilgi için “Tampere Sistem” konusunu okuyunuz.) Bunu ematik olarak belirtmek istersek ortaya öyle bir tablo çıkar: **(Bkz. Örn. 46)**

Örnek.46

*Bu örnek, aralarında tam perde bulunan di er sesler için de geçerlidir. Bu seslere “anarmonik sesler” denir. Yani do diyez, re bemolün anarmonik sesidir.

Ses Dizileri

Belli oktav içindeki belli ses ve aralık düzenine “dizi” denir. Dizi, bir müzik sistemine temel olan belirli perdelerdeki seslerin sıralanmasıyla oluşur. Bu sıralanma biçimi müzik türlerine, bölgelere göre değişir. Dizileri altı kümede toplayabiliriz.

1. Pentatonik diziler
2. Modlar
3. Makam dizileri
4. Tonal diziler
5. Caz müziği dizileri
6. Atonal diziler

*Günümüzde müzikte yaygın olarak kullanılan dizi tona dizidir. Özellikle Batı müziğinde fazlaca kullanılan tonal dizi, Dünya’da evrensel kullanılan bir yapıya kavmuştur.

Oktav

*Aynı ismi taşıyan iki ses arasındaki sekiz notalık aralıktır. Simleri bir olan bu notaların yükseklik dereceleri farklıdır. (Bkz. Örn. 47)

Oktav

Örnekle.47

Gam

Bir sestem başlayıp, o sesin oktavında sona eren ses dizisidir. Kalın sestem başlayıp incelen gama “çıkıcı gam” denir. İnce sestem başlayıp kalın seslere doğru inen gama “inici gam” denir. (Bkz. Örn. 48)

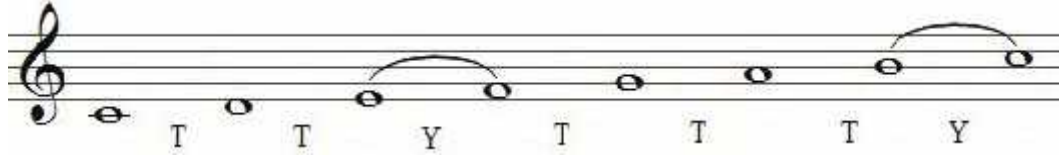
Örnekle.48

Majör ve Minör Diziler

Majör Diziler

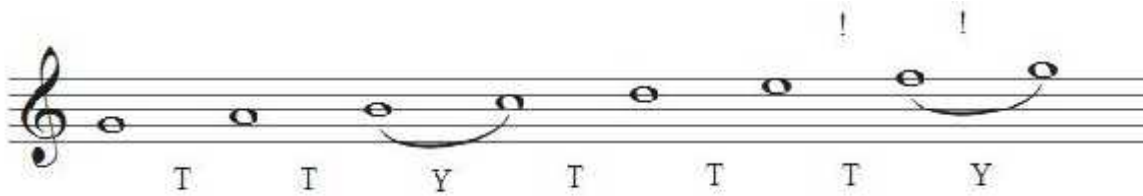
* Kalın do’dan ince do’ya kadar sesleri arıza vermeden sıralarsak, en basit majör diziyi oluştururuz. Majör kelimesi “büyük” anlamında kullanılır. Bunun nedeni de, majör dizilerde tam-yarım aralıkların özel sıralanmasıdır. Diziyi oluşturan birinci ses ile (do), üçüncü ses (mi) arasında

iki tam ses vardır. Diziyi olu turan birinci ve üçüncü sesler arasındaki aralık, “üçlü aralık” olarak adlandırılır. Bu aralık dizinin temel aralı ıdır. E er bu dizideki gibi aralarında iki tam ses bulunuyor ise, “majör (büyük) üçlü” adını alır. (Daha önce görülen tam ve yarım aralık konusuna dönersek, do ve re arasında bir ses, re ve mi arasında bir ses, yani do ve mi arasında iki tam ses oldu unu hatırlarız.) A a ıdaki örnekte dizideki tam aralıklar T ile yarım aralıklar Y ile gösterilmi tir. (Bkz. Örn. 49)

Örnek.49

*Dizideki tam ve yarım aralıkların sıralanı na dikkat edersek, sesler arasında ba tan itibaren sırasıyla 2 tam, 1 yarım, 3 tam, 1 yarım aralık bulundu unu görürüz. Bu aslında “majör” dizileri olu turmada kullanılan temel aralıkları bize verir. Ba ka bir sestem, örne in solden ba layıp, aynı aralıklara göre majör dizi olu turmaya çalı alım. (Bkz. Örn. 50)

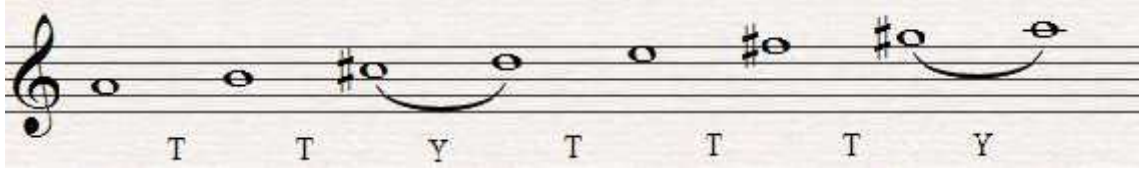
Örnek.50

*Yukarıdaki diziyi majör dizide aralıkların sıralanı na göre incelersek, son iki aralı a kadar “2 tam 1 yarım, 3 tam 1 yarım” sıralanı na uygun oldu unu görürüz. Dizinin sondan ikinci aralı nda, tam aralık yer almalıdır. Oysa burada mi-fa sesleri kullanılmı tır. Mi ve fa arasında yarım aralık vardır. Aynı ekilde fa ve sol sesleri arasında da tam aralık vardır. Ancak diziyeye göre istenen yarım aralıktır. Bu aralıkları dizide istenen hale getirmek için ilk önce mi-fa sesleri arasındaki yarım aralı ı tam aralı a çıkarmamız gereklidir. E er “fa” sesini yarım perde tizle tirirsek, mi-fa arasındaki yarım aralı a bir yarım daha ekleyerek tam aralık haline getirmi oluruz. (Yarım perde tizle en “fa” sesi “mi” sesinden uzakla acak, dolayısıyla aralarındaki aralık artarak tam perdeye dönü ecektir.) “Fa” sesini yarım perde tizle tirmek için yapılması gereken “fa”ya diyez koymaktır. Böylece mi-fa# arası tam ses, fa#-sol arası ise yarım ses sayılaca ı için, dizi do ru bir ekilde tamamlanmı olur. (Bkz. Örn. 51)

Örnek.51

* imdi de “la” sesinden ba layıp yeni bir majör dizi olu turmaya çalı alım.
(Bkz. Örn. 52)

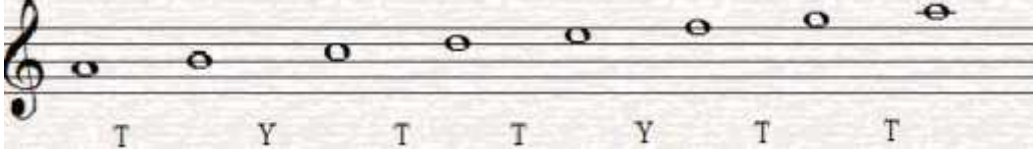
Örnek.52

*Burada da, diziyi majör dizi haline getirebilmek için, gerekli yerlere (do, fa ve sol notalarına) diyezler konmu tur. Bir majör dizi aynı zamanda “majör gam”dır. Gam dedi imiz ey aslında belli aralıklarla dizilmi , genellikle sekiz sestem olu an dizidir. Yukarıdaki kurallara göre kurdu umuz her majör dizi, aslında bir majör gamdır.

*Dizideki her sese (dereceye) ayrı bir isim verilir. Dizinin ilk sesi her zaman “eksen (temel) ” ses olarak adlandırılır. Dizinin be inci sesi “çeken (dominant)” sestir. Dizinin yedinci derecesi ise “yeden (sansıbl)” sesidir, genellikle yarım perde tizle erek eksene çıkar.

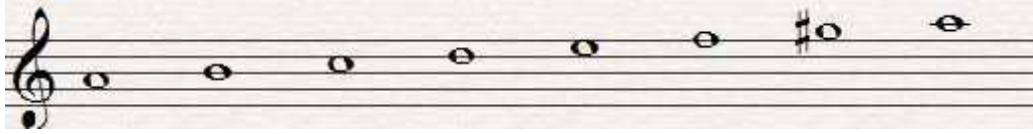
Minör Diziler

*Minör dizilerin majör dizilerden ilk farkı dizinin temel aralı 1 olan üçlü aralı ın “küçük üçlü” olmasıdır. Dizinin ilk sesi ile üçüncü sesi arasındaki aralık 1,5 perdedir. kinci farkı ise, tabii ki diziyi olu tururken kullanılacak genel aralık diziliminin farklı olmasıdır. Majör dizilerde kullanılan dizilimin 2 tam 1 yarım, 3 tam 1 yarım oldu unu hatırlayalım. Minör diziyi olu turan sesler arasında ise sırasıyla, 1 tam,1 yarım, 2 tam, 1 yarım ve 2 tam aralık bulunmalıdır. Bu dizilime göre la sesinden ba layıp bir minör dizi olu turmaya çalı alım.
(Bkz. Örn. 53)

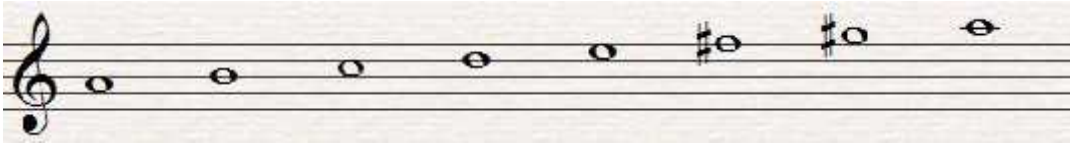
Örnek.53

*Bir minör dizide yedinci sesi, yani yeden sesini yarım perde tizle tirerek eksene varırsak, “armonik minör dizi” elde etmi oluruz. (Bkz. Örn. 54)

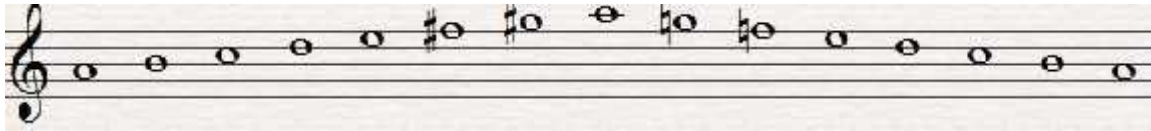

Örnek.54

*Yeden sesi yarım perde tizle tirdi imizde, yeden ve yedenin bir önceki sesi arasındaki uzaklık açılarak, bir buçuk perdeye çıkar. Bu bazen duyum olarak ters gelebilir. Bu durumda minör dizinin altıncı sesi (yedenden önceki sesi) de yarım perde tizle tirilir. Böylece “melodik minör dizi” elde edilmi olur. (Bkz. Örn. 55) Dizi çıkarken tizle tirilen bu sesler, dizi inerken genelde pesle tirilerek eski haline döndürülür. (Bkz. Örn. 56)

Örnek.55

Örnek.56

*Her minör dizi, aslında bir majör diziyle ilgilidir. Bu konuya ton kavramında ayrıntılı olarak de inilecektir.

2. MÜZİK NEDİR?

Müzik en genel tanımı ile sesin biçim ve anlamlı titreşimler kazanmış hâlidir. Başka bir deyişle de müzik, sesin ve sessizliğin belirli bir zaman aralığında ifade edildiği sanatsal bir formdur. Biçim ve titreşim içeren bir ses oluşumunda melodi olarak kabul görmesi için dinleyende duygulara yönelik etkileşim yapması da beklenmektedir. Tarihsel dönem, bölge, kültür ve kişisel beğenilere bağlı olarak ele alındığında müzik teriminin tanımı önemli farklılık gösterebilmektedir. Özellikle 20. yüzyıl çağda Batı müziğinde ortaya çıkan çok farklı müzik akımları, ortak bir tanımla büyük ölçüde zorla tırmaktadır. Bunun ötesinde, gittikçe daha fazla insanın erişime olanağı bulduğu farklı kültürlerle ait yerel müzikler de bu tanımlama zorluğunu arttırmaktadır. Tüm bu sebeplerden dolayı, müziğin tek bir tanımla açıklanması yerine farklı açılardan (sosyolojik, psikolojik, akustik, politik vb.) yapılan birden fazla tanımla açıklanması yaygınlık kazanmıştır. Bir sosyologun müziğe olan yaklaşımlarıyla, bir akustik fizikçinin yaklaşımı arasında gerek tanım, gerek metodolojik olarak büyük farklılık vardır. Tüm bu yaklaşımlar müzikologlar ve müzik teorisyenleri tarafından araştırılır ve değerlendirilir.

Temel olarak dört ana unsurdan oluşur:

Diklik, bir sesin ne kadar 'tiz' ya da 'pes' olduğunu ifade eder. Örneğin her nota ismi (Do, re, mi) farklı bir dikliğe sahiptir. Aynı nota isimleri de hangi oktavda bulduklarına bağlı olarak farklı diklikleri hangi edebilirler. Akustik olarak birimi frekanstır.

Yoğunluk, bir sesin güçlü üni ifade eder. Müzikte nüans olarak da kullanılır (forte, piano, fortissimo vb.). Akustik olarak birimi desibeldir.

Süre, bir sesin ne kadar sürdüğünü ifade eder. Müzikte ikinin katları biçiminde ifade edilir (birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik) ancak nota değerlerinin yanlarına konan noktalar sürenin kendi değerinin yarısı kadar daha uzamasını sağlar.

Tını, bir sesin rengini ifade eder. Örneğin aynı oktavda aynı notayı aynı yoğunlukta ve aynı uzunlukta çalan bir kemanla bir flüt arasındaki fark tını farkıdır. Dört özellik içinde en karmaşık olan özellik budur. Akustik olarak tını, sesin do u kan (harmonik) yapısına bağlı olarak değişir. Müzik konusunda en büyük sıkıntı, müziğin bilimsel yönleriyle yeteri kadar tanıtılmamasıdır. İnsanların günlük hayatta bile sürekli iç içe oldukları bu olguya bilimsel yaklaşımın faydalı olabilir.

Müziğin tanımıyla ilgili görüşler vardır ;

Kelimelerle anlatılamayan duygu ve düşüncelerin seslerle anlatılması sanattır. Müzik; duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları ve başka gerçeklerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilerek, biçimlendirilmiş seslerle dileyerek anlatan estetik bir bütündür. Herkesin anlayabileceği ve anlayabileceği yegane dildir. Müzik dil ve ırk fark etmeksizin direkt olarak duygulara hitap eden etki eden bir sanat dalıdır... Eski Yunan Felsefesinde müziğin etkisi yoğun olarak görülür. Nitekim; Musiki-musika-muzika-müzik kelimeleri Yunanca kökenlidir. Yunan alfabesinde m-o-u-s-a harfleriyle yazılan ve musa diye okunan peri anlamındaki kelimenin sonuna gelen -ike veya -ika takısı, o kelimeye konu olan dil anlamını kazandırır; Elenika (Yunanca), Turkika (Türkçe), talika (talyanca) örneklerinde olduğu gibi. Musa'ya eklenen -ike takısı, peri sözcüğüne de perilerin konu olduğu dil anlamını verir. (ta musiké) Müsikiye daha sonraları toplumumuzda slâmi terimle meleklerin dili denilmiştir. (Elest bezmi'nin avazesi) Bu durum, müziğe eski çağlardan itibaren batıda da doğuda da tanrısal özellikler atfedildiğini gösterir.

Müzik; hem bir sanat hem de bir bilimdir. Duygusal olarak algılanmasının yanı sıra akıl ile de kavranabilir. Bu özelliği ile bireyin ve toplumun duyu ve biliş açısından durumunu belirlediği gibi, gelişim ve değişimini de sağlayan organik bir yapıdır. Sesin en güzel ekli müzik ile dile gelir. Resim, renklerin birleşmesinden; şiir, kelimelerin kaynaşmasından nasıl oluşuyorsa; müzik de seslerin, duygu, düşünce ve heyecanımızı anlatmak üzere belli bir estetik anlayışına göre seçilip işlenmesinden oluşmaktadır.

3. NOTALAR, SUS ARETLER VE SÜRELER

Nota Şekilleri	Sus Şekilleri	Kaç Vuruşluk	Notanın İsmi
	-	4 Vuruş	Birlik Nota
	-	2 Vuruş	İkalic Nota
		1 Vuruş	Dörtlük Nota
		Yarım Vuruş	Sekizlik Nota
		Çeyrek vuruş	Onaltılık Nota

4. SES DE T R C ARETLER

Sesleri inceltmek ya da kalınlı tırmak için ses de i tirici i aretler kullanılır. Bu i aretler notanın önüne, çizgilere ve bo luklara yazılır. Geçici de i ikli e u rayan sesler ölçü içinde i aretle gösterilerek belirtilir. Bu durumda ses de i tirici i aret sadece bulundu u ölçü içinde etkili olur.

Türk Müzi inde koma olarak da adlandırılmaktadır. Genel itibari ile be farklı de i tirici i aret bulunmaktadır. Bunlar; diyez, çift diyez, bemol, çift bemol ve natürel i aretleridir.

Diyez: Önüne geldi i notayı yarım ses (perde) tizle tirir. Örnek: Do notasının önüne gelen diyez i areti, do notasının artık do diyez olarak kullanılması gerekti ini gösterir. Tonal müzikte her perde yarım ses konumundadır. Herhangi bir notanın önüne diyez i areti konuldu unda bir sonraki perdenin kullanılaca ı anlamına gelmektedir.

Çift Diyez: Önüne geldi i notayı tam ses (perde) tizle tiren i arettir. Örnek: Do notasının önüne gelen çift diyez i areti, Do çift diyez notasının artık Re perdesine denk gelece ini göstermektedir.

Bemol: Önüne geldi i notayı yarım ses (perde) pestle tirir. Örnek: La notasının önüne gelen bemol i areti, La notasının artık La bemol olarak kullanılması gerekti ini gösterir.

DİYEZ
b BEMOL
q NATUREL
x ÇİFT DİYEZ
bb ÇİFT BEMOL

Çift Bemol: Önüne geldi i notayı tam ses (perde) pestle tiren i arettir. Örnek: La notasının önüne gelen çift bemol i areti, La çift bemol notasının artık Sol perdesine denk gelece ini göstermektedir.

Natürel: Türk Müzi inde; Do al, Bekar olarak ta kullanılmaktadır. Önüne geldi i notayı do al konumuna ya da yazılı olan nota içerisinde ilk haline dönü türür.

De i tirici i aretler, dizek üzerinde anahtardan hemen sonra yazılırsa tüm eser boyunca yazılı oldu u tüm notaları kapsar. E er sadece ölçü içerisinde kullanılmı sa sadece o ölçü içerisinde etkilemektedir. Örne in: Anahtardan sonra yazılmı olan ve Si notasına denk gelen bemol i areti eser içerisindeki tüm Si seslerinin bemol olaca ını gösterirken, ölçü içerisinde Si için kullanılan bemol sadece o ölçü içerisindeki Si notalarını kapsamaktadır.

5. SENKOP

Müzikte senkop aksatım anlamına gelir. Müzikte kullandı ımız ritim ve ezgilerin kuvvetli ve zayıf zamanları vardır. E er ritim yada ezgide zayıf bölümleri ortaya çıkartırsanız SENKOP (Aksatım) yapmı olursunuz. öyle bir örnek verelim ; Ezginin önce sekizlik ve ardından iki tane dörtlük notayla devam etti ini varsayalım. Sonda da yine sekizlik nota olsun.

1- Kuvvetli vuru zamanı ba taki sekizlik notaya gelecektir.

2- Zayıf zaman ise dörtlük notalara.

3- Siz yukarıdakinin tersini yapıp zayıf zamanı sekizlik notaya alıp kuvvetli zamanı dörtlük notalar üzerinde kullanırsanız senkop yapmı olursunuz.

6. MÜZ KTE HIZ VE GÜRLÜK BASAMAKLARI

1) Hız Terimleri; hız terimleri melodinin ne kadar hızda söyleyece imizi belirtir. Günümüzde buna metronom sayısı da denir. Usül sayısının hemen üstüne yazılır. talyanca kökenlidirler.

Grave	Çok A ır	Moderato	Orta Hızda
Lento	A ır	Allegretto	Oldukça Hızlı
Largo	Geni	Allegro	Hızlı (Yürükçe)
Larghetto	Oldukça Geni	Vivace	Canlı
Adagio	Acele Etmeden	Presto	Çok Hızlı (Çok Yürük)
Andante	Orta Yürüme Hızında	Prestissim	Son Derece Hızlı

2)Nüans Terimleri; Melodinin icrası sırasında seslerin kuvvetli veya hafif icra edilmesi için konulan i aretlerdir. talyanca kökenlidir.

Pp	Pianissimo	Çok Hafif
P	Piano	Hafif
Mp	Mezzo Piano	Orta Hafiflikte
Mf	Mezzo Forte	Orta Kuvvette
F	Forte	Kuvvetli
Ff	Fortissimo	Çok Kuvvetli
Fz	Forzando	Çok Kuvvetli Ve Vurgulu
Fb	Forte Piano	Kuvvetliden Sonra Hafif
Cresc.....	Crescendo	Gittikçe Kuvvetlenerek.....
Decresc...	Decrescendo	Gittikçe Hafifleyerek.....

7. D Z VE ARALIKLAR

Diziler

Diyatonik Dizi: Seslerin, sırayla birbiri arkasından ve tonalite kurallarına göre dizilmesine, diyatonik dizi denir. Örne in: Sırayla dizilen yedi nota (do, re, mi, fa, sol, la, si) bir dizidir. Bu diziye, birinci notanın oktavı olan bir sekizinci nota eklenerek bulunan dizi diyatonik dizidir. Sekizinci nota olan 'do' dan kalkıp, aynı diziye, daha incelere do ru yineleyebiliriz. Bu dizilerin her notasına 'derece' adı verilir. Örne in: Bu dizide, 'do' birinci derece, 'fa' dördüncü derece, 'si' yedinci derece olmaktadır.

Tam ve Yarım Sesli Aralıklar: Dizinin kom u dereceleri arasındaki uzaklıklar tamamen e it de ildir; tam ve yarım sesli aralıklardır.

Örne in: 'Do' ile ba layıp, 'do' ile biten bir dizide: Do-re, re-mi, fa-sol, sol-la, la-si aralıkları 'tam sesli aralıklar', mi-fa, si-do aralıkları da yarım sesli aralıklardır.

Görüldü ü gibi do al (natürel) durumdaki bir diyatonik dizi 'be tam' ve 'iki yarım' sesli aralıktan kurulur. Bir diyatonik dizi, sadece 'do' ile ba layıp 'do' ile bitmez; herhangi di er bir notadan ba layabilir ve aynı uzaklık oranlarını izleyerek, o nota üzerine bir diyatonik dizi kurulabilir.

Bir Tam Aralı ın Bölünmesi: Bir tam aralık, iki yarım aralı a bölünür. Aralarında bir tam seslik uzaklık olan iki nota arasında, (örne in 'do' ile 're' arasında) bir ara ses daha i ittirebiliriz. 'Do' dan itibaren, bu ara sese olan uzaklık, yarım seslik bir aralık olacaktır. Bu ara sestem, 're' ye olan uzaklık ise yine yarım seslik bir aralık olacaktır. Bu ara nota iki yolla bulunur: Ya 'do' notası 'diyez' le yarım ses inceltirilip 'do diyez' yapılır, ya da, 're' notası 'bemol' le yarım ses kalınlı tırılıp 're bemol' yapılır. Bir tam aralıklar, iki yarım aralı a bölünebilir.

Seste Notalar (anarmonik): Diyez ve bemol alıp, yarım ses incelen ve yarım ses kalınlı an iki kom u nota, birbirine e it aralık uzaklıkta adları ayrı olsa da aynı seste bulu ur. Adları ayrı ama sesleri aynı olan bu notalar birbirinin seste idir. Seste lik meydana getiren bu notalara seste notalar denir.

Diyatonik Yarım Sesli Aralık Ve Kromatik Yarım Sesli Aralık: Aralarında yarım seslik uzaklık olan iki kom u notanın adları de i ikse, bu çe it yarım aralı a 'diyatonik yarım sesli aralık' denir. Örne in: Do- rebemol, dodiyez- re, re- mibemol, rediyez- mi vb. Aralarında, yarım ses aralı ı uzaklı ı olan iki kom u notanın adları aynıysa, bu çe it yarım sesli aralı a da 'kromatik yarım sesli aralık' denir. Örne in: Do- dodiyez, re- rediyez, mi- mibemol vb.

Aralıklar

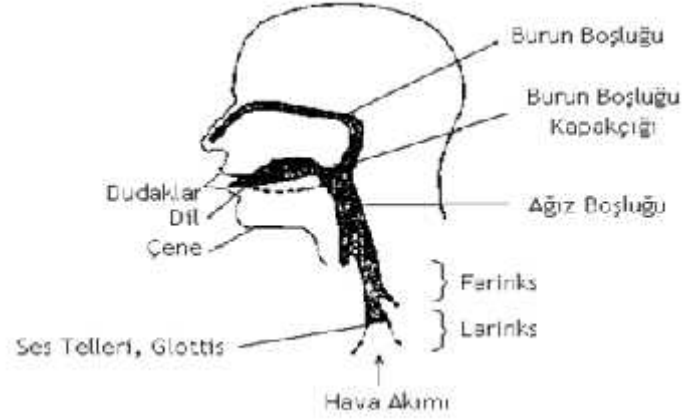
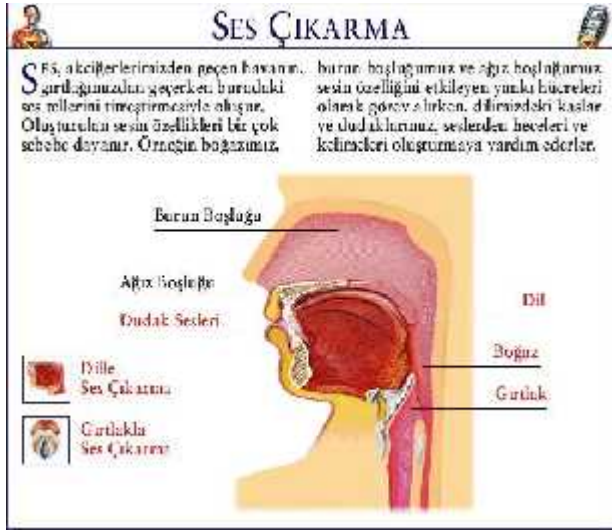
Birbirine uzaklıkları ne olursa olsun, iki sesi ayıran açıkla a 'aralık' denir. Aralıklar, kalın ses ile ince ses arasındaki derecelerin sayısı ile ölçülür. Derecelerin sayısı, meydana gelen aralı a kendi adını verir. Örne in: ki dereceyi kapsayan aralı a 'ikili aralık', üç dereceyi kapsayan aralı a 'üçlü aralık', dört dereceyi kapsayan aralı a 'dörtlü aralık', be dereceyi kapsayan aralı a 'be li aralık' ... 'altılı, yedili, sekizli (oktav) vb. denir.

Aralıkları dört grupta toplayabiliriz:

- 1- **Çıkıcı Aralıklar:** Aralıklar, kalın sestem ba layıp, ince sese do ru ölçülür.
- 2- **İnici Aralıklar:** Aralıklar, ince sestem ba layıp kalın sese do ru ölçülür.
- 3- **Basit Aralıklar:** Aralıkları, bir oktavlık açıkla ı geçmeyen aralıklardır.
- 4- **Katlanmış Aralıklar:** Aralıkları, bir oktavlık açıkla ı a an aralıklardır.
- 5- **Armonik Aralıklar:** Notaları aynı anda çalınan aralı a denir. Bir aralı ı olu turan notalardan alttaki notayı üste veya üsteki notayı alta almaya **çevirme** denir. Altta ki nota üste alınırsa **üst çevrim**, üstte ki nota alta alınırsa **alt çevrim** adını alır. Çevrimler aralıkları etkiler. Büyük aralıklar çevrilince küçük, küçük aralıklar çevrilince büyük, artık aralıklar çevrilince eksik, eksik aralıklar çevrilince artık olurlar.
- 6- **Uyumlu (konsonan) Aralıklar:** ki sesin kayna mı olarak kulakta etki uyandırması, bir karara ihtiyaç göstermemesi ve üçlü, dörtlü, be li, altılı ve sekizli (oktav) aralıklardan olu masıdır.

7- **Uyumsuz (dissonan) Aralıklar:** Uyumlu olmayan, kulakta kayna mı etki uyandırmayan, bir karara ihtiyaç gösteren ve ikili, yedili dokuzlu aralıklardan oluşur.

8. SES VE SESİN OLUŞUMU

Ses kaynakları titreerek ses meydana getirir. Titreşim, bir cismin ileri geri gidip gelme hareketidir. Ses veren her şey titreşir. Titreşen cisimler ses oluşturur. Ses veren cisimler esneklerdir. Esnek olan cisimler ses dalgalarını meydana getirebilir ve ses dalgalarını iletirler. Ses üreten varlıklara ses kaynağı denir. Ses madde değil, enerjidir.

SESİN OLUŞUMU VE YAYILMASI

Ses dalgaları titreşim kaynağından enerji taşırlar. Bu enerji, çeşitli ortamlar tarafından iletir. Bu esnada ortam yer değiştirmeyen, hareket eden madde değil, hareket enerjisidir. Su yüzeyindeki dalgalar ile havada yayılan ses dalgaları farklıdır. Ses dalgalarını gördüğümüz halde, ses dalgalarını göremeyiz. Ses dalgaları havada küresel olarak yayılır. Cisimlerin titreşmesi ile meydana gelen sesin kulağımıza kadar gelebilmesi için ses kaynağı ile kulağımız arasında katı-sıvı-gaz gibi esnek bir ortamın bulunması gerekir. Yani ses boşlukta yayılmaz. Sesin farklı ortamlarda yayılma hızı da farklıdır.

Sesin yayılma hızı bazı etkenlere bağlı olarak değişir. Bunlar;

1- Sesin yayılma hızı ortamın sıcaklığına bağlıdır.

Sesin 0°C de havada yayılma hızı 331m/s oldu u halde 20°C de 344 m/s 'dir. Sıcaklık arttıkça sesin o ortamdaki yayılma hızı da artar.

2- Sesin yayılma hızı ortamın cinsine bağlıdır.

Ses katı maddelerde en hızlı, gaz maddelerde ise en yavaştır.

3-Sesin yayılma hızı ortamın yoğunluğuna bağlıdır.

Ortamın yoğunluğu arttıkça sesin yayılma hızı da artar.

Ses oluşturulan ortamlarda dalgalar halinde yayılır.

Titreşen her madde ses oluşturur. Fakat bu oluşturulan ses dalgaları aynı değildir. Ses dalgalarının bazı özellikleri vardır. Bunlardan biri genliktir. Bir dalga tepesi ile dalga çukuru arasındaki mesafenin yarısına genlik denir. Bir çukur ve bir tepeden oluşturulan (bir dalga boyu) dalgaya da periyot denir.

YANKI: Ses dalgalarının bir engelle çarptıktan sonra yansıyıp geri dönmesi olayına yankı denir. Bir engelle ses dalgalarını gönderip engelden yansıyan sesin, tekrar geri dönmesi arasında geçen süreden engelin uzaklığı tespit edilir.

Gemilerde deniz derinliğinin saptanması, balık sürülerinin izlenmesi, batık gemilerin yerinin

saptanması için sonar cihazları kullanılır. Sonar cihazları suyun sesi iletmesi sayesinde çalışır. Yankı olayının gerçekleşmesi için gerekli en küçük uzaklık 20°C de yaklaşık 17 metredir. Engelle aramızdaki uzaklık 17 metreden küçük ise, yansıyor geri dönen ses dalgalarını ayırt edemeyiz.

REZONANS: Bir ses kaynağından yayılan ses dalgaları çevredeki bazı ses kaynaklarını etkileyerek titre titre olabilir.

Frekansları aynı olan kaynaklardan biri titre tirildiğinde, diğer ses kaynağının etkisiyle titre mesisi olayına rezonans denir.

SESİN ÖZELLİKLERİ

Bir sesi, başka bir sestenden ayıran özellikler vardır. Sesin özellikleri şunlardır:

- 1-Sesin şiddeti
- 2-Sesin yüksekliği
- 3-Sesin tınısı

1-SESİN ŞİDDETİ :

Sesin uzaktan veya yakından duyulabilme özelliğidir.Uzaktaki birine sesimizi duyurabilmemiz sesin şiddetine bağlıdır.Ses dalgalarında genlik ne kadar büyük olursa sesin şiddeti de o kadar büyük olur. Ses şiddetine gürlük de denir.

Ses şiddeti birimi desibeldir (dB).Yani sesin bir dalga boyundaki gücüdür.

GÜRÜLTÜ: Düzensiz frekanslı sesler gürültü olarak adlandırılır. Bir sesin gürültü olup olmadığı ses düzeyine bakılarak belirlenir. Ses düzeyi, ses şiddeti ile ilgilidir.

İtilebilen en hafif şiddetindeki ses 0 (sıfır) desibel olarak kabul edilir. Buna ilişkin birim de şiddendir. Normal konuşma sesi 30-60 dB arasındadır.

Bazı seslerin şiddeti şu şekilde belirtilebilir.

- 0db insanın duyabildiği en düşük ses şiddeti
- 60 dB Normal konuşma veya daktilo sesi
- 90 dB Kamyon sesi veya çim biçme makinesi sesi
- 100 dB Asfalt delme makinesi
- 115 dB Konser veya barlarda yüksek sesli müzik
- 140 dB Jet uçağı sesi

Genel olarak 85 dB üzerindeki sesin kulağa zararlı olacağı kabul edilir

2-SESİN YÜKSEKLİĞİ :

İnce sesi kalın sestenden ayıran özelliktir.Bir sesin ince veya kalın olması, o ses kaynağının titre titre sayısına bağlıdır.

Bir ses kaynağının bir saniyedeki titre titre sayısına frekans denir.Frekans birimihertz'dir. Hz ile gösterilir. Ses kaynakları çok hızlı titre titre irlerse ince (tiz), az titre titre irlerse kalın(pes) ses verir.Yani frekansı büyük olan ses, frekansı küçük olan sestenden daha incedir.

Titre titre en bir telin frekansı;

- 1- Telin boyuna (Telin boyu arttıkça frekansı küçülür, ses kalınlaşır)
- 2- Telin gerginliğine (Telin gerginliği arttıkça frekans büyür, ses incele ir)
- 3- Telin kesitine (Tel kalınlıkça frekans küçülür, ses kalınlaşır)
- 4- Telin cinsine bağlıdır.

İnsanların duyabileceği ve üretebileceği seslerin belli frekans değerleri vardır.Normal bir insan kulağı 20Hz ile 20000 Hz arasındaki sesleri duyabilir. Frekansı 20000 hz'nin üstünde olan sese ultrason denir.

3- SESİN TINIŞI:

Her ses kaynağı kendine özgü ses çıkarır.Keman sesini mandolinden, kaval sesini flütten ayıran özelliktir. Aynı yükseklikte ve aynı şiddette başka başka müzik aletlerine ait sesleri kulağımız ayırt edebilir. Her sesin bu özelliğine sesin tınısı adı verilir.

SES YALITIMI: Gürültüyü olu turan ses oldu una göre sesi geçirmeyen ve daha az geçiren maddelerin kullanılması gürültüyü önler.

Günümüzde ses yalıtımı sa layan malzemeler üretilmektedir. Lastik, pamuk, yün, keçe ve halı gibi maddeler sesi az iletir, yansıtma, söndürür. Tahta, demir, bakır, alüminyum, ta ve beton gibi maddeler ise sesi iyi iletir.

SES KAYDI: Ses Kaydeden Araçlar İlk ses kaydı "fonograf" denen bir araçla yapılmı tır. (Thomas Edison tarafından 1877'de icat edilmi tir) Zamanla bu alanda çe itli araçlar geli tirilmi tir. Gramafon, teyp ve modern stüdyolardaki kayıt araçlarıdır. İlk ses kaydı fonografda sesler, mum silindirlere kayıt yapılyordu. Dönen ta plaklara kaydedilir.

Sesin banda kaydedilmesiyle ses kaydı geli ti. Sesli bir filmde ses, filmin kenarına kaydedilir. Müzik kasetleri, sesin kaset içinde banda kaydedilmesiyle istedi imiz zaman, kaset çalarla tekrar sese dönü türmemizi sa lar.

SES SKAND L : Ses iskandili sesi ölçen bir alettir ses yalıtımında ve yankı olu umunda kullanılan maddelerden olu ur. Ses iskandili sesi ölçtü ü için ses uzmanlıklarında da kullanılır. Sesi algılayarak ölçer. Yankıları algılayabilir. Bu da onu daha çok özelle tiren bir özelli idir. Gece kulüplerinde zabıcalar sesin iddetini ölçmek için, sinema, tiyatro, konser salonu gibi mekanların ses yalıtımları, akustik düzenleri için kullanılır. Ses yalıtımında ve yankı olu umunda kullanılan maddelerden olu ur.

DO AL VE YAPAY SES KAYNAKLARI NELERD R?

Yapay Ses Kaynakları

Müzik aletlerinden çıkan sesler, ta ıtların çıkardığı sesler, hoparlörün, radyonun ve televizyonun çıkardığı sesler yapay seslerdir. Yapay sesleri üreten varlıklara yapay ses kaynakları denir. Piyano, araba, Mp3 player, radyo, balama, gitar, keman ve flüt yapay ses kaynaklarına örnek gösterilebilir. Yapay Ses Kaynakları: Müzik aletlerinden çıkan sesler, ta ıtların çıkardığı sesler, hoparlörün, radyonun ve televizyonun çıkardığı sesler yapay seslerdir.

Do al Ses Kaynakları

Do al sesleri üreten varlıklara 'do al ses kaynakları' denir nsan, hayvan, su, rüzgâr, gök gürültüsü do al ses kaynaklarıdır.

9. ST KLAL MAR I' NIN KABULÜ (12 MART 1921)

stiklâl Mar ı, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin millî marşı. Mehmet Âkif Ersoy tarafından kaleme alınan bu eser, 12 Mart 1921'de Birinci TBMM tarafından " stiklâl Mar ı" olarak kabul edilmi tir.

Türk Kurtuluş Savaşı'nın ba larında, stiklâl Harbi'nin milli bir ruh içerisinde kazanılması imkânını sa lamak amacıyla Maarif Vekaleti, 1921'de bir güfte yarışması düzenlemi , söz konusu yarışmaya toplam 724 iir katılmı tır. Kazanan güfteye para ödülü kondu u için önce yarışmaya katılmak istemeyen Burdur milletvekili Mehmet Âkif Ersoy, Maarif Vekili Hamdullah Suphi'nin ısrarı üzerine, Ankara'daki Taceddin Dergahı'nda yazdığı ve stiklal Harbi'ni verecek olan Türk Ordusu'na hitap ettiği iirini yarışmaya koymu tur. Yapılan elemeler sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 12 Mart 1921 tarihli oturumunda, bazı mebusların itirazlarına ra men Mehmet Âkif'in yazdığı iir co kulu alkı larla kabul edilmi tir. Mecliste stiklâl Mar ı'nı okuyan ilk ki i dönemin Milli E itim Bakanı Hamdullah Suphi Tanrıöver olmu tur.

Mehmet Âkif Ersoy stiklâl Mar ı'nın güftesini, iirlerini topladığı Safahat'a dahil etmemi ve stiklâl Mar ı'nın Türk Milleti'nin eseri oldu unu beyan etmi tir.

iirin bestelenmesi için açılan ikinci yarışmaya 24 besteci katılmı , 1924 yılında Ankara'da toplanan seçici kurul, Ali Rifat Çağatay'ın bestesini kabul etmi tir. Bu beste 1930 yılına kadar çalındıysa da 1930'da de i tirilerek, dönemin Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası efi Osman Zeki Üngör'ün 1922'de hazırladığı bugünkü beste yürürlü e konmu , toplamda dokuz dörtlük ve bir be likten olu an

mar ın armonilemesini Edgar Manas, bando düzenlemesini de İhsan Servet Küncer yapmı tır. Üngör'ün yakın dostu Cemal Reşit Rey'le yapılmı olan bir röportajda da kendisinin belirtti ine göre aslında ba ka bir güfte üzerine yapılmı tır ve stiklal Mar ı olması dü ünülerek bestelenmemi tır. Söz ve melodide yer yer görülen uyum (Prozodi) eksikli inin (örne in "Korkma, sönmez bu afaklarda yüzen al sancak" mısrası ezgili okundu unda " afaklarda" sözcü ü iki müzikal cümle arasında bölünmü tür) esas sebebi de budur. Protokol gere i, sadece ilk iki dörtlük beste e li inde stiklâl Mar ı olarak söylenmektedir.

10. ATATÜRK'ÜN SANAT VE MÜZİK KATKILARI

Cumhuriyetin ilan edilmesinin ardından bir çok yeniliklere imza atan Atatürk, topluma öz Türk musikisi dı ında, klasik müzik ve operayı da sevdirmek ve tanıtmak için çalı malarda bulunmu , bu tür müzik konserlerini izlemeye giderek, halkında bu yeni müzik türlerini sevmesini arzulamı tır.

Atatürk döneminde müzi in geli imi adına yapılan çalı malar;

- Makam-ı Hilâfet Mızıkasının stanbul'dan ba kent Ankara'ya getirilerek 'Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti' adı altında yeni bir yapıya dönü türülmesi (1924).
- Tevhid-i Tedrisat Kanununun (Ö retimi Birle tirme Yasasının) yürürlü e girmesiyle genel müzik e itiminin lâik bir temele oturtulması (1924).
- Ankara'da Musiki Muallim Mektebinin kurulup açılması (1924).
- Tekke ve zaviyelerin kapatılmasıyla tekke müzi inin varlık nedeni ve ortamının kaldırılması (1924).
- Müzik ö renimi için Avrupa'ya yetenekli gençlerin gönderilmeye ba lanması (1925).
- Halk müzi i ezgilerinin derlenmeye ba lanması (1925) ve notaya alınan ezgilerin yayımına geçilmesi (1926).
- Batı müzi i bölümü eklenmi olan stanbul'daki Dârülelhanın konservatuvara dönü türülmesi (1926).

11. ATATÜRK'ÜN MÜZİK SEVGİSİ

Atatürk müzik e itimi görmemi ti. Ancak, her çe it müzi i seviyor, Klasik Türk Müzi i makamlarını biliyor , bazı arki ve türküleri ba arıyla söyleyebiliyordu. Atatürk insan hayatında müzi in çok önemli bir yeri oldu una inanıyordu. 14 Ekim 1925 te zmir Kız Ö retmen Okulu'nu ziyaretlerinde ö rencilerin "Hayatta musiki lazım mıdır?" sorusuna u cevabı vermi ti :

-”Hayatta musiki lazım de ildir. Çünkü hayat musikidir. Musiki ile alakası olmayan mahlukat insan de ildir. E er mevzuu bahs olan hayat insan hayatı ise, musiki behemehal vardır. Musikisiz hayat zaten mevcut olamaz. Musiki hayatın ne esi, ruhu, süruru ve her eyidir. Yalnız musikinin nev'i ayan-ı mütalaadır.”

Yeni Müzik Kurumlarımızın Açılmasında Atatürk'ün Önderli i

Atatürk, her türlü yenilik ve ilerlemede öncü olma görevini üstlenen bir liderdi. Atatürk, yeni müzik kurumlarımızın açılmasında da öncülük etmeyi sürdürmü tür. Onun sayesinde Osmanlı zamanından kalma mevcut müzik aletlerini iyile tirmi ,modernle tirmi ve geli mi tır. Bunların yanı sıra, kapatılan kurumların yerine ça da uygarlık seviyesine uygun ve ulusal müzik anlayı ımıza yakı ır yeni müzik kurumları açılmı tır.

Atatürk'ün önderli inde,müzik alanında yapılan çalı malardan bazıları unlardır;

- * Ankara'da "Musiki Muallim Mektebi" kuruldu (1924).
- * "Mızıka-i Hümayun" Ankara'ya taınarak "Riyaset –i Musiki heyeti" adını aldı(1924)
- * İstanbul Belediye Konservatuarı kuruldu(1926).
- * Ankara Devlet Konservatuarı kuruldu(1936).
- * Gazi Terbiye Enstitüsü Müzik Bölümü kuruldu(1937)
- * Ankara'da Askeri Müzik Okulu ö retime açıldı(1938)

Bu kurumlar, Atatürk'ün dü ünceleri ve direktifleri do rultusunda günümüze kadar geli erek gelmi tir.'ün dü ünceleri ve direktifleri do rultusunda günümüze kadar geli erek gelmi tir.Günümüzde ça da Türk müzi inin temeli olan bu kuruma, çe itli senfoni orkestraları konservatuarlar, üniversitelerin bünyesinde açılan müzik bölümleri, operalar, güzel sanatlar fakülteleri ve liseleri eklenmi tir.

Müzik Sanatçılarının Atatürk'ün Müzik Görü leri Do rultusunda Yeti tirilmesi Atatürk döneminde, ça da Türk müzi inin geli tirilmesi için; "Türk be leri" diye adlandırılan ki ilerden olu an ve müzi imizin bugünkü ça da seviyeye ula masında büyük eme i geçen sanatçılardan Ulvi Cemal Erkin, Hasan Ferit Alnar, Ahmet Adnan Saygun, Necil kazım Akses ve Cemal Re it Rey Devlet bursu ile müzik e itimi için yurt dı na gönderilmi lerdir. Ankara'da Musiki Muallim Mektebinin kurulmasından sonra Avrupa'ya ba ka ö renciler de gönderilmeye ba landı. Avrupa'daki e itimini tamamlayan genç sanatçılar, yurda döndükten sonra hem ça da anlamda müzik eserleri bestelemi hem de çe itli müzik okullarında ö retmenlik yapmı lardır.

1934 yılın da" Milli Musiki ve Temsil Akademisi Kurulu Kanunu" çıkarıldı. "Müzik nkılabı"'nın programını yapmak için bir kurul olu turuldu. Bu konu için Avrupa'dan getirilen uzmanlar çalı malara ba ladılar. Ankara devlet konservatuarından ça da besteci ve yorumcular yeti tirildi. Ayrıca Paul Hindemith (Paul Hindemit) ve Bela Bartok gibi büyük müzik adamları da Türkiye'de ara tırma ve incelemeler yapmı ve müzik alanında kendilerinden yararlanılmı tır. Atatürk'ün sa lı ında ba latılan müzi imizin geli tirilmesine yönelik çalı malara ölümünden sonra devam edilmi tir. 1948 yılında, üstün yetenekli çocukların yurt dı na ö renim görmeleri için özel bir yasa çıkarıldı. Bu yasa do rultusunda yurt dı na ilk gönderilen sanatçılar, Piyanist dil Biret ve Kemancı Suna kandır.

Atatürk'ün Müzik Görü melerini Çözümleyi Ve Yorumlayı

Toplumlardaki de i iklikler ve yenilikler, kendini önce müzikte göstermektir. Bunu fark eden Atatürk, müzi e gereken önemi vermi ve bu alanda büyük atılımlar gerçekte tirilmi tir. Atatürk, güzel sanatlar içinden müzi e verdi i önemi, konu malarında da dile gelmi tir. Bu konu malarının birinde " bir ulusun musiki e itiminde önem verilmezse, o ulusu ilerletmenin mümkün olmayaca ını "görü ünü belirtmi tir. "diyerek müzik konusun da bilinçli olarak hareket etti ini vurgulamı tır. Atatürk, müzikle ilgili dü üncelerini "müzik hayatın ne esi, ruhu, sevinci ve her eyidir." sözü ile belirtmi tir. O, müzi in toplum hayatında çok önemli bir yeri oldu unu ise "Hayatta müzik lazım de ildir. Çünkü hayat müziktir. Müzik ile ilgili olmayan varlık insan de ildir. E er söz konusu olan hayat insan hayatı ise, müzik mutlaka vardır. Müziksiz hayat saten mevcut olmaz." Sözlere ile belirtmi tir.

Atatürk; "Her milletin kendisine özgü gelenek ,kendine göre ,milli i özellikleri vardır. Hiçbir millet aynen di er bir milletin taklitçisi olmamalıdır... Milli i müzi imizi, modern teknik içinde yükseltme çalı malarına, daha çok emek verilecektir. Dünyanın her türlü ilminden, bulu undan, geli mesinden istifade edelim, lakin unutmayalım, asıl temeli kendi çizdi imizden çıkarmak mecburiyetindeyiz" sözlere ile ulusal müzi in özünü koruyarak geli tirilmesini vurgulamı tır.

Atatürk'ün yaptı ı Türk müzik inkılabını kısaca; "Türk müzi ini kendisine özgü geleneksel yapısı içinde,üslup ve biçim özelli i de i tirilmeden geli tirilmesi ve ça da bir yapıya kavu turulması" sözlere ile ulusal müzi in özünü koruyarak geli tirilmesini vurgulamı tır.

Atatürk'ün yaptı ı Türk müzik inkılabının kısaca; "Türk müzi inin kendisine özgü geleneksel yapısı içinde, üslup ve biçim özelli i de i tirilmeden geli tirilmesi ve ça da bir yapıya kavu turulması" diye özetleyebiliriz.

Türkiye’imiz müzik alanında dünyadaki saygın ülkeler arasında yer almaktadır. Ülkemizin müzik alanında bu kadar ilerlemesinin en büyük nedeni, Atatürk’ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda Cumhuriyet Döneminde başlatılan çalışmaların günümüze kadar aynı hızla devam etmesidir.

Atatürk’ün Belirlediği Müzik İlkeleri Doğrultusunda Yapılan Çalışmalar Ve Sağlanan Gelişmeler

Atatürk’ün müzikle ilgili görüşlerini hayata geçirmesinde uyulması gereken temel dünceler, onun belirlediği müzik ilkelerine dayanmaktadır.

Türk müziği, Türk müzik inkılabından sonra her yönüyle bir atılım içine girmiştir. Ulusallıktan çağdaşlığa, çağdaşlıktan evrenselleşmeye ilkesiyle yapılan çalışmalar sonucu, müzimizde büyük gelişmeler sağlanmıştır. Müzik ile ilgili gelişmeler doğrultusunda amaçları gerçekleştirmek için çeşitli müzik kurum ve kuruluşları açılmış, burada eğitim gören öğrenciler, Atatürk’ün belirlediği ilkeler doğrultusunda yetiştirilmiştir. Bu çalışmalar, devam ederek günümüze kadar gelmiştir.

Atatürk’ün belirlediği müzik ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaları ve sağlanan gelişmeleri şöyle sıralayabiliriz;

- Türk halk ezgileri derlenmiş, notaya alınmış ve yayımlanmıştır.
- Bu eserleri seslendirmek ve yorumlamak için orkestralar ve korolar kurulmuştur.
- Müzimizde yeni bir kavram olan çok seslilik kullanılmaya başlanmıştır.
- Halk ezgilerinin, batı tekniği ile çok seslendirme çalışmaları yapılmıştır.
- Aynı ezgilerimiz, çağdaş tekniklerle ilenerek özgün eserler bestelenmiştir.
- İlk Türk operası olan “Özsoy Operası” Ahmet Adnan Saygun tarafından bestelenip sahneye koyulmuştur.
- Türkçe operalar sahneye konulmuştur.
- Geleneksel Türk halk müziği, geleneksel Türk sanat müziği ve çağdaş çok sesli Türk müziği alanlarında değerli sanatçılar ve öğretmenler yetiştirilmiştir.
- Çeşitli üniversitelere bağlı fakültelerde müzik bölümleri açılmıştır.
- Çeşitli müzik guruplarımız yurt dışında düzenlenen festivallere katılarak büyük başarılar elde etmişlerdir.
- Ülkemizde, uluslararası özelliğe sahip bir çok müzik festivali düzenlenmektedir.

Atatürk’ün sanata ve sanatçıya verdiği değer çok büyüktür. Bu nedenle, sanatçılar ve sanat hakkında söylediği sözleri sizin için derledik;

“Sanatsız kalan bir milletin, hayat damarlarından biri kopmuş demektir.”

“Bir millet ki resim yapmaz, bir millet ki heykel yapmaz, bir millet ki fennin gerektirdiği şeyleri yapmaz; itiraf etmeli ki, o milletin ilerleme yolunda yeri yoktur.”

“Yüksek bir insan topluluğu olan Türk Milleti’nin tarihi bir özelliği de, güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir.”

“Hepiniz milletvekili olabilirsiniz, bakan olabilirsiniz. Hatta Cumhurbaşkanı olabilirsiniz, fakat sanatkar olamazsınız.”

“Sanatkar, toplumda uzun çaba ve çalışmalardan sonra, alınanda ilk duyan insandır.”

“Bir millet sanattan ve sanatkardan mahrumsa, tam bir hayata sahip olamaz.”

Atatürk’ün Sevdiği Arkı Ve Türkülerden Bazıları

Söyle Ruhum Sevdan Beni Kaç Yıl Yakacak
Aşk Denilen Cellata
Aman Beyim
Kadın Kıyma Canıma
Çeşmesinin Üstüne
Beni Sevmez Biliyorum
Gözlerim Arıyor Seni Her Yerde
Ayrılamam Ölse Bile
Dağları Hep Kar Aldı

Gönül Durmaz Su Gibi Çağlar
Gözüne Sürme Çekmi
Yüzüne Dolan Her Gece (Gözün Aydın)
Tam Üç Sene
Beyoğlu’ndan Geçerken
Gelmişken Buraya (Çal-Çal)
Ağlarım Çağlar Gibi
Fırat (Bingöllere Süzülürsün)

Demedim Hiç Ona Kimsin (Ah Kadın Ah O Kadın)
Bahçenizde Sümbül Olsam Sevdi iniz Bir Gül Olsam
Köpürsün Badeler Ta sın Dökülsün Ne 'eler Gelsin
Süzüp Süzüp de Ey Melek
Bir Nev-Civansın uh-i Cihansın
Etme Beyhude Fiğan Vazgeç Gönül
Çiçekten Na meden Bir Deste Ba lar
Bir Yer ki Sabah Olmayacaktır
Leylakların Hayali Salkımların Emeli
A kınla Yanan Gönlüme
Delisin Deli Gönüm
Sabah Yıllardan Beri

Yürü Dilber Yürü Ömrümün Varı (Sürmelim Aman)
Cana Rakibi Handan Edersin
Yanık Ömer
ahane Gözler ahane
Ali imin Ka ları Kare
Yemen Türküsü
Vardar Ovası
Çanakkale çinde
Da lar Da lar Viran Da lar
Havada Bulut Yok
Bülbülüm Altın Kafeste
Kırmızı Gülün Alı Var
Atladım Bahçene Girdim
Sarı Zeybek

12. ATATÜRK'ÜN MÜZİK HAKKINDAKİ SÖZLER

- Müzik hayatın ne esi, ruhu, sevinci ve her şeyidir.
- Hayatta müzik lazım değildir. Çünkü hayat müziktir. Müzik ile ilgisi olmayan varlıklar insan değildirler. Her söz konusu olan hayat insan hayatı ise müzik mutlaka vardır. Müziksiz hayat zaten mevcut olamaz.
- Sanat güzelliğin ifadesidir. Bu ifade söz ile olursa şiir, na me ile olursa musiki, nak ile olursa ressamlık, oyma ile olursa heykeltıraşlık, bina ile olursa mimarlık olur.
- Güzel sanatların hepsinde ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğini biliriz. Ancak bunda en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk müziki dir. Bir ulusun yeni de i ikli ine ölçü, musıkide de i ikli i alabilmesi, kavrayabilmesidir.
- Hayatlarını büyük bir sanata vakfeden bu çocukları sevelim.
- Ulusal; ince duyguları, dü ünceleri anlatan; yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları bir an önce, modern müzik kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu düzeyde Türk ulusal müziki yükselip, evrensel müzikte yerini alabilir.

13. İNSAN SES GRUPLARI

Ses; canlı cansız varlıkların çıkarttıkları titreşimlerin alıcıda (örneğin insan ve hayvanlarda kulak) anlamlı hale gelmesine verilen addır. Hatta günümüzde sesbilimi denilen bir bilim dalı bu alanda incelemeler ve araştırmalar yapmakta; sesin tüm inceliklerini ve oluşumunu ortaya koymaya çalışmaktadır. Ses bilimcilerin bu alanda kullandıkları özel yöntem ve teknikler bulunmaktadır. Sesbilimi de kendi arasında Genel, Karşılaştırmalı, Eşsürmeli ve Artsürmeli Sesbilimi olarak dört gruba ayrılmıştır. Özellikle ses laboratuvarlarında bilimsel anlamda çalışmalarını yürütürler. Buna göre insanlarda ses olayı çeşitli şekillerde sınıflandırılmıştır. Bilindiği üzere insanlar kadın ve erkek cinsine sahip iki grupturlar. Konu ses olunca buna ek olarak da çocukları da içine girmektedir.

Çocuklar ergenlik çağına girene kadar kadın-erkek diye gruba ayrılmazlar. Genel olarak hepsi kadın ses grubu içinde değerlendirilirler. Çünkü ergenlik çağına kadar kız ve erkek çocukların seslerini net olarak birbirinden ayırmak mümkün değildir. Ancak ergenlikle birlikte erkeklerin seslerinde bir kalınlıkla kızların seslerinde ise bir incelme baş gösterir. Kadın ve erkeklerin ses gruplarının sınıflandırılması profesyonel bir işittir. Ses edinimi almayan insanlar kendi ses renklerinin veya ses güçlerinin farkında olmayacaklarından ilk bakışta ses sınıfı söylemek de mümkün olmamaktadır. Ancak edinimleri ilerledikçe ve seslerini kullanmayı öğrendikçe ses renkleri de belirginleşmeye başlamaktadır. Her ne kadar kadın ve erkek sesleri belli bazı isimlerle gruplandırılmış olsa da bu grupların dışında yani birkaç gruba birden girebilen kadın ve erkek sesleri de mevcuttur. Dramatik

Tenor veya Bas-Bariton gibi ara tonlar da mevcuttur. Kadın ve erkek sesleri genel olarak kendi aralarında ayrı ayrı olmak üzere üç gruba ayrılmıştır:

Kadın Sesleri:

1. **Soprano:** tince yani Tiz sesli kadınların ses grubuna verilen addır.
2. **Mezzosoprano:** Orta kalınlıkta bulunan kadınların ses grubudur.
3. **Alto:** Kalın sesli kadınların ses grubudur.

Erkek Sesleri:

1. **Tenor:** tince yani Tiz sesli erkeklerin ses grubuna verilen addır.
2. **Bariton:** Orta kalınlıkta bulunan erkeklerin ses grubudur.
3. **Bas:** Kalın sesli erkeklerin ses grubudur.

14. ÇOKSESLİ (POL FONİK) MÜZİK

Cokseslilik polifoni olarak da bilinen, en geniş anlamıyla bir müzik parçasının birden fazla bağımsız ses ve melodinin bir araya gelmesiyle oluşumudur. Tek bir ezgi çizgisine yer verilen tekseslilikten ve akorlu dokuların ön plana çıkarıldığı eşseslilikten farklıdır. Cokseslilikte farklı sesler birbirinden ayrı ve ritim açısından da birbirinden az çok bağımsız olarak bir arada algılanır. Eşzamanlı ezgi çizgilerinin bir araya getirilmesi demek olan kontrpuan, bazen cokseslilikte eş tutulsa da gerçekte hem cokseslilikte hem de tekseslilikte uygulanabilen bir tekniktir.

Yani cokseslilik, yakından bağlantılı ve birbirini tamamlayan ezgi çizgilerinin dinamik etkileşimleri ile yaratılan çok partili dokulara denir. Bu etkileşimin yol aldığı canlılık kanonlarındaki (bkz: Babylon - Don Mclean) gibi birden kesilmez; çoksesli bestelerin özellikle de sonlarına doğru eşsesliliğe ve işlevsel armoniye yer verilir. Yani polifoni günümüzde sanıldığının aksine sadece telefonların zil sesleri için uydurulmuş bir terim değildir.

Türkiye’de Polifonik Müzik

Cumhuriyet’in ilk yıllarında Atatürk’ün önderliğinde müzik konusunda bir devlet politikası oluşturulmaya başlandı. 1934’ten itibaren de bu konuda yapılan yenilikler genç devletin inkılaplarından biri sayıldı. Yaklaşık 100 yıllık bir geçmişi olan saray orkestra ve bandosu Müzik-i Hümayun, 1924’te Ankara’ya aktarılıp Riyaseti Reisi Cumhurbaşkanlığı Musiki Heyeti’ne (Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası) (bkz: CSO) dönüştürüldü ve CSO bilindiği üzere günümüzde de varlığını sürdürmekte ve özellikle de yeniye konserleri yoğun ilgi görmektedir.

15. ÇALGI TOPLULUKLARI

Çalgı topluluğu, de ik çalgıların bir arada bulunduğu küçük müzik topluluğudur. Bu çalgı topluluklarının dalları da vardır.

Pop müzik toplulukları, pop müzik eserlerini seslendirmek üzere oluşturulan topluluklardır. Pop müzik topluluklarında her türlü vurmalı nefesli telli elektronik çalgılar kullanılabilir. Org, gitar, saksofon ve timpani en çok kullanılan çalgılardır.

Caz müziği toplulukları, caz müziklerini seslendirmek üzere oluşturulan topluluklardır. Caz müzik topluluklarında genelde saksofon, trompet, klarnet, trombon, piyano, kontrbas, gitar, basgitar gibi çalgılar kullanılır. İnsan sesi ön plandadır. Bestelenmiş ekliyle seslendirilmesi olmasının yanı sıra genellikle doaçlama olarak çalınması en büyük özelliğidir.

Klasik Batı müziği türlerini seslendirmek üzere oluşturulan topluluklardır. Bu topluluklar en az iki, en çok on çalgı ile oluşturulur. Oda müziği topluluğundan bazıları şöyle sıralanabilir:

İkili (düo): Keman-piyano, obua-flüt, gibi bir ezgi ve bir elektronik çalgısıyla oluşturulur.

Üçlü (trio): Keman-viyola, viyolonsel vb. çalgılarla oluşturulur.

Dörtlü (kuartet): ki keman, viyola, viyolonsel, vb. çalgılarla olu turulur. Bu topluluklara yaylı çalgılar dörtlüsü de denir. Ayrıca be li (kentet), altılı (sextet), yedili (septet), sekizli (oktet), dokuzlu (nontet) gibi çalgı toplulukları da vardır.

Kordofonlar (Telli Çalgılar):

Sesi bir telin titre imiyle elde edilen çalgılardır. Bu çalgılar iki grupta incelenebilir.

Yaylı Telli Çalgılar:

Bunlara örnek olarak; Kemeçe, Kabak Kemane (İklı), Keman ve benzerleri verilebilir.

Tezeneli ve Mızraplı Telli Çalgılar :

Bunlara örnek olarak; Ud, Tambur, Çeng, Tar, Kanun, Santur, Kopuz, Ba lama ailesi (meydan sazı, divan sazı, bozuk, tambura, cura, üçtelli, onikitelli, çarta, ırızva) ve benzerleri verilebilir.

Aerofonlar (Havah ve Üfleli Çalgılar) :

Çalgının içindeki veya çevresindeki havanın titre imi ile ses veren çalgılardır.

Bunlara örnek olarak; Zurna, Çifte, Mey, Kaval, Sipsi, Çı ırtma, Tulum, A ız Armonikası, Akordeon, Mızika ve benzerleri verilebilir.

Mambranofonlar (Derili Çalgılar) :

Bir derinin ses üretmesi ile ses çıkaran çalgılardır. Bunlara örnek olarak; Dümbelek (deblek, darbuka), Davul, Daire, Def, Kudüm, Zilli Def ve benzerleri verilebilir.

dyofonlar (Kendi Tınlar Çalgılar) :

Vurma, çarpma, sallama gibi eylemlerle çalınan, genellikle sert malzemelerden yapılan, bütün gövdelerinin titre imiyle ses veren çalgılardır. Bunlara örnek olarak; Zil, Ma a, Çalpara (Çalpare), ak ak (ka ık), Çan, Kastanyet, Çengizili sembalet), Bando zilleri (halihe) ve benzerleri verilebilir.

16. MÜZİK TÜRLERİ NEDİR?

Müzik türü; Müzikler çe itli faktörlere ba lı olarak birbirlerinden farklı tını'ya sahiptirler. Müziklerin bu çe itli faktörlere göre sınıflandırılmasına "Müzik türü" denir. Dünya'daki müzik türleri;

1. Rock müzik	7. Progresif rock
2. Caz müzik	8. Heavy metal müzik
3. Klasik müzik	9. Kelt Müzik
4. Soundtrack	10. Punk
5. Blues	11. Rap müzik
6. R&B	12. Pop müzik

Rock müzik

Bu müzik çe idi 20. yüzyılın sonlarında ortaya çıkmı bir müzik çe ididir. Genel olarak elektro gitar, bateri ve bas gitar gibi enstrümanlar kullanılmaktadır. Bununla birlikte organ ve piyano gibi klavyeli enstrümanlarda rock müzik türünde sıkça rastlanmaktadır.

Saksofon gibi üfleli çalgılarda rock müzi inde yer almaktadır. Ancak bununla birlikte yeni olu turulan rock müzik eserlerinde bu tür çalgılara nadir olarak rastlanmaktadır. Rock müzi inin bir çok çe idi olmakla birlikte en çok bilinen en önemli iki tane çe idi vardır. Bunlar hard rock ve nu-metaldir. Hard Rock; karanlık, sert ve genelde ölüm gibi kötü olayları anlatan tarzlardır. Hard rockçılar renk olarak siyahı seçmi lerdir. Nu-metal ise daha çok rap ve metal müziklerinin harmanlanması ile meydana gelmi tir.

Caz müzik

Cazın kökeni Batı Afrika'ya dayanmaktadır. Bu bölgedeki dini ve ruhani törenler caz müzi ine ilham olmu tur. Caz müzi inin ilk çıktığı dönemlerde en çok etkilendi i akım Blues'tur. Blues

Amerika'da bulunan köle Afrikalıların yöresel halk müziği idi. Her iki açıdan da bakıldığında caz müziğinin doğunun Afrika kökenli olduğu gerçeğiyle karşı karşıya kalmaktayız.

Klasik müzik

Bu müzik çeşidi Avrupa'da yüksek gelir seviyesine sahip olan ve yüksek zümre olarak değerlendirilen insanlara ait görünümünde olan ve halk müzikleri ile net çizgilerle ayrılmış durumda olan müzik çeşididir.

Soundtrack

Türkçe'de tam olarak karışık bulunmamaktadır. Bu sebepten dolayı film müziği olarak tanımlanmış durumda olan müzik çeşididir. Bu müzik türünün önemli bestecileri ise Andrew Lloyd Webber, Danny Elfman, John Williams, Hans Zimmer, James Horner gibi isimlerdir. Türkiye'de ise rock müziği dalında eserler veren Kırış bu türde eserler vermiş olan sanatçıdır.

Blues

Bu müzik türünün kökeni Amerika'da köle konumunda bulunan Afrika kökenli insanların söyledikleri ve genel olarak acı hüznü ve keder içeren şarkılardır.

R&B

Bu müzik çeşidi de tıpkı Blues gibi Amerika'da yaygın olan Afrika kökenlidir. En önemli temsilcisi ise Michael Jackson'dır.

Progresif Rock

Elektro gitar, akustik gitar, bas gitar, klavye ve bateri gibi geleneksel rock enstrümanlarına ek olarak keman, hammond orgu, moog sentezleyici, perküsyon enstrümanları, üfleli çalgılar ve benzeri bulunabilir.

Heavy Metal Müzik

Heavy Metal, agresif ritimler ve ağırlı distorsiyonlu gitarlarla karakterize edilen Metal müzik türüdür.

Kelt Müzik

Kelt müziği ya da Keltik müzik İskoçya, İrlanda, Galler, Asturias vs. gibi bölgelerde yaygın olan geleneksel bir müzik türüdür. Özellikle son yıllarda Dünya çapında dinleyici kitlesi bulmuştur. Kelt müziği, pentatonik bir müzik olup keman, gitar, arp, gayda ve flüt gibi çalgılar önemli yer tutar. Bayan vokale erkek vokalden daha sık rastlanır. Rahatlatıcı ve dinlendirici özelliğiyle tanınan bir müziktir.

Punk Müzik

Punk rock, kökenleri 1974 ve 1975 yıllarına, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık'a dayanan ve kendisini The Exploited, Ramones, Sex Pistols, The Damned ve The Clash gibi gruplarla kanıtlamış düzen karışık rock müzik hareketidir.

Punk terimi ise, punk rock'a dayalı alt kültür için kullanılmaktadır. Bu alt kültür agresif gençlik, kendine özgü giyim tarzı, Punk ideolojisi ve D.I.Y. (Do It Yourself - Kendin Yap) etini kapsamaktadır.

Rap Müzik

Rap müzik 1970'lerin başında New York'un siyah gettolarında doğdu. Rap "Rhythm And Poem" (Ritim ve şiir) ya da Ritmik şiir veya "Rhythmic African Poetry" (Ritmik Afrika şiiri) sözcüklerinin kısaltması olarak bilirse de aslında rap İngilizcede "akıllı eleştirisi" demektir ve "and" kelimesi kısaltmalarında asla "a" harfiyle sembolize edilmez. Rap, müziğinin tempo ve ritmine uyarlanıp beat eliğinde söylendiği sokak tarzı ve sert sözlerin ağırlı bastırılmış Hiphop kültürünün içindeki başlıca dört elementten biridir. Kelime anlamı "Sert eleştirisi" dir.

Pop Müzik

Pop müzik, genellikle hit olan, tutulan müzik yerine kullanılsa da aslında popüler müziğin bir alt grubudur. Dünyada 1940'lara dayanan bir tarihi vardır. Günümüzde birçok Rock, Hip Hop, R&B ve Country türlerine de dokunan pop müzik, tam olarak tanımlanmakta zorluk çekilen bir kavramdır.

Türkiye'deki müzik türleri

1. Arabesk müzik
2. Halk müziği
3. Türk Pop müziği
4. Karadeniz müziği
5. Oyun havaları
6. Tasavvuf müziği
7. Taverna müziği
8. Çocuk müziği
9. Türk pop folk müziği
10. Özgün Müzik

Arabesk müzik

Türkiye'ye özgü, oryantal bir halk müziği türü. Genellikle duygusal olan arka sözleri; umutsuz akları, günlük dertleri, umutsuzluğu ve barınaksızlığı konu edinir. Küçük bir kısmı ise entrümantaldir.

Halk müziği

Halk müziği, toplumun içinden gelen, insandan insana aktarılarak yayılan, sürekliliği bulunan, yüzyıllar boyunca toplumların kendi öz kültürleri ile bezenen, halk tarafından genel kabul gören yaygın bir müzik türüdür.

Türk Pop Müziği

Türkçe sözlü hafif müzik veya Anadolu pop alaturka ve halk müziği kalıpları üzerine modern müzik kalıplarının monte edilmesiyle oluşturulan bir Türk müziği çeşitidir. Batı Avrupa melodileri baz alınarak geliştirilen Türk pop müziği, hem klasik Türk müziğinden ve halk müziğinden yoğun olarak beslenmiş hem de popüler müziğin evrensel çizgilerine sadık kalmayı başarmıştır.

Karadeniz Müziği

Karadeniz türküleri tümüyle halk müziğinin özelliklerini gösteren bu türün en belirgin özelliği, oyuna estetik amacıyla üretilmiş olmalarıdır. Türü belirleyen en önemli ölçü, 7/16, 7/8, 5/8'lik düzümelerin kullanılmış olmasıdır. Bunun yanında Karadeniz kemençesi ve tulum zurna bu türü belirleyen çalgısal özelliklerdir. Seslendirme sırasında kullanılan arız ve özellikle balama türü çalgılarla oluşturulan Karadeniz tezenesinde denilen tavır, türü oluşturur. Karadeniz halk müziğinin en önemli 2 çalgısı kemençe ve tulumdur.

Oyun Havaları

Oyun havası, insanlarda coşku uyandıran, sazlarla çalınan, saz eserleridir. Çiftetelli, zeybek, longa, horon, hora, bar, köçekçe, halay ve sirto gibi deyimli türleri vardır.

Tasavvuf Müziği

Tasavvuf müziği, İslam'daki Tasavvuf felsefesine uygun olarak, seslendirmek için değil, insanın Allah'a olan kulluğunun farkına varmasını sağlamak için yapılan bir müzik türüdür. Dini duyguların seslendirilmesidir. tasavvuf müziği ilahidir. Tasavvuf musikisi nefes ile dokunuşla ritim ile icra edilir, sonu olmayan sürekli bir kurgu içerisinde örülür. Temel enstrümanlar Ney ve bendirdir. Mevlevi müziği tasavvuf müziğinin temelidir.

Taverna Müziği

Taverna özellikle 70 ve 80 yıllarda varolan müzik türü. Arabesk tarza benzetilse de, yapı olarak arabeskten çok farklıdır. icra eden sanatçıların sahne aldığı tavernalardan almış tür ismini herhalde. Ferdi özben, ümit besen, arif susam, cengiz kurtoğlu gibi sanatçıların var ettiği türdür.

Çocuk Müziği

Özellikle çocukların gereksinim ve ilgileri göz önünde tutularak yaratılan eğlendirici, dinlendirici ve eğitici parçalardan oluşan müzik.

Türk Pop Folk Müziği

Türk pop folk müziğini iki kısımda inceleyebiliriz Anadolu rock ve Anadolu pop. Türkülerin batı enstrümanları ile söylenmesi sonucu oluşan müzik türüdür. En önemli temsilcisi Modern Folk Üçlüsüdür. Selda Bağcı bu akımda önemli bir yer tutar. Kubat, Aytekin, Orhan Hakalmaz ve Yavuz Bingöl bu akımda yer alan diğer günümüz sanatçılarıdır. Pop folk olarak adlandırılan Balkan ve Ortadoğu müziği etkili Arabesk müzikten tamamen ayrıdır.

Özgün Müzik

Siyasi ve toplumsal içerikli lirik yapısı ile muhalif bir görüşü dile getiren müzik türüdür. Yerelden evrensel kadar uzanabilecek bir bakış açısına sahip olabilir. Marş türü katı ritim yapısının aksine ağırlıklarını içeren sanatsal kompozisyon özelliği de taşıyabilir. Genel olarak sert karakterli ve serzeniye atıf yapan bir mizacı yansıtmaktadır.

Yukarıda açıklanan türler dışında Türkiye'deki müzik türlerine bunlarda dahil edilmektedir;

Dini Müzikler:

Müzik çerçevesinde, İslam dininin gereği olan, farz, sünnet ve nafil, ibadete çağırma, yardımcı olma ya da süsleme amacıyla yararlanılan ve kullanım yoluna göre "Halk Müziği", "Tasavvufî Müzik", seslendirildiği yere göre de "Cami Müziği" ve "Tekke Müziği" diye nitelenen müzikler, "Dinsel Müzik" genel başlığı altında toplanabilir. İslâm ibadetine önemli bir yeri olan "Tilâvet" (Kur'an-ı Kerim Okuma), "Ezan", "Salevât", "Temcîd" v.b. gibi formlar, "Cami Müziği" türüne girer. Çeşitli Tasavvuf yollarının, özellikle Mevlevî'lerin ve Bektâî'lerin, bir çeşit dinsel dansa da yer verilen törenlerinde, Seslendirdikleri müzikler: "Mevlevî Âyinleri" ve Bektâî "Deyiş"leri ile "Semah"ları ise "Tasavvufî Müzik" türü içinde yer alır.

Halk Müziği / Yerel Müzik:

Bir yörenin yerel insanları tarafından üretilen, sevecen söylenen ve çalınan, o yöre insanının ortak yapıtı haline gelen ve kulaktan kulağa aktarılarak ya atılıp günümüze kadar ulaşan müziklerdir. Bu müzikler yerel kültürlerin izlerini taşıyor ve yaratıcılarının adları çoğunlukla belirsizdir.

Ülkemiz halk müziği, tarihin eski zamanlarından bugüne de "Anadolu ve Rumeli"de yaygın bütün uygarlıkların, kendilerine özgü kültürel değerlerini biriktirerek ve yörelere göre kültürel farklılıkları içinde barındırarak oluşan ve sonuçta zenginlik ve çeşitlilik ile tüm dünyada yansıtılan bir yapıdadır.

Halk Müziğimiz, bölgesel özellikleri bakımından çok çeşitlilik ve farklılık gösterse de, genel bir sınıflama açısından İstanbul ve Rumeli, Ege, Orta Anadolu, Güney-Doğu Anadolu, Doğu Anadolu, Karadeniz, Akdeniz olmak üzere 7 bölge içinde toplanarak incelenebilir. Bununla birlikte, aynı bölge içinde yer alan kimi kent, merkez ya da yöreler arasında önemli farklar bulunabileceği gözden uzak tutulmamalıdır.

Mehter Müziği:

Mehter Türk geleneklerinde, bir enlem aracı değil, azamet, ihtişamın ve görkemli olmanın bir ifadesidir. Devletin ululuğu ve kutluluğu, davulların gümbürtüsü ile yankılanır. Türklerin devlet anlayışında, halkın bütünlüğü, devletin yüceliği kavramları çok önemlidir. Bu inanış ve gelenekler, "İslamiyet"ten önceki Türk devletlerinde de, Selçuklu ve Osmanlı devletinde de, küçük detaylarla yer almıştır.

Bu yapıda üç önemli sembol vardır:

Ota , hakanın veya ba komutanının bulunduğu yerdir. Bu bir savaş alâmeti olarak ortaya çıkar çünkü ota yalnızca savaşlarda kurulur. Hakanın Köşü,yani büyük davul, hakanlık ota nı önünde durur ve yalnızca hakana aittir. Hakanlık Mehteri ise, sancağın altında ve ota nın önünde askerleri yüreklendirmek için çalan müzik topluluğudur.

Sancak ve mehter, Türk devletinde birbirinden ayrılmaz çok önemli olgulardır. Mehter vuruşu ile ota dan çıkılır ve savaşların ilk adımları atılmaya başlanır. Türklerin Orta Asya geleneklerinde, devletin başlı olan Hakan'ın ota nın önünde kurulan büyük Davulun ve Köşün günün belli zamanlarında çalınarak gücünü göstermesine Nevbet (Nevbe) dövme ya da vurma denilirdi. Nevbet dövme, devletin başlı olan Hakanın gücünü dostlara dü manâ göstermesi ve özellikle dü manın yüreğine korku salması şeklinde yorumlanırdı.

Osmanlı'da sancak gibi mukaddes bir varlık halinde kullanılan mehter, başlımsızlığın, devlet varlığının önemli bir göstergesi olmasının yanı sıra, meydan savaşlarında, kale kuşatmalarında, deniz savaşlarında dü manâ hücum esnasında, vurduğunu hamasî havalarla duyguları kamçılayan, ahlandıran, askeri evke getirir, ordunun moralini yükseltirken çıkardığı müthiş gümbürtüyle dü manın moralini yok eder, onu bozguna uğrattırır.

Meydan savaşında, tek bir hakanlık köşü bile, kendi başına bir mehterdi. Hücum ve duraklamaları, hakanlık köşü belirler, davul ve borulardan oluşan mehter, savaşta orduyu yönlendirdi. Savaşta yenilgi, mehterin yavaşlanması ile kabul edilirdi. Bu durumda en zorlu savaşlar sancak ve mehter çevresinde olurdu. Görülüyor ki mehter, savaş alanında, sadece bir müzik topluluğundan ibaret olmaktan bir anlamda uzaklaşırken barış zamanında müzik yönü daha çok öne çıkıyordu.

Barış zamanında mehter, hakanın saltanatının ve devlet hayatının devam ettirilmesi için bir göstergesiydi. Bunun dışında davul ve mehter, devletin haber ve ilan gibi işlerini de yerine getirirdi. Osmanlı mehterinde; zurna, boru, kurrenay ve mehter düdüğü gibi üflemeli / nefesli, kös, davul, nakkare, zil ve çevgân gibi vurmali ya da çarpılan çalgılar yer alırdı. Çalgıların sayısı ehit tutulur ve bu sayıya göre mehterin kaç katlı olduğu belirlenirdi.

"Tabl ü alem-i hassa" adı verilen ve en büyük mehter olan Padişah mehteri, dokuz katlıydı. Bunun anlamı, her çalgıdan dokuz adet var demektir. Bu sayı sonraları, on iki hatta on altıya kadar yükselmiştir. Padişahın başkaya, Vezir-i âzam-ın (Başbakan'ın) Kubbe vezirlerinin (Kabine üyelerinin), Defterdar ve Reisül küttab'ın (Maliye ve Dışişleri Bakanı'nın) Mehterhaneleri olduğu gibi, ülkenin çeşitli eyâletlerinde ve kalelerinde de Mehter takımları bulunur ve görev yapardı.

Mehter'in etki gücü Avrupalılar tarafından da değerlendirilmiş ve Mehter örnek alınarak çeşitli Avrupa ülkelerinde Askerî Müzik toplulukları, "Bando"lar kurulmuştur. Gluck, Mozart, Beethoven gibi bestecilerin Mehter'den esinlenerek müzikler yazdıkları da bilinmektedir.

17. GELENEKSEL TÜRK MÜZİKLERİ

Türk müziği	Anadolu rock
Klasik Türk müziği	Rebetiko
Mehter	Türk Hip-Hop Müziği
Türk Halk Müziği	Arabesk müzik
Oryantal dans	Arabesk-Pop Müzik
Kanto	Arabesk-rock
Türkçe Tango	Fantezi müzik
Türk pop müziği	R'n'Besk
Mevlevî	

Türler ;

Türk alternatif müzik
Klasik türk müzi i
Oryantal
Türk halk müzi i
Türk Hip-Hop Müzi i
Türk caz müzi i

Osmanlı ordu müzi i
Devlet Opera ve Balesi
Türk pop müzi i
Türk dini müzi i
Anadolu rock

Etnik müzikler;

Ermeni Müzi i
Azeri Müzi i
Bosna Müzi i
Yunan Müzi i
Yahudi Müzi i
Kürt Müzi i
Pontus Müzi i
Roman Müzi i
Zaza Müzi i
Yöresel Halk Türleri
Ege Müzi i
Rumeli Müzi i
Karadeniz Müzi i
Kıbrıs Müzi i

Osmanlı yöresel türleri
Arnavut Müzi i
Arap Müzi i
Ermeni Müzi i
Balkan Müzi i
Kıbrıs Müzi i
Mısır Müzi i
Yunan Müzi i
Macar Müzi i
Kürt Müzi i
Pers Müzi i
Pontus Müzi i
Trakya Müzi i

Türk müzi i, Türkler'in Orta Asya'dan beri geli tirdikleri, bugünkü özellikleri Selçuklu ve Osmanlı döneminde belirginle en müzik. Musiki, Osmanlı döneminde halk ve üst kültür çevrelerinde birbiriyle ili kili, fakat karakterleri farklı iki ana dal olarak geli mi tir. Osmanlı'nın son dönemindeki modernle me hareketleriyle Batı etkisi görülme ye ba lanmı , bu etki Cumhuriyet döneminde daha da artmı tır.

1 slamiyet Öncesi

2 Geleneksel Türk Müzi i

2.1 Klasik Türk Müzi i

2.2 Halk Müzi i

3 Klasik Batı Müzi i

4 Popüler Müzik

slamiyet Öncesi

Türklerin slamiyet'i kabullerinden çok önce dini törenleri yöneten aman, kam ya da baksı, elinde belirli sesler çıkaran demir parçalarının ba lı bulundu u bir de nekle toplulu u etkiliyordu. Bu törenlerde davulun da önemli bir yeri vardır.Çin'in kütüpane, Hun Türkleri'nde, Uygur Türklerinde, Selçuklular'da ve Osmanlılar'da müzi e büyük yer ve önem veriliyordu. Ozanları ve kopuzcuları olmayan hiçbir Selçuklu ordusu yoktur.Eski Türk Hakanlarının saraylarında ve ordugahlarında musiki takımları 9 kök denilen eserleri her gün çalardı.

Geleneksel Türk Müzi i

Geleneksel Türk müzi i, Osmanlı döneminde halk ve üst kültür çevresinde geli en olmak üzere ikiye ayrılır. Geleneksel olarak Türk müzi i çe itli ortamlarda öyle belirir:

- * ehirlerde, saray çevresinde ve konaklarda Kâr, beste, semai, arki
- * Camilerde Ezan, dua, sala, tekbir, temcit, münacat
- * Tekkelerde Naat, ayin, durak, ilahi, nefes, niyaz

- * Köylerde Türkü, bozlak, uzun hava, zeybek, oyun havası
- * Sınır boylarında Serhat türküsü
- * Kıtalarda Mehter müziği

Halk müziği ve "klasik" Türk müziği arasında çok önemli bir bağ vardır. Nitekim türkülerin pek çoğunda klasik musiki makamları kullanılmıştır. Aynı şekilde, türkü, köçekçe, oyun havası, sirto, vb. halk musikisi formları klasik Türk musikisinde kullanılmıştır. Smail Dede Efendi, Fakir Ağa, Evki Bey gibi büyük klasik musiki bestekarlarının hemen hepsinin halk musikisi formlarını kullandıkları gözlemlenir.

Klasik Türk Müziği

Ana madde: Klasik Türk Müziği

Ana madde: Türk Sanat Müziği

Osmanlılar yalnız musiki sanatına değil musiki ilmine de büyük önem verdiler. Türk müziğinin Arap, Acem, eski Yunan ve Bizans asıllı olduğunu ileri sürenler vardır. Ancak Klasik Türk Müziği genel nitelikleri bakımından Türk asıllıdır. Osmanlı uygarlığı her alanda büyük bir sentez geliştirdiği gibi, Türk müziği potasında yerel pek çok renk bu müziğin parçası haline gelmiş ve bunun karşılığında da Osmanlı musikisi devletin kapsadığı topraklar ve ötesine büyük etkilerde bulunmuştur.

İstanbul'un alınmasından sonra Topkapı Sarayında kurulan Enderun Musiki Mektebi ve özel mekânlarda eğitimine geçilmesiyle daha belirli olarak kurullanan ve klasik bir müzik niteliğini kazanan Klasik Türk Müziği altı dönemde incelenir. Birinci dönem; hazırlayıcı dönemdir ve başlangıcından Meragalı Abdülkadir'e (1360-1435) kadar uzanan dönemdir. İlk klasik dönem, ikinci klasik dönem, yeni klasik dönem gibi dönemlerden günümüze gelir. Yeni klasik dönem oldukça önemlidir ve Dede Efendi'den Zekai Dede'ye (1825-1397) kadar uzanan kapsayan dizi, makamlar, usuller ve şekillerden oluşur.

Halk Müziği

Ana madde: Türk Halk Müziği

Türk Halk Müziği örnekleri genelde sözlü olmakla beraber, sözsüz dans müziklerini de içerir.

Halk türkülerinin ölçülü olanına kırık hava, ölçüsüz olanına uzun hava denir. Uzun havalar Anadolu'nun değişik bölgelerinde bozlak, türkmani, maya, hoyrat, divan, ağıt gibi adlarla anılır. Bunlar genellikle Karacaoğlan, Emrah, Ruhsati, Sümmani ve daha birçok tanınmış halk ozanının deyişleri üzerine yapılmıştır.

Kırık havalar ise komma, yitileme, güzelleme, talama, ninni ve daha başka adlar altında kümelenir. Bunlar da genellikle gurbet, ayrılık, sıla hasreti, ölüm, askere gidiş, yitlik, düğün, çocuk sevgisi, kız kaçırma gibi köye has toplumsal bir olayı konu alır, sadelik, içtenlik, duygululuk gibi özellikler gösterir yerel renkler taşıır. Türk Halk Müziğinin melodi yapısı incelendiğinde bu melodilerin ses genlikleri bakımından bir oktav (sekiz ses sınırı) tamamlayan dizi ve tonaliteyi kesin şekilde belirtmeyen ikili ile beşli aralıkları içinde yaratılmış olduğu görülür. Bununla birlikte dizi ve tonaliteyi belli eden sekizli ve daha geniş sınırlı melodiler de çoktur. Basit ve birleşik ölçülerden başka aksak ölçüleri içeren Türk Halk Müziği, ezgiler ve formlardan oluşur.

Klasik Batı Müziği

Türkiye'de Cumhuriyet Döneminde girilen devrim hareketleri sanat konularına da yöneldi. Daha çok Klasik Batı müziğine önem verildi.

1924'de Ankara'da Musiki Muallim Mektebi kuruldu. Osmanlı sarayındaki müzik topluluğu başkente getirilerek Riyaseti Cumhur Filarmoni Orkestrası adıyla konserler vermesi sağlandı.

Yetenekli gençlerin Avrupa ülkelerine gönderilip yetiştirilmesi hareketi başlandı. İstanbul'da çalışmalarını sürdüren Darrühtalimi Musiki adlı okul yeni bir yönetimle konservatuvar haline getirildi.

Çok sesli sanat müziğinde sesini Batı'da ilk duyuran Türk sanatçı Cemal Reşit Rey oldu. Örenimlerini devlet adına yurtdışında yapan Ulvi Cemal Erkin, Hasan Ferit Alnar, Ahmet Adnan Saygun, Necil Kazım Akses dönülerinde Ankara Musiki Muallim Mektebi'nin öğretmen kadrosuna katıldılar. Bu sanatçılar Türk Sanat Tarihinde sanat tarihinde Türk Beğleri olarak anıldılar. Eserlerinde genellikle batı müziğini ilkeleri halk müziğinden gelen öğelerle birleştirilmiştir. Ahmet Adnan Saygun'un Özsoy adlı bir perdelik operası 1924'de Ankara Halkevi'nde sahnelendi. Aynı bestecinin ikinci eseri Taşbebek de 1934'de batı müziği ile oynandı. Opera ve bale temsillerini gerçekleştirmek amacıyla Ankara Devlet Konservatuvarı'na batılı bir Tatbikat Sahnesi 1940 yılında çalışmaları başladı. Yetenekli gençlerin seçimi ile eğitimine geçildi. Zeynep yıllarda Ahmet Adnan Saygun'un Kerem, Nevit Kodallının Van Gogh ve Gilgamiş, Sabahattin Kalender'in Nasrettin Hoca, Ferit Tüzün'ün Çeşmebaşı eserleri sergilendi. Ankara'dan sonra İstanbul ve İzmir'de kurulan devlet konservatuvarları eğitimine başladı.

1940 yılından bu yana genç yetenekler için uygun bir ortamın doğması yurtdışında da ün ve ilgi derleyen yorumcuların yetiştirilmesini sağladı. Soprano Leyla Gencer, bariton Orhan Günek bu hareketin öncüleri oldular. Onları bas yorumcusu olarak Ayhan Baran, soprano Ferhan Onat ve soprano Suna Korat izlediler. Enstrüman yorumcusu olarak piyanist Ergican Saydam, kemancı Ayla Erduran, Suna Kan, piyanist Ayegül Sarıca, dil Biret, Hülya Saydam ve Verda Erman yurt içinde olduğu kadar yurtdışında da büyük ilgi gördüler.

Popüler Müzik

1970'lerden sonra geniş halk kitlelerine hitap eden müziktir. Bu kategorilere ayrılır:

Türk Pop Müziği

Türkçe Rock Müzik (Alternatif rock, Anadolu rock, Karadeniz rock, Metal)

Türkçe dans müziği

Türkçe jazz

Türkçe rap

Arabesk müzik (türevleri; Arabesk-Pop müzik, Protest müzik, Özgün müzik)

Fantezi müzik (türevleri; Fantezi-Pop müzik), Hafif Sanat müziği

18. YA ANMI HALK TÜRKÜLERİNİN GERÇEK ÖYKÜLERİ

Z YA TÜRKÜSÜ

(Fikriye'nin Söylediği Ekleyle)
Çamlığın başında tüter bir tütün;
Acı gormiyenin yürüdü bütünü
Ziya'nın atını pazara tutun
Gelen geçen Ziyam ölmüş desinler.

At üstünde gullar gibi dönen yar,
Gendi gidip ehbabları yanan yar.

Benim yarım yaylalarda oturur
Ak elini sokmaya batırır
Demedim mi yarım ben sana

Çok muhabbet tez ayrılık getirir.

At üstünde gullar gibi dönen yar,
Gendi gidip ehbabları yanan yar.

Ham meyveyi koparttılar dalından
Ayırdılar beni nalı yerimden
Demedimmi nazlı yarım ben sana
Çok muhabbet tez ayrılık getirir.

At üstünde gullar gibi dönen yar,
Gendi gidip ehbabları yanan yar.

Gendi gidip ehbabları kalan yar" nakaratıyla söylenen Ziya Türküsünün Hikayesi şöyledir;

Ziya yakınlıklı bir delikanlıdır. Yozgat'ın Karacalar Köyündendir. Aynı köyden Fikriye adlı kızı sever ve nişanlanır. Fikriye'nin babası Karacalar Köyü imamı Ali Hoca'dır. Ali Hoca Kızıltepe Köyüne imam olur. Ziya sık sık nişanlısını görmeye at sırtında gider. İki tarafta birbirini oldukça sevmektedir. Ziya bir gün ekin sularken üzülmü ve karın ağrısından şikayet etmektedir. Doktora gider ama fayda

bulamaz, bir hafta içinde ölür. Bir ba ka söylentiye göre, Ziya Bey yakı ıklı, at dü künü, çok iyi atan binen, iyi cirit oynayan bir yi ittir. ki köy arasında oynanan ciritte attan dü er orada ölür. Fikriye, ni anlısının ani ölümü kar ısında duydu u acıyı ve kederi iire döker böylece Ziya Türküsü ortaya çıkar. A ıtın tamamı 30 kıtadır. Yozgat ta çok sevilen ve söylenen bir türküdür.

- KAD R MEVLAM SENDEN B R YAR STER M - Çukurova yöresi

Kadir Mevlam, senden bir yar isterim.
Minnet ile gelen yari n'eyleyim?
Bır sofra isterim, eller de medik.
Eller yemi , doyulmu u n'eyleyim?

Bir güzel isterim, nice olursa;
Gözler ala, beli nice olursa.
Binerim ata da dinççe olursa;
Eller binip kovulmu u n'eyleyim?

Bir yayla isterim, eli göçmedik;
Lalesi, sümbülü, gülü geçmedik.
Bir güzel isterim, eller de medik;
Koldan kola sarılmı ı n'eyleyim?

Amanin da, Karac'olan, amanın.
Kırpikler ok olmu ka ı kemanın.
Evvel kız ba lıydın, duldur zamanın.
Olursa kız olsun, dolu n'eyleyim

Karacao lan

Ozan Ve Türkünün Hikayesi Üzerine;

Büyük bir halk airi olan Karacao lan ın hayatı üzerine yapılan ara tırmalarda kesin bir bilgi yoktur. Son yıllarda yapılan ara tırmalarda ve iirlerinde yapılan incelemelerden onun 1606 da do mu 1670 yılında ölmü oldu u tahmin edilmektedir. Her ne kadar do du u yer bilinmiyorsa da öldü ü ve mezarının bulundu u yer bellidir. Kendisinin Güney Anadolu da ya ayan Türkmen a iretinden oldu u daha do rusu çel li oldu u muhakkaktır. iirlerinden anla ıldı ı kadarıyla kendisi pek çok yer gezmi ,a kı ve tabiat sevgisini ya adı ı hayatı, ça ının konu ma dili ile öz türkçe olarak i lemi ve anlatmı bir halk airidir. Bugün kesin olarak bilinen bir ey varsa o da mezarının çel in Mut lçesi ne ba lı Karacao lan Köyü ndeki Karacao lan tepesinde Karacakız tepesi ile kar ı kar ıya oldu udur.

Mezar 1997 yılında anıt mezar haline getirilerek Kültür Bakanı stemihan Talay tarafından ziyarete açılmı tır. Karacao lan aynı zamanda tarihte heykeli dikilen, bilinen ilk ozandır. çel in Mut lçesine Heykeltra Prof.Hüseyin GEZER tarafından yapılan heykeli 8 haziran 1973 günü dikilmi tir. Yörede onun iirlerinden pek ço u halk arasında söylenir bazıları türküle tirilmi tir.

Çe itli kaynaklara göre Kozana ba lı Feke lçesi nin "Gökçe" köyünde, "Mamalı" da, "Binbu a"da, "Erzurum"da "Zobular"da, "Gökçeli"de, "Varsak da, hatta "Belgrad"da do du u öne sürülmü tür. Fakat, kanımızca en sa lam ve eski kaynak, Ak ehirli Ahmet Hamdi Efendi nin hatıra defteri olup, inandırıcı delillere da-yanmaktadır. Hamdi Efendi, Varsak köyünde 1876 da hatıra defterine u satırları kaydetmi tir: "Malum ola ki Karacao lan Varsak karyesinde dünyaya gelüp babası Türkmen a iretinden Kara lyas, fakir-el hal olma la sayd-ü ikarla taayyu eder olup 1013 (M .1604) tarihinde Kozan dere-beylerinden Hüsa m Beyin sayıl namıyla tut-kap asker dev irdi i hengamda lyas dahi tutulup götürülerek orada gaip oldu u için lakapları Sayılo lu kaldı ı ve el-yevm karyei mezbur hanedanı Sayılzade Mehmet Efendi den anla ılmı tır. Karacao lan ın ismi Hasan olup öksüz büyümü . Vechen karaya ız ve fakir çocu u oldu u için buna Karacao lan denülüp böylece anıldı ı. Karacao lan delikanlı iken munis ve zeyrekli i hasebiyle ol vaktin karye a alarından serdengeçti Osman A a Karaca O lan ı evlatlık ekliyle di er fakir bir aile kızıyla tehhül ettirmi ise de kız hor ve çirkin oldu undan Kara cao lan babası gibi Sayıl askerli ine tutulaca ımı anlayup yirmi dört ya ında Varsak tan firar-la mekanın gaip ederek, encam Mara ta Zülgaro lu (Zülkadir olacak) Hüsam Bey in himayesinde altı sene tehhül ümidiyle kalıp, tehhül ümidi münkesir olunca ora-dan müfarekatla yine ge t-i diyara ba layıp on dokuz sene sonra vatanına gelmi se de fazla barınamayıp elli be ya ında Tarsus tarikıyla tekrar ge t-i diyara der-ban oldu- u (1)", kayıtlıdır. Han Mahmut adlı halk hikayesinde ve di er bazı anlatımlarda Karacao lan ın Tarsus ta Karaca Kız adındaki bir yürük beyi nin kızına a ık oldu u, vermedikleri için kızın, arkasından da Karacao lan ın Kırklar ma arasına, bazı kaynaklara göre de Eshab-ı Kehf Ma arasına çekilerek orada öldü ü rivayet olunur. shak Refet

İtman ise, 1933 yılında yayınladığı Karacaoğlan adlı eserinin 33. sayfasında "airin menkıbeleri arasında Karaca Kız adlı birisini sevdi" söylenir ve ölüncüye kadar bu sevginin devam ettiği, fakat birbirlerine kavu amadıkları, en sonunda Karacaoğlan'ın bir tepeye, Karaca Kız'ın da onun karısındaki bir tepeye gömüldükleri anlatılır. Bu tepeler Çukurovada imi", demektir. Bizim görüşümüze göre buradaki Çukurova dan Çukur Köyü'nün anlaşılması gerekir. Zira Çukur köyü (İmde Karacaoğlan) Karaca Kız ve Karacaoğlan Tepeleri'nin düzlüğündedir. Fuat Köprülü'nün ara tırma yaptığı dönemlerdeki ulaşım imkanları dikkate alınır, Mutluçesi dahi belli çevre dışında bilinmezken Çukur köyünün bir ara tırmacı için bilinmesi elbette mümkün değildir. Esasen İmdeki Çukur (Karacaoğlan) köyü 1286 yıllarında Sarıkavak beylerinden Hacı Kadir ailesi zamanında eski yerinden nakledilmiştir. Karacaoğlan tepesinin birkaç kilometre kuzey batısına düşen eski Çukur içme ve kullanma sularını sarnıçlardan sağlayan bir kırış yayladır. Sarıkavak beylerinin yaylası olan bu köyün 8 kilometre kadar doğuya nakledilmesinin bir hikâyesi vardır. Rivayete göre köyün çobanı, sürünün içinden bir tekenin sık sık ayrılarak sakalı ıslanmış ekilde geriye döndüğünü görür ve merakla takip eder. Görür ki İmdeki köyün hemen yakınında bir kaynak vardır ve teke tesadüfen buldu u bu kaynaktan iç güdüsüyle ayrılmadan gidip, suyunu içtikten sonra dönmektedir o Bundan sonra sadece yazları oturlan eski Çukur su kaynağına yakın yerde yeniden iskân sahası haline getirilir. Köy devamlılık kazandıktan sonra halk Karacaoğlan mezarını adeta ziyaretgâh haline getirmiştir, ona evliyalık izafe etmiştir, tepenin adına zamanla Erenler Tepesi de denmeye başlanmıştır.

- HASTANE ÖNÜNDE NC RA ACI - Akda madeni yöresi

Hastane Önünde ncir A acı
Annem A acı.
Doktor Bulamadı Buna lâcı
Anem lâcı.

Yönünü Çevirin Sıladan Yüze
Annem Vay Yüze.
Benden Selâm Söylen Sevdi inize
Sevdi inize.

Ba Tabip Geliyor Zehirden Acı
Annem Vay Acı.
Garip Kaldım Yüre ğime Dert Oldu
Annem Dert Oldu.

Ba ğına Koysun Kareler Ba ğlasın
Annem Ba ğlasın.
Gurbet Elde Kaldım Diye A ğlasın
Annem A ğlasın.

Ellerin Vatanı Bana Yurt Oldu
Annem Yurt Oldu.
Mezarımı Kazın Bayıra Düze
Annem Vay Düze.

Nida Tüfekçi

Neden yakılmış bu türkü...

Kom u kızı ile be ik kertmesi olan bir genç askerde vereme yakalanır. Hava de ği imi olarak Yozgat a (Akda madeni) gelir. Sözlüsünün ailesi gence kızlarını göstermek istemez. Genç tedavi için İstanbula da hastaneye yatar, pencereden gördü ğü incir a acısından aldığı ilhamla a a ıdaki türküyü söyler. Yakalandığı amansız hastalıktan kurtarılamayarak hastanede ölür. Ailesi cenazesini Yozgat a getiremez, İstanbula da kalır.

-Yarım İstanbula Mesken Mi Tuttun?- Ç Anadolu yöresi

Yarım İstanbula mesken mi tuttun aman
Gördün güzelleri ben unuttun aman
Beni evinize köle mi tuttun aman

Diktigin fidanlar meyveye döndü aman
Seninle gidenler silaci oldu aman

Gayri dayanacak özüm kalmadı aman
Mektuba yazacak sözüm kalmadı aman

Gayri dayanacak özüm kalmadı aman
Mektuba yazacak sözüm kalmadı aman

Yarım sen gideli yedi yıl oldu aman

Anonim

Hikayesi;

Güz güne i sarı sarı devriliyordu o ikindi üzeri de uzaklardaki mor da ların ardına. Elinde su testisi, köyün çe me ba nda, sıraya girmi ti. Yedi yıl önce be altı ya ndaki kızlar imdi varmı lardı on iki , on üçlerine. Dü ün davulları aynı gün birlikte dö ülen Hatça yla Zalha nın üçüncü çocukları ko up oynuyorlardı. Derin bir iç geçirdi. Bir çocu u olsaydı bâri. O lan de il, kızı. O zaman olsaydı imdiye yedi ya nda. Çe meden su getirmese bile, evde a a mu a el atar, ortalı ı toplar, anasına can yolda ı olurdu. Ama stanbul gurbetinde yedi yıldır eylenen eri, istemezdi kız evlât. Erkek olmalıydı çocu u. Erkek olmalı babası gibi bilekli, kocaman kocaman elli, ayaklı, ka ı gözü kudretten sürmeli. On ya ına varmadan, çifte çubu a el atmalıydı. Yedi yıldır stanbul gurbetinde eyle en böyle isterdi o lunu. Babasının soyunu sürdürmeli, köy çocuklarıyla dere kıyısında güle tutup, kendi akranlarını yere kabak gibi vurmalıydı. Gene derin bir iç geçirdi. Yedi yıl, yedi koca yıldır stanbul dedikleri güzeli bol, seyranı renkli stanbul da ne bekliyor da gelmek bilmiyordu? Sakın orda gül yüzlü, bal dudaklı, kara ka kara gözlü bir güvercin gö sü topukluya... A lıyası geldi birden. Dü ünmek istemiyordu bunu. O pençeli, o tuttu unu koparan, o boylu poslu erke inin bir stanbul kızına tutulup ondan dolayı sılasını unuttu unu ö rense öldürürdü kendini. "Vallaha öldürürüm!" dedi içinden sert sert. "Günahı, vebali varsa ona. Kaba sakal hoca tevatür günah dediği vaazda. Hele böyle bir ey olsun...." Yanında bir karaltı. Kendine gelerek gözlerinin ya ardı ına dikkat etti, sildi elinin tersiyle gözlerini. Resulların Emine anaydı gelen:

- Ne o kınalı kekli im benim? dedi. Öksüzüm, yavrum. Ne a lıyon? Telâ landı:
- Yoook, a lamıyorum nene...

Gün görmü , umur sürmü kırır kırır nene inanmadı:

- A lıyon kınalı kekli im, sürmelim a lıyon. Ben bilmem mi ne diye a ladı mı? Vefasızın dikti i fidanlar meyveye geldi. Onunla gurbete gidenler yedinci sefer dönüyorlar sılaya. O nerde? Hani?

"Kınalı keklik" gene derinden bir çekti. Güne in yarı yarıya derildi i mor da lara baktı. Gözlerinden yuvarlananlara dur diyemiyordu gayri. Varsın aksınları Nene nin dedi i gibi, öksüze bu dünyada gülmek yoktu. Keten yelekli, burma bıyıklısı stanbul gurbetinde belki de bembeyaz bir istanbul kızıyla unutmı tu sılasını. Dili de varmıyordu ama, unutmaya ne diye yedi yıldır dönüp gelmesin? Dönüp gelmedi diyelim, insan iki satır bir eyler de mi yazamazdı? İlk gitti i aylar nasıl yazıyordu? Demek unutmı tu? Unutmı tu demek ha? Hıçkırıldı. Genç, ya lı kadınlar, ellerinin kınasıyla çiçe i burnunda kızlar toplandılar ba ına. Sormadılar hiçbir ey. Biliyorlardı. Sorup da ne diye yüre ini büstübün kaldırsınlar? Biri:

- Sus bacım, dedi. Sus! Bir ba kası:
- Gözlerinden döktü üne yazık!

Sa dan soldan herkes bir ey söylüyordu:

- El o lu de il mi? En iyisinin köküne kibrit!
- Vallaha Amasyanın barda ı, biri olmazsa biri daha bence..
- En do rusu bu ama....
- Dinlemiyor ki!
- Bu gençlik, bu tâzelik...
- Yedi yıl, yedi yıl anam. Dile kolay. nsan eksik ete ini yedi yıl sılasında unuttur mu?

Sıkıldı, bunaldı. A lamıyordu artık. Zaman zaman bu: Mâdem erke i stanbul gurbetinde yedi yıldır unutmı tu onu, o da varsın istidayı bo ansın bir güzel, varsındı bir ba kasına. Elini sallasa ellisi, ba mı sallasa... Duramadı karıların arasında. On üçünde bulup yitirdi i, yirmisine vardı ı halde bir türlü geri dönemi yeni içinden bir sızı bir geçti. Testisini koydu çe menin iplik gibi akan suyunun altına. Testi dola dursun, gittiyse keyfinden mi gitmi ti. stanbul a? Gözü kör olasıca yokluk. Dü manına avuç açtıran yokluk yüzünden, birkaç para kazanıp öküzü ikile tirmek, birkaç dönüm tarla daha alıp babadan kalan bir kaç dönümüne eklemek için. O gece, o gece i te, nasıl yatırmı tı koluna! Nasıl ok amı tı saçlarını, neler demi ti? stanbul gurbetine gidecek, çok de il yazı orda geçirip, güze, olmazsa kı a koununda desteyle para, dönecek. O zamana kadar bir de o lu olmu olursa, eh gayri, keyfine son olmayacaktı!.

Ba ındaki beyat örtüyü çenesinin altında çözüp yeniden ba ladı.
Yedi yıl, yedi koca yıl!
Kocasının iste ince bir o lu olaydı bâri..

Testisinin dolup ta makta oldu unun farkına bile varmadı: Bir o lu olsa o zamandan bu zamana, altı ya ında mı olurdu? Bösböyük, palazlanmı delikanlı. Akranlarıyla dere kenarında güle mi tutardı? Babası gibi pençeli olur da akranlarını yere kapak gibi mi vururdu? Ekimde tarlaya birlikte mi giderler, hasat vakti düveni birlikte mi sürerlerdi? Babasının kokusunu mu ta ırdı?
- Kınalı keklik kaldın gene. Bak testin doldu, ta ıyor!

Kendine geldi. nsano lunun aklına a tı. Gözleri testisindeydi güya. Testisinde oldu u halde, görememi ti doldu unu. Çekti lülenin altından. Güldü acı acı. Tuttu evinin yolunu. Tuttu ya, imdi de aklından köyün ya lıları, gençleri kayna ma a ba lamı tı. Her kafadan bir ses:

- Deli anam deli bu!

- Do ru bacım, deli..

- Beni yedi yıldır sılamda unutacak da..

- Ben de hâlâ yolunu bekliyece im onu ha?

Sonra kafa kafaya, fısıl fısıl bir konu ma. Ah bu konu ma, ah bu konu malar... Evden içeri girerken, Dursunların Hacı yı hâtırladı elinde olmayarak. nce, kapkara ka ları yıkıldı sinirli sinirli. Testiyi bıraktı kapının yanına, geçti pencerenin önünde dayandı duvara sa omzuyla. Odada kimse yoktu, tek ba ınaydı ya, deminki karılar, kızlar, orta ya lıların hayalleri doldurmu tu odayı. Alev saçan bakı larıyla sanki topuna haykırdı:

- Dursunların Hacı, Kara Hacı ba ınızda parçalansın. Atın yerine e e i ba lamayaca ım i te, ba lamayaca ım!

Kara Hacı da neydi ki sıрма bıyıklı Ali sinin yanında? De il yedi yıl, on yıl dönmese sılasına, onu gene unutamazdı i te! Güz güne i çöktan devrilip gitmi ti mor da ların ardına. Gece iniyordu köye a ır a ır. Lo oda farkına varılmaksızın kararıyor, derinle iyordu. Derken bu yandaki kapkara da ların ardından bakır kızılı kocaman bir ayın tekeri gözüktü. Sonra a ır a ır yükseldi göklere, ufaldı, bakır kızılıni yitirdi, pırıl pırıl yanma a, saz örtülü dumanlarıyla ker**** evleri süsleme e ba ladı. Canı ne yemek istiyordu, ne de su. Gel desen gelmez miydin? u güzellerin doldurdu u elmastan kadehleri ben dolduramaz mıydım? Ali bakıyordu, sadece bakıyordu. Oysa hem a lıyor, hem söylüyordu:

- Ketenden yele ini bile ben dikmedim miydi? Benim gibi bir öksüze dünyayı haram etme e nasıl kıydın? Yi itli ine yakı ır mıydı gurbette beklemek dayanacak özümün tükendi ini anlamadm mı?

Ali susuyor, boyuna susuyordu. Ta tan ses çıkıyor, Ali den çıkıyordu. Sözlerinin ardını getirdi a lıya a lıya:

- nsafsız yedi yıl oldu sen gideli, dikti in fidanlar meyvaya geldi teknil. Birlikte gittiklerinizin tümü yedi er sefer geldiler sılalarına. Buraların güzelleri çoktur ama sana yaramaz. Durmadın sözünde Ali m. Sözünde durmayana erkek demezler biliyor musun? Kavlimizde gidip de dönmemek var mıydı vefasız?

Fakat Ali hiç ses vermeden bakmı bakmı , sonra çekip giderken duman olmu tu âdeta. Ba ırımı tı ardından, ba ırımı , ba ırımı ... Fakat Ali...

Uyandı. Güne bir mızrak boyu yükselme ti Kalktı yaslandı ı yerden:

- Hayırdır in allah, dedi.

Kalktı usulcak, gitti kapıya, örttü, kalın tahta sürgüsünü itti. Ne olur ne olmazdı. Kara, kuru Hacı kötü dadanmı tı çünkü. Köy bakkalında kafayı çekip elinde saz, dü üyordu tek gözden ibaret evininin yakınlarına. Daha bir günden bir güne ne kapısına dayanıp böyle böyle demi , ne de çe meye giderken, yahut da tarlanın yolunu tek ba ına tuttu unda yolunu kesmi ti. Kesmemi , lâf da atmamı tı

ama, köyün cadı karıları pek yakı tırmı lar onu Kara Hacı ya! Yedi yıldır stanbul u mesken tutan vefasızını dü üne dü üne uykuya varıverdi. Dünya çoktan silinmi , ay devrini tamamlayıp elini ete ini çekmi ti dünyanın göklerinden.

Devrile kaldı ı yerde mı ıl mı ıl uyuyordu. Uykusunda dü . Dü ünde stanbul gurbeti. Ta ı topra ı altındandı stanbul gurbetinin. Ali sini arama a gitmi ti dü ünde. Bulmu tu da. Güzellerin arasındaydı. Bir kıydan bakıyordu. Güzellerden biri dizine ba ını koyup uzanmı tı boylu boyunca. Bir ba kası gümü bir kupayla arap veriyor, daha bir ba kası da duda ından öpme e uzatıyordu dudaklarını. O zaman, o zaman i te, gizlendi i kıydan çıkıvermi ti. Ali a ırmı , bırakıp güzellerini, ko mu tu yanına. Açmı tı a zını Ali sine, yummu tu gözünü:
- stanbul u mesken mi tuttun? Bu güzelleri gördün beni unuttun mu? Sılasına gelme e yemin mi ettin yoksa?

- Ankara da Yedim Taze Meyvayı - Keskin yöresi

Bo a Çi nemi im Yalan Dünyayı
Keskin'den De Sildirmeyin Künyeyi
Söyleyin Anama Anam A lasın
Anamdan Ba kası Yalan A lasın

Benzim çtim, Ci erlerim Tutu ur
A lama Hatice, Sefer Yeti ir
Söyleyin Anneme Çalsın Nennimi
Kim Alırsa Alsın Nazlı Gelini

Trene Bindim De Tren Salladı
Zalım Doktor Ci erime Elledi
y -Olursun Dedi Geri Yolladı
Söyleyin Anama Anam A lasın
Anamdan Ba kası Yalan A lasın

Binmi Taksiye De Sefer Geliyor
Annesinin De Ci erini Deliyor
Gelin Hatice'ni De Eller Alıyor
Söyleyin Anneme Annem A lasın
Gelin Hatice'yi De Kimler E lesin

Ankara'yla u Keskin'in Arası
Arasına Kara Duman Durası
Çok Dokturlar Gezdim, Yokmu Çaresi
Söyleyin Anama Anam A lasın
Babamın O lu Var Beni Neylesin

Mezerimi Derin E in Dar Olsun
Edirafı Lale, Sümbül, Ba Olsun
Ben Ölüyom Ahbaplarım Sa olsun
Söylen Karde ima Çalsın Sazımı
Kadir Mevlam Böyle Yazmı Yazımı

Mezarım Ba ında Ku lar Ötü ür

Ahmet Günday

Türkünün Hikayesi;

Ankara' nın keskin ilçesinin cin ali köyünde 1924 yılında Sefer adında bir erkek çocuk do ar. İlkokulu köyünde okuyan Sefer 15 ya ından sonra ailesinin tüm rençberlik i lerine yardım eder yürütür. Güçlüdür kuvvetlidir Sefer. Köyde herkes tarafından sevilir. 20 ya ına gelince de Seyfli köyünden Hatice yi ister. Söz kesilir dü ün olur evlenirler.

Aradan üç ay geçince Sefer ince hastalık denilen vereme tutulur. Doktorlar bir çare bulamazlar. Taa Ankara lara götürülür ve 20 Haziran 1944 te garip Sefer ölür. A a ıdaki türkü Sefer için yakılmı tır.

- Çanakkale çinde - Kastamonu yöresi

Çanakkale içinde aynalı çar ı
Ana ben gidiyom dü mana kar ı
Of gençli im eyvah

Çanakkale içinde toplar kuruldu
Vay bizim u aklar orda vuruldu
Of gençli im eyvah

Çanakkale içinde bir uzun selvi
Kimimiz ni anlı kimimiz evli
Of gençli im eyvah

Çanakkale içinde bir dolu testi
Analar babalar umudu kesti
Of gençli im eyvah

Çanakkale üstünü duman bürüdü
On üçüncü fırka harbe yürüdü
Of gençli im eyvah

Anonim

Çanakkale, I. Dünya Sava ında tilaf Devletleri ile Osmanlı Devleti nin sava tı ı cephelerden sadece bir tanesiydi. Ancak Çanakkale Sava ının ta ıdı ı önem bunun çok ötesindedir. Çanakkale Sava ı, tarihi bir dönüm noktası, Dünya tarihini etkileyen önemli geli melerden birisidir. Bütün olumsuz artlara ra men burada kazanılan zafer, bir savunma sava ının kapsamını a an, sadece savunulan bölge ve ülke itibariyle de il, dünya dengelerini sarsan ve de i tiren bir çerçeveye ula mı tır.

Çanakkale zaferi, bundan tam 88 yıl önce 18 Mart 1915 te, Gelibolu Yarımadası üzerinde kazanıldı. ngiltere ve Fransa, Gelibolu Yarımadasını ele geçirerek Çanakkale Bo azı nı açmak ve devamında da stanbul u i gal etmek niyeti ile bu harekâta ba ladılar. Böylece Türkler in Avrupa ile olan ba lantılarını da tamamen kesmi olacaktı.

Dönemin ngiliz Deniz Bakanı Winston Churchill Çanakkale Harekâtı nın kendileri açısından çok farklı anlam ta ıdı mı ifade etmektedir. O na göre Çanakkale Harekâtı ile dünya tarihi de i tirilecek, Türk imparatorlu u ikiye bölünecek, ba kenti felce u ratılacak, dü manlarına kar ı Balkan devletleri birle tirilecek, Sırbistan kurtarılacak, Rusya ya sava ta yardım edilecek ve sava ın süresi kısaltılarak sonsuz insan hayatı kurtarılacaktı.

Bu beklentilerle 1915 ubatından itibaren harekâta ba layan tilaf Kuvvetlerinin donanması, 18 Mart 1915 te denizden gerçekle tirdi i büyük saldırıda ba arısız olup geri çekildi. Daha sonra kara harekâtı ile Bo az kıyısındaki mevzileri dü ürüp stanbul a ula mak istediler ve yine ba arısız oldular. Nihayet 1915 yılı sonunda tamamen çekilmek zorunda kaldılar. Gelibolu Yarımadası nın bilindi i üzere Türk tarihinde ayrıcalıklı bir yeri vardır. Türkler in Avrupa ya geçi yaptı ı ilk bölgedir. Avrupa kıtasında sahip olunan ilk topraktır. Avrupa ya atılan ilk adımdır.

Bu zaferin belki de bizim için en önemli yanı, Milli Mücadele ruhunun ilk me alelerinin burada yakılmı ve Türkiye Cumhuriyeti nin ilk temel ta larını atan Türk Milleti ne Mustafa Kemal Atatürk ü kazandırmı olmasıdır.

Çanakkale de kazanılan bu Türk zaferi ile; Baltık ta ve Avrupa dan Almanlar tarafından ablukaya alınan Rus Çarlı ı, Bo azlar ve Karadeniz den de Türkler tarafından ku atılınca yıkılmı tır.

Çanakkale zaferi, emperyalist güçlerin ma lup edilebilece inin i aretini daha o zaman vermi ti. Çanakkale Destanı, Milli Kurtulu sava ımızın verildi i 1919-1922 yılları arasında Türk Milleti ne yol göstermi , büyük moral kayna ı olmu tur.

Bunun yanı sıra Çanakkale zaferi, hastalanmı , hatta ölmü gözü ile bakılan Türk Milleti ne an, eref ve güven kazandırmı , özbenli ini yeniden kazanmasına yardımcı olmu tur. Ayrıca, Türk Milleti nin askerlik kabiliyetini, fedakârlık ruhunu, vatan ve millet sevgisini, manevi gücünü bir defa daha dünyaya göstermi tir.

Bu türkü de Çanakkale savaşlarında şehit olan askerlerimiz için yakılmıştır...

19. MÜZİK VE SANATLARLA OLAN İLİŞKİSİ

Müzik estetiği, müziğin bireyler ve toplum için güzellik ve beşeni serüvenine yönelik çalışır. Eserlerin yapısına (sistem) ve anlamına (kültüre için) göndermelerde bulunarak kompozitörün yaratma sürecine katkı sağlar. Ses kümelerini kendisine alan olarak seçmiştir. Ayrıca icracının niteliğinden, konser salonlarının dekorasyonuna, dinleyici kıyafetlerinden, sahnedeki düzene kadar birçok ayrıntı estetikçi için önemlidir. Yaptığı beşeni odaklı öneriler ile müzikbilimine de katkıda bulunur.

Müzik hakkındaki düşüncelerimiz başlangıçta kültürlenme yolu ile oluşur. Editim sürecinde edindiğimiz bilgiler doğrultusunda, giderek formelleşen müzik bilgi ve beşenimiz, toplumsal aidiyetimizin dışı vurumunda önemli bir simgeye dönüşür. "Ulusal müzik" dediğimizde hangi ulusa ait olduğunu anlatan, bizi diğer uluslardan ayıran müzikal üretimler anlamılır. "...müzik ve onun çağırıcıları, bir yerden başkasına farklılıklar göstermekte (bir zamanlar giysilerin, hala da yiyeceklerin farklı olması gibi), ulusal ya da bölgesel kimliğin simgesi görevini üstlenmektedir." [10] Bütün toplumu kapsayan müzik beşenisi olacağı gibi bireye ait ya da gruba ("alt kültürler", mikro toplumlar vb.) özgü müzik ve sanat beşenisi, güzellik anlayışı olabilir. "Güzeli beşeni, estetik bir yargı ile açıklanmaktadır; ve böylesine bir yargıya ön planda neden olan 'düşün', isteğe, hazza ve beşeniye yönelik duyarlılığı yaratmaktadır ve bu önemli gerçek, kendine özgü değerli bir değer yaratmasının meydana gelmesine olanak sağlamaktadır."

Her sanat dalında olduğu gibi müzik sanatında da öncelikle duylara yönelik insani edim vardır. Bu edimin insani yönünün olması, insan (müzisyen) tarafından üretilmesinden kaynaklanır. "Müzik kendi kendine olan bir şey değil, bizim yaptığımız ve anlam verdiğimiz bir şeydir. İnsanlar müzikle düşünür, onunla kendilerinin kim olduklarına karar verip, kendilerini anlatırlar."

20. NASIL ALBÜM ÇIKARABİLİRİM?

"Nasıl albüm çıkarabilirim?" konuyla ilgili o kadar çok e-posta geliyor ki... Sektöre girmek için binlerce kişi talip. Herkes kendini bugünün ünlü şarkıcılarından daha iyi zannediyor. "Neyim eksik onlardan?" kızgınla isyan ediyorlar.

Madem bana soruyorsunuz, o zaman gün bugündür, yazıyorum. Okuyun!

- Öncelikle "Neyim eksik onlardan?" fikrini aklından atacaksın. Bu eksik-fazla toplarına girersen çıkamazsın, sana da bir gram faydası olmaz kardeşim.
- **KLİŞE LİMİTİ DOLDU.** Şarkı yazabiliyorsan bu senin artı üç bin puanındır. Tabii şarkıların güzelse... En azından ondan bundan şarkı toplamak için koşu turmak, bestecilere "Bu şarkıyı bana ver nolurrr" şeklinde yalvarmak zorunda kalmazsın.
- Şarkı sözlerinde 'kor, alev, yar, martılar, kelebekler' tadında klişeli kelimeler kullanmazsan iyi edersin. Çünkü klişeli limiti doldu! Onları hali hazırdaki şöhretler kullanıyorlar. Yeni gelene kimse tahammül edemiyor.
- Bir farkın olsun. Neysen o olsun. Kimseyi taklit etmeye çalışma. Samimi ol. Oynama kıldım kıldım.
- Şarkıların ya da sahane bir sesin varsa ilk hedefin bir yapımcı bulmak tabii. Aslında yapımcıdan önce ünlü bir aranjöre müziğini beşendirebilirsen, o da elinden tutabilir.
- İmdiilerde aranjörler plak şirketleriyle ortak albüm çıkarıyorlar. Tabii yıllarca her yaptığını %40 gibi bir pay vermeye razıysan...
- Çelik gibi sinirlerin olacak. Öyle zırt pırt alılamak yok. Başına gelecek tüm sorunlara hazır mısın? Çıt kırıldımın eğer, geçmi olsun. Hiç bulaşma.
- Atak, azimli ol, dik dur, yavaşlık yapma, onlara muhtaç olduğunu hissettirme, tamam mı?

- **ARANJE ÖNEMLİ.** Fikirlerini kendine sakla. Arkılarını önüne gelene dinletme. Sözlerini, melodini, foto raf fikirlerini vs. üç vakte kadar bir ba kasının albümünde dinlersin, görürsün sonra. Cin ol.
- "Bekle albümünü yapaca ız" diyenlere inanma; bu sektörde gelecek hiçbir zaman gelmez. "Yapıyoruz" diyenle çalı .Çünkü, e er bir yapımcı senin i ine gerçekten heyecan duyuyorsa o anda i e giri ir; net!
- Ha bu arada küt diye kimse sana albüm yapmaz tabii. Biraz çırak takılacaksın ama bir ömür de il.Mesela ünlü arkıcılardan birine bir iki arkı verebilirsen ve o arkılar sevilirse, yolun açılır.
- İmdi arkıların var, sesin var, yapımcın var diyelim... Bitti mi? Asla, daha ba lamadın bile. Bunun menajeri var, ki günümüzde menajer yok! Yani her i ini çözecek, kendini adayacak menajer pek yok!
- Ba ka? Menajer, tuttu unu koparan bir basın damı manı, tanıtımını eksik tutmayacak yapımcın...
- Arkılarına iyi aranjeler yapılması da çok önemli. Aranje bir arkıyı uçurabilir de, rezil edebilir de...
- Aaa sormayı unuttum; müzik sektöründen anlayan bir avukatın var mı? Yok mu? Yoksa zaten bittin çünkü seni parma ında çevirir bunlar. Arkın bangır bangır çalar da yıllarca cebine para girmez.
- Üzgünüm ama nasıl göründü ün de önemli. Sen sadece müzik yapmak istiyordun ama ne yapalım, en iyi halinde görünmek zorundasın.
- Oooo klip sıkıntısı naber? Ben sana söyleyeyim, yapımcı sana klip çekmez. Çekse de bir kere çeker; ikide çuvallarsın. O yüzden ucuza klip çekmenin yollarını bulacaksın.
- Haaa radyo i lerin de var... Radyoları, internetteki müzik platformlarını, Youtube'u vs. kontrol etmezsen aval aval bakınırsan, iki seksen yatarsın.

21. ZAMAN Ç NDE MÜZİK

Eski Yunancadan gelen “musike” sözcü ü Yunan mitolojisindeki esin perileri olan “muse” sözcü ünün kökünden kaynaklanır.

Kazılarda bulunmuş çalgılardan ve duvarlardaki resimlerden Mısırlıların geli mi bir dans kültürü oldu unu, özellikle kadınların arkı söyleyerek dans etti i anlaşıyor. (.Ö. 4000)

Ba ta flüt ve arp olmak üzere; davul, def, darbuka, sistron gibi vürmalı çalgılar; Çifte flüt, trompet gibi üflemeliler ve üçgen arp, çitara gibi telli çalgılarla, su basılarak i leyen org (hydrallus) eski mısırın önemli çalgılarıdır. (.Ö. 4000)

Sümer ve Asur kabartmalarında santur benzeri iki de nekle çalınan bir çalgıya ve ba lama türündeki saplı çalgılara rastlanır. Lir, üçgen, arp, çitara, çifte flüt, kamı düdükler, def, sistron, davullar, trompetler ortak çalgılarıdır. (Mezopotamya .Ö. 2300)

Be ses üstüne kurulu (pentatonik) gam dizisinde hiçbir nota di erine ba lı de ildir. Müzik tümcesi notaların sıralanma göre anlam kazanır. (Çin .Ö. 2300)

Veda adlı dört kutsal kitaptan biri olan Samaveda, dünyanın en eski notaya alınmış ezgileridir. (.Ö. 2000 Hindistan)

Raga adlı ses dizisi, tala adlı ritmik kalıplar vardır. Günün belli saatlerinde çalınması yasak ragalar ve belli mevsimlerde belli saatlerde çalınması gereken ragalar vardır. Her raga bir ruh durumunu yansıtır. (Hindistan)

branilerde müzik, tümüyle dinsel törenlere, tapınmaya ili kin bir kavram olarak yalnız tapınakta yer alır.

Özgün Babil ve Mısır iirlerine dayalı ilahiler antifon (antiphone) olarak adlandırılan bir biçimde düzenlenmiştir.

Ortaça ın ba langıcındaki Ambrosius Ezgileri gibi pek çok yalın ezgi örne i, antifon gelene ini sürdürmü tür.

çi arkıları, a ıtlar ve kutlama ezgileri, tarihte ilk kez branilerde görülür.

.Ö. 7. Yüzyıla dek uzanan Yunan uygarlı ında müzik, do açlama danslar, spor oyunları ile seçkinlerin düzenledi i enlikler önem kazanmıştır. Müzik önceleri dinsel içerikliydi. Erkek korolarından ve tek sesli ezgilerden oluşur. Çalgı e li i oldu unda koro, aynı sesi yada bir oktav üstünü seslendirir. (Yunanistan)

Batı uygarlı ında bulunan en eski nota belgeleri .Ö. 138’ deki Delfi kentindeki Apollo ilahileridir. kinci grup delfi ilahileri ise .Ö. 128’de yazılmıştır.

Aulos, flüt ve çitara en eski e likçi Yunan çalgılarıdır.

Müzi in gelişimini etkileyen filozofların ba ında Sisamlı Pisagor (.Ö. 5) gelir. Farklı büyüklükteki çanlarla bir skala düzeni yaratmış, bir çekiçe vurdu u çanların tınlarında bir oktav aralı ının 2:1 orana, be li aralı ın 3:2 orana, dörtlünün 4:3 orana ve tam notalarında 9:8’ e e de er oldu unu kanıtlamıştır.

NOT: iirsel biçimler ve müzikteki klasik dönem, Apollon törenlerinden esinlenmiştir.

Pisagoru izleyenler bu oranları tek telden oluşun bir çalgı (Mono Chord) üstünde denemi ler. Böylece tüm bir müzik sisteminin do ru tonlaması (Entonasyon) sağlanmıştır.

Müzi in ki ili i etkileme olayına ethos denir. İlk kez Platon tarafından açıklanmıştır. (.Ö. 384-322)

Yunan müzi inde aynı sanatçının çalıp söyledi i monodilere; e liksiz koro arkılarına ve danslara e lik eden çalgısal müzik biçimlerine rastlanır. Bu biçimler sonradan Rönesans bestecilerine örnek olacaktır.

Romalı Hristiyan Severinus Boethius (475-524) orta çağın en etkin kuramcılarındandır. Aristo'yu Latince'den Yunancaya çevirmiştir. De Institutione Musica adlı kitabında Pythagoras ve Platon'un felsefelerinden yola çıkıp müzik ve matematiğin ayrılmazlığına, müziğin insan karakterine etkisine ve eğitimdeki yerine değinir.

ORTAÇA

Hristiyanlık Katolik kilisesinin papazları, kilise içine çalgısal müziğin girmesini yasaklamışlardır.

Orta çağ papazları yüzyıllar boyunca müzik sanatını kilise koroları ve tek sesli ilahilerle kendi egemenlikleri altında tutmuşlardır.

NOT: En eski ilahi belgesi Mısır'da bulunmuş 3. Yüzyıldan kalma bir papirüstür.

Bizans ayin müziği I. Jüstinyen'in 527'de taç giymesıyla yerleşik bir geleneğe kavuşur.

Bizans ezgileri tek seslidir, makamsaldır ve basımsız ritimlerle donatılmıştır.

Nota simgeleri yerine ses düzeyini gösteren işaretler kullanılmıştır.

Önceden kiliseye yalnız org girmesine izin varken, sonradan Noel gecelerinde üfleli ve vurmali çalgıların da kullanıldığı belgelenmiştir.

branilerin Sinagog törenleriyle Yunan Mod'ları, ilk yalnız ezgilerin temelini oluşturur.

Melizmatik (tek hecede çok nota) yöntemiyle oluşan pasajlar doğaçlamaya açık kapı bırakırken, yarım ve çeyrek ses aralıklı doğu makamları ezgilerin temelidir.

4. Yüzyılda Milano başpiskoposu Aziz Ambrosius (340-397) Katolik ilahilerinin düzenlenmesinde Bizans ve branî geleneğindeki tekniklerle halk ezgilerini harmanlamıştır.

Anti (karşı) phone (ses) yöntemiyle iki ayrı koronun karışıklı ve dönüşümlü olarak karşı söylemesi ayinin etki gücünü artırmaktadır. Aziz Ambrosius böylece Katolik Kilisesi'nin düzenli ilahi okuma yöntemini kurmuş olur.

Aziz Gregorius (540-604) Schola Cantorum adıyla erkeklerin ve erkek çocukların eğitimli bir müzik okulu kurar. Neuma adlı alfabe harflerinden oluşan nota imgeleriyle ilahileri yazdırtıp kalıcılığı sağlar. Gregorius ezgilerin basılcı teknik özellikleri, tek sesli bir melodi çizgisinde, Latince sözlere dayalı, eşsiz erkek korusu için belli bir ritmik düzeni olmayan, bugünkü majör-minör gam dizisinden farklı, makamsal bir yapıda oluşlarıdır.

Toscana'da Arezzo Katedralinin rahibi Guido, 1030 yılında koro çocuklarına duaları ezberletmek için bir yöntem bulur. Her yeni sesin bir önceki sestene daha yüksek basıladı bir halk ezgisi örer. Sonra bunu latince ve dinsel içerikli bir metne çevirir. Elinin parmaklarındaki girinti ve çıkıntılara metnin ilk hecelerini yazar. Böylece bir gam dizisinin sekiz notasını birden sergilemiş olur. Bu yöntem Guido'nun eli olarak bilinir. Nota ve porte kavramını müzik tarihine getiren kişi Guido d'Arezzo'dur.

11. Yüzyıldan sonra dünyasal konular kendi çalgısına eşlik eden arkaçılar tarafından seslendirilir. Böylece ilk din dı ezgiler ortaya çıkar. Yöntem ilerde melodinin her notasına uyumlu bir nota eklenerek devam eder. Birden çok seslilik (Heterophony) heterofoni'ye dönüşür ve çok sesliliğe adım olarak kabul edilir. (Polyphony)

Avrupa derebeylerinin atalarında karşı söyleyip iir okuyan ozanlar (Minstrels), yavaş yavaş kilise baskısından kurtularak dünyasal konuları ve yavaş yavaş sevinciyle yüklü ezgiler ortaya çıkarmışlardır. Bu ozanlar Goliard, jongleur, gleeman, troubadour, trouvere, minnesinger, meistersinger gibi isimlerle de tanınırdı. Çalgıları; arp, lavta ve fiddle'dır. Adam de la Halle en eski troubadour'dur.

NOT: Missa (Messe, Mass) Orta çağın başlıca ayin müziği biçimidir. Törende okunan en son dua olduğu için sözlük anlamı " tören sona erdi, gidebilirsiniz" dir. Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus ve Agnus Dei bazı

bölümleridir. branilerden kalan Hallelujah (Ya asın Yehova) en co kulu bölümüdür. Notayla söz üç yoldan uyu ur; Melizmatik (tek heceye çok nota), silabik (her heceye kar ılık bir nota) ve neumatik (neuma yazısına ba lı olarak). 17. Yüzyılda orkestranın etlenmesiyle büyük bir müzik biçimine dönü ür.

NOT: Carmina Burana adlı Beuron' da, 13. Yüzyıldan kalma bir Benedikten manastırında bulunmu el yazmalardır. Din dı ı dünyadan (kadın, ehvet, içki, sarho luk, azgınlık) olu an konuları içerir. Goliards adı verilen henüz yemin etmemi ö renci papazların üniversiteden üniversiteye gezip derledi i Latince, eski Almanca ve eski Fransızca dillerindeki ezgilerdir. Carl Orff, 1930' da bu ezgileri Latince metniyle büyük orkestra, koro ve solistler için 25 bölümlü bir sahne kantatı olarak besteleyip üne kavu turur.

NOT: Farabi (870-950); Türkistan' ın Farabi kentinde do an islam filozof ve müzik teorisyeni El -Farabi orta ça sonunda antik-yunan kültürünü en iyi tanıyan dü ünür olarak bilinir. Sosyal bilimler ve sanat üzerine yazdı ı kitapların yanı sıra 9. Yüzyıl ortasından 10. Yüzyıl ba ına dek Kitab-ul Musiki'yl Kebir (Büyük Müzik Kitabı) ba lıklı bir eser yazmı tır.

GOT K ÇA

Sesin bir oktav yukarıdan veya a a ıdan söylenmesi, daha sonra 3' lü, 4' lü ve 5' li aralıklarda ba ka bir sesin katılması durumuna organum denir.

Org 7. Yüzyılda kiliseye girerek insan sesine e lik etmeye ba lamı tır.

Zamanla Gregorius Ezgisi olmayan ve din dı ı metinlerden olu an "Concuctus" adlı ilk özgür biçimler ortaya çıkmaya ba lamı tır.

Kilise 12. Yüzyılda polifonik müzi i ko ullu olarak kabul etmi tir. Dinsel müzikte çokseslilik ilk kez Paris' te Notre-Dame katedralinde ba lar.

13. Yüzyılın en önemli vokal biçimi motet; Gotik Ça ı içinde eski sanat döneminde ortaya çıkmı tır.

13. yüzyıl ortasından 15. Yüzyıla kadar Yeni Sanat Dönemidir.

Ballade, Rondeau, Virelei, Caccia, Madrigale (16. Yüzyıl madrigali de il) bu dönemde ortaya çıkmı tır.

Yeni Sanat Dönemine özgü ritim kalıbı izoritim; ritmik hücrelerin yenilenerek devam etmesidir.

Guillaume de Machaut, Guillaume Dufay, Philippe, Vitry; parçaya bütünü kazandırmak amacıyla izoritmik kalıbı kullanmı lardır.

Kanon; Çokseslili in geli mesinde ba ka bir araç olarak ortaya çıkar.

Guillaume de Machaut dinsel yapıtının ba ında Notre-Dame missası gelir.

Motet; J. S. Bach' ın motetleriyle bu vokal doru a varır.

Jacopo da Bologna (1340-1360) Fenice Fun adlı madrigaliyle talya' daki Ars Nova akımının öncülerindendir.

John Dunstable (1390-1453) orta ça de erleriyle Rönesans sanatını birle tiren köprü bestecilerden biridir.

RÖNESANS

Rönesans kelime anlamı yeniden do u demektir.

Müzik tarihinde 1450' lerden 1600 ba larına kadar kapsar.

Müzikte Rönesans, Burgonya ve Flaman bestecilerle ba lamı tır. Bugünkü Belçika, Lüksemburg, Kuzey Fransa ve Hollanda.

Burgonya okulunun en önemli bestecisi Guillaume Dufay' dır. Chanson ustasıdır.

Franko-Flaman besteci Binchois, ansonlarla halka daha yakındır.

Resimlerde perspektif kullanan Giotto, müzi i de etkilemi ve müzi e derinlik getiren çokseslili e esin kayna ı olmu tur.

Müzik bu dönemde insancıldır. Kilise ve imparatorun otoritesinden kurtulmak çabasıdır.

A capella korolar önem kazanmı tır.

Dramatik duyguları anlatmak için kromatizm kullanılır.

Her ulusun kendine özel arki biçimleri ortaya çıkmı tır. İngilizler Carol, Fransızlar anson (Chanson; a k arkısı), Lied Alman arkısı, Frattola ise talya'ya özgü arkıdır.

Çalgısal müzik önem kazanmı tır. İlk çalgısal biçim Estampie' dir.

Pavan, Galliard ve Passamezzo gibi danslar, çalgı müzi i ile aynı adı ta ır.

Klavyeli çalgılardan org, hava ile çalı tı ndan üflemeli sınıfa alınmı tır.

Regal, Klavsen, Klavikord gözdedir.

Fidel, Lavta, Arp'ın yanında flüt, blokflüt, yan flüt, obua' nın atası (schawm) ve kornet, trompet, trombonun en eski ekli sacbut ve vurmali çalgılar takımı yer alır.

Büyük davullar, ziller, üçgenler ve küçük davullarla tefler danslarda ritmi güçlendiren çalgılardır.

Rönesans dönemin karakteristik ses yapısı çalgıların homojen tınısıdır.

Konsort (Consort) tek çalgı ailesinden oluşur. (üflemeli, yaylı vs.)

İlk nota basımı 1501' de Venedik' te Giovanni Petrucci tarafından yapıldı. 15. Yüzyıl ortasında matbaa Almanya tarafından icat edildi. Petrucci 25 yıl içinde 50 ciltlik ses ve çalgı notası basmı tır.

NOT: Musica Reservata, müzi in kendini geriye çekerek sözleri ön plana çıkarmasıdır. 16. Yüzyılda önemi artar ve madrigal, opera gibi vokal yapıtlarda güfte beste uyumuna ık tutar. Josquin Despres ve Johannes Ockeghem bu yönteme özen gösteren bestecilerdir.

Jacob Obrecht (1457-1505) missalarıyla ünlü Flaman bestecidir.

Ockeghem' in missa prolatonium' unda kanon kullanılmı tır.

Flaman besteci Johannes homofonik bir ritim çe idi ke fetmi tir.

Le Bataille de Marignan, sava efektleri yaratmı ve askerlerin naralarını müzikle yansıtmı tır.

NOT: Viyol 16. Yüzyılın ikinci yarısında spanya' da ortaya çıkmı tır. Telleri parmakla çekilen (vihuela), yay eklenmesiyle do du u sanılmaktadır.

REFORM

Luther Kilisesi' nin en önemli katkısı "koral" adlı ilahi biçimini getirmek olmu tur. Fransa' da psalm, İngiltere' de anthem olarak anılır.

Reform; Thomas Tallis ve William Byrd gibi bestecileri ortaya çıkardı.

Müzi in anlatımın önüne geçemedi ini, sadece bir tür oldu unu anlatmak isteyen Palestrina, Papae Marcelli' yi besteledi mi tir. Ayrıca sayısı yüzü a an missa, 375 motet, pek çok dinsel içerikli madrigal ve ilahi besteledi mi tir.

talyan Gioseffo Zarlino' da Aristoksenus ve Rameau arasındaki en önemli kuramcıdır. Kontrapuan üzerine bilgiler geli tirmi tir ve Istitutioni Harmoniche en önemli yapıtıdır.

Lassus, motetleri ve madrigalleriyle; kutsal missa ve pasyonlarıyla örnek bir Rönesans bestecidir.

ALTIN ÇA (GEÇ RÖNESANS)

Bu dönemde talyan besteciler egemenli i ele almı lardır.

Ça ın sonunda opera do mu tur.

San Marco' da önemli müzisyenler yeti tirmi tir. Andrea Gabrieli, ye eni Giovanni Gabrieli bu dönemde yeti en önemli müzisyenlerdir.

Andrea Gabrieli; 1571' de Osmanlı donanması' nın nebahtı yenilgisi üstüne bir kutlama müzi i besteledi mi tir.

Giovanni Gabrieli; yalnız çalgı toplulu undan olu an ilk grupları kurmu tur. Bu ekil; Barok dönemin, çalgılarla insan sesi arasında denge kurma hazırlı ıdır.

Ulusal stillerin ilk kez do du u dönemdir.

İlk talyan madrigalleri 1520' lerde bestelenmi tir. Din dı ı konular olarak ortaya çıkmı ve geli mi tir. Orlando di Lasso, en önemli madrigal bestecisidir.

Rönesans sonundaki en ünlü talyan madrigal bestecisi Venosa prensi Carlo Gesualdo' dur.

Madrigal 16. Yüzyılın sonunda talyan sınırlarını a ıp; Münih, Prag, Viyana gibi çe itli kentlere yayılır.

talya' dan sonra madrigal için en önemli ülke İngiltere' dir.

İngiltere kraliçesi Elizabeth, 1603 yılında ölmesine ra men müzi e etkileri 17. Yüzyıl sonuna kadar sürmü tür.

İngiliz Thomas Morley, 1593' te üç ses için "Küçük Kısa arkılar" ba lıklı bir Canzonetta besteler.

İngiltere' de madrigal bestecili i 1612' den sonra dü ü göstermi tir.

Klavikord, 18. Yüzyılda yerini piyanoya bırakmı tır.

BAROK DÖNEM

Ba lama tarihi 1580 ve 1600 olarak bilinir. Bach' ın ölümü olan 1750' de biti tarihidir.

Armoni tekni inin mükemmele kavu tu u dönemdir.

Kantat opera gibi sahne sanatları filizlenmi tir.

Vivaldi, Handel ve J. S. Bach gibi önemli besteciler bu dönemde yeti mi tir.

Dönem, talyan bestecilerin dünyasında do ar ve onların egemenli inde geli ir.

Almanya 30 yıl sava larından dolayı Barok Dönemin sonuna yeti ir ve J.S. Bach ile müzik Almanya' da doru a ula ır.

Soylu aileler sanat koruyucusu olarak bestecilere maa ba lar, orkestra besler ve opera evleri açarlar.

Scarlatti, Corelli, Handel, Roma çevresinde prensliklerde i bulur.

Noel Antonio Puluche, iki kemancı için u yorumu yapar; biri deniz üzerindeki pırlantalarda dolanıyor di eri ise denizin dibindeki biçimsiz (e ri bü rü) incileri (barokları) aramakla u ra ıyor.

18. yüzyıl' ın ikinci yarısındaki sanatçılar bu dönemde üretilen abartılı, süslü, karma ık, düzensiz eserleri küçük dü ürmek için “Barok” nitelemesini kullanı tır. Böylelikle dönem Barok olarak anılır.

Dönemin Özellikleri

Dönem müzi ini anlatmak için kar ıtlık (kontrast) kelimesi uygundur.

Ses dolgunlu unda kar ıtlık, sesi ikiye bölerek olur. Bu yöntem konçerto gelene inin ilk adımıdır.

Ço kuyu, kahramanlık duygularını, derin dü ünneyi, gizemi, arzuları, tutkuyu anlatmak için kar ıtlıklardan yararlanılmı tır.

Müzi in ifade kazanması –alçalıp yükselmesi- (gürlük) barok dönem boyunca geli ir.

Ses gürlü ündeki i aretler ilk kez bu dönemde ortaya çıkmı tır.

Barok dönemde “basso-continuo” (sürekli bas) gereklili i, bestecilerin armoniyi zenginle tirmesi ile ortadan kalkar. Sürekli bas çalgıları; lavta, klavsen, org ve gitardır.

Barok dönemde kadans (durgu) ve ritim ögelerinde geli me görülür.

Tabanda armoninin temiz bir doku olu turması, bestecilerin rahatlıkla uyumsuz akorları kullanmasına imkan sa ladı.

Yarım seslerin kullanımı belli bir disiplin (armoni) içine girince, majör ve minör kalıplar ilk kez bu dönemde ortaya çıkar. Uygulamada ise majör-minör sistemi 1680' den beri kullanılmaktadır.

Rönesans sonunda yalnız çalgılar için bestelenmi , insan sesinden arınmı müzik biçimleri ortaya çıkmı tır. Canzona, Ricercare, Toccata gibi.

Opera' nın Do u u

Opera' nın ilk adı Drama per Musica' dır.

Dinsel dramların kilise dı na çıkararak din dı ı ögelerden etkilenmesiyle “mystere” adlı oyunlar ortaya çıkar.

Oyunların giri lerinde ve karakterlerin giri ini vurgulamak için müzik kullanılır. Böylece tiyatro, koro ve çalgı birlikteli i sa lanır.

Opera bugünkü tanımıyla; solistleri, korusu, orkestrası, kostümü, sahnesi, ı ı ı, dramatik oyunuyla müzi e uyarlanmı tiyatrodur.

Wagner; romantik dönem sonunda tüm sanat dallarını birle tiren eser olarak operayı, Gesamtkunstwerk ekinde tanımlamı tır.

İlk opera, 1597’ de Floransa karnavalında oynanan, Rinuccini’ nin şiirsel metni üstüne Peri’ nin müziklediği “Dafne” dir.

Euridice adlı bir mitolojik-pastoral oyunun müziklenmesiyle ortaya çıkan opera, bu türün en eski örneğidir.

Opera, parlak ve zengin bir eğlence aracıdır. Kilise ve soylular tarafından büyük bir coşkuyla benimsenir.

Ruh ve Bedenin Piyesi; Roma’ daki ilk dinsel operadır.

Oratoryo; kutsal konuların, koro ve solistler tarafından orkestra eşliğinde söylenmesidir.

İtalyan operaları, 17.yüzyıl başında Monteverdi ile ünlendi.

18. yüzyıl’ a kadar kadın sesi yasak olduğu için kadın edilmemiş erkek seslerinden yararlanıldı. Çocuk soprano yada castrato diye bilinen bu sesler, kadın soprano yada kontraltoya benzesede; daha güçlü, daha duygusal, rahat ve rahat bir ton ve incelikli parlak bir tekniğe sahiptirler. İlk kez 1565’ te Roma’ da Sistine Kilisesi için yapılmıştır. 1574’ ten sonra Münih’ te olanlarıdır. 16. Yüzyıl İtalyasında her operanın bir castrato’su vardır.

Son Castrato Alessandro Moreschi, 1922’ de ölmeye kadar bir plak yaptı.

Fransa’ da ilk opera eseri Jean Baptiste Lully tarafından yazıldı. Lully opera uvertürünün temel biçimini iç bölümlü yapıda kurmuş böylece Klasik Dönem senfonisine ilk tutmuştur.

İngiltere’ de opera 17. Yüzyılda soyluların eğlencesi olarak, saray balesi benzeri “Masque” (Maske) adlı oyunlarla başladı.

Henry Purcell kralın emri ile İtalyan ve Fransız stillerini bir araya getirerek İngiliz tarihinin ilk operası Dido ve Aeneas’ ı bestelemiştir.

Alman besteciler operalarında Venedik ve Fransız stillerinden etkilenmişlerdir.

Avrupa’ nın ilk opera evi 1637’ de Venedik’ te, ikincisi 1678’ de Hamburg’ da yapılmış ve 1738’ de yanmıştır.

Mozart’ ın Saraydan Kız Kaçırma operası, arkıllı oyun türünde yazılmıştır.

Reinhard Keiser, Hamburg operası için yüzü altmış besteyi yapmıştır ve ünlü Alman opera bestecisi olmuştur.

Barok Dönemde Çalgı Müziği Biçimleri

Çağın temel çalgı biçimlerinden biri doğumudur; Ricercare. Bölmesiz, sürekli akan işlemeli bir füg veya kanon yapısındadır.

İtalya’ daki Capriccio, Ricercare, Fantasia; İngiltere’ deki Fancy’ dir.

18. yüzyıl’ da yerini füg alır. J.S. Bach’ ın müziksel sunuları Ricercare’ den yola çıkan en güzel örneklerdir.

Konçerto Grosso (Büyük Konçerto), Barok Dönem çalgı topluluğu için yazılmış en önemli biçimdir.

Konçerto Grosso biçimini ilk uygulayan 1700’ de Corelli olmuştur.

Barok Dönem konçertolarında solo ve orkestranın karışık işlenmiştir. Klasik dönem konçertolarında ise solo ve topluluk arasında uyumlu bir söyleşi egemendir.

Barok Sonat’ ta üçten altıya kadar bölümler vardır.

Klavyeli çalgılara sonat biçimini uyarlayan ilk besteci Almanya’ da Johann Kuhnau, İtalya’ da ise Domenico Scarlatti’ dir.

Suit (demet); her biri de i ik ülkelerin dansı olan, aynı müzik tonundaki küçük bölümlerin, kar ıt tempolarla art arda dizilmesidir.

Barok süitin bölümleri prelüd' ün ardından; Allemande, Courante, Sarabande, Gigue' dir. Araya Menuet, Gavotte ve aya da eklenebilir.

19. yüzyıl' da bir operanın çalgılarla özetini yapmaya, daha sonra bir film müzi inin parlak bölümlerini özetlemeye de süit adı verilir.

Tema ve Çe itleme; Barok besteciler için yapıtın ba ından sonuna kadar bir bütünlük içindedir. Temayı tanınmaz hale getirmez. Ama Klasik Dönemde temayı tanınmayacak ekilde duymamız mümkündür.

Bazı çe itleme tarzları; Fantezi, Korol Prelüd ve Prelüd' dür. Barok olgunla tıkça Füg, Partita ve Passacaglia ile kar ıla ırız.

Opera'nın yanı sıra ba ka bir vokal biçimi ortaya çıkmı tır; Kantat.

Madrigal 14. Yüzyıl' da nakaratlı yalın bir arkı türü iken, 16. Yüzyılda en iki ses için yazılmı din dı ı arkı formudur.

KLASİK DÖNEM

J.S. Bach' in ölüm tarihi 1750 ile Beethoven' in ölüm tarihi 1827 yılları arasındaki dönemdir.

Fransa' da ba layan "Rokoko" akımından etkilenmi tir.

Ciddi uzun yapılardan çok, küçük biçimde besteler yazılmı tır.

Barok Dönem' in Kontrpuan yapısına ve a ır ı süslenmesine ba kaldıran ilk harekettir.

Komik Opera stili bu dönem ürünüdür.

Adını Klinger' in romanından alan "Fırtına ve Gerilim" akımı; Almanların, Fransızların Rokoko'suna ba kaldırmadır.

Zamanın gözde çalgısı Klavikord' dur.

1742' de Güneybatı Almanya' nın Palatinate eyaletinin valisi Carl Theodor, ünlü besteci ve yorumcuları bir çatı altında toplayarak bir stil geli tirir. Bu stil, Menheim okulundan ileri gelir.

J. Stamitz av boruları, trompetler ve asker bandosundan davulları toplayarak tarihte ilk kez yaylı ve üfleli çalgıları bir araya getirir.

Klasik Dönem Aydınlanma akımından da etkilenmi tir. Bu akımı destekleyen özellikle Rousseau; Barok Dönem bestecilerini fazla karma ık olmakla ve temel amaçları unutmakla suçlarlar.

Bu dönemde uluslararası karde lik önem kazanmı tır. Seçkin insanlar yerine genel halk kitleleri önemli hale gelmi tir.

İlk kez saraylar dı ında halk konserleri yapılmı tır. Amatör müzikçilerde bu konserlerde yer almı lardır.

Müzi in amacı do ayı ve do alı oldu u gibi duyurmaktır.

Aydınlanma felsefesi, Klasik Dönem' in büyük bestecileri Haydn ve Mozart' ı hazırlamı tır.

1770-1830 arasında yazılan eserler Klasik Dönem müzi idir.

Londralı besteci Johann Christian Bach, en ünlü senfoni yazarıdır ve piyanoyu halk önünde çalarak onlara tanıtır. Piyano için sonatlar ve konçertolar yazmaktadır.

Parisli bestecilerin bu dönemdeki en önemli çalışmaları senfonik yapıta iki yada üç solist sunarak “Konsertant Senfoni” biçimini geliştirmeleridir.

Çeşitlenmeler Barok dönemde temaya bağlı kalınarak yapıldı. Fakat Klasik dönemde tema farklı ve tanınmayacak kıyafetler ile karşımıza çıkar.

Armonik ritim, bu dönemde daha nettir. Barok yapıtlara göre daha akıcı fakat önceki yıllardaki stile göre daha akıcı adımlarla ilerler.

Bu dönemde gelişme gösteren en önemli biçim, sanattır.

Bu dönemde yaratılan en önemli biçim ise Sinfonia’ dan farklı Senfoni’ dir.

Tarihte ilk kez halk önünde yaylı çalgılar kuvarteti çalan besteci; Luigi Boccherini’ dir.

Haydn orkestrasında 25 yorumcu yer alır. Bu topluluk yaylı çalgılar, flüt, 2 obua, 2 fagot, 2 korno ve bir de klavsenden oluşur.

1780 yılındaki Viyana’ da bir orkestra’ nın bile 35’ den fazla üyesi yoktur.

18. Yüzyıl Sonu

Klasik Dönem Haydn ve Mozart dönemidir.

Beethoven; Klasik ve Romantik Dönemler arasında bir köprü olarak tanımlanır.

Bazı kaynaklarda; Haydn, Mozart ve Beethoven Klasik Dönem üçlüsü olarak yazılır.

Klasik Dönem müziğinin başlıca özelliği, öz ve biçim arasında kurduğu dengedir. Bu konuda Mozart, Haydn’ dan bir adım öndedir.

Ciddi Opera (Opera Seria); açık, kolay anlaşılır, mantıklı, doğal, uluslararası dile sahip olmalı ve dinleyenlere zevk vermelidir.

Gülünçlü Oera (Opera-Comique) ciddi operanın arasına yerleştirilmi, müzikli komik oyunlar niteliindedir. Güncel karakterler sunar ve yerel dilededir.

Opera Comique, Romantik Dönemde bile Fransa’ da geçerliliğini korur.

Mozart bu dönemde operayı kusursuz bir yapıya kavuşturur.

Alman Lied’ i bu tür solo eserlerde en önemlisidir. Çünkü bir sonraki romantik akımın en gözde vokal biçimi Lied olacaktır.

1736’ da ilk Lied’ ler Leipzig’ de basılır.

Berlin Lied’ lerinin silabik olması ve halk ezgisi renkleri taşıması öngörülür. Bu özellikler “Sturm und Drang” akımının duyarlı felsefesinden kaynaklanır.

ROMANTİK DÖNEM

19. Yüzyılı baştan sonra kapsar. 1830’ dan 20. Yüzyıl başlarına kadar uzanan müzik akımıdır.

19. yüzyıl sonunda ulusçuluk, Post-Romantizm ve izlenimcilik akımlarının kökleri romantizme dayanır.

Kahramanları ve kahramanlık hikayelerini dile getiren düz yazı ekindeki edebiyat yapıtlarına roman denir.

Klasik dönemdeki kuralcı sınırlara bir ba kaldırıdır. 18. Yüzyılda müzik; halkın veya belli bir kitlenin e lencesi içindir. 19. Yüzyılda bestecinin kendisini anlatması gereksiniminden do ar.

Sanatçılar 12. Yüzyıl Gotik sanatçılarna ilgi duymu lardır. Sebebi, Klasik Dönem gibi sınırlı kalmamak, öznel anlatım ve içten gelen bir haykırı ı anlatabilmektir.

Konser kurumları ve festivaller artar.

Besteci, küçük kitleli dinleyiciler ve onlar için beste yapmaktan kurtulmu tur.

Dönemin yükselen ki ilerinin müzi e ayırarak vakti olmadı ndan, besteci ile yönetici kitle arasında derin bir uçurum olu ur.

Romantizm' i bu dönemde “tanımlanamayan dü gücü” olarak nitelemi lerdir.

Kentle menin getirdi i bunalım sonucu sanatçı do aya sı nmak ister. Bu yüzden do aya övgü eserlerde önemli yer tutar.

Müzi in giderek geli mesi, zor eserleri getirir. Sonuçta amatör bestecilerin yerlerini virtiöz yorumcular alır.

Dönem bestecileri armoni ve kontrpuan sınırlarını zorlamaktadır. Yazılan eserler çalgıların sınırlarını zorlar niteliktedir.

Berliöz, Paganini, Listz, Verdi, Wagner, Chopin ve Donizetti dönemin önemli

bestecilerindendir. Romantik dönemin gözde çalgısı piyano olmu tur.

Piyano çalma tekni i açısından 19. Yüzyılda ba lıca üç okul ortaya çıkar; Clementi ö rencilerinin çalma yöntemleri, Gottschalk' ın çalma yöntemi, Listz ve Rubinstein' ın teknik ve virtiözeyi gözetten parlak yöntemleri.

Rubato çalma tekni i Chopin ile geli mi tir. Rubato zamanı esnetmek anlamındadır.

Klasik senfoni biçimi; Manheim Okulu ve Haydn-Mozart gelene iyle ünlenmi tir.

19. yüzyıl klasik biçimde senfoniler; Schubert, Schumann, Mendelson, Bhrams, Mahler ve Brucner tarafından yazılmı tır.

Beethoven' ın Pastoral Senfonisi ile programlı müzikler ba lamı tır.

Programlı müzikler giderek senfonik iir biçimini ortaya çıkarmı tır.

Listz senfonik iirin babasıdır. Sonradan Richard Strauss bu biçimin ustası

olur. Senfonik Suit, Suit biçiminin romantik döneme uyarlanmı halidir.

Oda müzi i klasik dönemin, Senfoni romantik dönemin ürünüdür.

Schubert' ın Alabalık Be lisi tüm romantik dönemin en ünlü oda müzi i yapıtı

olmu tur. Lied, iir dizelerinin piyano e li inde arkıya dönü mesidir.

Beethoven' ın 9. Senfonisinden sonra bir çok korolu senfoni yazılmı tır.

Gerçek anlamda öz ve biçim olarak Romantik anılan ilk senfoni, Schubert'in bitmemi

senfonisidir. Müzik tarihinde arabesk kelimesini ilk kullanan Robert Schumann' dır.

Fantastik senfonisinde Berliöz, rlandalı tiyatro oyuncusu Harriet Smithson' a olan a kını dile getirir. Oda müzi i 2 veya 8 çalgıdan olu ur, ef gerektirmez.

Oda orkestrası yalnız yaylı çalgılardan olu ur. 18-20 çalgıya kadar ula abilir.

Kesintisiz tek bölümde yazılan kompozisyon biçimine "Rapsodi" denir.

19. Yüzyılda Opera

Romantik Dönemin en önemli özelli i, her ülkenin kendine özgü bir müzik anlayı ı geli tirmesi, böylece kendi ulusunun renklerini ta ıyan bestelere yol açılmasıdır.

Almanya' da Richard Wagner' in müzikli dramları ba lı ba ına çı ır açmı tır.

Fransa' da Meyerbeer, Berliöz, Boieldieu, Offenbach ve Bizet; talya' da Rossini, Donizetti, Bellini, Verdi ile müzik (opera için) doru a tırmanır.

Büyük Opera

19. yüzyıl' ın ilk yarısında operanın ba kenti Paris olarak kabul edilir.

Büyük Opera (Grand Opera)

Fransız Devrimi' nin getirdi i de i imler ve Napolyonun sanat anlayı ı, bu opera türünün do masına yol açar.

Kalabalık sahneler, tarihsel ve mitolojik kahramanlık konuları, bale, dans, geni koro, zengin dekor ve alabildi ine görkemli müzik grand operanın özelliklerindedir.

Bir önemli özelli i de her sözün müzikle mi olmasıdır.

Opera-Comique

Grand Opera ile yarı an bir türdür.

ki türün ba lıca teknik farkı, opera-comique' de resitatif yerine konu ma diyaloglarının da yer almasıdır.

Boyut olarak opera-comique, daha az arkıcı ve çalgıyı kapsar. Yarı ciddi bir dram veya gülünçlü bir konu ele alır.

Komik opera, talyan opera Buffa' sı ve ngiliz Ballad operası' nın da etkisinde kalmı tır.

20. yüzyılda Amerikan Birle ik Devletleri' ne kadar yolculu unu sürdüren komik opera gelene i, de i im geçirerek müzikale dönü mü ve yeni bir canlılık kazanmı tır.

Lirik Opera

Komik Opera' nın romantik dali bir süre sonra lyrique-opera' yı geli tirir. Lirik opera; Grand Opera ile Comique Opera arasında bir yerdedir.

talya' da Opera

Yenilikleri denemek ve köklerinde de i iklik yapma fikrine talyan besteciler yana mamı tır. Fakat romantik öğeler talyan operasının dokusuna yava yava i ler. talyanların müzik arenasında gösterdikleri en önemli biçim opera olmu tur. Bu biçimler Seria ve Buffa' dır.

Orkestra renkleri tahta üflemeli çalgılar ve kornolarla zenginle ir.

19. yüzyıl talya' nın ciddi (Seria) opera kurucusu Alman besteci Johann Simon Mayr' dır.

talya operası için önemli 4 isim; Rossini, Bellini, Donizetti ve Verdi' dir.

NOT: Wagner 1869' da "Müzikte Yahudilik" ba lı ı altında bir yazı yayınlamı tır.

NOT: 19. Yüzyıl sonunda ortaya çıkıp, 20. Yüzyıl sanat dallarını etkileyen akım "Sembolizm" dir.

19. yüzyıldan kaynaklanan ve operayı etkileyen akım ise Verisimo (Gerçekçilik) akımıdır.

Post Romantikler

Bu zamanda Alman kültürüne kar ı Avrupa' da iki akım geli ir. Her ülkenin kendi müzi ini arayıp buldu u ulusçu akım, di eri de Fransız okulunun geli tirdi i zlenimcilik akımı.

Anton Bruckner, Gustav Mahler, Hugo Wolf, Richard Strauss; romantizmin son dönemindeki müzik dilini yeni ça a ta ıyan bestecilerdir.

Post Romantik bestecilerin ortak özellikleri, uzun ve büyük çaplı senfonik eserler yazmaları, müzikte betimlemeler yapmalarıdır.

NOT: Hildegard von Bingen (1098-1179) özgeçmi i bilinen ilk kadın bestecidir.

Tarihte Kadın Besteciler

Rönesans dönemde ilk kez madrigal kitabı yayınlayan kadın besteci; Casulana Maddalena dikkat çekmi tir.

Erken barok dönemde rastlanan ilk kadın besteci Barbara Strozzi.

Olgun barok dönemde Fransız besteci Elisabeth-Claude Jacquet de la Guenne.

Romantizm döneminde Clara Schumann (Robert Schumann' ın e i)

Fanny Mendelsshon (Felix Mendelsshon), Alma Mahler (Gustav Mahler)

20. yüzyılda ünlene Amerikalı besteci Amy Bench.

Modern Amerika' nın ilginç kadın bestecisi; Ruth Crawford Seeger (1901-1953)

Günümüzde Rus Sofia Gubaidulina, Japonya' da Keiko Abe, talya' da Ade Gentile gibi bestecilerle, Türkiye' de bir çok kadın besteci yeti tirmi tir.

Romantik Dönemden 20. Yüzyıla geçi

Fırtına ve Gerilim akımının müzi e yansıttı ı içedönük ve a ırı duygusal söylem, bir sonraki ça ın ilk yarısında kullanılan melzemeyi de içerir.

Beethoven; Klasik akımı Romantik akıma bağlayan bir köprüdür.

Rus Beşerleri; Mili Balakirev, Cesar Cui, Aleksandr Borodin, Modest Mussorgski, Nikolay-Rimsky Korsakov.

Çaykovski'nin Bale için 3 dev yapıtı bulunmaktadır. Kuş Gölü, Uyuyan Güzel ve Fındıkkıran.

19. yüzyılın son yirmi yılında Rus Beşerleri öncülüğünde Avrupa'nın her yanından ulusal renkleri taşıyan besteciler ortaya çıkar.

Bohemya'da yetişen Stamitz gibi besteciler Mannheim Okulunu kurarak müzik tarihindeki senfoni geleneğini yerle tirmişlerdir.

Kamusal, madeni üflemeliler ve vurmali çalgılardan oluşan müzik topluluğuna bando adı verilir.

En eski ilk bando topluluğu 1771'de Josiah Flagg tarafından kurulan 64. Alay bandosudur.

20. YÜZYILAĞAR

Bazı kaynaklara göre 19. Yüzyılın son döneminden (1880), 20. Yüzyıl sonuna dek bestelenen müziğin tümü Modern Müziktir.

Bazı kaynaklara göre ise 1900'ün ilk yıllarından itibaren modern müzik, sonrası ise Post Modernizm dönemidir.

Romantik dönemin sonlarında akorların karmaşık kurgusu, müzik anahtarının sürekli yer değiştirmesi, dolayısıyla armonik yürüyüşün belli bir ses merkezine bağlı kalmayıp gibi öğeler göze çarpar.

20. yüzyılda sözeceğimiz bir akım ise "Secession" akımını temsil eder.

20. yüzyıl müziğinde bağlaşıca adı geçen akım "Modernizm" dir.

Belli bir müzik merkezine (tona) bağlılık ortadan kalkacaktır.

Uyumlu akorlar kadar uyumsuz akorlarda özgürlük kazanır.

Atonal müzik, 20. Yüzyılı diğer çağlardan ayıran sırtbaşı özelliklerden biri olacaktır.

Avrupa merkezli olan müzik, yeni tanımanın etkisi altında kalacaktır. Uzakdoğu, Orta Asya, Güney Asya, Afrika ülkelerindeki yerel müzikler; gerek yapıları gerekse çalgıları ile büyük ilgi toplayıp, Avrupa ve Amerikalı bestecilere esin kaynağı olacaktır.

19. yüzyılda talya'da batı katı gerçekçiliği anlatan operalar, 1900 ile birlikte ruhsal sorunları dışı vuran, toplumsal değerleri içeren, kısa süreli, güncel konuları taşıyan, sıradan dekor ve kostüm gerektiren operalarla daha yumuşak insancıl konulara döner.

Bu çağın teknolojik gelişmeleri bireyselliği öne çıkararak bestecileri enstrüman odaklı beste yapmaya teşvik etmiştir. Bir süre opera yazılmamasının sebebi budur.

Zenimcilik akımı, bestecinin yazdığı eserde dinleyicide de kendi tepkilerini uyandırma amacındadır. Dinleyicide de aynı tepkiyi uyandırmak.

20. yüzyılın ilk 10 yılında orkestra kavramı doruğa ulaşır. (Çalgı sayısı ve ses rengi)

Birinci Dünya Savaşı sonrasında anti-romantik akım ile büyük orkestralar yerini küçük topluluklara bırakır.

Caz Müziği

Caz müziğinin kökenleri 19. Yüzyıl sonunda Kara Afrika boylarından ABD' ye getirilen toprak kölelerinin, özgün elbiseleriyle New Orleans' daki ilk yerleşim bölgesinde var olan Amerikan müziğinin birleşimine dayanır.

Afrika'nın ritim ve ezgi dârcı, batı müziğinin armoni dili ve biçimleriyle Afro-Amerikan birleşim oluştu.

Protestan zenci kölelerin "spiritual" adını alan ruhani şarkıları, işçi şarkıları, savaş şarkıları, tapınma yakarışları ve duygulu bluesları; Amerikan popüler şarkılarıyla kaynağını alır.

Başlıca özellikleri doğaçlama, poliritim, noktalı (senkoplu) ritim, swingli çalgı, karmaşık armoniler ve kendine özgü bir tonlama biçimi sayılabilir.

1921' de John Alden Carpenter, Krazy Kat adlı caz bestesini yazar. Böylelikle Klasik müzik ile Caz ilk kez birlikte kullanılmaya başlar.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Penderecki ve Babbitt gibi bestecilerde büyük orkestralarda caz stili uyarlaması yapılmıştır.

NOT: Atonalite yönteminin bulucusu; Arnold Schönberg "belli bir tona bağlı olmayı, birden çok tona bağlılık" tanımını yapmıştır.

Dâvâ vurumculuk akımı (Expressionizm) bir biçim özgürlüğü, güçlü anlatım ve kocaman bir çığlıktır. Özü daha net ve sınırsız anlatabilmek amacıyla kalıplardan ve sınırlardan kurtulmak için başlatılmıştır.

Her sanat dalı bu akımda özünü aktarmak için kendine göre teknik yöntemler geliştirir. (İkinci Viyana Okulu Bestecileri) Ortak nokta, kalıpları kaldırmak, geleneksel tümce yapısını ve biçim sınırlarını yıkmaktır.

Müzik tarihinde Haydn, Mozart, Beethoven, Birinci Viyana Okulu; Schönberg, Berg ve Webern, İkinci Viyana Okulu adıyla anılır.

Yeni Klasikçilik

20. yüzyılın ilk yarısında teknik kurguyu sağlamlaştırmak adına; Klasik, Barok hatta Barok öncesi dönemlere başvuran besteciler için kullanılır.

Akımın öncüsü yapıtı Stravinski'nin Pulcinella Balesi (1920) olarak bilinsede, Sergey Prokofiyev'in Klasik Senfonisi (1917) daha önce aynı özellikleri göstermiştir.

İkinci Dünya Savaşı arasında kalan yıllarda Avrupa'da pek çok besteci Yeni Klasik akımdan esinlenmiştir.

Klasik dönemi, yeni müzik dili arayışında çok kaynaklı incelemelere ve seçmeciye (eklektizm) doğru yeni ufuklar açmıştır.

NOT: Yararlı müzik; Paul Hindemith, Kurt Weill ve Ernst Krenek gibi bestecilerin ortaya attıkları müzik türüdür. Amaç; sanatı daha geniş çevrelere yayma, eğitim amacıyla kullanma görüşünden kaynaklanmıştır. Bu da sanat halk için görüşünü desteklemektedir. "Üç Kuruşluk Opera" yapıtı buna en güzel örnektir.

Folklorizm

20. yüzyıl'da sömürgeciliğin sona ermesi ile her ülke kendi sınırlarını çizmiş ve kendi ulusal özelliklerini taşıyan müziği üretmek zorunda kalmıştır.

Amerika'da yerlilerin Kızılderili geleneğinin müziği kadar, caz müzikte sanat müziğine dahil edilir.

Türk Besteleri başta olmak üzere; Tüzün, Baran, Sun, Akın gibi besteciler, Anadolu'nun yöresel halk müziğini inceleyip çok sesli sanat müziği içinde bütünlemleridir.

Gelecekçilik

1909 yılında Filippo Tommaso Merietti; bir paris gazetesinde yayınladı ı bildirgeyle gelecekçi sanat akımının ba lamasına yol açar.

Amaç; ça da makinelerin getirdi i hızlı devinimden kaynaklanan yeni ya amın, enerjik ve dinamik niteliklerini, canlı bir ekilde sanata yansıtmaktır.

Felsefesi kolayca; artık sanatçı soka a çıkmalı, kalabalı ın arasına karı malı, ya amın içindeki sesleri sanatına yüklemelidir.

sviçreli besteci Honegger, ilk kez 1921' de müzikledi i "Hazreti Davud" adlı dramatik mezmuruyla ünlenmi tir. Pasifik 231 adlı senfonik bölümüyle do ru a çıkmı tir.

NOT: 20. Yüzyıl' da Modern Operayı hazırlayan akımlar; Post-Romantizm, talyan gerçekçili i ve ulusçuluktur.

ABD' de Opera ve Müzikal

1930' da Copland ve Thompson, Ç da Amerikan Müzi inin zenginli ini, halk ezgileri, caz ve koral müzikle birle mi tir.

John Cage, 1960' ların ba nda de i ik ortamları birle tirerek görsel ve i itsel sanatlara yeni bir giysi sunar. Canlı elektronik müzik yorumuyla ık etkinli ini birle tirdi i HPSCHD, yeni bir çıkı noktası bulur.

NOT: HPSCHD; John Cage' in farklı ortamları bir araya getirerek olu turdu u eserdir. (HaPSiCHorD)

Batı Müzi i' nin dı nda Uzakdo u ve Asya normlarını müzi e ta ıyan operalar hipnotize edici bir etkinin pe indedir.

Müzikal

Müzikal tiyatro ailesinden türeyen operet benzeri bir türdür.

Ça da Amerikan Müzi inin özelliklerinden biridir.

Müzikalin içinde tiyatroyla birle en danslar, arkılar ve renkli bir orkestrayla görkemli sahneler yer alır.

20. Yüzyılda Amerikalı Besteciler ve Elektronik Müzik

Amerika' da geleneksel sanat anlayı ı ile avant-garde' i birle tiren köprü besteci Charles Ives' dir.

Schönberg ve Stravinski ba ta olmak üzere sava tan kaçan besteciler, Amerika' ya yerle meye ba ladı. Böylece Ça da Amerikan Müzi i geni bir ses paleti ve büyük formlara yönelir.

Elektronik Müzik

Sesleri elektronik üretilen her müzik, elektronik müzik olarak tanımlanır.

Önceleri yalnız sanat müzi inde denenmi tir. 1970' den sonra popüler müzi in besin kayna ı olmu tur.

NOT: Akustik Çalgıları güçlendirmek için ilk deney 19. Yüzyıl' ın ba nda yapılmı tir. Beethoven Wellington' un Zaferi ba lıklı yapıtında, nepomuk tarafından icat edilen mekanik bir aygıt kullanılmı ; bu aygıtların hava basıncından faydalanıp üflemele yaylı ve vurmali çalgıların sesini ikiye katlayan bir etki yaratmı tir.

1906' da Thaddeus Cahil; Telarmanyum adını verdi i, dinamolarla ses üretilen 200 tonluk bir aygıt yaptı.

1952' den ba layarak dünyanın de i ik merkezlerinde elektronik müzik stüdyoları kurulmu tur.

NOT: 1946' da Almanya' nın Darmstadt kentinde kurulan Darmstadt Okulu, "Sanat Sanat indir" anlayı nın barına ıdır. Tümel dizisellik (Total Serializm) tekni i bu akımın ba lıca özelli idir.

20. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Do ru

Bu dönemdeki bestecilerin en büyük ansı, kendinden önceki binlerce yılın getirdi i birikimi bir ba vuru kayna ı olarak kullanabilmesidir.

Sanat sanat içindir sözünün yeniden geçerli oldu u bir döneme kapılar açılmı tır.

2000' li yıllardan bu yana yalnız yeni müzi e adanmı festivaller ve konser dizileriyle, giderek geli en bir izleyici kitlesine kavu tu u da bir gerçek.

Özgür Denemeler

Dada, Birinci Dünya Sava ı' yla ya anan gereksiz vah eti protesto eder. Yerle ik ahlak kurallarının ve estetik de erlerin anlamsızla masından yakınıdır.

Andrea Breton' un bildirgesinde her türlü denetime ba kaldıran, estetik ve ahlaki de erleri sarsan savlar, müzi e de yeni bir rüzgar getirir. Sezgiselin ve do açlamanın rüzgarıdır bu. Böylece besteciye de yorumcuya da bir özgürlük tanınır.

Minimalizm

Minimal müzi in be i i Amerika' dır.

Batılı besteciler esin kayna ı' nı; Uzakdo u, Japonya, Bali, Endonezya, Hindistan ve Afrika' da bulur.

Minimalist besteci; ritim, armoni ve biçim kaygısını bir kenara bırakarak; tek düze bir ortam ve büyülemi çesine kendinden geçiren bir müzik yaratma peindedir.

TÜRK YE' DE MÜZ K

Türk Müzi i tarih boyunca, batı müzi inden farklı bir ses sistemi içinde kendi gelene indeki makam ve usul yapısında geli mi tir.

Türklerin islam dininden önce aman inancına ba lı oldukları ve bu kökten kaynaklanan vurmali çalgıların etkisindeki askeri müzik gelene i, Osmanlı mparatorlu u' nun mehter müzi ine aktardıkları bilinir.

Sanat Müzi i; divan edebiyatına ba lı güfteleriyle sarayda ve dinsel çevrelerde yorumlanan müziktir.

Halk Müzi i; halk edebiyatına dayanan, halk arasında çalınıp söylenen ve kendine özgü aksak ölçüleri içeren müziktir.

Polifoni 19. Yüzyıldan sonra Türk Müzi ine girmeye ba lamı tır.

II. Mahmut; 1826' da Yeniçeri Oca nı kaldırıp yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye' yi kurmu tur. Aynı zamanda Yeniçeri Mehterhanesini kaldırarak Muzika-yı Hümayun' u olu turmu ve ba ina da talyan Giuseppe Donizetti' yi getirmi tir.

Donizetti' nin kurdu u topluluk yalnız askeri bando de il, saray bandosu olarak da görev yapmı tır.

Donizetti 1846' da bu toplulu una yaylı sazlar bölümü ekleyerek batı tarzında bir orkestra kurmu tur.

Topluluk stanbul sokaklarında verdi i konserlerle halkı çokseslilik ile tanı tırmı tır.

Sultan Abdulmecid batılı anlamda müzik öğrenen ve piyano çalan ilk padişah olmuştur.

Sultan Abdulaziz ilk çoksesli beste yapan padişah olarak bilinir.

Sultan V. Murat ise üç ciltlik solo piyano parçalarıyla batı tarzındaki en zengin beste dağarına sahip padişahdır.

Sultan II. Abdulhamid' in piyano ve keman çaldığı da bilinir.

Donizetti' nin ardından Muzika-yı Hümayun' un başına geçen Guatelli Paşa, Türk marşlarını armonize etmiş ve marşlar bestelemiştir. Ayrıca nota kitaplığı kurarak büyük hizmet vermiştir.

1908' de Mevritiyetin ilanından sonra, Saffet Atabinen; İlk Türk şef olarak bu topluluğun başına geçmiştir.

1917-1918 yıllarında Muzika-yı Humayun, Zeki Üngör yönetiminde Avrupa' nın çeşitli kentlerinde konser turneleri yapmıştır.

Yeniçeri de mehterhane dağılınca Muzika-yı Humayun kuruldu. Önce Fransız Manguel, sonra da Giuseppe Donizetti bando şefi olarak gelir.

Donizetti, Mahmudiye Marşını besteleyen bestecidir.

1856' da "Paşa" ünvanını almıştır. (20 yıl hizmetinden sonra)

Donizetti, Abdulmecid padişah olunca Mecidiye Marşını besteler. Macidiye marşını 22 yıl boyunca ulusal marş olarak çalınmıştır.

Cumhuriyetle Kurumsallaşan Çoksesli Müzik

Müzik tarih boyunca kitleleri en çabuk etkilemiş sanat dalı olarak Atatürk' ün devrimleri arasında ilk sırayı almıştır.

Atatürk, 1924' te Muzika-yı Humayun' u İstanbul' dan Ankara' ya taşırmıştır. Bundan sonra bu topluluk Riyaset-i Cumhur Musiki heyeti adını almıştır.

Sonradan bu topluluk Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası, daha sonra da Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası adını alacaktır.

İstanbul' da 1917' de kurulan ilk müzik eğitim kurumu Darülelhan (Melodiler Evi), Cumhuriyetle birlikte yeniden şekillenerek bir konservatuara dönüşmüştür. Bu kurum daha sonra İstanbul Belediye Konservatuarı ve Cumhurbaşkanlığı Konservatuarı' na dönüşecektir.

1924' te Ankara' da kurulan Musiki Muallim Mektebi, öğretmen yetiştiren bir kurum olarak önemli bir seviye üstlenmiştir, 1936' da kurulacak Ankara Devlet Konservatuarı' nın ilk tohumları atılmıştır.

1935' te ünlü Alman besteci Paul Hindemith, müzik yaygın ve müzik eğitim kurumlarını yeniden düzenlemek için Ankara' ya davet edilmiştir.

Hindemith' in hazırladığı bir eğitim raporu uyarınca 1 Kasım 1936 tarihinde Ankara Devlet Konservatuarı' nın açılması gerçekleştirilmiştir.

Türk Besteleri

Atatürk döneminde yurtdışına gönderilmiş besteciler, Avrupa ülkesinde öğrendiklerini yapıtlarında uygulamış bestecilerden olmuştur.

Bu ki iler besteci, e itimci, müzik kurumlarının kurucusu, birer çalgı ustası ve orkestra efi olarak dahizmet vermi lerdir.

Türk Be leri; Necil Kazım AKSES, Cemal Re it REY, Hasan Ferit ALNAR, Ahmed Adnan SAYGUN, ulvi Cemal ERK N' dir.

Türk Be leri tanımı, Halil Bedii Yönetken' in "Rus Be leri" ne öykünerek yaptı ı bir yakı tırmadır.

Ortak amaç; Türk müzi inin makamsal, ezg,sel ve ritimsel yapısıyla batı' nın polifonik dokusunda, batı biçim ve tekni ini kullanarak besteler yapmaktır.

Yeni Türk Müzi i' nin ilk ürünü Cemal Re it REY' in 1926' da yazdı ı ve hemen o yıl Paris' in Playel salonunda seslendirilen, Heugel matbaası tarafından yayımlanan 12 Anadolu Türküsüdür.

kinici ku ak Cumhuriyet bestecileri ve "Avant Garde" olarak adlandırılır ve Bülent AREL ve lhan USMANBA öncüdür.

12 ses yöntemi ve dizisellik gibi yöntemleri uygulamı tır.

Kemal LER C ; dörtlü armoni yöntemiyle makamsal müzi i çokseslendirme yoluna gitmi tir.

Batı Müzi indeki Türk Etkileri

Batı müzi inde Türk etkisi, orkestralardaki vurmali çalgılarda, tirmik dokuda, gizemli ezgilerde, opera ve bale yapıtlarının tiplmelerinde, konularında ya da mekanlarında gözlenir.

Mehter bandosu; batıya Türk sesini duyuran ba lıca öge olmu tur.

Batı orkestrasının yerle ik çalgıları arasına giren nice vurmali çalgı; nakkane, kös, üçgen zil ve çevgan gibi Türk mehter müzi i çalgılarından gelmedir.

kinici viyana ku atması' ndan sonra ba ta viyana olmak üzere tüm avrupada bir Türkomanya ya anır. (Kahve, lokum, maskeli balo, ip cambazları, karnavallar, kuklalar)

1770' lerde Türk Mar ı yazmak, bir çok batılı besteci arasında moda haline gelir. Mozart La Majör piyano sonatının son bölümünü "Alla Turka" ba lı ı altında bir mar yazar. (1778)

kinici ku ak Türk besteciler (Türk Be lerinden sonrası); Kemal LER C , Ekrem Zeki ÜN, Bilent TARCAN, Bülent AREL, lhan USMANBA , Ertu rul O uz FIRAT, Nevit KODALLI, lhan M MARO LU, Ferit TÜZÜN' dür.

Üçüncü Ku ak Türk Besteciler; yer yer ça ın getirdi i karma ık yapıları kullanımı lardır. Post-Webern diziselli inde ton duygusundan arınmı yapılar bestelemi lerdir. Kemal SÜNDER, lhan BARAN, Ali Do an S NANG L, Muammer SUN, Cenan AKIN, Çetin I İKÖZLÜ, Ahmet YÜRÜR, Okan DEM R ' dir.

Bu bilgiler Evin LYASO LU' nun "Zaman çinde Müzik" kitabının özeti niteli inde yazılmı tır. Ba ka bir kaynak kullanılmamı tır. Düzeltme ve dönüt için;

Yi it ERKOÇ

erkoc.yigit@gmail.com

22. GEÇM TEN GÜNÜMÜZE - GÜNÜMÜZDEN GELECE E TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜ

Türk müzik kültürü, Dünya’ daki tüm Türk devlet, toplum, topluluk ve bireyleri ile onların ya adıkları tüm Türk ülke, bölge ve yörelerinin müzik kültürüdür.

Türk Müziği, Dünya müzik kültürünün en eski, en köklü, en etkin ve en yaygın öğelerinden biridir.

Türk Dünyasının müzik Kültürü, Kuzey Kıbrıs, Kafkasya, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile özerk, yarı bağımsız veya bağımlı, yarı otan örgütlü veya örgütsüz, irili ufaklı tüm Türk toplum ve topluluklarının müzik kültürleri anlamıdır.

Türk Müzik Kültürü ilk kökenleri itibariyle M.Ö. 4000’ e hatta bir görüşe göre taş çağlarının ilk dönemlerine uzanır. Tarih çağlarının başlamasıyla birlikte adım adım kendisini belli eder.

Türk dilinin oluşumuyla birlikte M.Ö. 3000’ den itibaren Altay Müzik Kültürü olarak belirir.

M.Ö. 2000’ den itibaren yavaş yavaş ilk yurtlardan çıkarak Orta Asya Türk Müzik Kültürü olma yoluna girer.

M.Ö. 5. Yüzyıl dolaylarında tarih sahnesine çıkmaya başlayan hunlarla birlikte Hun Müzik Kültürü olarak iyice belirginleşir.

M.Ö. 1000 yıldan 6. Yüzyıla kadar Gök-Türk Müzik Kültürü veya Türk Müzik Kültürü olarak anılır.

Türk Müzik Kültürünü beş ana dönemde gerçekleştiren en başarılı müziksel gelişim oluşumu, değişim ve dönüm evreleri üzerinde durup yorumla inceleme ve betimleme olanaklıdır.

1. Altaylılar Dönemi
2. Hunlar, Göktürkler Dönemi, Uygurlar Dönemi
3. Karahanlılar Dönemi, Gazneliler Dönemi, Selçuklular Dönemi
4. Türkiye Selçukluları, Osmanlılar ve Türkiye Cumhuriyeti Dönemi
5. Bağımsız Türk Cumhuriyetleri Dönemi (Türkiye, KKTC, Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan)

1. ALTAYLILAR DÖNEM

Tarih öncesi çağlara uzanan her müzik gibi Türk Müziği de başlangıçta çok az perdeli idi. Ezgiler iki perde arasında dolaşıp dururdu.

Perde sayısı arttıkça ses de arttı ve mod öncesi müzikte en ileri aşamaya gelindi.

Ezgisel seyir yalın, ritim ise çeşitli idi.

Biçim çeşitlilikle yinleme (tekrarlama) ve başkalaşım (çeyitleme) eklemliydi.

İnsan sesi ve arka çalgıdan öncelikliydi.

İnsan sesine veya arkaya eklemlerde davul ve def’in önceliği vardı.

Boru (borguy) ve Kopuz’ un (kubuzun) ilk örneklerine erişildi.

İnsan Müziği denilen büyüsel, dinsel, törensel, müzik giderek belirginleşti.

Altaylıların yavaş yavaş Orta Asya’ ya da ılımları ile birlikte “Altay-Türk Müzik Kültürü” dar yöresel bir müzik kültürü olmaktan çıkıp geniş bölgesel bir niteliğe büründü. Böylece çevresi ile daha çok etkileşime girmeye başladı.

2. HUNLAR, GÖKTÜRKLER VE UYGURLAR DÖNEM TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜ

Türk Müzik Kültürü, ilk geniş kapsamlı oluşum / gelişim, derinleşme ve dönüşümü bu dönemde gerçekleşmiştir.

Türk Müzik Kültürü; devlet ve kamu eliyle örgütlendi ve kurumsallaştı.

Hun Kağanlığına bağlı ilk devlet müzik topluluğu “Tuş Takımı” oldu.

İlk sivil müzik topluluğu ise “Kopuzcu Ozanlar” veya “Ozan Kopuzcular” oldu. İlk, Devlet Müziği – Halk Müziği ayrımı başladı.

Türk Müziği pentatonik temele oturduktan sonra; altı, yedi ve sekiz perdeliliğe erişti. Beş perdeli ezgi tipi tüm Orta Asya’da yaygınlaştı.

Karıtlama – Sıralama formunda kullanılmaya başladı.

Davul – Zurna ikilisi oluştu ve kaynaşmaya başladı.

Daha çok Sanat Müziği doğrultulu olmak üzere; aman Müziği, Tuş Müziği, Ozan-Kopuz Müziği, Tören-Oyun-Elence Müziği gibi türler belirginleşti.

Halk ve Sanat Müziğinde kullanılan perde sayıları arttı.

Vokal / Sözel müziklere “Yır”, çalgısal müziklere “Kök” denildi.

iki telli kopuzun yanı sıra “İklî” denilen yaylı kopuz gelişti.

İlk büyük Türk Müzikçileri yetişti. Bunlardan biri Sucup Akarı; 560’lı yıllarda 12 perdeli Türk Müziği ses kuramını ve Türk Müziği modlarını, Çinli müzikçilere açıkladı.

Uygurlar Dönemi

Bu dönemde Türk Müzik Kültürü modal müziğin en gelişkin düzeyine

erişti. On yedi perdeli Türk Müziğinde önemli ilerlemeler gözlemlendi.

Çeşitli dinlerin benimsenmesiyle dinsel müzik kendi içinde zengin bir çeşitlenmeye

kavuştu. Yazıya dayalı müzik yapma yaratma ortaya çıktı.

Özellikle “Ozan Çalgıcılık” kendine özgü bağımsız bir iş veya meslek niteliğini kazandı.

3. KARAHANLILAR, GAZNELİLER SELÇUKLULAR DÖNEM TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜ

Bu dönemde Türk toplumunun ve Türk Müzik Kültürü’nün etkisiyle İslam toplumu ve müzik kültürü de derinlemesine bir derinleşmeye uğradı.

Köklü “modal” Türk Müziği makamsal müzik çevresine açıldı ve onun etkin bir ögesi olmaya başladı. Tuş Takımı “Tabılhane”ye dönüştü.

Kopuz ekinde türkü söylemenin yanı sıra tanbur ekinde arka söyleme geleneği oluşmaya başladı.

Türk Sanat Müziği ses sistemi Mehmet Farabi tarafından Horasan Tanburu üzerinde gösterildi, anlatıldı. Böylece Tanbur Türk Sanat Müziği’nde temel-ölçek çalgısı oldu.

İlk Türk müzik kuram kitapları yazıldı. Mehmet Farabi' nin yazdığı 1. Kitab-ül Mudhal Fi'il Musiki ile Kitab-ül Musiki-ül Kebir; yalnız Türk İslam Dünyası' nın değil, aynı zamanda çağımızın en önemli iki temel kuram kitabı oldu.

Hoca Ahmet Yesevi' nin öncüsü olduğu Türk Tekke müziğine aslı olan "Türk Tekke Müziği" nin doğmasına yol açan temelleri oluşturdu.

Türk Müziği dizgesi Kuzey Hint Müzik bilginlerince çok iyi biliniyor ve "Turu ka" adıyla anılıyordu.

4. TÜRK YE SELÇUKLULARI, OSMANLILAR VE TÜRK YE CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜ

Türk Müziği, Selçuklular Döneminde "Sanat Müziği" ve "Halk Müziği" türlerinde yeni bir gelişim evresine girdi.

Şarh müzik alanında özellikle "Tekke Müziği" çok hızlı bir gelişme gösterdi.

Kentsel Tekke Müziği' nde Mevlana (1207-1273) ve oğlu Sultan Veled, kırsal Tekke Müziği' nde ise Taptuk Emre (13. yy), Yunus Emre (1240-1320) ve şeyyad Hamza (13. yy) belirleyici oldular.

Bu dönemde Orta Asya' dan getirilen Kopuz, uzun saplı Anadolu sazı olarak gelişmeye başladı.

Türkiye Selçuklularının son, Osmanlı' nın ilk döneminde Azerbaycan' da yayınlanan büyük Türk müzik bilgini Urmiyeli Safiyüddin (1224-1294) bir sekizli içinde "on yedi aralıklı – on sekiz perdeli Türk Müziği ses sistemi" nin dizgesel betimlemesini ve kuramsal açıklamasını yaptı.

Urmiyeli Safiyüddin, Kitab-ül Edvar ve Şerhiyye, kendinden sonraki tüm kuram kitaplarına temel oldu.

NOT: Kitab-ül Edvar' da ebced yazısıyla yer alan nevrüz bestesi, günümüze ulaşan yazılı Türk müziği dağarının en eski yapıtı sayılır.

Daha sonra Maragalı Abdulkadir (1360 -1435) Cami-ül Elhan adlı kitabıyla ve diğer eserleriyle Türk Müziğini ve onun kuramsal temellerini daha da geliştirdi.

Yazdığı Makasid-ül Elhan adlı kitapta Safiyüddin' inkinden sonra günümüze yazılı olarak ulaşan ikinci en eski Türk ezgisine yer verdi.

Orta Asya' da Timurular Dönemi' nde (1370-1507) Türk Müzik Kültürünün ilk rönesansı olarak da nitelendirilebilen çok ileri gelişkin bir evreye ulaşıldı.

Bu evrede Timuruların müzik yaşamında çok etkin ve belirleyici rol oynadı.

NOT: Türk Müzik Kültürü Osmanlı' da yerleşik imparatorluk müzik niteliğini kazandı.

Üç kıtaya yayılarak Afro – Avrupa ve Dünya müziği oldu.

Dünyasal ve ilhamsal müziğin ana kurum ve kuruluşları olan Tabilhane Mehterhaneye, Saray Musiki Hanesi Enderun Musiki Mektebi' ne dönüştü.

Mevlevihaneler, diğer belli tekkeler ile birlikte çok etkin bir yapıya kavuştu.

Darülkurra ve Darülhuffazlar etkinleştii, yeni yeni makamlar ve usuller kullanıldı.

Çeşitli kuram kitapları yazıldı, çeşitli müzik yazı sistemleri oluşturuldu. Bunlarla günümüze kadar ulaşan yüzlerce yapıt yazıldı. Ancak belleğe dayalı müzik yöntemi etkinliğini sürdürdü.

Batı Avrupalı müzikkçiler Türkiye' ye gelip konser verdiler. (1543)

Avrupa nota yazısı Türk Müziği'ne uyarlandı. (1650)

Avrupa kemani, saray müziğinde kullanıldı. (1740)

Batı Avrupa örneğine uygun ilk "Boru-Trampet" takımı oluşturuldu. (1794)

Türk Mehter müziğinin "davul-zil-çelik üçgen" üçlüsü batı Avrupa senfonik orkestrasına girdi. (18-19.yüzyıl)

Türkiye'de ise Batı-Avrupa örneğine uygun bando kuruldu.

Müzikte çokseslilik benimsendi ve böylece Türk Müzik Kültüründe kesin olarak yeni-köklü bir dönüm sürecine girildi. (1826)

İlk çoksesli Türk Müziği eseri olan ve ilk çok sesli Türk ulusal marşı sayılan Mahmudiye Marşı bestelendi, seslendirildi. (1829)

Böylece "modal-makamsal-tonal evre"ye geçilmiştir.

Doğu ve Batı müziğini kapsayan bir okul olan Muzika-yı Hümayun kuruldu. (1826-1831)

İlk Türk Senfoni Orkestrası'nın çekirdeği oluşturuldu. (1840)

Maarif-i Umumiye Nizamnamesiyle (Genel Eğitim Tüzüğüyle) müzik eğitiminde batılı anlayışla yeni modern düzenlemeler gerçekleştirildi. (1869)

Nota basımı ve yayınına başlandı. (1876)

Devlet adına müzik öğrenimi görmek üzere Orta-Batı Avrupa'ya öğrenci gönderildi. (1908)

Halka açık ilk resmi müzik okulu Darülelhan kurulup açıldı ve Saray Senfonik Orkestrası Avrupa'nın çeşitli kentlerinde konserler verdi. (1917)

Türkiye Cumhuriyeti Dönemi

Türk Müzik Kültürü "yenileme ve batılılaşma" ile yetinmemeyi ve ulusal yapıyı koruyup geliştiren "çatışma ve evrenselleşme"yi amaçlayan yeni bir süreç içine girdi.

Müzik alanında yapılan programsal düzenlemeler; müziği yapma-yaratma, öğrenme-öğretme, yaratma-besteleme, seslendirme-yorumlama, dinleme-dinletme, üretme-tüketme, derleme-sınıflama, inceleme-araştırma, kuramlama-uygulama, koruma-destekleme ve yayma-yaygınlaştırma alanlarını kapsayacak şekilde yapıldı.

Musiki Muallim Mektebi açıldı. (1924)

1923'te yeniden açılan Darülelhan Konservatuara dönüştürüldü. (1926)

Geleneksel Türk Sanat Müziği Tespit ve Tasnif Heyeti oluşturuldu. (1926)

Türk Sanat Müziği Jüri Heyeti oluşturuldu. (1927)

Radyo Müzik yayını başlandı. (1927)

Devlet Konservatuarı kuruldu. (1936)

Gazi Terbiye Enstitüsü Müzik Bölümü açıldı ve Musiki Muallim Mektebi buraya aktarıldı. (1937)

Askeri Muzika Ortaokulu açıldı. (1938)

Türk Halk Müziği belgelenmesi oluşturuldu. (1938)

Devlet Operası (1494) ve Balesi (1499) kuruldu.

Televizyon müzik yayını başladı. (1968)

TRT çok sesli korusu kuruldu. (1976)

Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü kuruldu. (1975)

Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı kuruldu. (1975)

Devlet Klasik Türk Müziği Korusu kuruldu. (1978)

Devlet Türk Halk Müziği Korusu kuruldu. (1987)

Devlet Çoksesli Korusu kuruldu. (1989)

Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi kuruldu. (1986)

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü kuruldu. (1989)

Türk Müzik Kültürü; Geleneksel teksesli Türk Müzik Kültürü ve Çağdaş Çoksesli Türk Müzik Kültürü olmak üzere iki ana kolda gelişimi ve gelişimi yaşıyor. Böylece Türk Müziği; Temel Müzik, Halk Müziği, Sanat Müziği, Yıllık (Popüler) Müzik ve Öncü (Avangart) Müzik diye adlandırılan altı türden oluşan bir nitelik kazandı.

Türk Müziğinde eşitsiz olmayan 24 aralıklı ses sistemi geliştirildi. (Geleneksel-Teksesli)

Batıdan alınmış olan 12 eşitsiz aralıklı ses sistemi yerine yerli. (Çağdaş -Çoksesli)

“Dörtlülük Uyum Dizgesi” diye adlandırılan kuram ortaya konuldu.

5. BA İMSİZ TÜRK CUMHURİYETLER DÖNEMİNDE TÜRK MÜZİK KÜLTÜRÜ

Sovyetlerin dağılmasıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin yanına yeni Türk Devletleri eklendi. Böylece Türk müzik kültüründe yeni bir dönem başlamış oldu.

Azerbaycan'da Üzeyir Hacıbeyli, Türkiye'de Ahmet Adnan SAYGUN ve Türkistan'da Veli Muhatov gibi çağdaş besteciler doğrudan ve dolaylı olarak, Türk Dünyası çağdaş müzik kültürünün gelişmesinde önemli katkılarda bulundular.

Türk Müzik Kültürünün En Köklü Oluşum-Gelişimi, Değişimi Ve Dönüşüm Evreleri

Tarih öncesi müzikler; toplum ve uygarlığın gelişmesiyle “ilkel müziklere” ve “halk müzikleri”ne dönüştü.

Türk müzik kültürü balıngıçta paleolitik evreye özgü bir “avcı ve toplayıcı müzik kültürü” idi.

Altaylılar döneminde neolitik evre ile “hayvancı-çobancı müzik kültürü” oldu.

Hunlar döneminde “göçebe imparatorluk müzik kültürü” niteliğini kazandı.

Göktürkler döneminde “yarı göçebe – yarı yerleşik müzik kültürü” görünümüne girdi.

Uygurlar döneminde “yerleşik yaşam biçimi”ne ve “tarımsal üretim”e geçişle birlikte yeni bir aşamaya ulaştı. Kendine özgü bir “hayvancı – tarımcı müzik kültürü”ne dönüştü.

Osmanlılar döneminde (Selçuklularda dahil) iki kez “yerle ik imparatorluk müzik kültürü” niteli i kazandı.

Türkiye Cumhuriyeti döneminde girilen “endüstrile me” evresiyle ba layan “yo un üretim” evresiyle “yo un üretici ya am biçimi müzik kültürü” ne dönü tü.

Bu dönü üm di er (ba ımsız) Türk Cumhuriyetlerinde de gözlemlendi ve giderek yo unla maya ba ladı.

Türk müzik kültürü 5000 yıllık tarihinin 2500 yılını devletsiz yani devlet biçiminde bir siyasal yapılanma olmadan geçirmi tir.

Hun ka anlı ına ba lı olarak ilk “devlet askeri müzik toplulu u” yani “Tu Takımı” kuruldu.

İk sivil müzikçi toplulu u ise “Kopuzcu Ozanlar” ya da “Ozan Kopuzcular” dır.

Dinsel müzik – Dünyasal Müzik, Sivil Müzik – Askeri Müzik, Devlet Müzi i – Halk Müzi i, Sanat Müzi i – Halk Müzi i gibi ayrımlar ba ladı.

Bu tarz yapılanma, örgütlenme, kurumla ma; Karahanlılar’ da “Tu Takımı”, Gazneliler’ de ve Selçuklularda “Tabihane”, Osmanlı’ da ise “Mehterhane” ye dönü tü.

Ozan Kopuzcular; Göktürkler ve Uygurlar döneminde varlı ını koruyarak geli tirdiler. Karahanlı, Gazneli, Selçuklu, Osmanlı döneminde “Saray Hanendeleri – Sazendeleri” oldular ve “Saray Fasil Toplulu u” nu olu turdular. Türkiye Cumhuriyeti döneminde ise Devlet Türk Halk ve Sanat Müzi i korolarına dönü türüldüler.

Osmanlı’nın son döneminde modern “Saray Bandosu” ile “Saray Orkestrası” kuruldu. Türkiye Cumhuriyeti’ nde devlete ba lı “Armoni Mızıkası” veya “Askeri – Sivil Bando” ile Devlet Senfoni Orkestrasına dönü türüldü. Bunun yanı sıra “Devlet Çoksesli Koroları” ile “Karma Müzik Toplulukları” kuruldu.

Türk müzi inin dayandı ı ses sistemi ilk kez Göktürkler döneminde 6. Yüzyılda Türkistanlı ünlü müzikçi Sucup AKAR tarafından “7 Çı ırlı (modlu)” ve “12 Perdeli” bir Türkistan “Türk Müzi i Ses Sistemi” olarak ortaya konuldu.

Karahanlılar döneminde 10.yy’ da yine bir Türkistanlı olan Mehmet FARAB tarafından “17 Perdeli” bir sistem olarak Horasan Tanburu üzerinde gösterilip anlatıldı.

3 buçuk yüzyıl sonra Türkiye Selçukluları döneminde 13.yüzyılda Azerbaycandan Urmiyeli Safiyüddin tarafından “17 Perdeli Türk Müzi i Ses Sistemi” olarak dizgesel biçimde tanımlanıp-betimlenip açıklandı.

15.üzyılda Azerbaycan’ dan Maragalı Abdulkadir, Türk Müzi i kuramını geli tirdi.

20.yüzyılda ise Türkiye’li Yekta-Arel-Ezgi UZD LEK tarafından “24 Perdeli Türk Müzi i Ses Sistemi” diye anılan sistem ortaya konuldu.

19.yüzyıldan itibaren türkiye’de, 20.yüzyıldan itibaren ise Türkistan’da e it bölünüm temeline dayalı 12 e it aralıklı ses sistemi ile buna ili kin müzik kuramı da kullanılmaya ba landı. Bundan Yeni – Modern Türk Müzi i kuramı do du.

Türk müzik kültüründe Türklerce olu turulan “yazılı kuram” ve yazılı “kuram kitapları” gelene i ise bilindi i kadarıyla 10.yüzyılda ba ladı ve günümüze de in hemen hemen kesintisiz sürdü. Bu gelenek yeni “el yazmalı kuram kitapları gelene i” 19.yüzyıldan itibaren matbaa’ nın kullanılmasıyla birlikte “Basılı Kuram Kitapları” gelene ine dönü meye ba ladı. Bu gelenek 20.yüzyılda kökle ti, yerle ti ve yaygınla tı.

Türk müzik kültüründe “yazıya dayalı müzik yapma” ilk kez Uygurlar döneminde (Türkistanda) gözlemlendi. Bu amaçla “Ayalgu” denilen ilk “Türk Müzik Nota Yazısı” ya da ezgiler yazmada kullanılan med,

nota kullanıldı. Böylece yazısı müzik kültüründen, yazılı müzik kültürü ya da yazıya dayalı müzik kültürü olma amaçlarına geçildi.

10.yüzyılda Ebced yazısı benimsendi.

17.yüzyılda Avrupa nota yazısından uyarlanan “Ali Ufki Nota Yazısı” oluşturuldu.

18.yüzyılda “Kantemiro lu Yazısı” geliştirildi.

18 / 19.yüzyılda “Hamparsum Yazısı” geliştirilip sınırlı bir yaygınlıkla kullanıldı.

19.yüzyıl sonrası “uluslararası nota yazısı” da denilen “Avrupa Nota Yazısı” kesin olarak benimsendi. 19.yüzyıl ikinci çeyreğinde Avrupa Nota Yazısı ile müzik yapma-yazma geleneği hızla oldu.

Matbaa'nın gelişi ile “Müzik eserlerini basım-yayın geleneği” denilen yeni bir gelenek oldu.

18. yüzyılda kadar bazı durumlar hariç genellikle “tek sesli müzik kültürü” egemendi.

19.yüzyılda ilk denemelerin ardından “çoksesli müzik kültürü çevresi” ne tam-kesin ve sürekli katılım sağlandı.

NOT: Türk Müziği bazı çevreler tarafından “Salt Teksesli Müzik” olarak bilinmesine karşın “Geleneksel-Doğal Çokseslilik” öğelerini de kapsayan bir müziktir.

Türk Müziğinin etkileşime girdiği diğer müzik kültürleri; Çin, İran, Bizans, Kore, Japonya, Arap, Hint, Acem, Asya, Avrupa, Afrika, Amerika, Kafkasya, Orta Asya ve Rus müzik kültürüdür.

pek Yolu, Türklerin dışarıya açılmasında ve kültürünü tanıtmada önemli rol oynamıştır.

Küçük / Küçük sözcüğü “Modal Müzik Evresini”; Musiki “Makamsal Müzik Evresini”; Müzik sözcüğü ise daha çok “Tonal Müzik Evresini” çağırır.

Günümüzde Türk Müzik Kültürü “Geleneksel Türk Müzik Kültürü” ve “Modern Müzik Kültürü” olarak incelenir.

Günümüzde Türk Müzik Kültürü’nde geleneksel, modern, elektro nitelikli olmak üzere; tepmeli, vurmali, çarpmalı-çırpmalı, sallamalı, üfleli, ditmeli, sürmeli, dokunmalı ve kurmalı çalgıların tümü kullanılmaktadır.

Sonuç olarak da bunu ekleyebiliriz; Türk Müzik Kültürü, evrimsel bir olgudur.

Bu bilgiler Prof. Dr. Ali UÇAN'ın “Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü” kitabının özeti niteliğinde yazılmıştır. Başka bir kaynak kullanılmamıştır. Düzeltme ve dönüt için;

Yiğit ERKOÇ

erkoc.yigit@gmail.com

250 ADET
TÜRKÇE VE İNGİLİZCE OKUL ŞARKISI
KANONLAR VE TÜRKÜLER

İlköğretim Okulları'na Yönelik
ŞARKI ALBÜMÜ

Hazırlayanlar:
Doç. Nezihe ŞENTÜRK
İsmet Erdem EFE

Ankara – 2002

10.yıl marşı	b.k.çağlar - f.n.çamlıbel / c.r.rey	244
9.senfoniden	I.v.beethoven	133
adımız andımız	b.k.çağlar / a.m.ataman	102
ağacı kiskanırım	cahit sıtkı tarancı / cenan akın	224
akdeniz kıyılarında		172
akşam		149
akşam	ziya aydıntan	183
akşam (2 sesli kanon)	e.okyay / w.wehrli	236
akşam (3 sesli kanon)	c.m.weber	171
al mendili	türkü	150
al mendili	türkü	161
anadolu	sefai acay	119
anadolu	hulusi ökten	135
anadolu	ziya aydıntan	158
ankara koleji marşı		55
ankara türküsü		138
annem	f.ayparlar	144
annem annem	? / alman ezgisi	48
annemize türkü		112
are you sleeping?		21
arpa buğday	türkü	167
atam (2 sesli ezgi)	ziya aydıntan	39
ata'mız	faik canselen	126
atatürk	s.cemil yalkut / e.okyay	239
atatürk marşı	münir ceyhan	49
ata'ya (2 sesli kanon)	e.okyay / m.praetorius	237
ay	ispanyol ezgisi	168
ayşe (iki sesli ezgi)	m.cejhan / alman ezgisi	60
babacığım	hasan toraganlı	4
bahar		148
baharın güzelliği	m.n.öngay / e.okyay	195
bahçelerde kum darı	türkü / muğla	91
balık-ördek-kurbağa	mahir dinçer	142
balın tadı	h.tuncer / s.aydoğan	81
bayrağım	ziya aydıntan	101
bayrak	saip egüz	185
bezirgân başı	tekerleme	166
bingo		22
bir dünya bırakın	a.çakmakçioğlu / s.aydoğan	71
bir kuş olsam (4 sesli kanon)	ziya aydıntan	213
biricik öğretmenim	s.yıldırım / b.akkuş	35
biz atatürk gençleriyiz	muammer sun	242
black-eyed susan		41
bom bilibom	türkü / tokat	63
bülbül ne güzel kuş	h.öktem / ?	47
bülbüller düğün eyler	türkü / urfa	250
cege giderken	izzettin hümayi elçioğlu	214
ceylan		9
cıs diyelim	nedim yıldız	118
clementine	percy monrose	51
cumhuriyet	f.canselen / z.arca	30
cumhuriyet marşı	bekata kemal özen	203
çalış türkoğlu	saip egüz	196
çalışanlara şarkı	hikmet ekim	243
çalışkan olmalıyız	sefai acay	15

çoban	saip egüz	165
dağ geçidi	ziya aydıntan	209
dağlar	a.u.elöve / alman ezgisi	108
dağlar	saip egüz	155
dağlardan inirem	türkü	177
dere	ziya aydıntan	184
dere kenarında taş ben olaydım	türkü / şebinkarahisar	249
derecik	saip egüz	176
ders yılı sona erdi	hikmet ekim	247
dertli olan (2 sesli konon)	saip egüz	189
do, re, mi	yalçın tura	103
doğa (4 sesli kanon)	p.lindeman	193
dostluk		8
dumanlı dağlar	ziya aydıntan	182
ellerim parmaklarım	saip egüz	82
ey ata minnet sana		86
fındığım	türkü / ordu	92
gel bize katıl bize	muammer sun	88
gel gidelim bizim köye (4 sesli kanon)	h.b.yönetken / fransız ezgisi	85
gemim gidiyor baştan	sadettin kaynak	204
gençlik	adaptasyon	43
gençlik (2 sesli kanon)	alman ezgisi	84
gençlik (2 sesli konon)		208
get on board, little children		115
gezsen anadoluyu	f.gürtunca / e.okyay	76
guguk (3 sesli kanon)	e.okyay / 18.yy ezgisi	228
gurbet (2 sesli kanon)	saip egüz	227
gül ve eğlen		146
güneş (3 sesli kanon)		192
güzel anadolu	hasan toraganlı	80
güzel arı (2 sesli ezgi)	mahir dinçer	38
güzel yurdum	cenan akın	234
ha buradan aşağı	türkü / karadeniz	68
halay	saip egüz	139
hanım kız	türkü	127
happy birthday	american folk song	33
hasret (4 sesli kanon)		197
hayat ne güzel	h.c.nögeli	181
hayvanlar		50
hayvanları sevelim	s.boz / n.kodallı	117
hey laleler	türkü	100
heyamola	gemici şarkısı	222
horozumu kaçırdılar	türkü / denizli	18
hoş bilezik	türkü	198
hoş seda (2 sesli kanon)	ziya aydıntan	211
if you're happy		99
ılgaz	ahmet samim bilgen	217
ilkbahar	saip egüz	42
ilkbahar (4 sesli kanon)		199
ilkbaharda açan çiçekler	h.türk	132
indim baktım	türkü / antalya	134
istiyorum	nedim yıldız	121
işte geldi yeni yıl	mahir dinçer	72
iyi günler (4 sesli kanon)		175
iyi günler (4 sesli kanon)	e.okyay / walter rein	238

iyilik yap iyilik bul	muammer sun	205
izci		194
jingle bells	j.preipoint	106
joshua fought the battle of jericho		122
kafkasya dağlarında	izzettin hümayi elçioğlu	220
kalenin başında	türkü / sivas	140
kalinka	rus halk şarkısı	125
karadeniz türküsü	türkü	70
karadeniz türküsü	türkü	207
karga ile tilki		1
karga ile tilki	saip egüz	7
kedim ne hoş		57
keklik	saip egüz	141
kiremite su düştü	türkü	69
kırlara doğru (2 sesli)	ziya aydıntan	186
kış	sefai acay	27
kış	h.tuncer / s.aydoğan	28
kışa veda	alman ezgisi	87
kışın - yazın (2 sesli kanon)	ed zuckmayer	219
korsan gemisi	hasan toraganlı	44
kotram		179
kuşlar	yalçın tura	67
kuşlar	saip egüz	174
küçük çoban	e.zeki ün	246
küçük kardeş	muammer sun	24
lal mercanlar	türkü / van	36
let us sing together		96
leylekler	zeki üngör	147
long long a go	ingiliz şarkısı	143
manastırın ortasında	türkü	73
marry had a little lamb		98
masal masal tekerlemesi		5
mayıs	ziya aydıntan	212
memiş	ziya aydıntan	173
merdiven	erdoğan okyay	34
miki fare		2
minik kuş	saip egüz	79
minik serçe ile sevimli tırtıl	s.tezcan / i.tezcan	10
mutlu bir yılın özlemi	s.sinkil	93
mutluluk şarkısı (2 sesli kanon)	muammer sun	83
müzik dersi (kanon)	münir ceyhan	6
my darling		97
nar gibi domates	h.b.yönetken / macar ezgisi	54
ne güzel bahar		225
ne isterdim (2 sesli)	ziya aydıntan	188
nerdesin	ziya aydıntan	187
neşeli günler		78
neşeli ol		162
niksarın fidanları	türkü	116
ninni	saip egüz	152
oh, susanna	s.foster	120
oh, when the saints		123
okul türküsü	cenan akın	201
old mac donald	american folk song	45
on kasımlar	osman atilla / erdoğan okyay	31

oy kemeçe	türkü / ordu	248
oyun		154
oyuna çağrı	hazar alapınar	111
öğretmenim	r.çalapala / e.okyay	89
öğüt (4 sesli kanon)	w.a.mozart	170
ördek suya dal da gel	türkü	226
özgürlük nedir	sarper özsan	240
pazara gidelim	muammer sun	53
pınar	saip egüz	160
pınar	türkü	223
pofuduk tavşan	cenan akın	105
polly wolly doodle		128
postacı	halil bedi yönetken	145
renkli uçurtma (3 sesli kanon)	ilhan usmanbaş	231
rock my soul		129
rüzgâr		215
saat		37
saatler	erdoğan okyay	77
sabah	a.m.ataman / fransız ezgisi	90
sabah kanonu (2 sesli kanon)	e.okyay / wachsmann	235
sabahın seher vaktinde	türkü	241
sağlık öğütleri		17
santa lucia	italyan ezgisi	131
saray yolu	türkü	109
sarı mendil	türkü	164
sarı zeybek	türkü	206
saz	türkü	156
sazım'a	aşık veysel	137
seherde bir bülbül	türkü / erzurum	202
sen varsın öğretmenim	yücel elmas	25
serçeler (2 sesli kanon)	j.j.schaublin	191
sevgi çiçekleri	isa coşkuner	66
sevgidir adım	nedim yıldız	61
shake, shake the apple tree		29
she'll be comin' round the mountain		107
sincap	hasan toraganlı	56
sıra olalım		19
solfej kononu (3 sesli kanon)	e.okyay / cerubini	230
sonbahar	alman ezgisi	95
sonbahar	saip egüz	180
sorular	yalçın tura	104
su gelir	türkü	190
sunalar	türkü	210
süt içtim dilim yandı	türkü / kilis	65
şen gemiciler	ahmet muhtar ataman	136
taşlılar	sefai acay	14
ten little indians		23
the hokey pokey		114
the more we get together		58
the sound of music	r.rodgers	110
this is a chair		20
this is the way		3
this old man		52
tiyaya		62
trafik marşı	metin tufan	26

türkiye	h.ali yücel / n.kazım akses	221
türkiyemiz	m.n.öngay / f.canselen	124
türk'üm	saip egüz	169
twinkle, twinkle little star		32
ü elma	türkü	178
van türküsü	türkü	216
vatan (2 sesli kanon)		200
vatan (marş)	saip egüz	218
veda şarkısı		64
vive la compagnie		59
vücutumuz	saip egüz	13
yabancı ellerde	ziya aydintan	157
yaş günü (4 sesli kanon)	ağızdan yayılmış kanon / e.okyay	232
yaşa cumhuriyet	a.o.atak / s.yıldırım - b.akkuş	245
yavru geyik (kanon)	muammer sun	12
yayla çiçeği misin	türkü / tokat	40
yaz	ziya aydintan	153
yedi cüce (2 sesli kanon)	muammer sun	229
yel değirmeni	ziya aydintan	151
yeni yıl	saip egüz	11
yeni yıla selam (4 sesli kanon)	ağızdan yayılmış kanon / e.okyay	233
yerli malı	n.özkan	16
yirmiüç Nisan	istemihan taviloğlu	94
yirmiüç nisan	halil bedi yönetken	130
yurdum	ziya aydintan	159
yurdum için	faik canselen	46
yurdumda	mahir dinçer	75
yüksek dağlar		74
yürüyelim dostlar	m.sun / macar ezgisi	113
ziller	türkü	163

KARGA İLE TILKI

Kar ga kar ga gak de di. Şu kur na za bak de di. ga ga sin da
Kar ga ya yak la Şa rak de miş se sin ne Şak rak kar ga pey ni
Til ki de miş sen ye ni o ku dun La fon te ni a kil lan miş
Kar ga yi ne gak de di Şu kur na za bak de di til ki be yaz

bir pey nir g rn ce til ki ge lir. Kur naz til ki hah hah hah hah
ri ye miş son ra Şar kı sy le miş.
sin ar tık bo Şu na gel dim ya zık.
pey ni ri ye me den git ti ge ri.

ks t bel ki hah hah hah hah pey nir git ti hah hah hah hah dost luk bit ti hey!

erdemefe

MİKİ FARE

Yer den bit me mum ba cak lı mi ki u zun bu run dik ku lak lı mi ki
De re te pe dm dz sa na mi ki kur naz lı ğın er mez so na mi ki
Ku ru  zm fın dık sa na mi ki a zı cık ta tuz lu fıs tık mi ki

Şey tan lık ta ak lın fik rin mi ki fa re dik ku lak lı mi ki fa re.
dal dan da la ko na ko na mi ki fa re dan se der sin mi ki fa re.
iş te kuy ru ğu nu kıs tık mi ki fa re gir ka pa na mi ki fa re.

THIS IS THE WAY

This is the way we wash, our clothes, wash our clothes, wash our clothes,

This is the way we wash our clothes, So ear - ly Mon - day morn - ing.

BABACIĞIM

Hasan TORAGANLI

4.
E vi mi zin di re ği sin gö zü mü zün be be ği sin
Ak şam la rı sen ge lin ce ka pı lı rız hep se vin ce
Biz gü le riz sen gü ler sen zevk le ye riz sen de yer sen

Ne se vim li ne i yi sin be nim ca nim ba ba cı ğım.
Gün düz o lur bi ze ge ce be nim ca nim ba ba cı ğım.
Hep din le riz ne ne der sen be nim ca nim ba ba cı ğım.

MASAL MASAL TEKERLEMESİ

5.
Ma sal ma sal ma li ki yol da say dım on i ki on i ki nin
Ma sal ma sal ma rt la dı i ki fa re at la dı bir tas vur du
Ma sal ma sal ma li ki kuy ru ğu var on i ki kuy ru ğun da

ya rı sı til ki ça kal ka rı sı.
bar da ğa ge lin çık tı çar da ğa
be ni var ku la ğın da ça nı var.

MÜZİK DERSİ

(2 sesli kanon)

Münir CEYHAN

A
Zil ça lı yor ço cuk lar, hay di ça buk der se koş,
Haf ta da bir sa at var, o da ne ça buk ge çer,

i çim de bir se vinç var, şu mü zik der si ne hoş.
şar kı la rı söy ler ken, u zak la şır gam ke der.

B
Do, Re, Mi, Fa, Sol, La, Si, Do, Do, Si, La, Sol, Fa, Mi, Re, Do.

KARGA İLE TILKI

Saip EGÜZ

7.

C D- C

Bir gün bir hır sız kar ga hah hah hah hah hah ha
Or dan ge çen bir til ki

C F G7 C

bir par ça pey nir çal miş hah hah hah hah ha
şen se sin le öt de miş

D- C D- C

Kon muş bir dal da kal miş hah hah hah hah hah hah
Ap tal kar ga gak de miş

C F G7 C

et ra fı sey re dal miş hah hah hah hah hah.
pey ni ri til ki ye miş

erdemefe

DOSTLUK

8.

C G C F C

Dost lu ğun biz sev gi siy le top lan dık her an bur da.
Bu gü zel gü nü an dık ça çar pa cak kal bim be nim.

C F C F C

Bu sev gi ba ğı kop maz hiç da ğıl sak bir gün yur da.
Bu sev giy le e be di yen u za nır sa na e lim.

CEYLAN

9.

D-

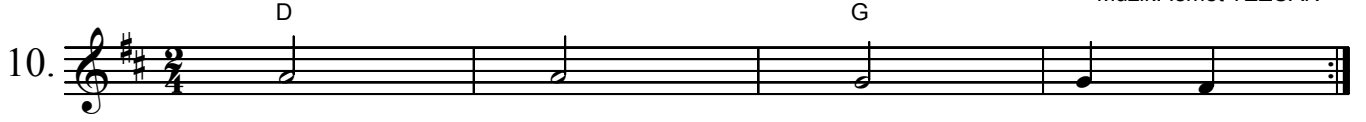
Kum sa rı sı tüy le rim var oy kum sa rı sı tüy le rim oy
Dim dik du ran boy nu zum var oy dim dik du ran boy nu zum oy
Av cı ge lir ka ça rım hız la av cı ge lir ka ça rım oy.

D- F G- C B^b C 1. D- G- 2. D-

Gü zel göz lü gü zel yüz lü gü zel tüy lü cey la nim oy.

MİNİK SERÇE İLE SEVİMLİ TIRTIL

Söz: Sabiha TEZCAN
Müzik: İsmet TEZCAN

1.2.3.La

la

la

la

la

Mi nik ser çe cik he nüz uç ma yı bil mi yor muş
Öğ re ti rim uç ma yı yi ye cek ler bul ma yı
Ge ce dö ner ken gü ne ko za yır tı lı ver miş

A cı kın ca ne yap sın ka nat çır pa rak koş muş
Yük se li riz gök le re dost o lu ruz böy le ce
Ren ga renk ka nat lar la o ar tık ke le bek miş

Kar şı sı na ilk çı kan se vim li tır tıl ol muş
Şa şır mış mi nik ser çe bir tır tıl na sıl u çar
Mi nik ser çe cik ar tık uç mak tan kork mu yor muş

Yi ye cek ken tam o nu tır tıl bir den ko nuş muş
Bek le me li gör me li bu fır sat na sıl ka çar.
Ke le bek le bir lik te en yük sek da la kon muş

Ca nım ser çe ku zum ser çe ye me be ni ne o lur
Tır tıl baş la mış he men le ko za sı nı ör me ye
Cı vil cı vil se siy le sü zü lür ken gök le re

Üç haf ta cik bek ler li sen a dım ke le bek o lur.
Ge ce gün düz de me miş sen uç haf ta he men geç miş.
En gü zel şar kı la rı söy le miş ke le be ğe.

erdemefe

YENİ YIL

Söz-Müzik: Saip EGÜZ
Akor Şifre: Erdem EFE

11. F11/A A13sus4

Ye ni yıl ye ni yıl ye ni yıl ye ni yıl Biz le re kut lu ol sun

F11/A F Δ Em7 Am *Fine*

Ye ni yıl ye ni yıl ye ni yıl ye ni yıl Siz le re kut lu ol sun.

A sus4 D sus4 D A sus4

Es ki yıl so na er di. yep ye ni bir yıl gel di.
Kar de şiz biz he pi miz bit me sin hiç sev gi miz.
Mut lu ol sun in san lar mut lu ol sun tüm ev ren.

C11 Em7 F Δ A sus4

Bu yıl ol sun mut lu bir yıl bu yıl ol sun hey hey
A ra mız da dar gın lık yok a ra mız da hey hey
Ye ni yıl da hep bir lik te ye ni yıl da hey hey

Dm Am F Δ Em7 D7 A sus4 *D.C. al Fine*

Bu yıl ol sun mut lu bir yıl bu yıl ol sun hey hey.
A ra mız da dar gın lık yok a ra mız da hey hey.
Ye ni yıl da hep bir lik te ye ni yıl da hey hey.

YAVRU GEYİK (İki Sesli Konon)

Muammer SUN

1.

Mi ni mi ni cik mi ni mi ni cik mi ni mi ni mi ni mi ni mi ni mi ni cik.

2.

Yem ye şil kır lar da bir yav ru ge yik var mış.
Mut lu luk dal lar da yer de su da gök tey miş.
Söy le yin siz şim di hep av cı lar gel sin mi.

An ne si nin ya nın da hop la ya zip la ya oy nar mış.
Gün dö nü mü ge li ce yav ru ya zan ki na zar değ miş.
Çif te le ri doğ rul tup sev gi li yav ru yu vur sun mu

VÜCUDUMUZ

Saip EGÜZ

13. *Allegretto* F

B^b i ki e lim F i ki ko lum C ba cak la rım F var.

her in san da bir bu run bir de a ğız var

Moderato F B^b C C7 F

Sen hiç gör dün mü üç ku lak lı bir a dam

Allegretto B^b D- C7 1. F 2. F

O lur mu hiç üç ku lak dön de ay na ya bak hey bak.

erdemefe

İki kulak, iki yanak bir de başım var
Gözlerimde kirpiğim, saçlarım da var
Sen hiç gördün mü üç dudaklı bir adam
Olur mu hiç üç dudak dön de aynaya bak

İki gözüm, iki kaşım parmaklarım var
İnci gibi dişlerim, bir de çenem var
Sen hiç gördün mü üç yanaklı bir adam
Olur mu hiç üç yanak dön de aynaya bak

TAŞITLAR

Sefai ACAY

14. E- B- E-

Dü dük ça lar in ce in ce yol cu lar bi nin ce
O to mo bil fır lar bir den kal kar ken ye rin den
Va pur lar su ya di zi lir de niz de sü zü lür
Yol cu lar ra hat u çak ta al dır ma hiç kork ma

E- C E-

gi di yor çu fu çu fu çuf u zak lar da gö zü
ka tı yor to zu du ma na
gi di yor du ma nı na bak
gi di yor gö ğe ba kı yor.

A- E- B7 E-

git gü le gü le gel gü le gü le çok bek let me bi zi.

ÇALIŞKAN OLMALİYİZ

Sefai ACAY

15.
 Çok ça lış kan ol ma lı yız çok ça lış kan ol ma lı yız
 Tem bel tem bel dur ma ma lı gün ler hiç boş kal ma ma lı
 Her iş zor dur bil me li yız güç lük le ri yen me li yız.
 Bu u lus i için bu va tan i için çok ça lış kan ol ma lı yız.

YERLİ MALI

Nevzat ÖZKAN

16.
 Cen net gi bi yur du mun o va sı var ba ğı var. Dal la rı mey va lar do lu
 bah çe si var ba ğı var. Yer li ma lı a la lım yur da be re ket ge lir.
 ya ban cı dan mal a lan düş ma na si lah ve rir.

SAĞLIK ÖĞÜTLERİ

17.
 1.2.3.Yer yü zün de sağ lık en bü yük var lık.
 en bü yük var lık tır en bü yük var lık.
 1.Çok ça lış çok yo rul ma çok da ça buk da rıl ma
 2.Çok sı cak ta o tur ma çok so ğuk ta do laş ma
 3.Neş e sağ lık bi zim dir neş e sağ lık i için dir
 1.2.3.Her şe yi dert et me et me ken di ne ne.
 erdemefe

HOROZUMU KAÇIRDILAR

18.
Ho ro zu mu a ma nın ka çır dı lar
Ka na dı var a ma nın ki lim gi bi

dam dan da ma u çur du lar su yu na da pi lav pi şir di ler
i bi ği var e lim gi bi a cı sı var ö lüm gi bi

bi li geh bi li geh bi li bi li geh geh kü pe li ho ro zum vay kar be ya zım.

bir sa bah kalk tım av lu ya bak tım a ra dim ta ra dim ba ğır dim ça ğır dim

bi li bi li bi li bi li bi li bi li geh geh kü pe li ho ro zum vay kar be ya zım.

SIRA OLALIM

19. *Allegretto*
Sı ra o la lım sı ra o la lım in san la ra biz say ğı du ya lım say ğı du ya lım.

Moderato
A lış ve riş te pa zar ye rin de sı nı fa gi rer ken sı ra o la lım.

Allegretto
Çeş me ba şın da dol muş lar da o to büs ler de sı ra o la lım. Kav ga et me den

ö ne geç me den sı ra da ki ne biz say ğı du ya lım say ğı du ya lım. erdemefe

THIS IS A CHAIR

20. Musical notation for the song 'THIS IS A CHAIR'. It consists of two staves of music in G major, 2/4 time. The first staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The second staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are: 'This is a chair and board that is a window. That is a black board that's the era ser'. Chords are indicated above the notes: D, G, D, A7, D, A, D.

This is a chair and board that is a window.
That is a black board that's the era ser

This is a book note and book this is a floor.
This is a note book that is the door.

ARE YOU SLEEPING?

21. Musical notation for the song 'ARE YOU SLEEPING?'. It consists of two staves of music in B-flat major, 4/4 time. The first staff has a treble clef and a key signature of two flats (Bb, Eb). The second staff has a treble clef and a key signature of two flats (Bb, Eb). The lyrics are: 'Are you sleeping are you sleeping brother John brother John Morning bells are ringing morning bells are ringing ding ding dong ding ding dong.' The melody is simple and repetitive.

Are you sleep ing are you sleep ing broth er John broth er John
Morn ing bells are ring ing morn ing bells are ring ing ding ding dong ding ding dong.

B-I-N-G-O

22. Musical notation for the song 'B-I-N-G-O'. It consists of two staves of music in G major, 4/4 time. The first staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The second staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are: 'There was a farmer had a dog and Bin go was his name. B - I - N - G - O B - I - N - G - O B - I - N - G - O and Bin go was his name. erdemefe'. Chords are indicated above the notes: G, D7, G, D, G.

There was a far mer had a dog and Bin go was his name.
B - I - N - G - O B - I - N - G - O B - I - N - G - O and Bin go was his name. erdemefe

TEN LITTLE INDIANS

23. Musical notation for the song 'TEN LITTLE INDIANS'. It consists of two staves of music in B-flat major, 4/4 time. The first staff has a treble clef and a key signature of two flats (Bb, Eb). The second staff has a treble clef and a key signature of two flats (Bb, Eb). The lyrics are: 'One lit tle, two lit tle, three lit tle In - dians four lit tle, five lit tle six lit tle In - dians. sev - en lit tle eight lit tle nine lit tle In - dians ten lit tle In - dian boys.' The melody is simple and repetitive.

One lit tle, two lit tle, three lit tle In - dians four lit tle, five lit tle six lit tle In - dians.
sev - en lit tle eight lit tle nine lit tle In - dians ten lit tle In - dian boys.

John Brown had ten Indians,
John Brown had ten Indians,
John Brown had ten Indians,
Ten little Indian boys.

Ten little, nine little, eight little Indians,
Seven little, six little, five little Indians,
Four little, three little two little Indians.

KÜÇÜK KARDEŞ

Muammer SUN

1. Mi ni cik mi ni cik bir can göz le ri mer can.
2. U fa cik te pe cik baş ılı göz le ri yaş ılı.

mi ni cik ni mi cik bir can ben sa na hay ran kü
ka ra cik ku ra cik ten li yay gi bi kaş ılı. yo

çük kardeş küçük kardeş can can can. mi
rul dun mu a cik tın mı ne den sus tun da

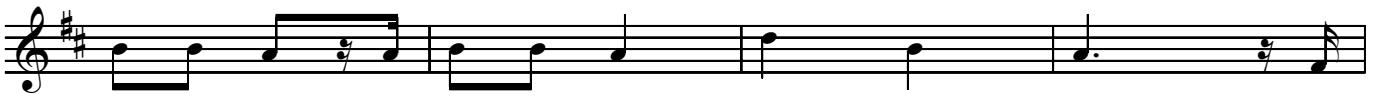
nik kardeş mi nik kardeş can can can.
ril din mi gü cen din mi ne den küs tün.

Ko nuş ma yı bil mez sin yü rü me yi bil mez sin.
O yun la rı bil mez sin şa ka la rı bil mez sin.

Mi nik ba na gel de sem gel me yi bil mez sin. kü

çük kardeş küçük kardeş can can can mi

nik kardeş mi nik kardeş can can can. erdemefe

SEN VARSIN ÖĞRETMENİM

Yücel ELMAS

25.
A şım da ek me ğim de i şım de mes le ğim de di lim
Kö yüm de kent le rim de yur du mun her ye rin de dağ lar
de ka le mim de sen var sın hep öğ ret me nim di lim
da e sen yel de
de ka le mim de sen var sın hep öğ ret me nim Pı
rıl pı rıl bir kalp te sen bil gi hū ner san' at da
sen can de sen ca nım de sen her yer de sen öğ ret me
nim. can de sen ca nım de sen her yer de sen öğ ret me nim. erdemefe

TRAFİK MARŞI

Metin TUFAN

26.
Se vi yor san ca nı nı ku ral la rı hep ta nı
Geç me sa kın kar şı ya bak ma dan sa ğa so la
kır mı zı ye şil sa rı i yi kol la yol la rı.
Kik kat et ku ral la ra Bu dur bil gi li ya ya.

KIŞ

Sefai ACAY

27.
Kış gel di kar ya ğı yor. Rüz gar e si yor so ğuk o lu yor.
Bir çok kuş yem a rı yor. Ki mi si ü şü yor ki mi dü şü yor.

KIŞ

Söz:Hamdi TUNCER
Müzik:Salih AYDOĞAN

1.Her ta raf bem be yaz kar, hay di çık sını kı zak lar.

Kar dan a dam ya pa lim hey hey son ra to pa tu ta lım.

La pa la pa kar yağ dı,

ço cuk la ra ya ra dı

So ğuk ol sa da a dı

kı şın baş ka dır ta dı.

2-
Sıkıca sarınalın
Soğuktan korunalım
Yün çoraplar giyelim hey hey
Soğuk neymiş diyelim
BAĞLANTI

3-
Kazak, hırka, eldiven,
Üşümez sıkı giyen
Hasta olup yatmayız hey hey
Dersten geri kalmayız
BAĞLANTI

SHAKE, SHAKE THE APPLE TREE!

Shake, shake the ap - ple tree!
Blow, blow the leaves a - way

Ap - ples red and ro - sy.
win - dy win - dy weath - er.

Shake shake the ap - ple tree!
Blow, blow the leaves a - way

Ap - ples red and ro - sy.
win - dy win - dy weath er.

One for you, one for me.
toss them here, ldes them there.

Shake, shake the ap - ple tree.
Blow, blow the leaves a - way.

CUMHURİYET

Söz:Faik CANSELEN
Müzik:Zati ARCA

1.Cum hu ri yet Cum hu ri yet en gü zel şey hür ri yet.
2.Ga zi min sen en bü yük bir ya di ga rı sın ba na.
3.Bu va tan hiç sen siz ol maz, ey gü zel Cum hu ri yet.

Ni ce zah met ni ce e mek ver di o na bu mil let bu mil let.
"
Mil le tim öy le de miş tir, ya ö lüm ya hür ri yet hür ri yet.

10 KASIMLAR

Söz:Osman ATILLA
Müzik:Erdoğan OKYAY

31. Musical notation for the song '10 KASIMLAR' in 2/4 time, featuring a treble clef and a key signature of one flat. The melody is written on a single staff with lyrics in Turkish below it.

1.On ka sım gel di ğin de, yer ler gök ler ü şü yor,
2.Bay rak lar i ner i ner, öp mek i çin kab ri ni

öy le so ğuk ki zin de ye şil yap rak dü şü yor.
hiç bir kim se hiç bir er dol du ra maz ye ri ni.

Her yı lın on ka sı mı dep reş ti rir ya sı mı.

TWINKLE, TWINKLE

32. Musical notation for the song 'TWINKLE, TWINKLE' in 2/4 time, featuring a treble clef and a key signature of one flat. The melody is written on a single staff with lyrics in English below it. Chords are indicated above the notes.

C F C G7 C G7 C
Twink - le twink - le lit - tle star, How I won - der what you are;

C G7 C G7 C G7 C G7
Up a - bove the world so - high. Like a dia - mond in the sky.

C F C G7 C G7 C
Twink - le twink - le lit - tle star, How I won - der what you are;

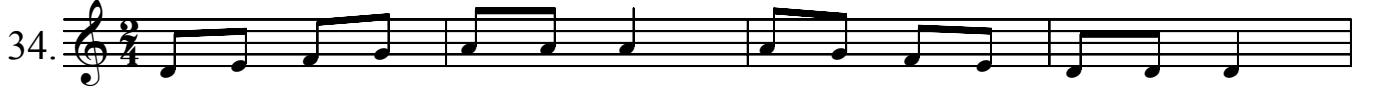
HAPPY BIRTHDAY

33. Musical notation for the song 'HAPPY BIRTHDAY' in 3/4 time, featuring a treble clef and a key signature of one sharp. The melody is written on a single staff with lyrics in English below it.

Hap - py birth day to you, hap - py birth day to you, hap - py
birth day dear E fe hap - py birth day to you.

MERDİVEN

Erdoğan OKYAY

Yu ka rı ya ı ka lim a a ęı ya i ne lim
Yu ka rı sı La ol sun a a ęı sı Re ol sun

A zı cık din le nip bir da ha de ne ye lim.
im di de ses le rin hep si ne bir ad kon sun.

BİRİCİK ÖĞRETMENİM

S.Yıldırım / B.Akkuş

1. Da ha ya ım dol ma dan o ku la baş la ma dan. Ta nıt mış lar dı se ni bi ri cik öğ ret me nim.
2. Yaz ma yı sen öğ ret tin ya ı mı sen bel let tin. He sa bı sen kav rat tin " " " " " " "
3. Gü zel ar kı söy lü yür re sim ler ya pı yo rum. Hep si se nin e se rin " " " " " " "

LAL MERCANLAR

Van

Gi der sen u ęur o la mer can lar.

7. Kur - ban dır sa na can lar mer can lar.

8. Yar mer can lar mer can lar mer can lar.

1. Gidersen uğur ola (mercanlar)
2. Gül imen yolun ola (mercanlar)
3. Benden başka seversen (mercanlar)
4. İki gözün kör ola (mercanlar)
5. Lal mercanlar mercanlar (mercanlar)
6. Beyaz gömlek ağcanlar (mercanlar)
7. Kurbandır sana canlar (mercanlar)
8. Lal mercanlar mercanlar (mercanlar)

SAAT

1. Ku ru lun ca ü ŧen me den din len me den mı ril da nır.
2. Sa bah la rı er ken er ken tar la lar da gn do ğar ken.

Du yar sın iŧ te din ler sen ta kır tı lar a kır tı lar. Tı rik ta rak tı rik ta rak o
U ya nır hep o luk o cuk o nu iz ler a buk a buk.

lur mu hi a liŧ ma mak. Tı rik tı rak tı rik tı rak o lur mu hi a liŧ ma mak. Tı rik tı rak tı rik tı rak o

lur mu hi a liŧ ma mak Tı rik tı rak tı rik tı rak o lur mu hi a liŧ ma mak.

GZEL ARI

Mahir DİNER

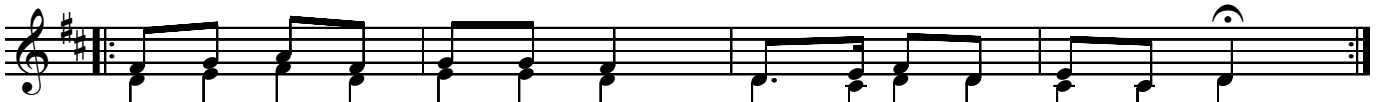
Kır - da u - an ŧen a - rı - lar renk renk i - ek - le - re ko - nar.

Bi - ze bal yap - mak i - in, dur - ma - dan a - lı - ŧır - lar.

Vız vız g - zel a - rı u u ŧi - rin a - rı.

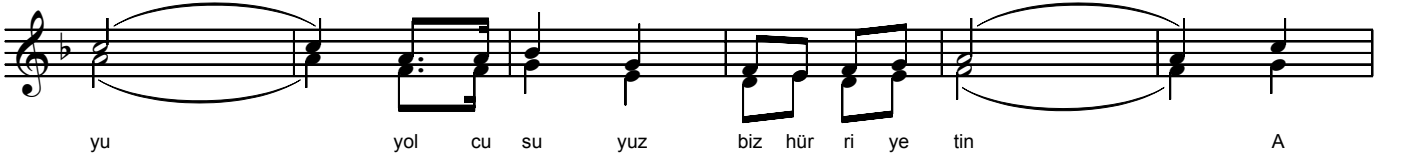
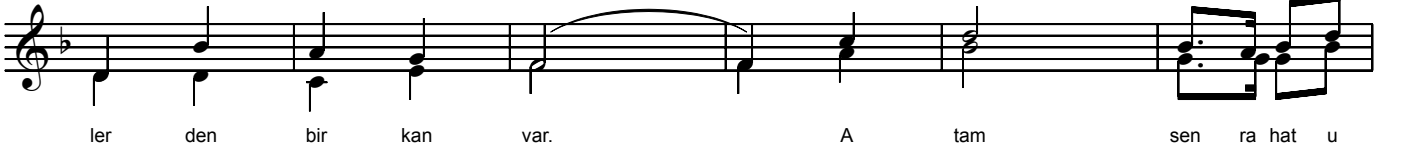
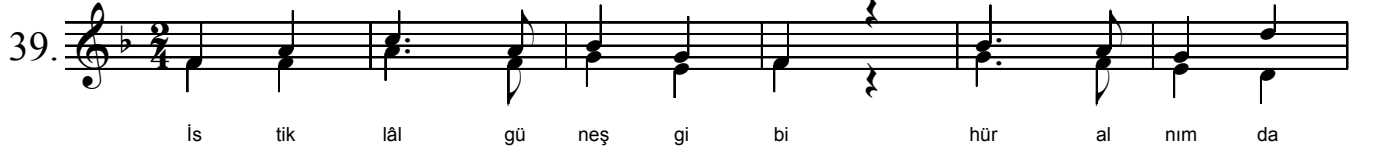

Bil - sen ne çok se - ve - riz, yap - tı - ğın tat - lı ba - lı.
" " " " " " " " " " biz se - ni g - zel a - rı.

(Bir ocuk arı olur, diĝer çocuklar onun çevresinde halka oluŧtururlar.
Arı, halkadaki çocuklar iekmiŧ gibi onları koklar, dolaŧır.)

ATAM

Ziya AYDINTAN

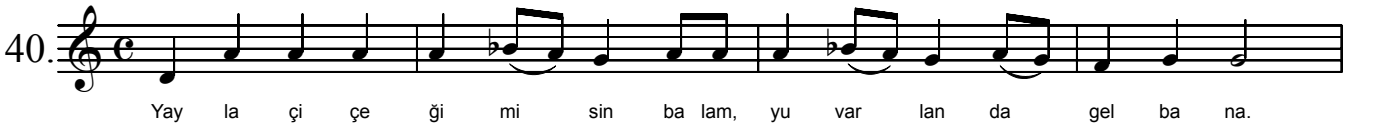
2.
İnsanlıkta ün aldı
Tarihinde bu millet
Atamdan eser kaldı
Ülkümüz Cumhuriyet

3.
Zaferlerle doldurdun
Ömrünü her cephede
Sönmeyen bir nur oldu
Şimdi Anıttapede

4.
Atam sen rahat uyu
Yolcusuyuz biz hürriyetin
Atam sen rahat uyu
Bekçisiyiz Cumhuriyetin

YAYLA ÇİÇEĞİ MİSİN?

Tokat

BLACK-EYED SUSAN

Black - eyed Su - san, Black - eyed Su - san How are you? How are you?

Ver - y well I thank you Ver - y well I thank you, How are you? How are you?

İLKBAHAR

Saip EGÜZ

Lal la la la lal lal la lal lal lal Lal la la la lal lal la lal lal lal lal lal lal la.

İş te ilk ba har gel di. Bir ye şil ha lı ser di.

Renk le nir ken dağ or man. yav ru ku zu hoş gel di.

2.
Gün güldü güneş güldü
Bülbül derdini döktü
Mis kokarken gül nergis
Göçmen kuşlar hoş geldi

3.
Neşe sardı her yeri
Sanki bir bayram yeri
Gök parlakken masmavi
Güzel günler hoş geldi

GENÇLİK

Adaptasyon

Ey genç lik kal ma ge ri bir an, çok ça lış hep se nin şe ref şan,

bir cen net bu va tan bir cen net o i nan hep se nin bu va tan.

KORSAN GEMİSİ

Hasan TORAGANLI

44. 1.Bu bir yel ken li ge mi. Koç kor san la rın e vi. Bir kor san bak en ön de.
2.Nö bet çi ler de dür bün. Gö zet le mek te her gün. Bir ge mi var u zak ta.
3.Bu ge len ge mi düş man. Ge le ce ği ne piş man. Gür le sin ka ra top lar.

Bir kor san baş ka yön de. Bir kor san var dü men de Hey a man.
Bu ya na yak laş mak ta. Kor san lar hep a yak ta. Hey a man.
Düş man da yü rek hop lar. Bu gün zor lu bir cenk var. Hey a man.

OLD MAC DONALD

American Folk Song

45. 1,3,Old Mac - Don - ald had a farm, Ee - i - ee - i o, And

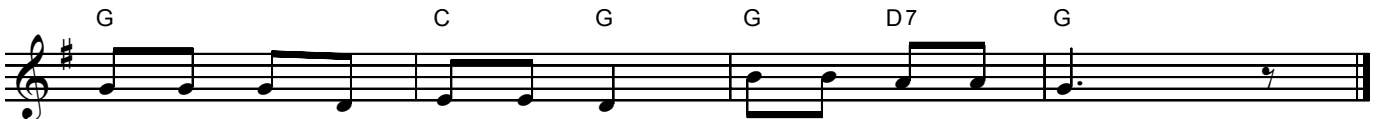
on that farm he had some 1.chicks
2.ducks.
3.bigs. Ee - i - ee - i

o. 1.With a chick - chick here, and a chick - chick there,
2.With a quack - quack here, and a quack - quack there,
3.With a oink - oink here, and an oink - oink there,

Here a chick, there a chick ev - 'ry - where a chick - chick
Here a quack, there a quack ev - 'ry - where a quack - quack
Here an oink, there a oink, ev - 'ry - where an oink there

Old Mac - Don - ald had a farm, Ee - i - ee - i - o.

YURDUM İÇİN

Faik CANSELEN

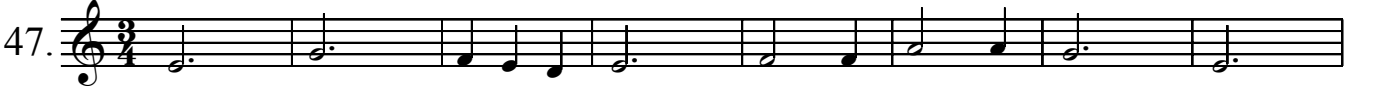
1.Yur du mun ne hoş u fuk la rı dağ la rı var mor ya maç la rı san ki
2.Bu di yar yi ğit le rin ye ri çığ ne nir mi şan lı Türk e li? Ö lü

bir rü ya şa fak la rı Ey va tan ka nım sa na ar ma ğan ey va tan.
rüz de dön me yiz ge ri Ey va tan ca nım sa na ar ma ğan ey va tan.

BÜLBÜL NE GÜZEL KUŞ

H.Öktem / ?

1.Bül bül ne gü zel kuş Ö tü şü de ne hoş
2.Gü len gü le ağ lar Gö nül le ri dağ lar

Dal dan da la ko nar gü le ba kıp co şar
Ge ce gün düz ö ter. Ö ter son ra bi ter.

Dal dan da la ko nar Gü le ba kıp co şar.
Ge ce gün düz ö ter Ö ter son ra bi ter.

ANNEM ANNEM

2-
Bir masalla avunurdum
Yatardım dizlerine
Sen gülünce doyamazdım
O sevimli yüzüne

3-
Benim annem güzel annem
Beni al dizlerine
Kucağında okşa beni
Yine ninniler söyle

4-
Bugün hâlâ kulağımda
Çınlıyor tatlı sesin
Benim annem güzel annem
Kalbimin neş'esinden

ATATÜRK MARŞI

Münir Ceyhan

na kur tar dı ğın va ta nı E ma net et tin ba na kur tar
den hiç bir kuv vet a ta maz. Bu i nan cı i çim den hiç bir

Tür küm di yo rum göğ sü mü ge re ge re. Her gün Tür küm di yo rum göğ sü
ev la dın ol mak gu rur ve ri yor ba na se nin ev la dın ol mak gu rur

ver bir dün ya nın kal bin de ya tı yor sun. Sulh se ver bir dün ya nın kal bin de ya tı yor sun.

ver bir dün ya nın kal bin de ya tı yor sun. Sulh se ver bir dün ya nın kal bin de ya tı yor sun.

ver bir dün ya nın kal bin de ya tı yor sun. Sulh se ver bir dün ya nın kal bin de ya tı yor sun.

ver bir dün ya nın kal bin de ya tı yor sun. Sulh se ver bir dün ya nın kal bin de ya tı yor sun.

HAYVANLAR

Kur bağ lar da de re de vi rak vi rak vi rak 1. vi rak 2. vi rak
Se vim li dir hay van lar se vim li on lar lar.

Kur bağ lar da de re de vi rak vi rak vi rak 1. vi rak 2. vi rak
Se vim li dir hay van lar se vim li on lar lar.

CLEMENTINE

Percy Montrose

51.

In a cav - ern by a can yon ex - ca wat - ing for a mine. Dwelt a
 Chorus: Oh my dar - ling oh my dar - ling oh my dar - ling Cle - men - tine. Thou art

mine - er fort - y nin - er and his daugh - ter, Clem - en - tine,
 lost and gone for ev - er dread ful sor - ry, Clem - en - tine,

3.
 Drove her ducklings to her water, ev'ry morning just at nine
 Hit her foot against a splinter, fell into the foaming brine.
 -Refrain-
4.
 Ruby lips above the water, blowing bubbles soft and fine
 Alas, for me! I was n swimmer, so I lost my Clementine,
 -Refrain-

THIS OLD MAN

52.

This old man he played one He played kinc - knack on my thumb; With a knic - knack pad - day - wack

Give a dog a bone This old man came roll ing home.

This old man, he played two,
 He played knick knack on my shoe,
 With a knick knack paddy wack, etc.
 This old man, he played three
 He played knick knack on my knee, etc.

This old man, he played four,
 He played knick knack on my door, etc.
 This old man, he played five,
 He played knick knack on my hive, etc.
 This old man, he played six,
 He played knick knack on my sticks, etc.

This old man, he played seven,
 He played knick knack up in heaven, etc.

This old man, he played eight,
 He played knick knack on my gate, etc.

This old man, he played nine,
 He played knick knack on a line, etc.

This old man, he played ten,
 He played knick knack once again, etc.

PAZARA GİDELİM

Ne Yenir Ne yenmez oyunu

Muammer Sun

53.
Pa za ra gi de lim Bir ta vuk a la lım

Pa za ra gi dip bir ta vuk a lıp na pa lım.

Gıt gıt gıdak gıt gıt gıdak di ye lım.

Hap pu ru hap pu ru hap pu ru hap pu ru yi ye lım.

Pazara gidelim
Bir kedi alalım
Pazara gidip
Bir kedi alıp na'palım
Miyav niyav miyav miyav diyelim
Happuru happuru happuru happuru yemiyelim.

Not: Bu şarkının her söylenişinde bir "yenilen" bir "yenilmeyen" hayvan adı öğretmen tarafından verilir; Çocuklar şarkıyı o hayvana öykünerek söylerler. Örneğin: Tavşan, Köpek, Ördek vb.

NAR GİBİ DOMATES

H.B.Yönetken
Macar Ezgisi

54.
Nar gi bi do ma tes le be yaz pey nir
Her za man in san is te diğ' ni bul maz.

Bir par ça ek mek te be ra ber ge tir.
Ba zan az ye mek le ren gi miz sol maz.

Gel o nu se nin le yi ye lim.
Miğ de ni çok yor ma ma lı sın.

Der hal dü ze lir key fin neş en ge lir.
Ba zan da per hiz et hiç kö tü ol maz.

ANKARA KOLEJİ MARŞI

Yusuf Mardin
Muzaffer Arkan

Boz kır da ye şil bir yu va bil gi yu va sı.
Ko lej bi ze doğ ru yo lu gös te ren yıl dız.

Or da gö nül le re do lar dost luk ha va sı.
Or da ge çen gün le ri has ret le a na rız.

Kız er kek bü tün ço cuk lar ver miş e le le.
Za man la her şey de ği şir bel ki gün ge lir.

Ya rın hep si de yurt i çin bi rer me şa le.
Fa kat yi ne gön lü müz de iş min yük se lir.

Tür ki ye de o ku lu mu zun yok tur bir e şi.

Nur sa çar zi hin le re An ka ra ko le ji.

SİNCAP

Hasan Toraganlı

Şu a ğa cın te pe sin de var bir sin cap.

Ce viz kı rar ye mek a rar.

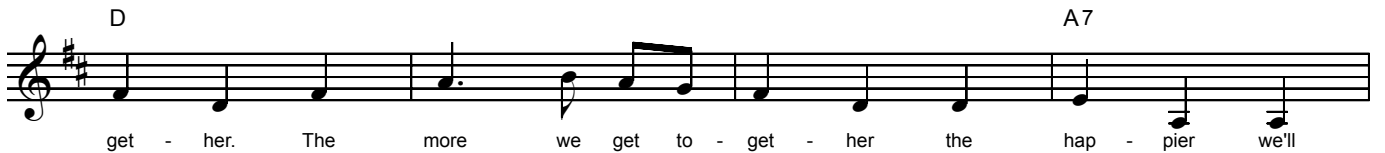
her gün gö re mem ki gö re mem ki.

KEDİM NE HOŞ

THE MORE WE GET TOGETHER (Tune: Did You Ever See A Lassie?)

VIVE LA COMPAGNIE

59. G D7 G

Let ev - 'ry good fel - low now join in the song, Vi - ve la com - pa - gnie! Suc -
A friend on the left and a friend on the right. " " " " " " In

G D7 G

cess to each oht - er and pass it a - long, Vi - ve la com - pa - gnie!
one and good fel - low - ship let us u - nite " " " " " "

G C D7 G

CHORUS
Vi - ve l'a, vi - ve l'a, vi - ve l'a - mour, Vi - ve l'a, vi - ve l'a vi - ve l'a - mour,

Em Am D7 G

Vi - ve l'a, vi - ve l'a, vi - ve l'a - mour, vi - ve la com - pa - gnie!

AYŞE

Münir Ceyhan
Alman Ezgisi

60. 2/4

Ay şe is min de bir kü çük kız var dı. Bū tün gün de re de
Şey ta na u ya rak bir gün so yun du. Çağ la yan su lar da

suy la oy nar dı. Yüz me bil mez di bu yu mur cak, A
kor kunç o yun du. Sü rük lü yor du de re o nu, Teh

kan su da bo ğu la cak. Ah kü çük Ay şe,
li ke li bu nun so nu.

Vah kü çük Ay şe.

SEVGİDİR ADIM

Nedim Yıldız

1. Ge ce mi gün düz mü sün, eğ ri mi sin düz mü sün.
2. A yak mı sin baş mı sin par mak mı sin kaş mı sin.
3. A dı nı söy le ar tık uğ raş tık bu la ma dik.

Gel bi ze ka tıl de sek ı şı ğın ve rir mi sin?
" " " " " " " " gön lü nü ko yar mı sin
Bi li yo ruz as lın da söy le de duy sun dün ya.

Hem ge ce yim hem gün düz, hem kö şe li hem gün düz.
Ne ba şım ne de a yak, ne ka şım ne de par mak.
Gü len yüz de ben va rım, gül dük çe ço ğa lı rım.

ı şı ğı mı a lır san gü ler sin ge ce gün düz.
Ak ılı nı kul la na nın yü re ği o lur sı cak.
Yü re ği ne sar be ni sev gi dir be nim a dım.

TİYAYA

Ya şa sın bu ha yat ne gü zel şey. Ar ka daş se ver lik genç lik te hey.
Ti ya ya ti ya ya ti ya ya ho. Ti ya ya ti ya ya ti ya ya ho.

Gü lüş mek oy naş mak ne gü zel şey. Bu ha yat ne gü zel şey.
Yi ya ya ti ya ya ti ya ya ho. Ti ya ya ti ya ya ho.

Ya hey! Ya hey! gü lüş mek oy naş mak ne gü zel şey
Ya ho, ya ho. Ti ya ya ti ya ya ti ya ya ho.

Ya hey! Ya hey! Bu ha yat ne gü zel şey.
Ya ho, ya ho. ti ya ya ti ya ya ho.

BOMBİLİ BİLİBOM

Tokat

63.
To kat tan al dım ba kır a man a man

a man yos mam göz le rin ça kır

bom bi li bi li bi li bom bom bom bi li bi li bi li bom.

1. Tokat'tan aldım bakır amman amman
Yosmam gözlerin çakır
Bom bili bili bom bom
Bom bili bili bili bom

2. Şu dereler şu sözler amman.....
Kem kin edilen sözler
Bom bili bili.....

3. Gine mi sürmelendi amman.....
Ocak söndüren gözler
Bom bili.....

4. Sivas'tan aldım bakır amman.....
Yosmam gözlerin çakır
Bom bili.....

5. O çakır gözlerine
Kurban olsun bu fakir

6. Şu derenin bükleri
Ötüşür keklükleri

7. Hiç akımdan çıkmıyor
Yarımın dedikleri.

VEDA ŞARKISI

64.
1. Gi di yo rum şim di den ba kın kar nem e lim de.
2. Üç ay eğ le ne ce ğiz se vi nıp gü le ce ğiz.

Kı vanç lı yım yü rek ten sı nı fı mı geç tim ben.
Son ra bü yük öz lem le yu va ya dö ne ce ğiz.

He pi miz gi di yo ruz. Kar n miz e li miz de
Öğ ret me nim di le riz. Mut lu gün ler şim di den

Can dan se vi ni yo ruz Şar kı lar di li miz de.
Sa na hoş ça kal de riz Ö pe rek el le rin den.

SÜT İÇTİM DİLİM YANDI

Kilis

Süt iç tim di lim yan dı. A ma nın a ma nın.

Dö kül dü ki lim yan dı kız sa na hay ra nım.

Süt içtim dilim yandı (amanın amanın)
Döküldü kilim yandı (kız sana hayranım)
(kız sana kurbanım)

Ben bir izinliyim (amanın amanın)
Canıma kasteyleme (kız sana hayranım)
(kız sana kurbanım)

Ben kilimde değilem (amanın amanın)
Bahçede gülüm yandı (kız sana hayranım)
(kız sana kurbanım)

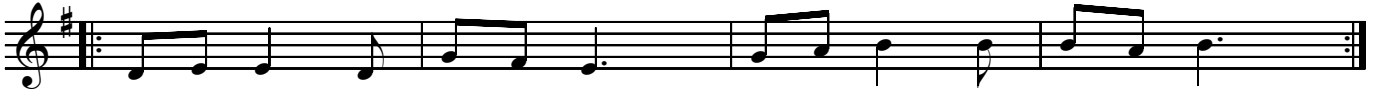
Cenderme çavuşuyam (amanın amanın)
Yol verin savuşuyam (kız sana hayranım)
(kız sana kurbanım)

Cendermeyim cenderme (amanın amanın)
Beni yoldan dönderme (kız sana hayranım)
(kız sana kurbanım)

Beni çavuş sanmayın (amanın amanın)
Bölüğün başkanıyam (kız sana hayranım)
(kız sana kurbanım)

SEVGİ ÇİÇEKLERİ

İsa Coşkuner

1. Dal lar da çi çek çi çek, Tar la da ba şak ba şak.
2. Su la rın ma vi sin de yap ra ğın ye şli lin de.

O cak ta a lev a lev ev le re be re ke tiz.
Ba rı şın gü ne şin de biz sev gi çi çek le ri.

* Ha lay ba şı çek çek bi zim ha la yı.

Tu tu şan bu el ler sar sın dün ya yı.

* Şarkıyı söyleyenler: Elleri omuz hizasında serçe parmaklarını yanındakilere geçirirler ve hafifçe iki yana sallanarak söylerler.

KUŞLAR

Yalçın Tura

Çabukça

67. F D- C7 F
Cik cik cik cik cik cik cik cik de cik cik cik cik de ö tü yor kuş lar.

 F G7 F
Yep ye ni bir gü ne se lam du ru yor A le min ha li ni so ru yor kuş lar.
Gez di ği yer le ri bir bir sa yı yor Gör dü ğü şey le ri a nı yor kuş lar.

 F G7 F
Bil di ği dil le ri bir bir şa kı yor Sev di ği şey le ri ö vü yor kuş lar.
Yep ye ni bir gü ne se lam du ru yor A le min ha li ne şa şı yor kuş lar.

 F Bb F F F sus4 F
Kuş lar şen kuş lar hep gü lü şen kuş lar.

 F G- G- F G-
Ses siz dal la rın mi nik süs le ri yu va nız ner de dir.
Mah zun kalp le re ü mid ve se vinç an cak siz den ge lir.

 F G- C7 F
Son suz gök le rin hür sa hip le ri gön lüm siz ler le dir.

HA BURADAN AŞAĞI

68.
Ha bu ra dan a şa ğı da ben i ne mem i ne mem
Ay do ğar çi ni çi ni de öp sem e lin i çi ni

 1. 2.
Kü çü cük sün Fa di mem de sö zü ne gü ve ne mem ve ne mem.
Dün ge ce ne re dey din de gön lü mün gü ver ci ni ver ci ni.

KİREMİTE SU DÜŞTÜ

1.Ki re mi te su düş tü de E mi ne ev de uç tu.
2.Ya gi din ba kin o na da Bel ki çöl le re düş ti.
3.E mi ne kuş mu yi di da As tı boy nu nu duş ti.

Za val lı an ne si nin de e tek le ri tu tuş ti E tek le ri tu tuş di.
Hep kız lar pay pay ol du da Pa ğa E mi ne duş di Pa ğa E mi ne duş di.
Bu kö tü sev da lık tan da yan di yü rek tu tuş di. Yan di yü rek tu tuş di.

KARADENİZ TÜRKÜSÜ

İş te de di ğum gi bi ça rık la rı ko su ya
Mi sa fi rum ge lur sa hiç dü şün me o nu ver
Sı ra sı ra di ze rek Kı zart o nu ta va da

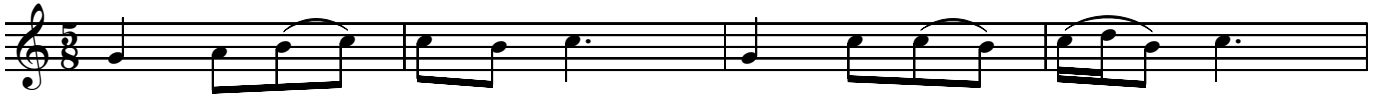
ya rın sa bah er ken den çı ka ca ğum ba lu ğa.
ev de bir şey yo ğu sa Var mi dur bak la va da.
Bak ki o nun lez ze ti Var mi dur bak la va da.

BİR DÜNYA BIRAKIN

Adnan Çakmakçıoğlu
Salih Aydoğan

Oy na ya oy na ya ge lin ço cuk lar El e le el e le ve rin ço cuk lar. Son

1.Bir dün ya bı ra kın biz ço cuk la ra
2.Bir bah çe bı ra kın bi ço cuk la ra

ıs lan mış ol ma sın göz yaş la rıy la.
Gök ler de yer a çın u çurt ma la ra.

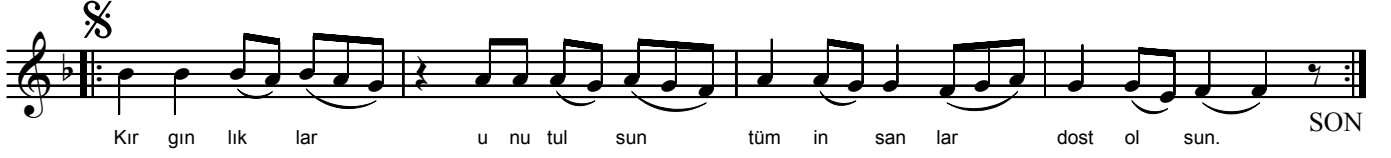
B.D.

3- Bir barış bırakın
Biz çocuklara
Ulaşsın şarkımız
Güneşe ve aya

4- Bir dünya bırakın
Biz çocuklara
Yazalım üstüne
Sevgili dünya

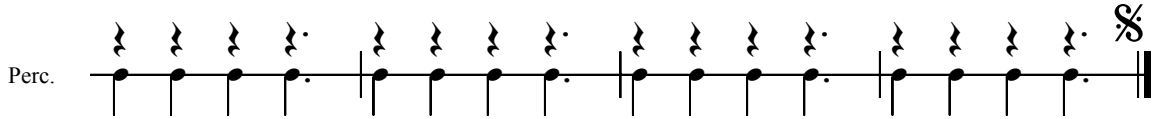
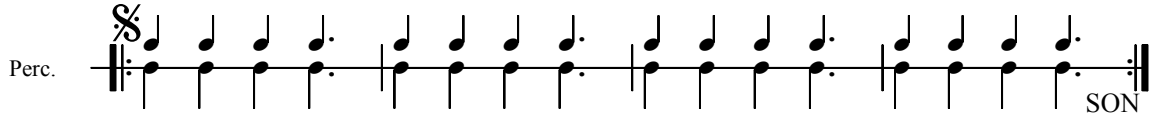
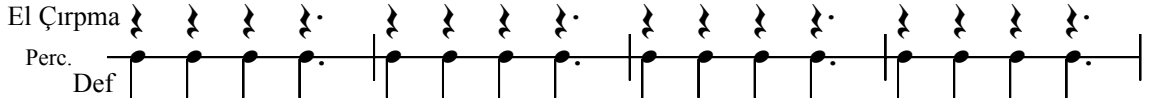
İŞTE GELDİ YENİ YIL

Mahir Dinçer

1.
İşte geldi yeni bir yıl
Hepimize kutlu olsun
Kırgınlıklar unutulsun
Tüm insanlar dost olsun

2.
Evimize neş'e dolsun
Her günümüz böyle olsun
Kırgınlıklar unutulsun
tüm insanlar dost olsun.

MANASTIRIN ORTASINDA

Manastırın ortasında,
Var bir çeşme canım çeşme
Dimetoka kızları hepsi de seçme
Biz çalar oynarız.

YÜKSEK DAĞLAR

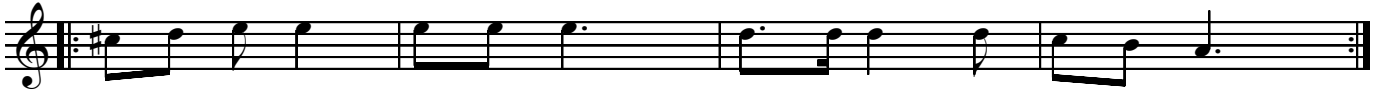
Dağ lar dağ lar yük sek dağ lar sırt la rı
Kar tal or lar da cey lan or lar da en gü zel

yem ye şil gör kem li dağ lar.
bağ la rım or man lar or da.

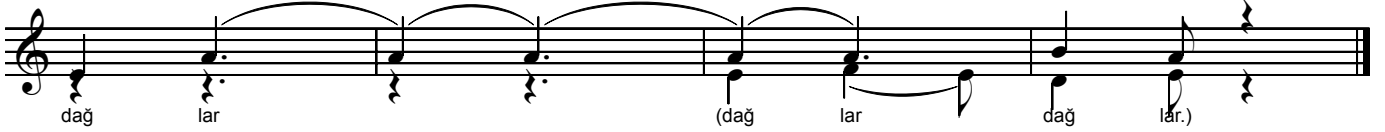
Rüz gâ rı se rin e ser do ru ğun da kar lar.
Buz gi bi su la rı var ha va te miz or da.

Ba har o lur sa lı nır güz ge lin ce a lı nır

kış o lur ge lin o lur ba şı du man lı dağ lar

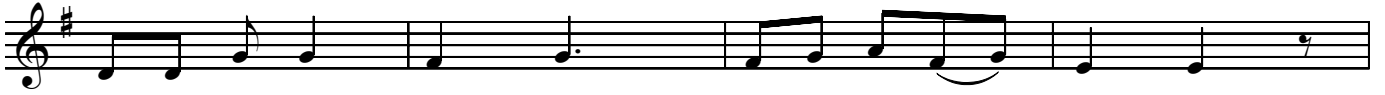
dağ lar (dağ lar dağ lar.)

YURDUMDA

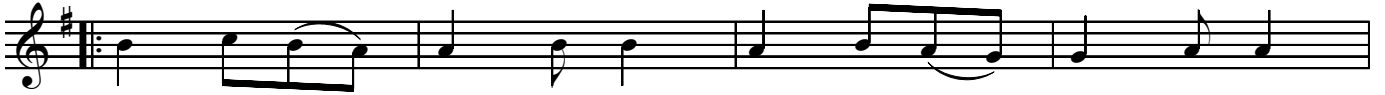
Mahir Dinçer

To hum lar fi da na fi dan lar a ğa ca
Bir tek dal kır ma dan or man sız kal ma dan

a ğaç lar or ma na dön me li yur dum da.
her in san bir fi dan dik me li yur dum da

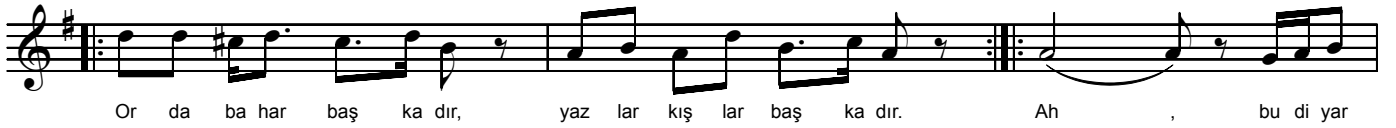
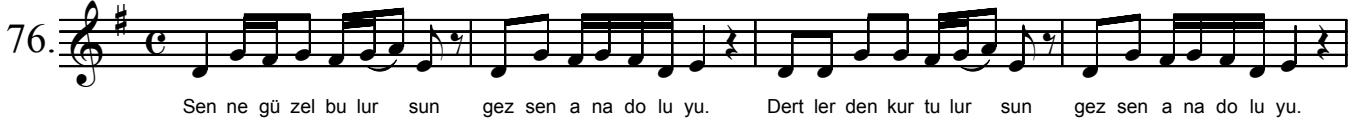
Yu va dır kuş la ra ör tü dür top ra ğa

can ve rir do ğa ya or man lar yur dum da.

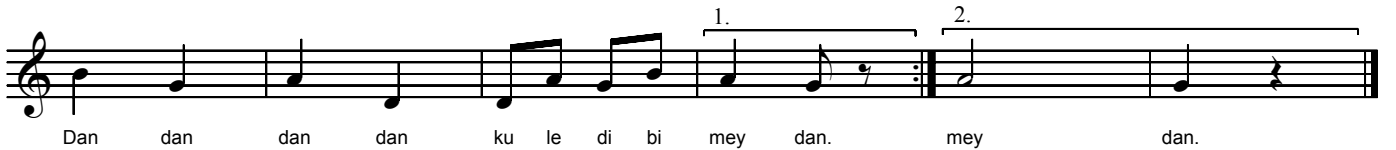
GEZSEN ANADOLUYU

Faruk Gürtunca
Erdoğan Okyay

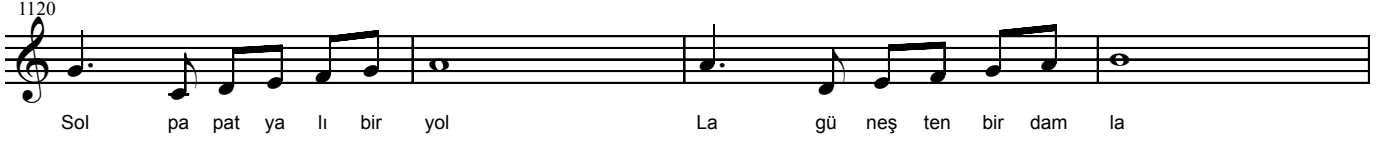

SAATLER

Erdoğan Okyay

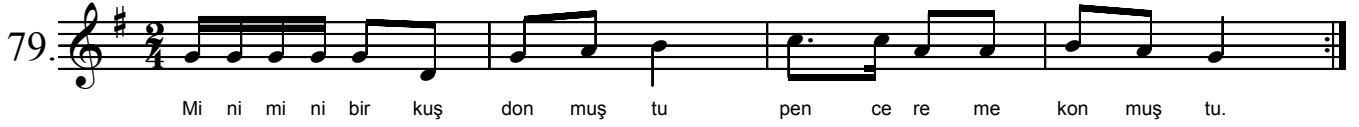

NEŞELİ GÜNLER

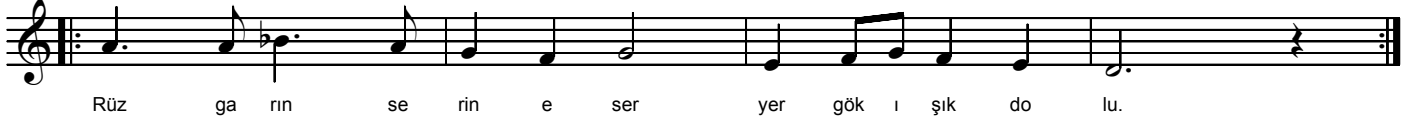
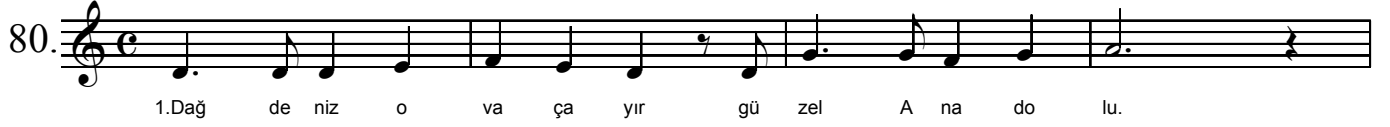
MİNİK KUŞ

Saip Egüz

GÜZEL ANADOLU

Hasan Toraganlı

2- Sel gibi akan sular
Kekik kokan dağlar
Nar, zeytin veren kırlar
Bal damlayan bağlar

Gün batar erken
Köye döner kuzu, koyun
Sessiz bir yaşam sürer
Her ev düşer yorgun

BALIN TADI

Hamdi Tuncer
Salih Aydoğan

ELLERİM PARMAKLARIM

Saip Egüz

82.

sağ e lim de beş par mak so le lim de beş par mak
Hep si e der on par mak sen de is ter sen say mak

say bak say bak say bak.

MUTLULUK ŞARKISI

2 Sesli Kanon

Muammer Sun

83.

1. 2.
Bir fi dan di ker ken hay li lil li la Bir çi çek a çar ken hay li lil li la.

Mut lu luk ta şar göz le ri niz den Neş' e le ni riz hey! şar kı söy ler riz (1kez)
Hay li li li la Hay li li li la Hay li lil lil li hey! hay li lil lil la (2kez)

Bir işe başlarken - Bir işi bitirirken
Mutluluk.....

Bir müzik dinlerken - Bie oyun oynarken
Mutluluk:.....

GENÇLİK

2 Sesli Kanon

Alman Ezgisi

84.

1. 2.
Hoş bir şey var mı bu dün ya mız da Neş e li şar kı lar

tın la yan çal gı lar neş ey le oy na yan genç ler ka dar.

GEL GİDELİM BİZİM KÖYE

4 Sesli Kanon

H.B.Yönetken
Fransız Ezgisi

85.

1. 2.
Gel gi de lim bi zim kö ye oy na ya lım gü le gü le

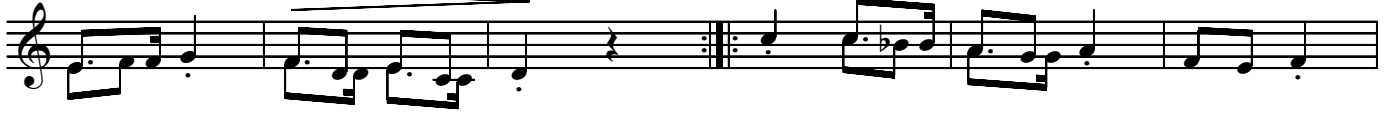
3. 4.
or da ve re lim hep el e le hay di gi de lim bi zim kö ye.

Marş

EY ATA, MİNNET SANA

1. Gel dost ol de dik, hak kın yok de dik. Dur ma
2. Öz gür bir u ulus, çağ daş bir dü zen Güç lü

çık de dik çık yur du muz dan. Tam öy le bir an da sen doğ dun
bir ül ke, mut lu Tür ki ye. Hep çar par kal bi miz has ret le

A ta türk, Sen düş ma nı yur dum dan kov dun A ta türk.
min net le, Bu cen net yurt ya şar sa bil ki sa yen de.

KIŞA VEDA

Alman Ezgisi

Ey kiş sa na ar tık ve da Sen git gü le gü le
Ar tık ne na kar ne ka yak var Ne kar to pu o yu nu

gö rü şe lim yi ne. Ey kiş sa na ar tık ve da.
ne de kar dan hel va " " " " " " " "

GEL BİZE KATIL BİZE

Muammer Sun

Gel bi ze ka til bi ze hem o yu na hem sö ze
El e le tu tu şa lım hal ka ya ka tı şal lım
Üç a dim la sa ğa koş bir a dim la so la koş

yür kü söy le yip oy oy oy na ya lım loy loy.
hay di gü lüm sen de gel " " " " " "
bak ne gü zel ne de hoş " " " " " "

Allegro

ÖĞRETMENİM

Rakım Çalapala
Erdoğan Okyay

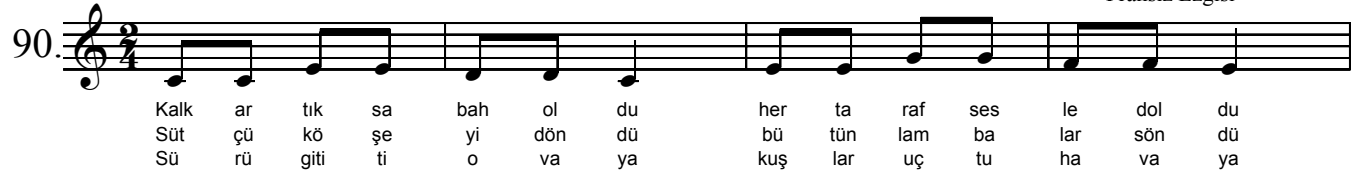
Moderato

mp

SABAH

A.Muhtar Ataman
Fransız Ezgisi

BAHÇELERDE KUM DARI

Muğla

FINDIĞIM

Ordu

92. Am man a man a man fin dı ğım çı tır çı tır çı tır kır dı ğım. son

Bir fin dı ğım i çi ni bir fin dı ğın i çi ni

yar sen den ay rı ye mem. yar sın den ay rı ye mem.

Bu ğün gör düm ben ya ri bu ğün gör düm ben ya ri

ö lür sem de gam ye mem ö lür sem de gam ye mem.

MUTLU BİR YILIN ÖZLEMİ

Süheyla Sıncıl

93. *mf* U mut do lu ba rış do lu bir ye ni yı lı
Sev gi gi bi çi çek gi bi bir gü zel yı lı

göz lü yo ruz. U mut do lu ba rış do
is ti yo ruz. Sev gi gi bi çi çek gi

lu bir ye ni yı lı göz lü yo ruz.
bi bir ye ni yı lı is ti yo ruz.

f A na gi bi yu va gi bi

mf *rit.* *a tempo* Bir sı cak yı lı bek li yo ruz. Bir sı cak yı lı bek li yo ruz.
Bir sı cak yı lı is ti yo ruz. Bir sı cak yı lı is ti yo ruz.

23 NİSAN

İstemihan Taviloğlu

94.
 solo koro solo koro

El e le ve re lim lal lal lal lal la Gü ne şe e re lim lal lal lal lal la
El e le ve rin ce " " " " " Gü ne şe e rin ce " " " " "

1. 2.
 solo

Şar kı lar söy le ye lim hay di ço cuk lar. le ye lim hay di ço cuk lar.
Şar kı lar söy le yin ce iş te ço cuk lar le yin ce iş te ço cuk lar.

koro

Yıl dız lar u yan sın gü lü şü müz den Çi çek ler bo yan sın lar se vin ci miz den
Yıl dız lar u yan dı gü lü şü müz den Çi çek ler bo yan dı lar se vin ci miz den

Ren ga renk bay ram ol sun Yir mi üç ni san.

SONBAHAR

Alman Ezgisi

95.
 Ku ru muş dal lar sa rı yap rak lar A ğaç la ra ve da e der

On la rı a lır hır çın bir rüz gar U zak la ra sü rük ler.

Ku ru muş dal lar sa rı yap rak lar Şu de re si zin i çin mi ağ lar
Ne a cık lı bir na si bi niz var

Ey za val lı yap rak lar.

Eylül'de hırçın rüzgarlar eser
Sürünür yapraklar yer yer
Bir derin yasa бүрүнür orman
Hıçkırır zaman zaman

Bir ıssızlık sarar ovaları
Bozulur bütün kuş yuvaları
Bir mezar olur size topraklar
Ey zavallı yapraklar.

LET US SING TOGETHER

1. F C7 F

96. Let us sing to- geth - er, Let us sing to- geth - er One and all a joy ous song.

2. F C7 F

Let us sing to - geth - er, One and all a joy ous song.

3. F C7 F

Let us sing a - gain and a - gain, let us sing a - gain and a - gain,

4. F C7 F

Let us sing a - gain and a - gain, One and all a joy - ous song.

MY DARLING

97. Lost my part - ner what'll I do? Lost my part - ner what'll I do?

Lost my part - ner what'll I do? Skip to my lov, my dar - ling.

Chorus (to be sung after each verse):

1. Lou, Lou, skip to my Lou...

Skip to my Lou, my darling.

2. I'll get another, a better one too;

3. Can't get a redbird, a bluebird'll do;

4. Cat's in the buttermilk, skip to my Lou;

5. Flies in the sugar bowl, shoo, fly, shoo.

MARRY HAD A LITTLE LAMB

F C7 F

98. Mar - ry had a lit - tle lamb, lit - tle lamb, lit - tle lamb.

F C7 F

Mar - ry had a lit - tle lamb. Its flecce was white as snow (and)

IF YOU'RE HAPPY

If you're happy and you know it, stamp your feet (stamp, stamp)
If you're happy and you know it, stamp your feet (stamp, stamp)
If you're happy and you know it, then you really ought to show it.
If you're happy and you know it, stamp your feet (stamp, stamp)

If you're happy and you know it, snap your fingers (snap, snap)
If you're happy and you know it, snap your fingers (snap, snap)
If you're happy and you know it, then you really ought to show it
If you're happy and you know it, snap your fingers (snap, snap)

If you're happy and you know it, slap your sides (slap, slap)
If you're happy and you know it, slap your sides (slap, slap)
If you're happy and you know it, then you really ought to show it
If you're happy and you know it, slap your sides (slap, slap)

If you're happy and you know it, shout Hurray! (shout, shout)
If you're happy and you know it, shout Hurray! (shout, shout)
If you're happy and you know it, then you really ought to show it
If you're happy and you know it, shout Hurray! (shout, shout)

If you're happy and you know it, do all five
If you're happy and you know it, do all five
If you're happy and you know it, then you really ought to show it
If you're happy and you know it, do all five

HEY LALELER

Ekini biçer oldum (hey lale....)
Yar derdine dişeli (hey lale.....)

Desteyi biçer oldu (hey lale.....)
Dağlara göçer oldum. (hey lale.....)

BAYRAĞIM

Z.Aydıntan

101

Bay ra ğım bay ra ğım o al ren ğin sol ma sın. Se ma sı nı yur du mun baş ka
bir renk al ma sın. Bay ra ğım par la sın ay yıl dı zın her za man.
Sen gü ler sen neş' e le nir hür ya şar bu va tan.

ADIMIZ ANDIMIZ

B.Kemal Çağlar
A.Muhtar Ataman

102

A dı mız an dı mız dır yo lu na can ko ya rız a dı rız türk
ol ma yı en bü yük şe ref en bü yük şe ref ve şan sa ya rız. Tür
küz tür küz de dik çe kal bi miz al mak ta hız türk
ol ma yı en bü yük şe ref en bü yük şe ref ve şan sa ya rız. Türk rız.

DO, RE, Mİ

Yalçın Tura

103
Do re mi do re do re mi

Bu bir şar kı bu bir di lek Ses ler den söz ler den bir de met.

Bir öz lem bir ni yet. sev gi ye ba rı şa bir da vet.

ça ğı rı yor kardeş li ğe gü ze le doğ ru ya i yi ye.

Ka tı la lım di ler sek bu ez gi ye di ler sek bu eş li ğe.

Do re mi Do re do re mi

re mi fa re mi re mi fa Yük sel

sin gök le re bu dost luk şar kı sı

U laş sin kalp le re ba rı şın çağ rı sı.

DO, RE, Mİ devamı

Düş man lık son bul sa in san lar kar deş tir.
Sa vaş lar ol maz sa dün ya cen net tir.
Do Re Mi Do Re Do Re Mi Mi
Do Do Do

SORULAR

Yalçın Tura

104 Bu lut bu lut gü zel bu lut ne re ye gi der sin.
Yel ne re ye üf ler se o ra ya gi de rim.
Tar la la ra kır la ra yağ mur ta şı rım.

2.
Serin serin esen yel, nereden gelirsin
Karşı dağın başından kopar gelirim
Bir bulutun ardından koşar giderim

3.
Usul usul yağın yağmur, nereye gidersin?
Yerin altı beni bekler oraya giderim
Türlü türlü bitkiye ben can veririm

4.
Gece gece güzel gece, niçin gelirsin?
Gün boyunca çalışanlar hep beni bekler
Yorgun düşen insanlar dinlenecekler.

POFUDUK TAVŞAN

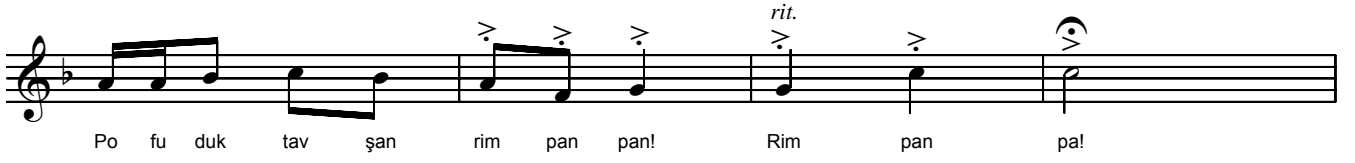
Cenan Akın

105 *mf*

Po fu duk tav şan po fu duk tav şan rim pa pa rim pa pa rim pan pan

rit.

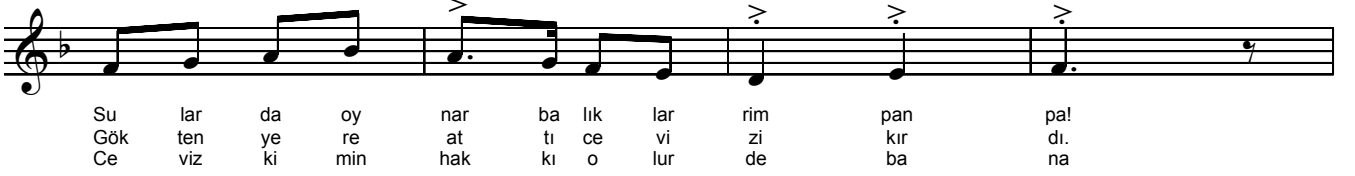

Po fu duk tav şan rim pan pan! Rim pan pa!

mp

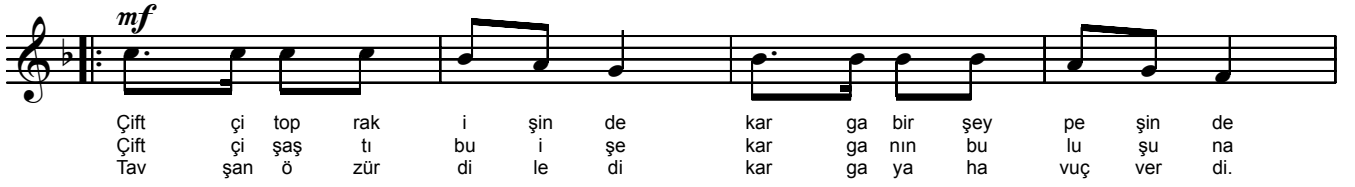

1. De re a kar kar ga ba kar rim pan pa!
2. Bul dum de di kar kar ga gül dü gak gak
3. Kaş la rı nı çat tı çift çi tav şa na

Su lar da oy nar ba lık lar rim pan pa!
Gök ten ye re at tı ce vi zi kır di.
Ce viz ki min hak kı o lur de ba na

mf

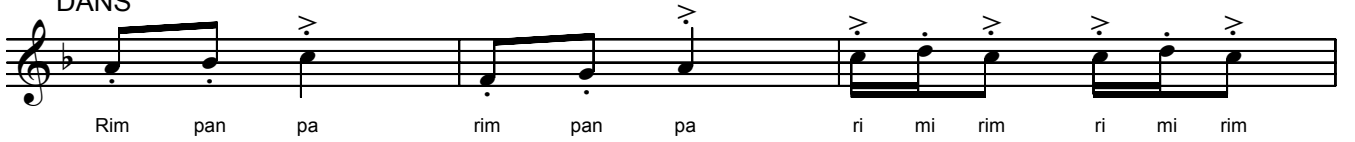
Çift çi top rak i şin de kar ga bir şey pe şin de
Çift çi şaş tı bu i şe kar ga nın bu lu şu na
Tav şan ö zür di le di kar ga ya ha vuç ver di.

Po fu duk yo kuş i ni şin de rim pan pa!
Po fu duk kap tı, git ti ce viz ne ça re.
Mem nun ol du kar ga ha vu cu ye di.

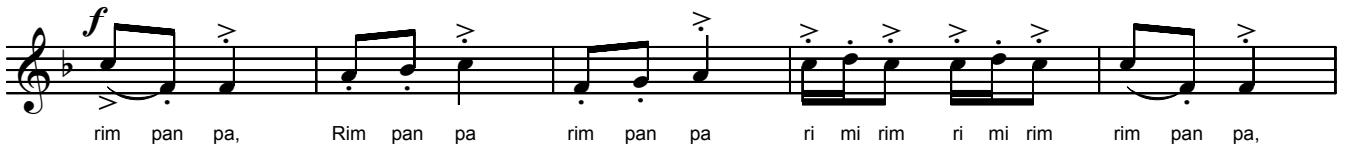
(Karga gıklar,
Tavşan hoplar,
Başlarlar dans
etmeye!)

DANS

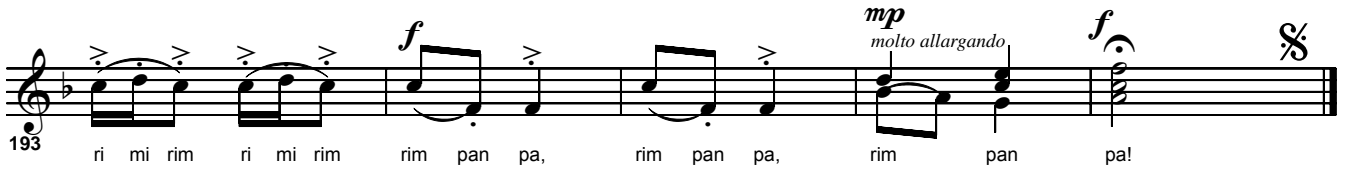
Rim pan pa rim pan pa ri mi rim ri mi rim

f

rim pan pa, Rim pan pa rim pan pa ri mi rim ri mi rim rim pan pa,

mp
molto allargando

193 ri mi rim ri mi rim rim pan pa, rim pan pa, rim pan pa!

JINGLE BELLS

James Preipoint

106

1. Dash ing thro' the snow in a one horse o pen sleigh
 2. Day or two a go I though I'd take a ride,
 3. Now the ground is white, Go it while you're young!

O'er the fields we go, laugh ing all the way.
 Soon Miss Fan ny to, Bright night, was and seat ed this at my side.
 Take the girls to night, and sing this sleigh ing song. The Just

Bells on bob tail and lank bay Mis Mak ing spir its bright, What
 horse was a lean and tailed Two for tune ty seemed his lot. He
 get a bob tailed bay Two for ty for his his speed. Then

fun it is to ride and sing A sleigh ing song to night.
 got in to a drift ed bank, And we, we got up
 hitch him to an o pen sleigh And crack! You'll take the lead.

Chorus

Jin gle bells! jin gle bells! jin gle all the way!

Oh, what fun it is to ride in a one horse o pen sleigh Oh!

Jin gle bells! jin gle bells! jin gle all the way

Oh what fun it is to ride i a one horse o pen sleigh.

SHE'LL BE COMING ROUND THE MOUNTAIN

107

She'll be com - in' round the moun - tain when she comes.

She'll be com - in' round the moun - tain when she comes.

She'll be com - in' round the moun - tain She'll be com - in' round the

moun - tain She'll be com - in' round the moun - tain when she comes

2. She'll be drivin' six white horses when she comes.
Whoa back!
3. Oh! we'll all go out to greet her when she comes
Hi, there (wave)
4. Then, we'll kill the old red rooster when she comes
Hack , hack! (make chopping motion)
5. And we'll all have chicken and dumplings when she comes
Yum, yum! (rub stomach)
6. Oh, she'll wear her red pajamas when she comes
Scratch, scratch! (scratch sides)

DAĞLAR

A.U.Elöve
Alman Ezgisi

108

Sirt la rın se nin sağ lam dır Mis ko kan or man çam dır.
Kir la rın ye şı se rin dir her za man key fin tam dır.

Bin da var bin pı nar Buz gi bi çay lar ne gü zel çağ lar Bu ha

va ner de var Ey ca nım dağ ey dağ lar.

SARAY YOLU

109

Sa ray yo lu in ce dir sa ray yo lu in ce dir.

Ne ka ran lik ge ce dir loy, ne ka ran lik ge ce dir.

THE SOUND OF MUSIC

Richard Rodgers

110

C G7

Doe a deer, a fe - male deer, Ray a drop of gold - en sun.

C G7

Me a name I call my - self, Far a long, long way to run.

C C7 F D7 G E7

Sew a nee - dle pul - ling thread La a note to fol - low sew Tea a dring with jam and

Am Dm G7 1. C 2. C

bread, That will bring us back to Do Sol Mi Do Do.

OYUNA ÇAĞRI

Hazar Alapınar

111

1. Bi zim le bir lik ol sa na sen ol sa na ol sa na oy! Bi zim le hay di koş sa na sen koş sa na koş sa na oy!
2. Ko şup da gel sen gel se ne sen gel se ne gel se ne oy! O yun da kur duk baş lı yo ruz gel se ne gel se ne oy!

Ge li ge li gel de ge li ver ge li ge li gel de ge li ver oy! Ge li ge li gel de ge li ver ge li ge li gel de ge li ver oy!

ANNEMİZE TÜRKÜ

YÜRÜYELİM DOSTLAR

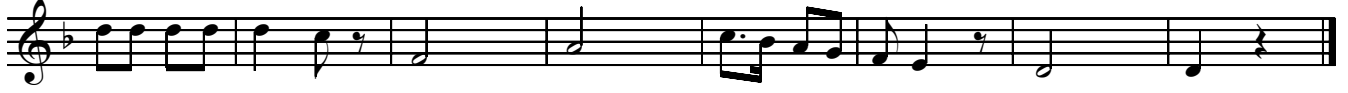
Muammer Sun
Macar Türküsü

1.Dağ taş or man hep a yak lan miş
2.4.Baş lar dim dik yo lu muz a çık
3.Coş kun ır mak se li gi bi yiz.

İ çi mi zi sar miş ba har ha va sı
Gö zü müz i ler de muş ül kü müz bü yük.
Gü ne şi miz doğ muş yü re kü ği mi ze.

Yü rü yü şe çık miş dağ lar Biz de yü rü ye lim dost lar.
Ka ni miz a teş le kay nar " " " " " " " "
Di li miz de şar kı mız var. " " " " " " " "

THE HOKEY POKEY

You put your left foot in your left foot out in out in out
right foot right foot
right hand right hand
left hand left hand
head down head up
whole self whole self

shake it all a-bout you do the Ho key Po key and you turn your self a-round

that's what it's all a - bout yeah! Oh Ho key Po key co key Oh Ho key Po key

co key Oh Ho key Po key co key knees and toes and wow wow wow

GET ON BOARD, LITTLE CHILDREN

115

The Gos - pel train's a - com - in' I hear it just at hand I hear the car wheels
 rumb - lin' An' rol - lin' thru the land. Get on board lit - tle child - ren, Get on board lit - tle
 child - ren, Get on board, lit - tle child - ren, There's room for man - ya - more.

2.
 I hear that train a-comin',
 She's comin' 'round the curve,
 She's loosened all her steam and brakes
 And strainin' ev'ry nerve
 (Chorus)

3.
 The fare is cheap and all can go,
 The rich and poor are there,
 No second class aboard this train
 No difference in the fare.
 (Chorus)

NİKSAR'IN FİDANLARI

116

Ka le nin be den le ri yar yar yar yan dım
 Koy ve rin gi den le ri ni na nay ni na na yı ni na nay nay.
 Nik sa rın fi dan la rı
 Koy ve rin gi den le ri ni na nay ni na na yı ni na nay nay.
 Nik sa rın fi dan la rı
 Hop pa ni na ni na na yı ni na nay nay ni na nay ni na ni na ni na nay nay.

Kurudum kibrit oldum
 Üfürsen yanıyorum

Kaleden iniyorum
 Çağırсан dönüyorum

HAYVANLARI SEVELİM

Serkan Boz
Nevit Kodallı

Dün kü çük bir kuş a ğa ca kon du ne gü zel ne gü zel ö tü yor du.
Dün mi nik bir ke di ka pı ya gel di ne a cı ne a cı miyav lı yor du.
Dün kü çük bir kö pek ya nı ma gel di ne gü zel ne gü zel hav lı yor du.

Git tim ev den yem ge tir dim, ye mi ni ye yin ce uç tu git ti.
" " " " süt ge tir dim sü tü nü i çin ce kaç tı git ti.
" " bir ke mik ge tir dim ke mi ği ye yin ce kaç tı git ti.

Kü çük kuş kü çük kuş yi ne gel yi ne gel gel mi nik kuş yi ne gel
Mi nik ke di mi ni ke di " " " " " " gel mi nik ke di yi ne gel
Kü çük kö pek kü çük kö pek " " " " " " gel kü çük kö pek yi ne gel

Kü çük kuş kü çük kuş yi ne gel yi ne gel gel kü çük kuş yi ne gel.
Mi nik ke di mi nik ke di yi ne gel yi ne gel gel mi nik ke di yi ne gel.
Kü çük kö pek kü çük kö pek " " " " " " gel kü çük kö pek yi ne gel.

Hay van la rı çok se ve lim, on la rı in cit me ye lim. On lar bi zim dost la rı mız,

sa kın in cit me ye lim. On lar bi zim dost la rı mız, sa kın in cit me ye lim.

CİS DİYELİM

Nedim Yıldız

118 8
Ver dim e li mi sev giy le Hay di u zat sen de

 4
Aç tim ko lu mu dost luk la hay di sa rıl sen de.

Az gi de lim uz gi de lim de re le ri te pe le ri a şı ve re lim.

 4
Kaf da ğı nın te pe sin den sa va şan la ra cis di ye lim.

Ver dim e li mi sev giy le hay di u zat sen de Aç tim ko lu mu dost luk la Hay di sa

 4
rıl sen de. Az gi de lim uz gi de lim da ğ la rı o va la rı ge zi ve re lim.

 4
Ye şil ye şil or man la rı ya kan la ra cis di ye lim.

Ver dim e li mi sev giy le hay di u zat sen de. Aç tim ko lu mu dost luk la hay di sa

 4
rıl sen de. Az gi de lim uz gi de lim sa ğı mı za so lu mu za ba kı ve re lim.

Pı rıl pı rıl dün ya mı zı kir le ten le re cis di ye lim.

Cıs di ye lim cıs di ye lim cıs di ye lim cıs di ye lim cıs di ye lim.

ANADOLU

Sefai Acay

119

Ya zı na kış na ba ha rı na do yum ol maz A na do lu Se nin gi bi yurt bu lu na maz gu ru ru muz a na do lu. SON

Ağırca

Yem ye şil dağ la rın da buz gi bi su lar Gül ko kan bağ la rın da bin bir çi çek var

A na do lu mun her bu ca ğı na biz den se lam var. B.D.

OH.SUSANNA

Stephen Foster

120

I came from Al - a - bam - a with my ban - jo on my knee. I'm
It rained all night the day I left, the weath - er it was dry, The

goin' to Lou - si - an - a there my true love for to see I see.
sun so hot I froze to death, Su - san - na don't you cry It cry.

G CHORUS

Oh Su - san - na, Oh, don't you cry for me, For I come from Al - a -

bam - a with my ban - jo on my knee.

2.
I had a dream the other night
When everything was still,
I thought I saw Susanna dear,
A-comin' down the hill.
A buckwheat cake was in her mouth,
A tear was in her eye
Says I, I'm coming from South,
Susanna don't you cry
(Chorus)

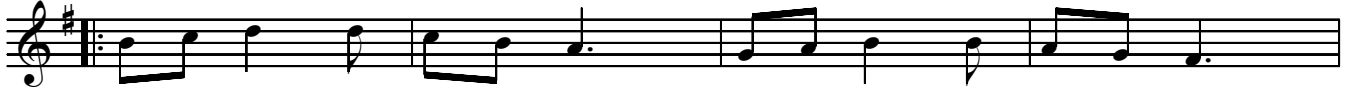
İSTİYORUM

Nedim Yıldız

Ye ni doğ dum dün ya ya

Ya şa mak is ti yo rum.

Bü yü mek is ti yo rum

nin ni ler le u yu mak

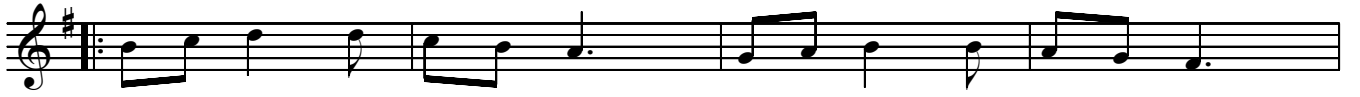
se vil mek ve sa yıl mak

mut lu luk is ti yo rum.

O ku mak is ti yo rum

Gü zel söz lü şar kı lar.

Ma sal lar is ti yo rum

bol re sim li ki tap lar

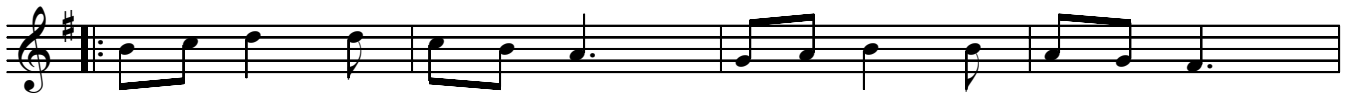
Bo ya lar ka lem ler

çi çek ler is ti yo rum.

O yun cak is ti yo rum

dün ya mı kur mak i çin.

Ba lık lı de niz le ri

ço cuk lu bah çe le ri

gü neş li ve ay dın lık

bir sev gi is ti yo rum.

JOSHUA FOUGHT THE BATTLE OF JERICHO

122

CHORUS

D- A7 D-

Josh - ua fought the bat - tle of Jer - i - cho, Jer - i - cho, Jer - i - cho

A7 D- VERSE

Josh - ua fought the bat - tle of Jer - i - cho, And the walls came a - tum - bl - in' down. FINE You may

D- A7 D- A7 D- D- A7

talk a - bout your king of Gid - e - on, You may talk a - bout your man of Saul, There's

D- A7 D- A7 D- A7 D-

none like good old Josh - ua, At the bat - tle of Jer - i - cho. D.C.

2.
Right up to the walls of Jericho
They marched with spear in hand
"Go blow them ram horns" Joshua cried,
"Cause the battle am in my hand."
(Chorus)

3.
Then the lamb, ram, sheep horns began to blow
And the trumpets began to sound
Joshua told the children to shout that mornin'
And the walls came tumblin' down.
(Chorus)

OH, WHEN THE SAINTS

123

Oh, when the saints go mach-ing in, Oh, when the saints go march - ing in,

Oh how I want to be in that num - ber when the saints go march - ing in.

Suggestion: This is fun song for making up your own verses

Examples:

2. Oh, when we gather 'round that fire
Oh, when we gather 'round that fire
Oh, how I want to be in that number
3. Oh, when we all clap hands and sing.....
4. Oh, when we all make up a verse.....

TÜRKİYEMİZ

M.Necatî Öngay
Faik Canselen

124

Ko kar bur cu bur cu gül ler ö ter dal lar da bül bül ler.
Bin bir çi çek ko kar dağ da çe şit çe şit mey ve bağ da.

A çar me nek şe sün bül ler Ne gü zel dir Tür ki ye miz miz.
Re a bu gün ye ni bir gün

Tral la la tral la la tral la la la la la la la la la la la la la la tra la la

KALINKA

Rus Halk Şarkısı

125

Ka lin ka ka lin ka ka lin ka ma ya fsa du ya go da ma

lin ka ma lin ka ma ya. Ka ya Ah

Pad sos no yu pad ze le no yu

Spat pa la ji te vıy min ya Ah

Ay lyu di lyu di Ay lyu di lyu di Spat pa la

ji te vıy min ya Ka lin ka ma ya.

ATA'MIZ

(Mustafa Kemal Özgürlük Demek)

Faik Canselen

126

İ zin de yiz yü ce A tam se nin le gül dü bu gü zel va tan. İ ke le
yan gü neş gi bi a lev a lev yak tın gö nül le ri. Sa na se

1. 2.

3

rin ya şa ya cak şe ref sö zü dür sen bi ze i nan İ zin de nan.
lam sev gi sa na bü tün ci han say dı bu mil le ti. Pa rıl da ti.

3

Mus ta fa Ke mal öz gü r lük de mek en gü zel şar kı dır du dak lar da Yi ne ba şı mız da

1. 3. 2. 4. §

nö bet te yi ne kim de miş biz den u zak lar da. da Pa rıl da da.

HANIM KIZ

127

1. Ha nım kız ne re gi der sin ca nım kız ne re gi der sin
2. Su ya gi de rim ay oğ lan su ya gi de rim bey oğ lan
3. Su yu ney ler sin ha nım kız su yu ney ler sin ca nım kız

3 kez

4. Ko yu nu ma ve ri rim ay oğ lan Ko yu nu ma ve ri rim bey oğ lan.
6. Yü nü nü de kır la rım " " " Yü nü nü de kır la rım " " "
8. Çe yi zi mi do ku rum " " " Çe yi zi mi do ku rum " " "
10. Dü ğü nü me sak la rım " " " Dü ğü nü me sak la rım " " "

5. Ko yu nu nu ney ler sin ha nım kız ko yu nu nu ney ler sin ca nım kız.
7. Yü nü nü de " " " " " yü nü nü de " " " " "
9. Çe yi zi de " " " " " çe yi zi de " " " " "
11. Dü ğü nü mü ze sak la " " " dü ğü nü mü ze sak la " " "

8 kez

POLLY WOLLY DOODLE

128

Oh, I went down South for to see my Sal. Sing Pol-ly Wol-ly Dood-le all the day. My

Sal she is a spun-ky gal, Sing Pol-ly Wol-ly Dood-le all the day. Fare thee

well Fare thee well Fare thee well my lai-ry lay. For I'm

go-ing to Lou-sia-na, For to see my Su-ay An-na, Sing Pol-ly Wol-ly Dood-le all the day.

C simile G

G7 C

G

G7 C

2. Oh, my Sal she is a maiden fair,
With curly eyes and laughing hair.
3. Oh, a grasshopper sittin' on a railroad track,
A-pickin' his teeth with a carpet tack
4. Oh, I went to bed, but It wasn't no use,
My feet stuck out for a chicken roost
5. Behind the bam, down on my knees,
I thought I heard a chicken sneeze
6. He sneezed so hard with the whoopin'-cough,
He sneezed his head and tall right off.

ROCK MY SOUL

129

Rock my sound in the bo som of A - bra-ham, Rock my soul in the bo som of A - bra-ham,

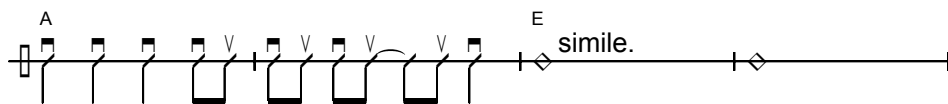
Rock my soul in the bo som of A - bra-ham, Oh, rock - a my soul.

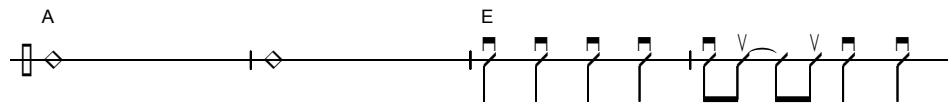

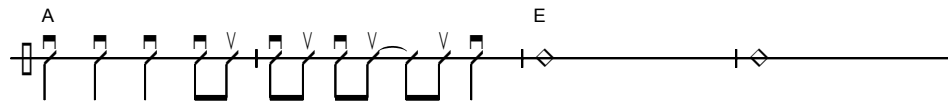
So high you can't get o ver it. So low you can't get un der it

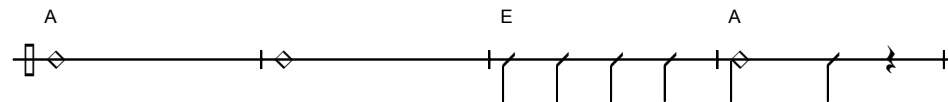

So wide, you can't get round of it, can't get through the door.

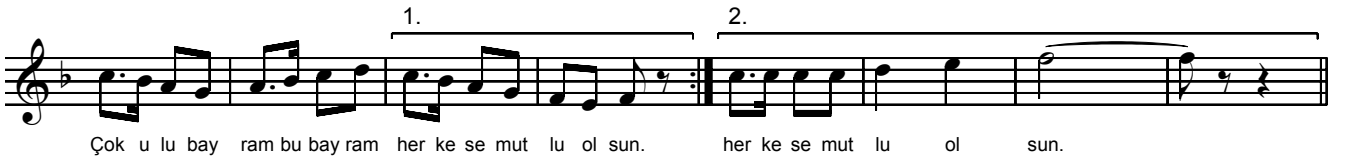
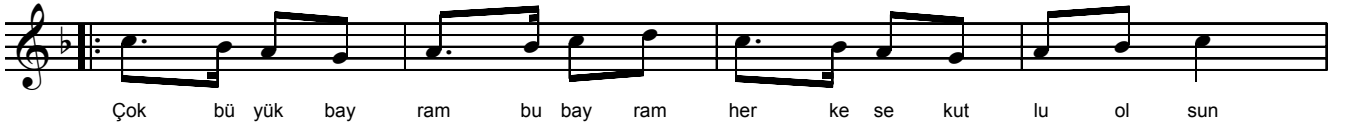

When I went down in the walley to prey (x2)
 Oh, rock-a my soul
 My soul got happy and I stayed all day (2)
 Oh, rock-a my soul
 When I was a mourner just like you (x2)
 Oh, rock-a my soul
 I mourned and mourned till I come through (x2)
 Oh, rock-a my soul

23 NİSAN

Halil Bedii Yönetken

SANTA LUCIA

İtalyan Ezgisi

131

Yı ka nır de niz de ı şık la rı a yın. Do la şır
sa hil de ne fe si rüz ga rın. Neş' e li şar kı lar
yük se lir se ma ya San ta lu ci a San ta lu
ci a Ne şe li şar kı lar yük se lir se ma ya
San ta lu ci a San ta lu ci a.

İLKBAHARDA AÇAN ÇİÇEKLER

Hikmet Türk

132

1. İlk ba har da a çar çi çek ler, kır lar yem ye şil do ğa ne gü zel
2. Ço cuk lar çi çek ler öz deş tir, sev gi ba rış la can la nır ö zü.
Tat lı bir ba har coş ku suy la, e sen rüz ga rın ez gi siy le,
Öz gü r ce kor ku suz ya şa mak, sev mek se vil mek, gül mek eğ len mek,
to mur cuk la rın sez gi siy le, ilk ba har da a çar çi çek ler.
gü lün ce gün le rin öz le mi, ço cuk lar çi çek le öz deş tir.

9. SENFONİ'DEN (Kardeş Olun Ey İnsanlar)

L.V.Beethoven

1. Broh - her sing your coun - try's an - them, shout ypur land's un - dy - ing fame;
2. Hail the sun of peace, new ris - ing, hold the war clouds clos - er furled;
3. Build the road of peace be - fore us, built it wide and deep and long;

Light the won - drous tale of na - tions. With your peo - ple's gold - en neme;
Blend our ban - ners, O my broht - er In the rain - bow of the world!
Speed the slow and check the ea - ger, Help the weak and curb the strong;

Tell your fa - thers' no - ble sto - ry, Raise on hing your coun - try's sign;
Red as blood and blue as heav - en Wise and oge and proud as youth
None shall push a - side an - oht - er None shall let an - oth - er fall;

Join then in the fi - nal glo - ry: Broth - er lift your flang with mine.
Melt our col - ors won - der - wov - en, In the great white light of Truth!
March be - side me, O my broth - er All for one, and one for all!

Kardeş olun ey insanlar
Bunu ister tanrımız
Bu dünyada herşey geçer
Yalnız sana dost kalır

İnsanlığa doğruluğa
Göğsünü aç korkma sakın
Hür doğmuş insanoğlu
Hür yaşamak hakkıdır.

İNDİM BAKTIM.

Antalya
Derleyen: Mehmet Akbulut

İn dim bak tım de mir ka pı sūr gü lü sūr gü lü

yan dim a man yan a man a man si yah ta saç lar sır ma i le

ör gü lü ah si yah saç lar sır ma i le ör gü lü.

ANADOLU

Hulusi Öktem

135

El gi bi do laş ma A na do lu da
Bir çö lü an dı rır bil ki dört ya nın

Ar ka daş yur du nu i çin den ta nı.
Bağ rı ni del mez se ya nık tür kü ler.

Din le bir tür kü yü pı nar yo lun da, din le bir yay la da ga rip ço ba nı.
Var lı ğı bu kor la tu tuş ma ya nın kir pi ği ya şar sa göz le ri gü ler.

ŞEN GEMİCİLER

A. Muhtar Ataman

136

Şen ge mi ci le riz, ne hoş ge ze riz

Ge ce gün düz dur maz gi der se fer e de riz

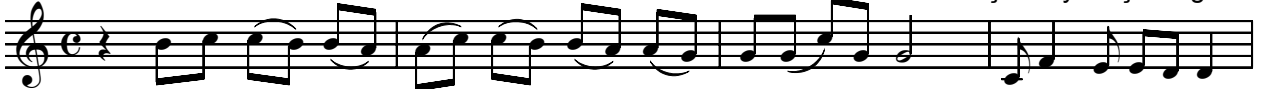
Çı kı rık ça ka rak çı kı rık ça ka rak ma ka ra çe ke riz.

He ya mo la he ya le sa se fer e de riz 1. 2. riz.

SAZIM'A

Aşık Veysel Şatıroğlu

137

1.Sa zım ben gi der sem sen kal dün ya da hey.
Giz li sır la rım a şı kar et me hey
Lal ol sun dil le rin söy le me ya lan

Ga rip bül bül gi bi a hū zar et me hey

za ret me hey za ret me hey za ret me hey hey.

2- Sen petek nisali, Veysel'de arı
İnleşir beraber yapardık balı,
Ben bir insan oğlu, sen bir dut dalı,
Ben babamı sen ustanı unutma.

ANKARA TÜRKÜSÜ

138

An ka ra nın ta şı na bak
An ka ra nın ta ş tır yo lu
An ka ra da şan lı or du

Göz le ri min ya şı na bak.
Her ta ra fı as ker do lu.
Her ta raf ta ça dır kur du.

Biz düş ma nı e sir al dık.
Ar tık ye tiş e Ke mal Pa şa
Türk or du su sal dı rın ca

Şu fe le ğin i şı ne bak pak şan lı yız.
Kan ağ lı yor a na do lu pek gam lı yız.
Boz gun düş man ka çı yor du. pek şan lı yız.

HALAY

Saip Egüz

139

1. Gel ya nı ma gir ko lu ma gel ya nı ma gir ko lu ma hey hey
2. Dön bir sa ğa bir de so la dön bir sa ğa bir de so la " "
3. Koy be li ne sağ e li ni koy be li ne sol e li ni " "

Ver e li ni al men di li çek ha la yı hey hey hey hey

KALENİN BAŞINDA

Sivas

140

1. Ka le nin ba şın da e ker ler da rı. E ker ler bi çer ler e der ler kâ rı.
2. Ka le nin ba şın da e ker ler kün cü " " " " " " se ver ler gen ci.

Yar ba na yol la mı ş ay van nan na rı. Oy Te mur a ğam yan Te mur a ğam.
Yar ba na gön der mi ş ay va tu run cu.

KEKLİK

Saip Egüz

141

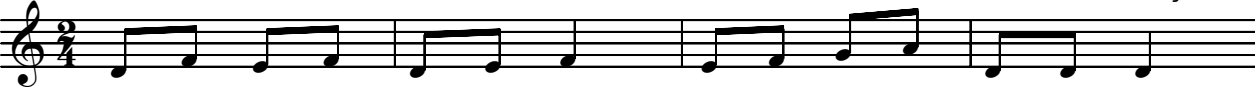

1. Kek li ğim kı na lı dır ka na dı ya ra lı dır ka na dı ya ra lı dır oy
2. Kek li ğim uç tu gel maz ne ya zık ya ra lı dır ne ya zık ya ra lı dır oy
3. Kek li ğim gel se bi le " " " " " " " " " "

BALIK - ÖRDEK - KURBAĞA

Mahir Dinçer

142

1. Zıp zıp zıp lar ka ra da yü zer tat lı su lar da
2. Pay tak pay tak yü rür ken kaz ve ör dek ka ra da
3. Su da ya şar ba lık lar ses siz ses siz yü zer ler

vir rak vir rak ses le nir e ğ le nir şu kur ba ğa.
vak vak vak cak yü zer ler e ğ le nir su lar da.
ba zan sū rü ha lin de ba zan yal nız ge zer ler.

LONG LONG A GO

İngiliz Şarkısı

143

Tell me the tales that to me were so dear Long long a go long long a go
Sing me the songs I de-light-ed to hear Long long a go long a go Now you are come all my
Grief is re-moved Let me for get that so long you have roved Let me be-lieve that you
love as you loved Long long a go long a go.

ANNEM

Fatma Ayparlar

144

Yük sek yay la yol la rım u zak köy le rim dir o
Yağ mur son ra sı ko kan top rak gi bi tan gi bi.
Bir u lu çam a ğa cı dır o sal la rı son suz. Göl ge si din
len di rir göz ler den a kan gi gi. Bir ku şun ka na dın dan
Yay la lar yağ mur lar dan
bir e zan la bir lik te. Tur na lar has ret ko kan gur bet tür kü le rin den.
bem be yaz bir ör tü den A lı rım se la mı nı bir ne fes bir can gi bi.

2.

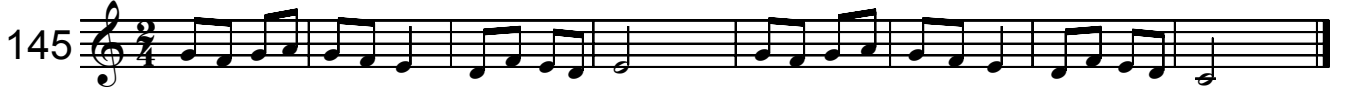
Annem ezgili yürek, annem anadolumdur
Annem ilköğretmenim, aydınlığım, yolumdur
Bir yanık uzun havadır o, bir çiğlik sıla
Bir yamaç, bir köy evi, bir türkü, vatan gibi

3.

Bir halay ezgisinden, bir çiçekli basmadan
Teskereler bekleyen iki satır selamdan
Bir çoban yıldızından, bir kınalı kuzudan
alırım selamını bir nefes, bir can gibi

POSTACI

H.B.Yönetken

Bak pos ta co ge li yor se lam ve ri yor Her kes o na ba kı yor me rak e di yor.
Çok te şekkür e de rim pos ta cı sa na Pek se vinç li ha ber ler ge tir din ba na.
Bu gün yal nız bu ka dar da rıl ma yı nız. Ya rın yi ne ge li rim hoş ça ka lı nız.
Hay di git gü le gü le u ğur lar ol sun El le rin dert gör me sin kıs met le dol sun.

GÜL VE EĞLEN

Sen eğ len gül, çek me gam ke der. Tüm dert ler hep böy le ce gi der.
Şen in san hep çok mut lu o lur. Her ke sin hep di le ği bu dur

Kok la şu gü lü din le bül bü lü Sen eğ len gül, çek me gam ke der.
Bez gin bir ha yat geç miz bir sa at Şen in san hep çok mut lu o lur.

LEYLEKLER

Z.Üngör

Yaz çok tan geç ti git ti ley lek ler
Yaz ge lir yi ne dö ner ley lek ler.

Yu va da ka lan kuş ö lü mü bek ler ler.
Bim boş yu va lar hep on la rı bek ler ler.

BAHAR

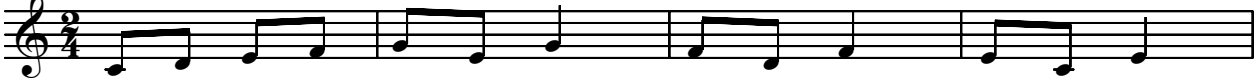
Yem ye şil bü tün kır lar her ta raf mis ko kar
İr mak lar co şar, co şar ilk ba har şen ba har

Ne gü zel ö ter kuş lar, İş te ilk ba har.
Ar tık gün er ken do ğar " " " " "

AKŞAM

149

Bir göl ge uf ku si ler her yer de ses di ner
Kuş lar yu va ya dö ner " " " " " "
Dağ dan sü rü ler i ner " " " " " "

Es mer ge ce nin ren gi bir per de gi bi i ner.
" " " " " " " " " " " " " " "

AL MENDİLİ

150

Al men di li men di li se ve rim ka ran fi li.
Ka ran fil ka tar ol du has ret lik ye ter ol du.
Bu tür lü ha yat ba na ö lüm den be ter ol du.

Türkü

YELDEĞİRMENİ

151

Şu yel de ğir me ni dur ma dan bı k ma dan hep dö ner.
Rüz gâr e sin ce o " " " " " " " " "

Z.Aydıntan

Eğ len di rir sey re de ni dur ma dan bı k ma dan hep dö ner.
Dur gun la şan ba zı gün ler çok is tek siz yor gun dö ner.

NİNNİ

152

Yav ru kuş nin ni yu va da sin di Ay par lar gök te nin ni.
Bu ge ce nin ni gül yü zün şim di Na sıl da sol du nin ni.

Saip Egüz

YAZ

153

Su ı lık ha va sı cak ne so ğuk var ne a yaz
Kuş gi bi bu sa lın cak hiç ko la na do yul maz

Z.Aydıntan

kır mı zı sa rı be yaz gül a çar ge lir yaz.
dut ba dem e rik ki raz nar çı kar ge lir yaz.

OYUN

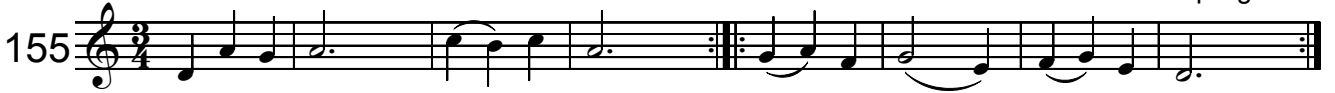

Bu o yun se ne gü zel ar tık dur ma sen de eğ len
Hiç kim se git me sin oy na ya lım eğ le ne lim

DAĞLAR

Saip Egüz

Dağ lar dağ lar oy dağ lar. Ar dın da yar ağ lar.
Yol ver ba na oy dağ lar. " " " " " "

SAZ

Türkü

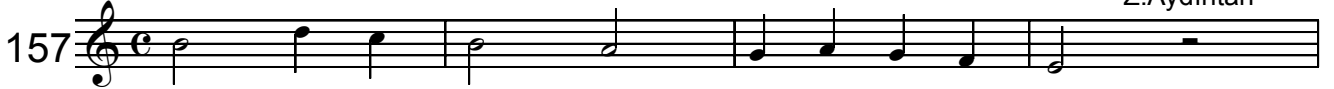

Tel li saz dır bu nun a dı mez (çalgı ya da kapalı ağızla)
Ab dest al san al dın de mez
İs tan bul dan ge lir te li

YABANCI ELLERDE

Z.Aydıntan

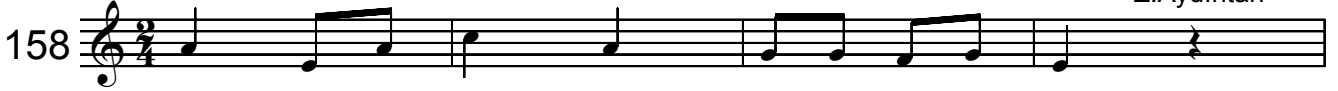

Öz lem du yar ken gü zel yur du ma
Bir gün dön mez sem ge ne yur du ma

ANADOLU

Z.Aydıntan

Her kö şe si bak bin bir renk do lu
Bu dağ ba şı hep kar la ör tü lü
Ey mas ma vi gök ey coş kun pı nar

YURDUM

Z.Aydıntan

Ey mas ma vi gök ey kar lı
Ey bir cen net sin Hep çağ lar

PINAR

Saip Egüz

Naz lı a kan pı nar ne dert li çağ lar
O göl ge li su lar bir şey ler fı sıl dar.

AL MENDİLİ

Türkü

161

Al men di li men di li se ve rim ka ran fi li.
Ka ran fil ka tar ol du has ret lik ye ter ol du.

NEŞELİ OL

162

Neş e li ol ki genç ka la sın. Bu dün ya dan da zevk a la sın.
Neş e li ol ki art sın gü cün Yor gun luk ne dir bil me bü tün gün

ü mit ler hep süs le nir neş ey le neş e li ol ki genç ka la sın.
gay ret ler hep bes le nir neş ey le neş e li ol ki hep art sın gü cün.

ZİLLER

Türkü

163

Hö rü nü de hay di di hö rü nü
Çif ti ni hay di di çif ti ni
Ü çü nü de hay di di ü çü nü
Mer di ni hay di di mer di ni

yay sü la da gör düm sü rü nü a man.
yay rü ver de hay hay di çif ti ni a man
kim bi lir ki min der di ni a man

Ta kı ver de zil le rin bi ri ni
" " " " " " " " çif ti ni
" " " " " " " " ü çü nü
" " " " " " " " dö r dü nü

Dö nü ver de mey dan se nin dir a man.
" " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " "

SARI MENDİL

Türkü

164 Sa rı men dil el de dir yar yar yar a man
Gül le rim bağ da bi ter " " " " "

Gü rün şa lı bel de dir yar yar yar a man
Tü tü nüm dağ da tü ter " " " " "

ÇOBAN

Saip Egüz

165 Ey ço ban ne dir ke de rin yal nız lık buy muş ka de rin
Der di ni dök te ey ço ban bu ak şam bi raz o ya lan

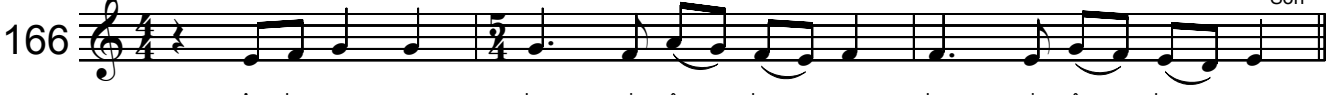

Sen den i rak mı sen den i rak mı sü rü le rin
Ge ne ge zer sin sü rü le rin le dert li ço ban

BEZİRGÂN BAŞI

Türkü

Son

166 Aç ka pı yı be zir gân ba şı be zir gân ba şı
Ar kam da ki ya di gâr ol sun ya di gâr ol sun.

ka pı hak kı ne ve rir sin ne ve rir sin.

ARPA BUĞDAY

Türkü.

167 Ar pa da buğ day çeç o lur çeç o lur.
Ar pa da buğ day bi çe riz bi çe riz.

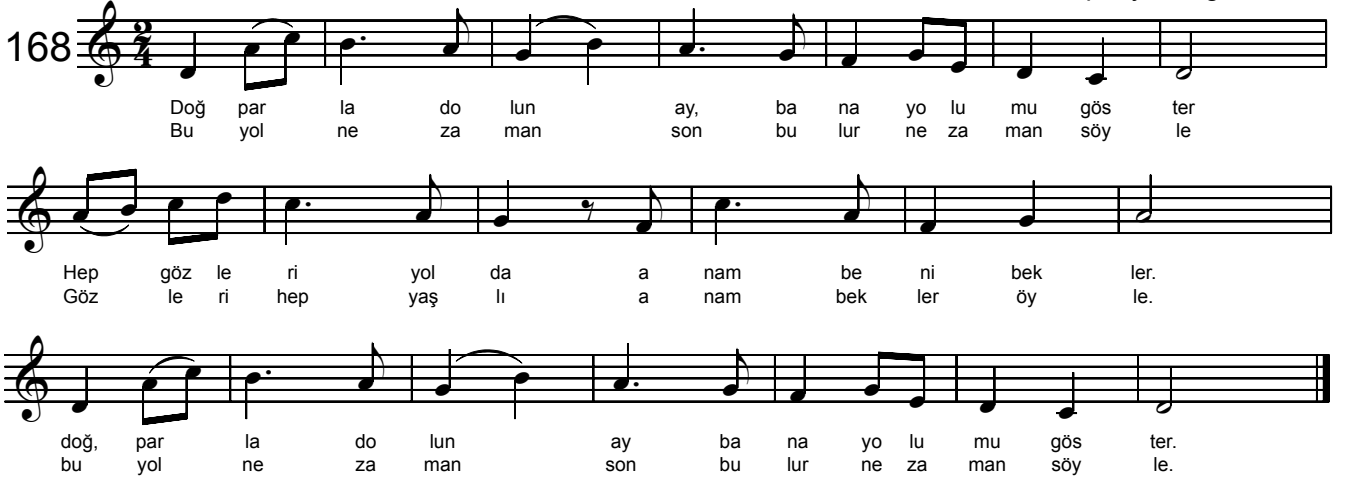

i yi dost tan ay rıl mak güç o lur oy oy.
i yi dos tu se çe riz se çe riz oy oy.

AY

İspanyol Ezgisi

168

Doğ par la do lun ay ba na yo lu mu gös ter
Bu yol ne za man son bu lur ne za man söy le

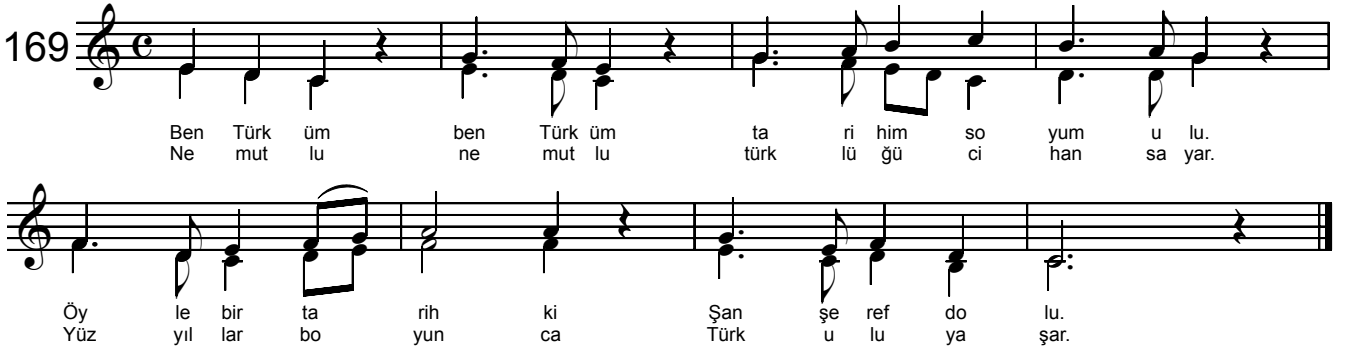
Hep göz le ri yol da a nam be ni bek ler.
Göz le ri hep yaş lı a nam bek ler öy le.

doğ, par la do lun ay ba na yo lu mu gös ter.
bu yol ne za man son bu lur ne za man söy le.

TÜRK'ÜM

Saip Egüz

169

Ben Türk üm ben Türk üm ta ri him so yum u lu.
Ne mut lu ne mut lu türk lü gü ci han sa yar.

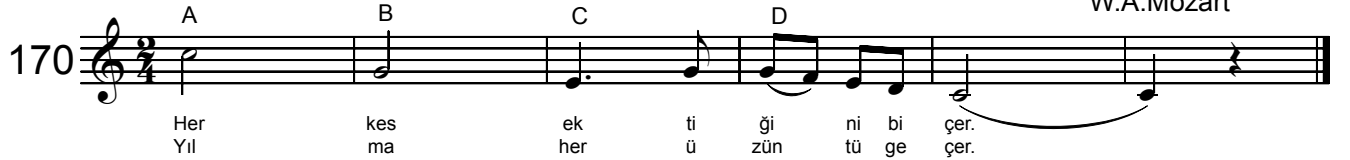
Öy le bir ta ri h ki Şan şe ref do lu.
Yüz yıl lar ta bo yun ca Türk u lu ya şar.

ÖĞÜT

4 Sesli Kanon

W.A.Mozart

170

A B C D

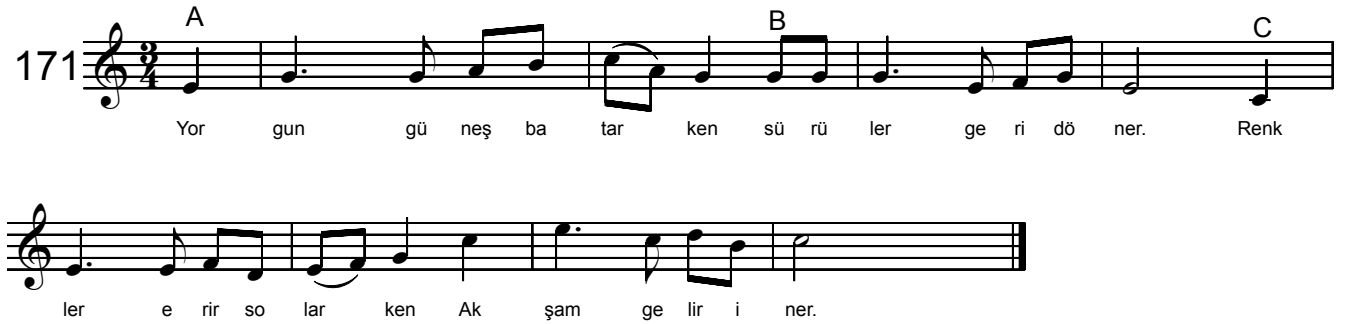
Her kes ek ti ği ni bi çer.
Yıl ma her ü zün tü ge çer.

AKŞAM

3 Sesli Kanon

C.M.Weber

171

A B C

Yor gun gü neş ba tar ken sü rü ler ge ri dö ner. Renk
ler e rir so lar ken Ak şam ge lir i ner.

AKDENİZ KIYILARINDA

Kurtuluş savaşı yıllarından

Yas ılı git tim şrn gel dim Aç koy nu nu ben gel dim.
Rüz gâr lar dan a tim var Şim şek ten ka na dım var.
De niz de niz ak de niz Su la rı ber rak de niz.

MEMİŞ

Z.Aydıntan

Me miş Me miş yi ğit Me miş se nin e şin gö rül me miş.
Me miş Me miş ko ca M miş her kes se ni bek ler Me miş.

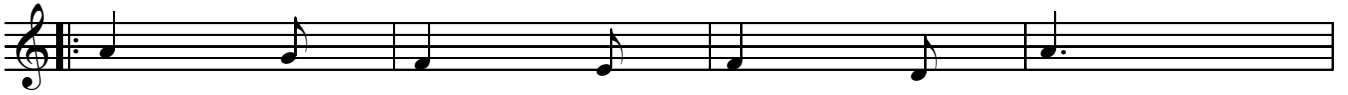
Gü rül de yen sel ler gi bi se sin dağ lar aş tı Me miş.
Dağ lar aş tın gel din Me miş bi ze kı vanç ver din Me miş.

KUŞLAR

Saip Egüz

Bah çem de ö ten kuş lar
Bir hır çin rüz gâr e ser.

İYİ GÜNLER

(4 Sesli Kanon)

175

A B C D

Hep di le riz sa na iç ten i yi gün ler sağ lık neş' e.

DERECİK

Saip Egüz

176

Şu de re cik şı rıl şı rıl Ne hoş se rin se rin a kar.
İlk ba ha ra tat ılı ses le hep nin ni ler söy ler de re.

Hiç yo rul maz dur maz yıl lar dır böy le ce çağ lar çağ lar.
Bu va di ye neş e ka tar hayat ve rir bi ze bi ze.

DAĞLARDAN İNİREM

Türkü

177

Dağ lar dan i ni rem yü küm e rik tir.
E ri ğin dal la rı de lik de ışk tir.
Bağ lar dan i ni rem yü küm ü züm dür.
Ü zü mün dal la rı dü züm dü züm dür.

ÜÇ ELMA

Türkü

178

Dal da du ran üç el ma dal da du ran üç el ma
Al el ma nın bi ri si al el ma nın bi ri si
Dal dan dü şen al el ma dal dan dü şen al el ma

sen de gü zel sen de gü zel sen de gü zel ko par ma
böy le gü zel böy le gü zel böy le gü zel o lur mu
söy le gü zel söy le gü zel söy le gü zel ka lır mı

sen de gü zel sen de gü zel sen de gü zel ko par ma
böy le gü zel böy le gü zel böy le gü zel o lur mu.
söy le gü zel söy le gü zel söy le gü zel ka lır mı.

KOTRAM

179

En ha fif rüz gâr la yel ke nim do lar.
Her an yol ve rir ken şu en gin de niz.

Bir mar tı gi bi ş u kot ram u çar.
Ar kam da ka lır bem be yaz bir iz.

SONBAHAR

Saip Egüz

180

Rüz gâr hır çın e sin ce çır pı nır dal lar.
Kır lar ök süz ka lın ca göç e der kuş lar.

Her ye ri bir hü zün kap lar iş te son ba har.

HAYAT NE GÜZEL

H.C.Nöğeli

181

Bin dert le dol sa da bu dün ya çok gü zel
Son gün ler gel se de hep hep di din.

yol tüm zor ol sa da gel sen de gel Par
bir yan kı kal sa da her an ö gel vün.

lak gü neş ı şık sa çar or man de niz ku cak a çar coş

kun ır mak yü ce dağ lar bi ze ha yat su nar.

B.D.

NERDESİN

187 *mf* *p* *mp* Z.Aydıntan

Yar yar (kapalı ağız ile)

p

Se si me ses ve ren kar lı dağ lar Du man lı ba kı şı nız
Se si mi her ya maç tek rar et sin E ri sin yan kı lar

mf

ge çil mez mi? So ğuk mu su yu nuz i çil mez mi?
u zak lar da. Kim bi lir bel ki de yar du yar da.

p *mf* *pp*

Se si me ses ve ren kar lı dağ lar yar yar ner de sin.
Se si mi her ya maç tek rar et sin.

NE İSTERDİM

188 Z.Aydıntan

1.Ça ğıl ça ğıl bir ır ma
Göl ge göl ge bir or ma

2.Sa bah sa bah gün doğ ma
İç li bül bül ya nık ya

ğın ya nın da. ya nın da.
nın koy nun da koy nun da

dan çok er ken çok er ken
nık çi ler ken 1.zel 2.gâr 1.ol 2.dol

1.Kü çük, kü çük, be yaz gü (zel) gü zel bir e vim (ol) sun ol sun.
2.Se rin, se rin, e sen rüz (gâr) rüz gâr bağ rı ma (dol) sun dol sun.

Solarken gün sürüm insin dağlardan (bağlardan)
Salkım salkım üzüm dersem bağlardan (bağlardan)
Olgun olgun meyve dolsun bahçemde her dal

Gelince kış bir dağ köyü evinde (evinde)
Çıtır çıtır yanan ocak önünde (önünde)
Bir ses bana anlatsın tarlı tatlı masal

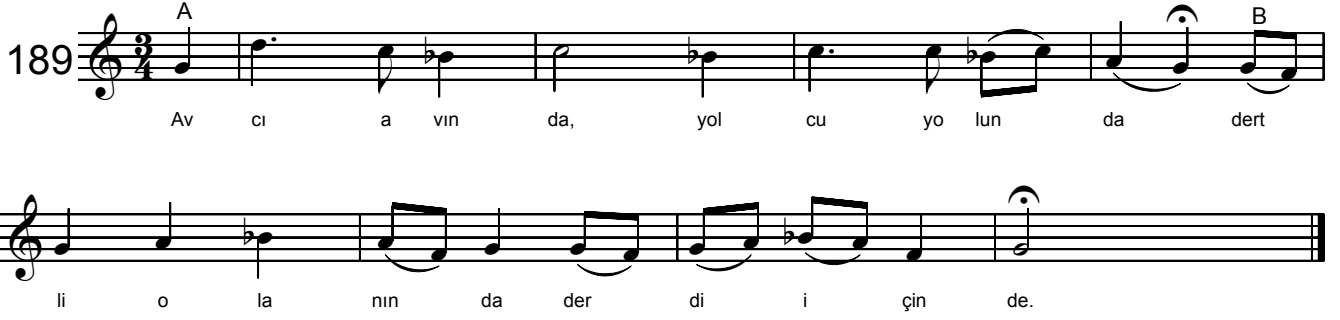
DERTLİ OLAN

(2 Sesli Kanon)

Saip Egüz

189

A

Av ci a vın da, yol cu yo lun da dert
li o la nın da der di i çin de.

SU GELİR

Türkü

190

Su ge lir ay ba lam taş ta ge lir
Do la nır ay ba lam baş tan ge lir
oy.

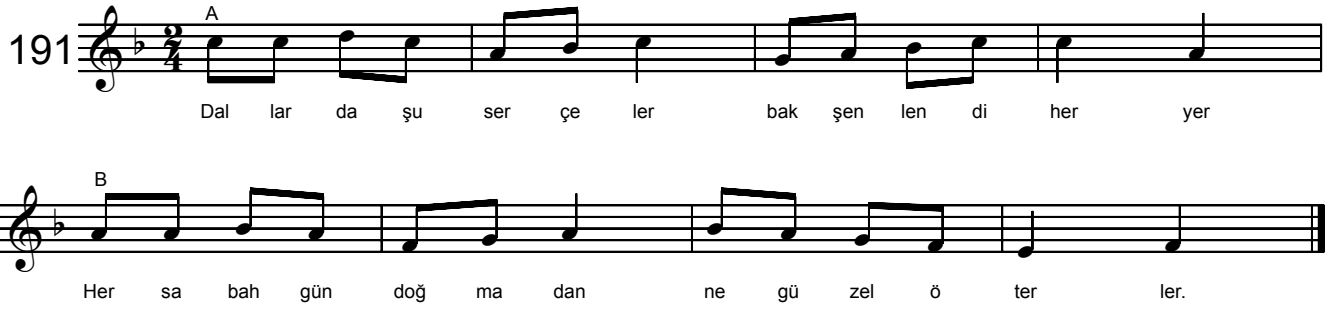
SERÇELER

(2 Sesli Kanon)

J.J.Schaublin

191

A

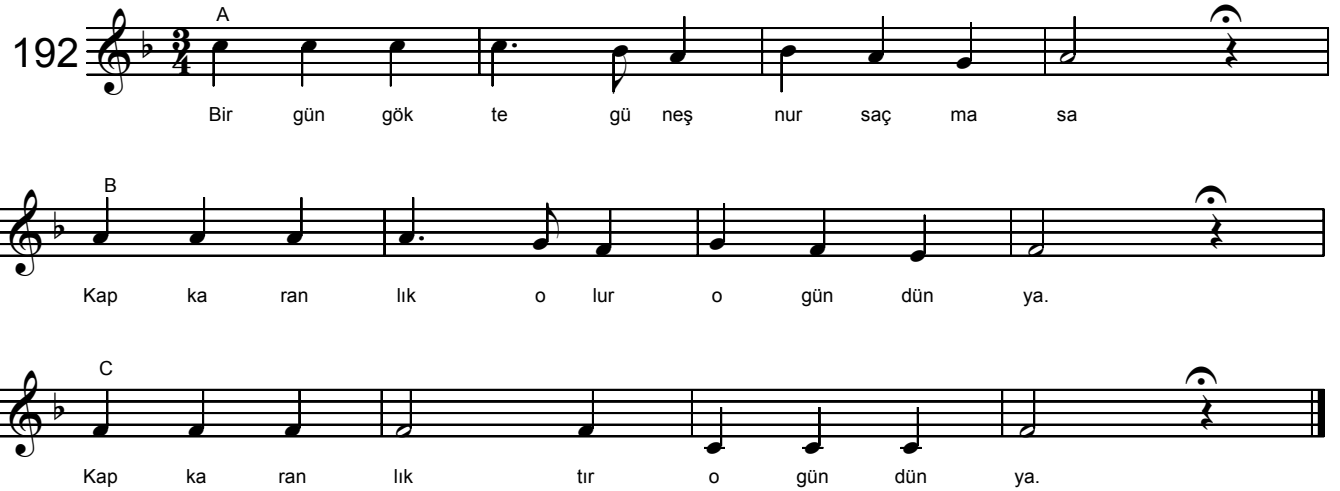
Dal lar da şu ser çe ler bak şen len di her yer
Her sa bah gün doğ ma dan ne gü zel ö ter ler.

GÜNEŞ

(3 Sesli Kanon)

192

A

Bir gün gök te gü neş nur saç ma sa
Kap ka ran lık o lur o gün dün ya.
Kap ka ran lık tir o gün dün ya.

DOĞA (4 Sesli Kanon)

Peter Lindeman

193

A B

Ey se rin a kan pı nar Ey yü ce sı ra dağ lar

C D

ym ye şil o va mas ma vi gök bir ha yat var hep siz de.

İZCİ

194

1.Ben den se lam züm rüt ya maç sis li kar lı dağ lar.
2.Ben den se lam çoş kun ır mak bin bir renk li bağ lar.

Yol lar a çık ol sun o ban se ni bek ler. Ben

den se lam en gin de niz ey mas ma vi gök ler.

BAHARIN GÜZELLİĞİ

M.Necati Öngay
Erdoğan Okyay

195

Ba ha rın gü zel li ği ne da ya na ma

dı 1.Top rak ye şil len di ye şil len di ye şil len di.
2.a ğaç çi çek len di çi çek len di çi çek len di.
3.Bu lut yağ mur ol du yağ mur l du e çek len di.

ÇALIŞ TÜRKÖĞLU

Saip Egüz

196 Müj de ler le gün do ğar ken Türk oğ lu sen u yan.
Her i Şi sev her i Şe koş Türk oğ lu sen a liŐ

Son gü cün le çok a liŐ ki hep gül sün va tan.
Türk lü ğe has gay re tin le her i Şe a liŐ.

HASRET

(4 Sesli Kanon)

197 A B C D
Ne son suz bu has ret çok a cı ah bu gur bet.

HOŞ BİLEZİK

Türkü

198 Hoş bi le zik hoş bi le zik kol la rı da na zik.
Al tın yü zük yap tır dım ben par ma ğı ma pek dar

Ben ya rim den ay rı düş tüm vay ba na ya zık hey zik.
Gur bet el de ağ lı yor hep ben siz naz lı yar hey yar.

İLKBAHAR

(4 Sesli Kanon)

199 A B C D
İlk ba har Şen ba har tez gel ne Şey le sen ilk ba har.

VATAN

(2 Sesli Kanon)

200 A B
Yem ye Şil dağ lar kır lar. Mas ma vi gök ve de niz.

San ki bir züm rüt Şu or man. Bir cen ne ti an dı rır va tan.

OKUL TÜRKÜSÜ

Cenan Akın

201 *Allegro*

f La ra la ra lay lay la ra lay lay la ra la ra lay lay la ra lay lay

p la ra la ra lay la ra la ra lay la ra la ra lay lay la ra lay lay

f la ra la ra lay la ra la ra lay la ra la ra lay lay la ra lay lay **SON**

Andante

Çok se ve rim o ku lu o ku lu bil gi ve sev gi do lu dop do lu D.C.
Se vinç do lu yü re ğin yü re ğin git mez bo şa e me ğin e me ğin.
Gün ler gü ne ek len sin ek len sin öğ re nen ler güç len sin güç len sin

Duygulu

Al dı be ni bağ rı na ay dın la tır yo lu mu yo lu mu.
Yur du ma in san lı ğa fay da lı ol mak di le ğim.
Sev gi li Tür ki ye'm de mut lu luk çi çek len sin.

SEHERDE BİR BÜLBÜL

Erzurum

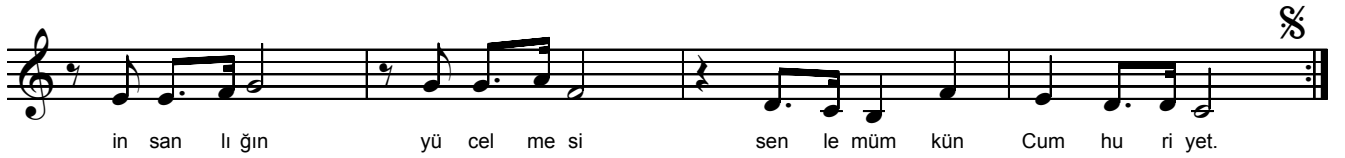
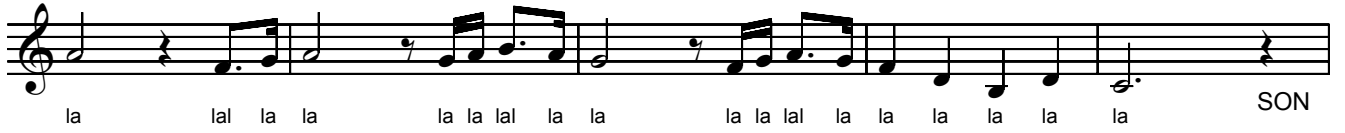
202 *Andante*

mf Se her de bir bül bül ö ter ya rin ba ğın da
Ya na rım ağ la rım on üç on dört ça ğın da
Gü müş ten ke me ri in ce cik bel le rin de

o kaş o göz o dil o diş gül aç mış ya na ğın da.
" " " " " " bal lar var du da ğın da.
" " " " " " kı na var el le rin de.

CUMHURİYET MARŞI

B.Kemâl Özen

SARI ZEYBEK

Türkü

206

Sa rı zey bek şu dağ la ra yas la nır.
Bir gün o lur de li gö nül us la nır.

sa rı zey bek şu dağ la ra yas la nır.
bir gün o lur de li gö nül us la nır.

Yağ mur ya ğar si lah la rı ı s la nır,
Ya zık ol sun tel li do ru şa nı na

yağ mur ya ğar si lah la rı ı s la nır.
e ğil bir bak mor cep ke nin ka nı na.

Şu dağları kara duman bürüdü,
Üçyüz atlı, beşyüz yaya yürüdü.
Sarı zeybek şu dağlarda bir idi
Yazık olsun telli doru şanına
Eğil bir bak mor cepkenin kanına

KARADENİZ TÜRKÜSÜ

Türkü

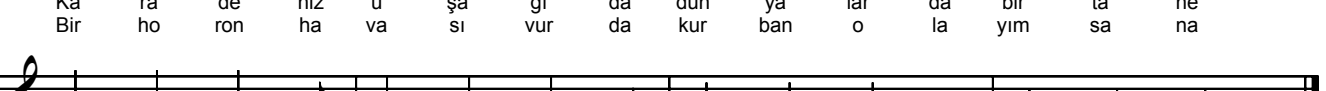
207

Dağ lar gi bi dal ga la rı ben a şa rım a şa rım.
Yağ mur ya ğı yor yağ mur da ba şı ma ta ne ta ne
Ben ke men çe ça la mam da da yım da rı lır ba na

Ta ka mın i çe ri sin de sa ray gi bi ya şa rım
Ka ra de niz u şa ğı da dün ya lar da bir ta ne
Bir ho ron ha va sı vur da kur ban o la yım sa na

Ta ka mın i çe ri sin de sa ray gi bi ya şa rım.
Ka ra de niz u şa ğı da dün ya lar da bir ta ne.
Bir ho ron ha va sı vur da kur ban o la yım sa na.

GENÇLİK (2 sesli kanon)

208

1. Bu gençlik bil ki her zaman 2. Bağla nır bu vatanadan. 3.

DAĞ GEÇİDİ

Ziya Aydınan

209

1. Dağ geçidi dar olur, dağ geçidi dar 2. Bir kenarı yar olur bir kenarı yar

Tez geçiniz bu bel den tez geçiniz hey!
Tez kaçı nız bu sel den tez kaçı nız hey!

Al atına bin ar tık al atına bin.
Düz ova ya in ar tık düz ova ya in.

SUNALAR

Türkü

210

Gökten bir çift su na uç tu. Uç tu da bi zim gö le düş tü. Su na lar hey su na lar.

HOŞ SEDA (2 Sesli Kanon)

Ziya Aydınan

211

1. Ba ki ka lan bu kub be de hoş bir se da i miş. 2.

MAYIS

Ziya Aydınan

212 *p* Moderato

Renk ler le süs len di şu ya maç lar.
Ses ler le şen len di boş yu va lar.

San ki hoş bir top çi çek bu a ğaç lar.
Yem ye şil şal ör tün dü hep o va lar.

BİR KUŞ OLSAM

(4 sesli kanon)

Ziya Aydınan

213

1. Bir çift ka nat bul sam bul sam
2. Kü çük bir kuş ol sam ol sam.

3. Hep u çar dim ben sa na
4. Hep sa na.

CENGE GİDERKEN

İzzettin Hümayi Elçioğlu

214 Moderato

Çık tım ben şu yü ce da ğın ba şı na
Dağ lar ba şı du man ol sun kar ol sun

Se lam ver dim top ra ğı na ta şı na.
Ar kam da ki ağ la ya nım yâr ol sun.

Su kat ma dim hiç kim se nin a şı na
Gi di yo rum dön mek ba na ar ol sun.

Yol ver dağ lar düş ma nı ma va ra yım.

RÜZGÂR

215 *mf* *p* *mf* *p*

Vu vu Ha va so ğuk bu gün Vu vu Rüz
Vu vu Dam lar uç tu bu gün Vu vu Rüz

cresc *p*

gâr kız dı yi ne Hiç bir kim se kat la na maz zor lu a yaz çim di ği ne
gâr coş tu yi ne. Hiç bir dal ko ya maz kar şı zor lu rüz gâr kuv ve ti ne

mf *p* *mf*

vu vu ha va so ğuk bu gün vu vu Rüz gâr kız dı yi ne.
vu vu Dam lar uç tu bu gün vu vu Rüz gâr coş tu yi ne.

VAN TÜRKÜSÜ

216

Ed re mit Va - na ba kar i çin den şam ran a kar
O sü sen, o gül, süm bül o yem ye şil ba ğın dir

öy le bir gü lüm var ki her ge çen o na ba kar.
neş' ey le tür kü söy le gül ve eğ len ça ğın dir.

ILGAZ

Ahmet Samim Bilgen

217

İl gaz A na do lu nun sen yü ce bir da ğı sın
Yal çin ka ya lık la rın gök le re yük se li yor
Yük sek ler den a kı yor ça ğıl ça ğıl de re ler

Ba har la yer yü zün de o cen ne tin ba ğı sın
Se nin du man lı ba şın bu lut la rı de li yor
E tek le rin de sü rü sü rü ku zu lar me ler

Ba har la yer yü zün de o cen ne tin ba ğı sın.
Se nin du man lı ba şın bu lut la rı de li yor.
E tek le rin de sü rü sü rü ku zu lar me ler.

VATAN

Saip Egüz

218 Marş *mf*

Ey gü zel va tan ey gü zel va tan tam gü ven le genç li ğe i nan
Ner de böy le yurt san ki bir ci han ner de böy le yem ye şil va tan

Uğ ru na fe da her za man bu can Hep sa na ol sun ar ma ğan

KIŞIN - YAZIN

Atasözü

Ed. Zuckmayer

219 1. 2.

Kı şın o cak ba şı kı şın o cak ba şı ya zın dağ lar ba şı dağ lar ba şı.

KAFKASYA DAĞLARINDA

İzzettin Hümayi Elçioğlu

220 Marş *mf*

Kaf kas ya dağ la rın da çi çek ler a çar
Türk oğ lu yum ben öl mek is te rim.

Al tın gü neş or da sır ma lar sa çar
Top rak id ken ol sa yat tı ğım ye rim

Al tın gü neş or da sır ma lar sa çar.
Top rak di ken ol sa yat tı ğım ye rim.

Bo zul muş Mos kof lar yel gi bi ka çar
Bir sa vaş o lur sa ben de gi de rim.

Böy le i miş ka der ey ga rip a na

Ol sun ka nım he lâ l şan lı va ta na.

TÜRKİYE

Hasan Âli Yücel
Necil Kâzım Akses

221 **Marş**

Tür ki ye Tür ki ye be nim gü zel yur dum se ni
çok se ve rim ben tür küm ben tür küm
Biz tür küz he pi miz se ni çok se ve riz, çok se ve riz gü
zel Tür ki ye gü zel yurt va - rol va - rol va - rol.

HEYAMOLA

Gemici Şarkısı

222 **Moderato**

Solo Koro

Bir ge mim var üç di rek li he ya mol he ya mol
Tay fa sı ars lan yü rek li he ya mol he ya mol
De mir a la bi zim ge mi he ya mol he ya mol he ya mol.

PINAR

Türkü

223

Pı nar se nin ne be lâ lı ba şın var ba şın var.
Ya re nin var yol da şın var e şın var e şın var.
Baş u ucun da el van el van ta şın var a man
Yan dım a man bir su ve rin pı nar dan a man
ta şın var a man ta şın var a man.
pı nar dan a man pı nar dan a man.

AĞACI KISKANIRIM

Söz: Cahit Sıtkı Tarancı
Müzik: Cenan Akın

224

D-2 4 G- D- C F

A ğa cı kış ka nı rım ye miş yük lü da lı var

G- D- C A- D- C

Ba har ol sun güz ol sun Ne gü zel ma sa lı var.

F C F G- D- C F

İm re ni rim a rı ya pe tek pe tek ba lı var

D- D-7+ D-7 D-6 G- D- C D-

Kon du ğu çi çek le rin pem be si var a lı var.

G- D- C F

329 A ğa cı kış ka nı rım ye miş yük lü da lı var

G- D- C A- B^b G- D

Ba har ol sun güz ol sun Ne gü zel ma sa lı var.

akor şifre:erdemefe

NE GÜZEL BAHAR

225

p Moderato

1. 2. *mf*

Ne gü zel ba har yer ler çi çek dol muş
Yem ye şil kır lar de re te pe yo kuş Kuş

lar ö ter su lar a kar ye şil yer ler çi çek ko kar ya şa ba har sen de ne til sim var.

ÖRDEK SUYA DAL DA GEL

226

E F7⁺(b5) D-6 E Türkü

Ör dek su ya ör dek su ya dal da gel
Yar dan ha ber yar dan ha ber al da gel

D- D° E7^{b9}sus4 D°7 E

Yar dan ha ber yar dan ha ber al da gel
Mek tu bu nu mek tu bu nu tez gön der.

akor şifre:erdemefe

GURBET

(2 sesli kanon)

Saip Egüz

227

1.

Kur tu lay dım şu gur be tin a ğın dan
Top la say dım bin bir çi çek da ğın dan

2.

oy oy a man oy a man

GUGUK

(3 sesli kanon)

Söz:Erdoğan Okyay
Müzik: ?? 18.yy ezgisi

228

1. *mf*

Ye şil ko ru kuş la do lu du yu yor mu sun, din

2.

le öt tü iş te ku şun, *p* gu guk gu guk gu guk

YEDİ CÜCE

(2 sesli kanon)

Muammer Sun

229

1.

Biz tam ye di cü ce yiz on dört kol lu bir de viz

2.

Var mı bi ze yan ba kan hey yan ba kan hey yan ba kan.

SOLFEJ KONONU

Erdoğan Okyay
Cerubini

230

1. 2. 3.

Re re lâ si fa sol lâ, sol fej söy

ler ken dik kat e din in ce ses le rin her bi ri ne, lâ re si si do do re ka lın ses ler i

se fa sol mi do lâ re, Sol fej ol du iş te.

RENKLİ UÇURTMA (3 sesli kanon)

İlhan Usmanbaş

231

1. 2.

Gök ler de u çan renk li u çurt ma yap rak ye ş i li

or man sa rı sı şar kı lar söy ler rüz gâ ra kuş la ra.

YAŞ GÜNÜ (4 sesli kanon)

Ağızdan yayılmış konon
Söz: Erdoğan Okyay

232

1. 2.

Yaş gü nü gü zel dir yaş gü nü gü zel dir

yaş gü nü gü zel dir kut lu ol sun.

YENİ YILA SELAM (4 sesli kanon)

Ağızdan yayılmış konon
Söz: Erdoğan Okyay

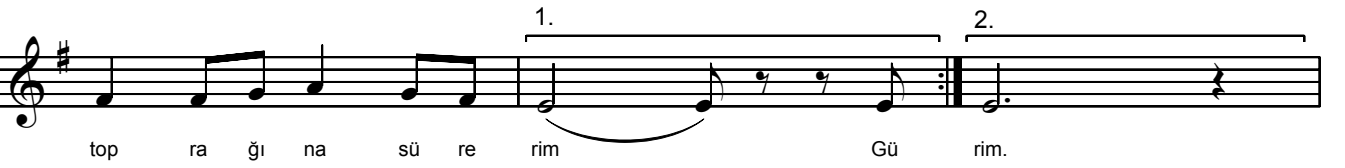
233

1. 2. 3. 4.

Bü tün kâlp ler se ni öz ler se lâm se lâm sa na ye ni yıl.

GÜZEL YURDUM

Cenan Akın

SABAH KANONU

Erdoğan Okyay
Wachsmann

235

1. 2.

U yan gü neş doğ du u fuk tan. U

zun ö mür lü sün er ken kal kar san.

sürekli bas

U yan gü neş doğ du u fuk tan.

AKŞAM

Erdoğan Okyay
Werner Wehrli

236

1. 2.

Ak şam ol du, ya ta lım er ken son

ra kal ka ma yız sa bah gü neş do ğar ken.

ATA'YA

Erdoğan Okyay
Michael Praetorius

237

1. 2.

Boz kır la ra can ver din
Türk a dı na şan ver din

Se nin dir her yol.
ey A tam var ol.

İYİ GÜNLER

Erdoğan Okyay
Walter Rein

238

1. 2. 3. 4.

He pi ni ze i yi gün ler.

ATATÜRK

S.Cemil Yalkut
Erdoğan Okyay

239

Tür kün kah ra ma nı sın. Yok tur sen gi bi bü yük,
Tür ki ye nin ca nı sın, u lu ön der A TA TÜRK.

ÖZGÜRLÜK NEDİR

Sarper Özsan

240

1.Öz gü rüm di ye say gı sız o la maz sın,
2.Öz gü rüm di ye bil gi siz ka la maz sın,
öz gü rüm di ye gör gü süz ka la maz sın.
öz gü rüm di ye so rum suz o la maz sın.
O ku la koş bil gi öğ ren, ger çek öz gü r lük bu dur.
O ku la koş bil gi öğ ren, mut lu o lur öğ re nen.

SABAHIN SEHER VAKTİNDE

Türkü

241

Sa ba hın se her vak tın de a man, ka ra dut par mak gi bi.
Be ni sen den a yı ran lar a man ku ru sun ka vak gi bi.
E ğil dim bir ye re bak tım a man, çi men ler is lak gi bi.
Sen o ra da ben bu ra da a man, a ra mız u zak gi bi.

BİZ ATATÜRK GENÇLERİYİZ

Muammer Sun

242 *f* ♩

Hoy ra rir ra rir ra hey Hoy ra rir ra rir ra hey rir ra

mf

Hoy ra ri rir ra hoy ra ri rir ra hoy ra hoy ra hey

f

Gü neş bi zim le do ğar Yağ mur bi zim le ya ğar.
Fi dan bi zim le bü yür Çi çek bi zim le a çar.

mf

Bi zim le co şar de niz A teş bi zim le ya nar.
Bi zim le sü rer ha yat U lus bi zim le ya şar.

ff

Biz A ta türk genç le ri yiz Hoy ra rir ra rir ra hey Se si

miz o nun se si Hoy ra rir ra rir ra hey. Bi

zim le yük se le cek Hoy ra rir ra rir ra hey A ta

p

türk Tür ki ye si rir ra hoy ra hoy ra hey Sev gi

mf

miz le bil gi miz le u lu su mu zun hiz me tin de yiz Ak ılı

ff 3 ♩ 1. *p*

miz la coş ku muz la A ta mı zın i zin de yiz. Sev gi

2. ♩

yiz. zın i zin de yiz.

ÇALIŞANLARA ŞARKI

Hikmet Ekim

243

1.E ki ni biz e ke riz Hem e ker hem bi çe riz.
2.De mi ri biz dö ve riz Hem dö ver hem e ğe riz.

1.2.Ü re tir el le ri miz ley le ley ley ley ley ley

ley le ley ley ley ley ley Ü rün a lın te ri miz.

10.YIL MARŞI

Söz :Behçet Kemâl Çağlar
Faruk Nafiz Çamlıbel
Müzik:Cemal Reşit Rey

244

1.Çık tık a çık a lın la On yıl da her sa vaş tan
2.Bir hız la kö tü lü ğü Ge ri li ği bo ğa rız

On yıl da on beş mil yon genç ya rat tık her yaş tan
Ka ran lı ğın üs tü ne Gü neş gi bi do ğa rız.

Baş ta bü tün dün ya nın say dı ğı baş ku man dan
Tür küz bü tün baş lar dan üs tün o lan baş la rız

De mir ağ lar la ör dük A na yur du dört baş tan.
Ta rih ten ön ce var dık Ta rih ten son ra va rız.

1.2.Tür küz Cum hu ri ye tin göğ sü müz tunç si pe ri

1. 2.
Tür ke dur mak ya raş maz Türk ön de Türk i le ri i le ri

YAŞA CUMHURİYET

Ali O. Atak
S. Yıldırım - B. Akkuş

245

Hey hey hey hey hey hey lay la lay la lay la lay la lay
lay lay la lay la lay lay lay la lay la lay lay lay la lay la lay la lay la lay
lay lay la lay la lay lay lay la lay la lay Ya şa Cum hu ri yet hey
mf Gö nül ver dik sa na er dik ey hür ri yet Cum hu ri yet
p Her kes se ver se ni ö ver lay la lay la lay la lay la lay
p Ca nı mız sın ka nı mız sın Ey hür ri yet Cum hu ri yet
1. Ca nı mız sın ka nı mız sın ya şa Cum hu ri yet lay lay lay lay yet hey.
2.

KÜÇÜK ÇOBAN

E. Zeki Ün

246

Ku zu su nu kurt kap miş son ra dağ la ra kaç miş
Av cı kur du öl dür müş ku zu sü rü ye dön müş
Ağ la ma kü çük ço ban ağ la ma kü çük ço ban.

DERS YILI SONA ERDİ

Hikmet Ekim

247

1.2. Le re le ley le le re le ley le le re le ley le ley ley ley SON

1. Geç ti ko ca bir za man tik le re le ley le ley
2. u laş tik " " " " " "

Na sıl hiç an la ma dan tik le re le ley le ley
Bil gi ler de do laş tik " " " " " "

1.2. Ders le ri miz ke sil di le re le ley le ley

Ders yi li so na er di le re le ley le ley.

OY KEMENÇE

Ordu

248

Oy ke men çe ke men çe de ner de i din dün ge ce

A lır ka ça rım se ni de ey len ce sin ey len ce

A lır ka ça rım se ni de ey len ce sin ey len ce.

DEREKENARINDA TAŞ BEN OLAYDIM

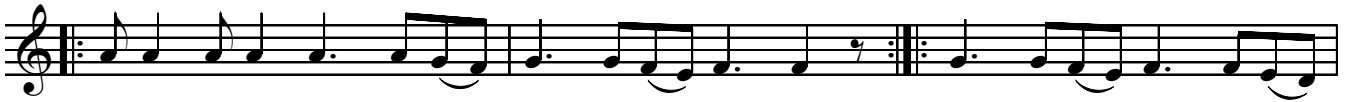
Şebinkarahisar

De re ke na rın da taş ben o lay dım. E la göz üs tü ne

kaş ben o lay dım e la göz üs tü ne kaş ben o lay dım.

Se nin gi bi gü zel le eş ben o lay dım. Nen ni de nen ni de

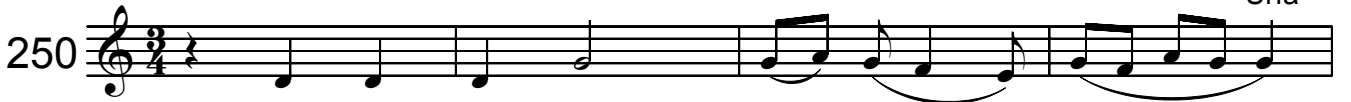
nen ni de nen ni Al, ko lun üs tü ne ür gü le be ni.

2.
Dere kenarından geçtim de geldim
Boyunu boyuma ölçtüm de geldim
Güzel seni güzel diye seçtim de geldim.

Nenni de....

BÜLBÜLLER DÜĞÜN EYLER

Urfa

Bül bül ler dü gün ey ler dim
Ben fe le ğe ney le dim

bil mem ki ne gün ey ler ler.
ba na bil di ğin ey ler ler.

2-
Bülbülüm, nevâ bilmem - Dertliyim, devâ bilmem
Bana bir sevda geldi - Başımdan savabilmem

1	karga ile tilki	
2	miki fare	
3	this is the way	
4	babacığım	hasan toraganlı
5	masal masal tekerlemesi	
6	müzik dersi (kanon)	münir ceyhan
7	karga ile tilki	saip egüz
8	dostluk	
9	ceylan	
10	minik serçe ile sevimli tırtıl	s.tezcan / i.tezcan
11	yeni yıl	saip egüz
12	yavru geyik (kanon)	muammer sun
13	vücudumuz	saip egüz
14	taşitlar	sefai acay
15	çalışkan olmalıyız	sefai acay
16	yerli malı	n.özkan
17	sağlık öğütleri	
18	horozumu kaçırdılar	türkü / denizli
19	sıra olalım	
20	this is a chair	
21	are you sleeping?	
22	bingo	
23	ten little indians	
24	küçük kardeş	muammer sun
25	sen varsın öğretmenim	yücel elmas
26	trafik marşı	metin tufan
27	kış	sefai acay
28	kış	h.tuncer / s.aydoğan
29	shake, shake the apple tree	
30	cumhuriyet	f.canselen / z.arca
31	on kasımlar	osman atilla / erdoğan okyay
32	twinkle, twinkle little star	
33	happy birthday	american folk song
34	merdiven	erdoğan okyay
35	biricik öğretmenim	s.yıldırım / b.akkuş
36	lal mercanlar	türkü / van
37	saat	
38	güzel arı (2 sesli ezgi)	mahir dinçer
39	atam (2 sesli ezgi)	ziya aydıntan
40	yayla çiçeği misin	türkü / tokat
41	black-eyed susan	
42	ilkbahar	saip egüz
43	gençlik	adaptasyon
44	korsan gemisi	hasan toraganlı
45	old mac donald	american folk song
46	yurdum için	faik canselen
47	bülbül ne güzel kuş	h.öktem / ?
48	annem annem	? / alman ezgisi
49	atatürk marşı	münir ceyhan
50	hayvanlar	
51	clementine	percy monrose
52	this old man	
53	pazara gidelim	muammer sun
54	nar gibi domates	h.b.yönetken / macar ezgisi
55	ankara koleji marşı	

56	sincap	hasan toraganlı
57	kedim ne hoş	
58	the more we get together	
59	vive la compagnie	
60	ayşe (iki sesli ezgi)	m.ceyhan / alman ezgisi
61	sevgidir adım	nedim yıldız
62	tiyaya	
63	bom bilibom	türkü / tokat
64	veda şarkısı	
65	süt içtim dilim yandı	türkü / kilis
66	sevgi çiçekleri	isa coşkuner
67	kuşlar	yalçın tura
68	ha buradan aşağı	türkü / karadeniz
69	kiremite su düştü	türkü
70	karadeniz türküsü	türkü
71	bir dünya bırakın	a.çakmakçıoğlu / s.aydoğan
72	işte geldi yeni yıl	mahir dinçer
73	manastırın ortasında	türkü
74	yüksek dağlar	
75	yurdumda	mahir dinçer
76	gezsen anadoluyu	f.gürtunca / e.okyay
77	saatler	erdoğan okyay
78	neşeli günler	
79	minik kuş	saip egüz
80	güzel anadolu	hasan toraganlı
81	balın tadı	h.tuncer / s.aydoğan
82	ellerim parmaklarım	saip egüz
83	mutluluk şarkısı (2 sesli kanon)	muammer sun
84	gençlik (2 sesli kanon)	alman ezgisi
85	gel gidelim bizim köye (4 sesli kanon)	h.b.yönetken / Fransız ezgisi
86	ey ata minnet sana	
87	kışa veda	alman ezgisi
88	gel bize katıl bize	muammer sun
89	öğretmenim	r.çalapala / e.okyay
90	sabah	a.m.ataman / Fransız ezgisi
91	bahçelerde kum darı	türkü / muğla
92	fındığım	türkü / ordu
93	mutlu bir yılın özlemi	s.sinkil
94	yirmiüç Nisan	istemihan taviloğlu
95	sonbahar	alman ezgisi
96	let us sing together	
97	my darling	
98	marry had a little lamb	
99	if you're happy	
100	hey laleler	türkü
101	bayrağım	ziya aydıntan
102	adımız andımız	b.k.çağlar / a.m.ataman
103	do, re, mi	yalçın tura
104	sorular	yalçın tura
105	pofuduk tavşan	cenan akın
106	jingle bells	j.preipoint
107	she'll be comin' round the mountain	
108	dağlar	a.u.elöve / alman ezgisi
109	saray yolu	türkü
110	the sound of music	r.rodgers

111	oyuna çağrı	hazar alapınar
112	annemize türkü	
113	yürüyelim dostlar	m.sun / macar ezgisi
114	the hokey pokey	
115	get on board, little children	
116	niksarın fidanları	türkü
117	hayvanları sevelim	s.boz / n.kodallı
118	cıs diyelim	nedim yıldız
119	anadolu	sefai acay
120	oh, susanna	s.foster
121	istiyorum	nedim yıldız
122	joshua fought the battle of jericho	
123	oh, when the saints	
124	türkiyemiz	m.n.öngay / f.canselen
125	kalinka	rus halk şarkısı
126	ata'mız	faik canselen
127	hanım kız	türkü
128	polly wolly doodle	
129	rock my soul	
130	yirmiüç nisan	halil bedi yönetken
131	santa lucia	italyan ezgisi
132	ilkbaharda açan çiçekler	h.türk
133	9.senfoniden	l.v.beethoven
134	indim baktım	türkü / antalya
135	anadolu	hulusi öktek
136	şen gemiciler	ahmet muhtar ataman
137	sazım'a	aşık veysel
138	ankara türküsü	
139	halay	saip egüz
140	kalenin başında	türkü / sivas
141	keklik	saip egüz
142	balık-ördek-kurbağa	mahir dinçer
143	long long a go	ingiliz şarkısı
144	annem	f.ayparlar
145	postacı	halil bedi yönetken
146	gül ve eğlen	
147	leylekler	zeki üngör
148	bahar	
149	akşam	
150	al mendili	türkü
151	yel değirmeni	ziya aydıntan
152	ninni	saip egüz
153	yaz	ziya aydıntan
154	oyun	
155	dağlar	saip egüz
156	saz	türkü
157	yabancı ellerde	ziya aydıntan
158	anadolu	ziya aydıntan
159	yurdum	ziya aydıntan
160	pınar	saip egüz
161	al mendili	türkü
162	neşeli ol	
163	ziller	türkü
164	sarı mendil	türkü
165	çoban	saip egüz

166	bezirgân başı	tekerleme
167	arpa buğday	türkü
168	ay	ispanyol ezgisi
169	türk'üm	saip egüz
170	öğüt (4 sesli kanon)	w.a.mozart
171	akşam (3 sesli kanon)	c.m.weber
172	akdeniz kıyılarında	
173	memiş	ziya aydıntan
174	kuşlar	saip egüz
175	iyi günler (4 sesli kanon)	
176	derecik	saip egüz
177	dağlardan inirem	türkü
178	üç elma	türkü
179	kotram	
180	sonbahar	saip egüz
181	hayat ne güzel	h.c.nöğeli
182	dumanlı dağlar	ziya aydıntan
183	akşam	ziya aydıntan
184	dere	ziya aydıntan
185	bayrak	saip egüz
186	kırlara doğru (2 sesli)	ziya aydıntan
187	nerdesin	ziya aydıntan
188	ne isterdim (2 sesli)	ziya aydıntan
189	dertli olan (2 sesli konon)	saip egüz
190	su gelir	türkü
191	serçeler (2 sesli kanon)	j.j.schaublin
192	güneş (3 sesli kanon)	
193	doğa (4 sesli kanon)	p.lindeman
194	izci	
195	baharın güzelliği	m.n.öngay / e.okyay
196	çalış türkoğlu	saip egüz
197	hasret (4 sesli kanon)	
198	hoş bilezik	türkü
199	ilkbahar (4 sesli kanon)	
200	vatan (2 sesli kanon)	
201	okul türküsü	cenan akın
202	seherde bir bülbül	türkü / erzurum
203	cumhuriyet marşı	bekata kemal özen
204	gemim gidiyor baştan	sadettin kaynak
205	iyilik yap iyilik bul	muammer sun
206	sarı zeybek	türkü
207	karadeniz türküsü	türkü
208	gençlik (2 sesli konon)	
209	dağ geçidi	ziya aydıntan
210	sunalar	türkü
211	hoş seda (2 sesli kanon)	ziya aydıntan
212	mayıs	ziya aydıntan
213	bir kuş olsam (4 sesli kanon)	ziya aydıntan
214	cege giderken	izzettin hümayi elçioğlu
215	rüzgâr	
216	van türküsü	türkü
217	ılgaz	ahmet samim bilgen
218	vatan (marş)	saip egüz
219	kışın - yazın (2 sesli kanon)	ed zuckmayer
220	kafkasya dağlarında	izzettin hümayi elçioğlu

221	türkiye	h.ali yücel / n.kazım akses
222	heyamola	gemici şarkısı
223	pınar	türkü
224	ağacı kıskanırım	cahit sıtkı tarancı / cenan akın
225	ne güzel bahar	
226	ördek suya dal da gel	türkü
227	gurbet (2 sesli kanon)	saip egüz
228	guguk (3 sesli kanon)	e.okyay / 18.yy ezgisi
229	yedi cüce (2 sesli kanon)	muammer sun
230	solfej kononu (3 sesli kanon)	e.okyay / cerubini
231	renkli uçurtma (3 sesli kanon)	ilhan usmanbaş
232	yaş günü (4 sesli kanon)	ağızdan yayılmış kanon / e.okyay
233	yeni yıla selam (4 sesli kanon)	ağızdan yayılmış kanon / e.okyay
234	güzel yurdum	cenan akın
235	sabah kanonu (2 sesli kanon)	e.okyay / wachsmann
236	akşam (2 sesli kanon)	e.okyay / w.wehrli
237	ata'ya (2 sesli kanon)	e.okyay / m.praetorius
238	iyi günler (4 sesli kanon)	e.okyay / walter rein
239	atatürk	s.cemil yalkut / e.okyay
240	özgürlük nedir	sarper özsan
241	sabahın seher vaktinde	türkü
242	biz atatürk gençleriyiz	muammer sun
243	çalışanlara şarkı	hikmet ekim
244	10.yıl marşı	b.k.çağlar - f.n.çamlıbel / c.r.rey
245	yaşa cumhuriyet	a.o.atak / s.yıldırım - b.akkuş
246	küçük çoban	e.zeki ün
247	ders yılı sona erdi	hikmet ekim
248	oy kemençe	türkü / ordu
249	dere kenarında taş ben olaydım	türkü / şebinkarahisar
250	bülbüller düğün eyler	türkü / urfa